

V^{SLUŽBENI} JESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVIII • BROJ: 3 (101) • 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

33. vojno - redarstveno hodočašće u Mariju Bistricu, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

V^{SLUŽBENI} JESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVIII • BROJ: 3 (101) • 2025.

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB

tel: 01/4670-660; 01/4670-659; faks: 01/4670-662

www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

Odgovara: msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

BOŽIĆNA PORUKA VOJNOG ORDINARIJA U RH MSGR. JURE BOGDANA ZA BOŽIĆ 2025.

„Narodi nam se Kralj nebeski od Marije, čiste Djevice“

Stih ove naše drevne hrvatske božićne po-
pijevke sažima otajstvo Božića. Lijep je to i
izričajan usklik, nadahnut tim velikim otaj-
stvom. „Dijete nam se rodilo, sin nam je da-
rovan“, kliče starozavjetni prorok Izaija i na-
stavlja dalje: „Savjetnik divni, Bog silni, Otac
vječni, Knez mironosni. Nadaleko vlast će mu se
sterat’ i miru neće biti kraja nad prijestoljem Da-
vidovim, nad kraljevstvom njegovim: učvrstit će
ga i utvrdit u pravu i pravednosti” (Iz 9, 5-6). Cr-
kva je oduvijek u tom Izaijinu proročanstvu
prepoznavala betlehemske novorođenče.
Ono je taj Kralj! Toga Kralja, novorođenoga,
traže mudraci s Istoka. Njemu se žele poklo-
niti. U Evanđelju po Mateju čitamo: „Kad se
Isus rodio u Betlehemu Judejskome u dane
Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka poja-
više u Jeruzalemu raspitujući se: ‘Gdje je taj
novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje
izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo
pokloniti!’” (Mt 2, 1-2). Za njih je on, novoro-
đeni – Kralj. I on doista i jest Kralj. No, on nije
kralj po mjerilima ovoga svijeta. On će to sam
pred Pilatom posvjedočiti: „Kraljevstvo moje
nije od ovoga svijeta.” (Iv 18, 36). Dok vlasti
i kraljevstva ovoga svijeta nastaju i nestaju,
njegovo je kraljevstvo vječno: „Vlast njegova
vlast je vječna i nikada neće proći, kraljev-
stvo njegovo neće propasti” (Dn 7, 14). I to
je paradoks koji nas iznenađuje: krhko dijete,
a Bog! Rođen u štalici, a kralj! Tvorac svega
stvorenoga, a u ljudskom tijelu! On „rođen,
ne stvoren, istobitan s Ocem, po kome je sve
stvoren”¹, a sad: u vremenu, u povijesti, u
konkretnom narodu, predan u ljudske ruke...
„Danas je tvorac svijeta rođen iz krila jedne
djevice: onaj koji je sve stvorio postao je si-
nom jedne žene koju je on sam stvorio. Da-
nas se Božja riječ pojavila zaogrnutu tijelom i,
dok nikada ranije nije bila vidljiva ljudskom

oku, postala je i vidljivom i opipljivom. Da-
nas su pastiri doznali od anđela da je rođen
Spasitelj u tvari našeg tijela i naše duše.”²

Draga braćo i sestre, ovog Božića razmatra-
mo rođenje Krista Gospodina Spasitelja –
*vječnog svećenika i kralja vasion*³ koji nam se
rodio u Betlehemu „gradu Davidovu” (Lk 2,
11) od Marije, čiste Djevice, u ozračju ove jubi-
larne 2025. koja ide svomu koncu. U njoj smo,
kao *hodočasnici nade* proživljavali jubilejska
slavlja kao „izvorišta za obnovljenje životne

¹ Nicejsko-carigradsko vjerovanje.

² Sv. Lav Veliki, *Sermo 26, In Nativitate Domini*, 6,1: PL 54,213.

³ Rimski misal, Predslovlje: Krist Kralj svega svijeta.

snage, misleći pritom poglavito na proslavu redovitoga Jubileja, Svete godine 2025., i na spomen znamenitih splitskih crkvenih sabora održanih od 925. do 928. godine, za vladavine Tomislava, 'kralja Hrvata', kako ga je u svome pismu 925. godine oslovio papa Ivan X. (914. – 928.).⁴ Svjedočili smo ove godine milijunskim mnoštvima hodočasnika koji su prispijevali u Rim pobožno posjećujući njegova sveta mjesta i na njima obnavljajući vjeru u Isusa Krista koji je „isti jučer, danas i uvijek” (Heb 13, 8). U tu se hodočasničku rijeku slilo mnoštvo i nas hodočasnika Hrvata na našem nacionalnom jubilejskom hodočašću održanom od 5. do 12. listopada kad smo i mi pohodili Vječni Grad i susreli se s papom Lavom XIV.

Svjedočili smo i obilježavanju još nekih važnih obljetnica: spomena na 1700 godina od Prvoga sveopćeg, ekumenskog koncila u Niceji, važnoga za ispovijedanje prave vjere, Kristova Vazma, zatim obljetnice završetka Drugoga vatikanskog koncila (1965.), nadalje, pedesete obljetnice *Pastirskoga pisma* biskupa kojim su 1975. (tada također Svete godine) pozvali na proslavu i obnovu koja je pod naslovom 'Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata' tijekom devet godina ostvarivana brojnim slavlјima, poukama, susretima i drugim događanjima sve do 1984. i Nacionalnoga euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici. Pola stoljeća od toga doista jedinstvenog, uistinu proročkog jubilejskog pokreta, obilježiti ćemo sljedeće 2026., kada ćemo obilježiti 1050. obljetnicu smrti hrvatske kraljice Jelene slavne, majke sirota i zaštitnice udovica te 950. obljetnicu krunidbe dobroga kralja Zvonimira.

4 Hrvatska biskupska konferencija – Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, *Na kršćanskim temelјima, u zajedništvu Crkve, hodočasnici nade. Pastirsko pismo biskupa Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u prigodi Jubilejske godine 2025., 1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i početaka Hrvatskoga kraljevstva*, br. 17.

Konačno, prisjetili smo se ove godine i stote obljetnice ustanovljenja svetkovine Isusa Krista Kralja svega svijeta.⁵

Upravo, razmišljajući o betlehemskom otajstvu, otajstvu novorođenoga Sina Božjega, zaustavljamo se u svojim razmišljanјima baš kod te obljetnice, obljetnice svetkovine Krista Kralja svega stvorenja, koju je uveo papa Pio XI. 11. prosinca 1925. Danas, ove 2025., kao i onda prije stotinu godina, ovom svetkovinom Crkva želi podsjetiti sve svoje sinove i kćeri, ali i cijeli svijet, sav ljudski rod, da je Isus Krist Kralj i Vladar ne samo katolika i kršćana nego svih ljudi, cijelog svijeta i svih stvorenja, Gospodar ljudske povijesti, Onaj koji je „Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak!” (Otk 22, 13). Ta nas svetkovina ispunja nadom i sigurnošću da Bog ima posljednju riječ u nevolјama ljudske povijesti koja obiluje dominacijom nepravdi svake vrste. Svetkovina Krista Kralja na poseban način ulijeva nam ohrabrenje i svjetlo, pred poplavom različitih bezbožnih ideologija koje su se vrlo brzo proširile na početku 20. stoljeća, a ni danas nisu nestale s pozornice ovoga svijeta.

Te se ideologije osobito manifestiraju kroz sveprisutno relativiziranje neprolaznih vrijednosti (dijalektički moral) uporna i bezobzirna nametanja rodne ideologije te kulture smrti (eutanzija, bijela kuga, pobačaj...). Papa Pio XI. je snažnom proročkom gestom ondašnjem svijetu poslao poruku koja je aktualna i danas: „Strašne plodove koje je to otpadništvo od Krista, kako pojedinaca tako i naroda, tako često i tako dugo donosilo, oplakivali smo u enciklici *Ubi arcano Dei*, a oplakujemo ih i danas: sjeme razdora razasuto posvuda; mržnje i suparništva rasplamsana među narodima koja još uvijek toliko odgađaju obnovu mira; neumjerenost strasti koje se tako često skrivaju pod prividom javnog dobra i domoljubne ljubavi; građanske nesloge koje su iz toga proizašle, zajedno s onom slijepom i neumjerenom sebičnošću

5 Usp. *Isto*, br. 3.

toliko raširenom, koja, ciljajući samo na privatno dobro i vlastitu udobnost, sve mjeri prema njima; domaći mir duboko poremećen zaboravom i zanemarivanjem obiteljskih dužnosti; narušeno jedinstvo i stabilnost obitelji; konačno, samo društvo potreseno i dovedeno u propast.“⁶

Crkva se pitala tada, a pita se i danas: tko može donijeti pravi i pravedni mir? Tko može potaknuti ljudska srca na promjenu nakana i djelovanja? Tko ih može usmjeriti prema trajnim i neprolaznim dobrima? Tko je taj koji to može i koja je to njegova vlast? Na ta i sva druga pitanja koja se tiču čovjekovih temeljnih egzistencijalnih pitanja te pitanja njegova pojedinačnog i općega dobra i mi danas odgovaramo s velikim papom Pijem XI: „Oh, kakvu bismo sreću mogli uživati kada bi pojedinci, obitelji i društvo dopustili da ih Krist upravlja! Tada bi se zaista (...) tolike rane mogle izliječiti, tada bi svako pravo ponovno zadobilo svoju drevnu snagu, vratili bi se blagoslovi mira, mačevi bi ispali iz

ruku, kada bi svi dragovoljno prihvatili Kristovo kraljevstvo, poslušali ga i kad bi svaki jezik proglasio da je Gospodin naš Isus Krist u slavi Boga Oca.“⁷

Da, draga braćo i sestre, poslušati Isusa Krista, prihvatiti njegovo kraljevstvo i njegovo kraljevanje u svojim savjestima znači zapravo obratiti svoje živote, svoje srce onomu Srcu koje zrači Svjetlom koje je jedino kadro raspršiti *tmine pameti i srca*. To doista znači doći novorođenom kralju u Betlehem i pokloniti mu se. Pokloniti mu se svim svojim bićem. To znači poslušati poziv koji Bog upućuje svakom od nas dok smo na betlehemskim poljanama svoga života, u mrkloj noći mnogih neizvjesnosti, sumnji i izazova,

6 Pio XI., *Quas primas* – U proom. Enciklika o svetkovi-
ni Krista Kralja (11. 12. 1925.), dostupno na: https://www.vatican.va/content/pius-xi/it/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_11121925_quas-primas.html, (pristupljeno, 8. 12. 2025., prijevod naš).

7 Isto.

često prepušteni hladnoćama svijeta koji nas okružuje, zaokupljeni vlastitim brigama i nevoljama... da se u jednostavnosti srca i poslušnosti vjere, poput pastira, uputimo prema siromašnoj betlehemskoj štalici i da mu se poklonimo, da cijelo svoje biće otvorimo i predamo Srcu novorođenoga Kralja. Predati se Srcu novorođenoga Kralja znači doista pronaći najjaču sigurnost koju se na ovoj zemlji može pronaći.

To je jasno spoznao već spomenuti papa Pio XI. kad je 1928. pozvao Crkvu na posvetu Presvetom Srcu Isusovu kako bi činom zadovoljštine uzvratila svoju ljubav onoj nestvorenoj Ljubavi, kojoj je, kada je ili zanemarena zbog zaborava ili ogorčena uvredom, potrebno nadoknaditi one uvrede koje su joj na bilo koji način nanesene.⁸

To je naglasio i papa Franjo kad nas je pozvao da zajedno s Kristom gradimo novu civilizaciju ljubavi na ruševinama koje svojim grijehom ostavljamo u ovom svijetu. Jer, usred razaranja koje iza sebe ostavlja zlo, Kristovo Srce želi našu suradnju da ponovno izgradi dobrotu i ljepotu.⁹ To smo osjetili i mi hrvatski biskupi kad smo odlučili da upravo ove jubilarne 2025. godine obavimo *Čin posvete hrvatskog naroda i hrvatske domovine Presvetom Srcu Isusovu*, upravljajući mu „iz svoga srca molitve da sadašnji naraštaji ne iznevjere polog vjere i istinsku ljubav prema Katoličkoj crkvi, domovini i narodu, koja je plod dara Božje ljubavi u Isusu Kristu, izlivena u naša srca po Duhu Svetome.“¹⁰

8 Usp. Pio XI., *Miserentissimus Redemptor* – Premilosrdni Otkupitelj. Enciklika o činu zadovoljštine Presvetom Srcu Isusovu (8. 5. 1928.), dostupno na: https://www.vatican.va/content/pius-xi/it/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_19280508_miserentissimus-redemptor.html, (pristupljeno, 9. 12. 2025, prijevod naš).

9 Usp. Franjo, *Dilexit nos* – Onaj koji nas uzljubi. Enciklika o ljudskoj i božanskoj ljubavi Srca Isusa Krista (24. 10. 2024.), Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2025., br. 113.

10 Hrvatska biskupska konferencija – Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, *Na kršćanskim temeljima, u zajedništvu Crkve, hodočasnici nade*, br. 25.

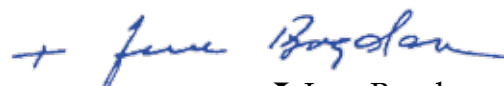
Draga braćo i sestre, tko se klanja Kristu Kralju, taj istinski živi, jer živi obasjan svjetlom istine. Koga zvijezda vjere vodi u betlehemsku štalicu, taj prima pravo svjetlo, a to je Krist – „*Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakog čovjeka, dođe na ovaj svijet*“ (Iv 1, 9). On jedini daruje pravi život i njemu valja dolaziti da budemo njegovi svjedoci, naročito pred tolikom mržnjom i nasiljem koje ranjava ljudsko dostojanstvo. „Nijedna sjena, ma koliko mračna bila, ne može zasjeniti Kristovo svjetlo. Zato onima koji vjeruju u Krista nikada ne nedostaje nade, čak ni danas, suočeni s velikom društvenom i ekonomskom krizom koja pogađa čovječanstvo, suočeni s mržnjom i razornim nasiljem koje i dalje krvavi mnoga područja zemlje, suočeni sa sebičnošću i čovjekovom pretenzijom da se postavi kao vlastiti bog, što ponekad dovodi do opasnih iskrivljavanja božanskog plana za ljudski život i dostojanstvo, za obitelj i za sklad stvorenja.“¹¹

11 Benedikt XVI., *Propovijed na svetkovinu Bogojaavljenja*, 6. siječnja 2009.; dostupno na: https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/it/homilies/2009/documents/hf_ben-xvi_hom_20090106_epifania.html, (pristupljeno: 9. 12. 2025.).

Doista: *Narodi nam se Kralj nebeski, od Marije, čiste Djevice!* Radujmo se, braćo i sestre, veselimo se tom rođenju! Idimo mu ususret svim svojim bićem. Poklonimo mu se i dopustimo mu da nas obdari svojim svjetlom. Baš je na Božić nad nama svima zasjala ta svjetlost jer nam se rodio Gospodin!¹² Neka to svjetlo trajno svijetli nad svima nama, nad našim životima, nad našim obiteljima, nad našim domovima, nad našim narodom i cijelom našom Domovinom!

Sretan Božić i blagoslovljenu novu 2026. godinu želi Vam

Vaš biskup

✠ Jure Bogdan,
vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

12 Usp. *Rimski misal*, Rođenje Gospodinovo: Ulazna antifona.

SVETA STOLICA

PORUKA PAPE LAVA XIV. ZA 5. SVJETSKI DAN DJEDOVA I BAKA I STARIJIH OSOBA

27. srpnja 2025.

Blago čovjeku koji nije izgubio nadu (usp. Sir 14, 2)

Draga braćo i sestre!

Jubilej koji slavimo pomaže nam otkriti da je nada uvijek, u svakom životnom dobu, izvor radosti. Kad je, k tome, iskovana u vatri dugog života, postaje izvorom punog blaženstva.

Sveto pismo nam stavlja pred oči više primjera muškaraca i žena starije dobi koje Gospodin uključuje u svoje planove spasenja. Sjetimo se Abrahama i Sare kojima je, jer su bili već u poodmakloj dobi, bilo teško povjerovati Božjem obećanju da će dobiti dijete. Nemogućnost da imaju djecu kao da im je uskratila nadu u budućnost.

Ništa drugačija nije ni reakcija Zaharije na rođenje Ivana Krstitelja: „Po čemu ću ja to razaznati? Ta star sam i žena mi poodmakle dobi“ (Lk 1, 18). Kao da godine, neplodnost i onemoćalost gasu nade u život i plodnost za sve te muškarce i žene. I pitanje koje Nikodem postavlja Isusu, kada Učitelj govori o „novom rođenju“, također se čini čisto retoričkim: „Kako se čovjek može roditi kad je star? Zar može po drugi put ući u utrobu majke svoje i roditi se?“ (Iv 3, 4). Pa ipak, kad god se odgovor čini samorazumljivim, Gospodin iznenađuje svoje sugovornike zahvatom spasenja.

Starije osobe – znakovi nade

U Bibliji Bog više puta pokazuje svoju providnost obraćajući se osobama poodmakle dobi. To nije slučaj samo s Abrahamom, Sarom, Zaharijom i Elizabetom, već i s Mojsijem, koji je bio pozvan osloboditi svoj narod kada mu je

bilo već osamdeset godina (usp. Izl 7, 7). Tim izborima On nas uči da je u njegovim očima starost vrijeme blagoslova i milosti, te da su starije osobe za njega *prvi svjedoci nade*.

„Što je to starost?“, pita se u vezi s tim sveti Augustin te dodaje: „Bog ti ovako odgovara: To je doba u kojem te snage trebaju napustiti da se u tebi nastani moja snaga, da možeš reći zajedno s apostolom: ‘Jer kad sam slab, onda sam jak!’“ (*Super Ps. 70, 11*). Činjenica da je broj starijih osoba danas u porastu postaje za nas, dakle, znak vremena koji smo pozvani prepoznati, kako bismo ispravno tumačili povijesni trenutak u kojem živimo.

Život Crkve i svijeta može se razumjeti samo u svjetlu nizanja naraštaja, a prihvaćanje starije osobe pomaže nam shvatiti da povijest ne završava u sadašnjosti niti se iscrpljuje u površnim susretima i fragmentiranim odnosima, već se proteže prema budućnosti. U Knjizi Postanka nalazimo dirljivu zgodu u kojoj Jakov, već u godinama, blagoslivlja svoje unuke, Josipove sinove: njegove ih riječi potiču da s nadom gledaju u budućnost, kao u vrijeme Božjih obećanja (usp. Post 48, 8-20). Ako je, dakle, istina da krhkost starijih osoba treba snagu mladih, isto je tako istina da neiskustvo mladih treba svjedočanstvo starijih kako bi se budućnost mudro gradilo. Koliko su nam samo često naši bake i djedovi bili primjer vjere i pobožnosti, građanskih vrlina i društvenog zalaganja, sjećanja i ustrajnosti u kušnjama! Nikada nećemo odgovoriti s dovoljnom zahvalnošću i dosljednošću na tu dragocjenu ostavštinu, koje su nam oni s nadom i ljubavlju prenijeli!

Znakovi nade za starije osobe

Jubilej je, od svojih biblijskih početaka, bio vrijeme oslobođenja: robove se puštalo na slobodu, dugove se opraštalo, a zemlju vraćalo njezinim izvornim vlasnicima. Bilo je to vrijeme obnove društvenog poretka koji je Bog htio, u kojem se dokidalo nejednakosti i ugnjetavanja koji su se nagomilali tijekom dugih godina. Isus obnavlja te događaje oslobođenja kad u sinagogi u Nazaretu naviješta blagovijest siromasima, vraćanje vida slijepima, oslobađanje zarobljenika i puštanje potlačenih na slobodu (usp. Lk 4, 16-21).

Gledajući starije osobe iz te perspektive Jubileja i mi smo pozvani zajedno s njima iskusiti oslobođenje, posebno od usamljenosti i napuštenosti. Ova godina je milosni trenutak da se to dogodi: Božja vjernost njegovim obećanjima uči nas da starost nosi sa sobom blagoslov, autentičnu evanđeosku radost koja zahtijeva od nas da srušimo zidove ravnodušnosti iza kojih su starije osobe često zatvorene. Naša društva, posvuda u svijetu, prečesto se navikavaju da njihov tako važan i bogat dio bude marginaliziran i zaboravljen. U tim okolnostima potrebna je promjena koja će zorno pokazati prihvaćanje odgovornosti cijele Crkve. Svaka župa, udruga i crkvena skupina pozvani su odigrati istaknutu ulogu u „revoluciji“ zahvalnosti i brige, koju će se provoditi čestim posjećivanjem starijih osoba, stvaranjem mreža podrške i molitve za njih i s njima, uspostavljajući odnose koji mogu dati nadu i dostojanstvo onima koji se osjećaju zaboravljenima. Kršćanska nas nada uvijek potiče da se odvažimo na nešto veće, da imamo velike planove i da se ne zadovoljimo stanjem kakvo je. U ovom slučaju to znači raditi na promjeni kojom će se starijim osobama vratiti poštivanje i ljubav. Zato je papa Franjo htio da se *Svjetski dan baka i djedova i starijih osoba* slavi u prvom redu susretanjem s onima koji su sami. Iz istog razloga je odlučeno da će oni koji ove godine ne mogu hodočastiti u Rim „moći dobiti jubilarni oprost ako izdvoje određeno vrijeme za posjet [...] usamljenim starijim osobama [...] kao da hodočaste Kristu koji je prisutan

u njima, (usp. Mt 25, 34-36)“ (Apostolska pokorničarna, *Norme o udjeljivanju jubilejskog oprosta*, III). Posjet starijoj osobi prilika je za susret s Isusom, koji nas oslobađa od ravnodušnosti i usamljenosti.

Starije osobe imaju razloga za nadu

U Knjizi Sirahovoj kaže se da su *blaženi oni koji nisu izgubili nadu* (usp. 14, 2), stavljajući do znanja da u našim životima – posebno ako su dugi – može biti mnogo razloga da se prije osvrćemo na ono što je iza nas, nego na ono što je pred nama. Ipak, kako je papa Franjo napisao tijekom svog posljednjeg boravka u bolnici, „naše je tijelo slabo, ali i usprkos tome ništa nas ne može spriječiti da ljubimo, molimo, darujemo sebe, da jedni za druge budemo, u vjeri, svijetli znakovi nade“ (*Angelus*, 16. ožujka 2025.). Imamo slobodu koju nam nikakva teškoća ne može oduzeti: slobodu da volimo i molimo. Svi možemo, uvijek, voljeti i moliti.

Dobro koje želimo nama dragim osobama – suprugu ili supruzi s kojim smo proveli veći dio života, djeci, unucima koji ispunjavaju naše dane radošću – ne blijedi kako nas snage napuštaju. Štoviše, često je upravo njihova ljubav ta koja budi našu snagu, donoseći nam nadu i utjehu. Ti znakovi vitalnosti ljubavi, koji imaju izvor u samom Bogu, daju nam hrabrost i podsjećaju nas da „ako se naš izvanji čovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja“ (2 Kor 4, 16). Stoga, posebno u starosti, sve se usrdnije uzdajmo u Gospodina. Svakodnevno se obnavljajmo susretom s njim u molitvi i na svetoj misi. Prenosimo s ljubavlju vjeru koju smo živjeli tolike godine u obiteljima i svakodnevnim susretima: hvalimo uvijek Gospodina za njegovu dobrohotnost, njegujemo jedinstvo s našim dragima i otvorimo svoja srca onima koji su daleko, a posebno onima koji su u potrebi. Bit ćemo tako znakovi nade u svakom životnom dobu.

Iz Vatikana, 26. lipnja 2025.

Lav XIV.

PORUKA PAPE LAVA XIV. ZA 111. SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA

4. i 5. listopada 2025.

Migranti – misionari nade

Draga braćo i sestre!

Predstojeći 111. svjetski dan migranata i izbjeglica, za koji je moj predšasnik odlučio da se slavi istodobno kad i Jubilej migranata i svijeta misija, pruža nam priliku da razmišljamo o odnosu između nade, migracija i poslanja.

Trenutnu globalnu situaciju, nažalost, obilježavaju ratovi, nasilje, nepravda i ekstremne vremenske pojave, zbog čega su milijuni ljudi prisiljeni napustiti svoje domovine i potražiti utočište negdje drugdje. Raširena tendencija brige isključivo za interese ograničenih zajednica predstavlja ozbiljnu prijetnju zajedničkoj odgovornosti, multilateralnoj suradnji, ostvarenju općeg dobra i globalnoj solidarnosti za dobrobit cijele ljudske obitelji. Mogućnost da dođe do nove utrke u naoružanju i razvoj novog oružja, uključujući nuklearno, slaba svijest o negativnim učincima trenutne klimatske krize i duboke ekonomske nejednakosti čine izazove sadašnjosti i budućnosti sve težima.

U svjetlu teorija o globalnom uništenju i zastrašujućim scenarijima, važno je da u srcima većine raste želja za nadom u budućnost koja će biti u znaku dostojanstva i mira za sva ljudska bića. Takva je budućnost bitan dio Božjeg plana za ljudski rod i ostala stvorenja. To je mesijanska budućnost koju su najavili proroci: „Starci i starice opet će posjedati po trgovima jeruzalemskim, svatko sa štapom u ruci zbog starosti prevelike. A gradski će se trgovci ispuniti dječacima i djevojčicama koji će se igrati na njegovim trgovima. [...] posijati će mir: loza će roditi groždem, zemlja će da-

vati usjeve, a nebo će davati rosu svoju“ (Zah 8, 4-5. 12). I ta je budućnost već započela, jer je u nju svečano uveo Isus Krist (usp. Mk 1, 15 i Lk 17, 21), i mi vjerujemo i nadamo se njezinom potpunom ostvarenju, jer Gospodin uvijek drži svoja obećanja.

Katekizam Katoličke Crkve uči: „Krepost ufanja odgovara čežnji za srećom što ju je Bog stavio u srce svakog čovjeka; ona obuhvaća očekivanja što ih nadahnjuju ljudske djelatnosti“ (br. 1818). I zasigurno je potraga za srećom – i nada da će je se naći negdje drugdje – jedna od glavnih motivacija zbog kojeg se pojedinci danas odlučuju na seljenje. Ta veza između migracije i nade jasno se vidi u mnogim migracijskim iskustvima našeg vremena. Mnogi migranti, izbjeglice i raseljene osobe privilegirani su svjedoci nade koja se živi u svakodnevnom životu, pouzdanjem u Boga i podnošenjem protivština u očekivanju budućnosti u kojoj naziru približavanje sreće i cjelovitog ljudskog razvoja. U njima se obnavlja iskustvo putujućeg izraelskog naroda: „Kad si stupao, Bože, pred narodom svojim, dok si prolazio pustinjom, tresla se zemlja, nebo se rosilo pred Bogom, Sinaj drhtao pred Bogom, Bogom Izraela. Blagoslovljen dažd pustio si, Bože, na baštinu svoju, okrijepio je umornu. Stado se tvoje nastani u njoj, u dobroti, Bože, ti je spremi siromahu“ (Ps 68, 8-11).

U svijetu uronjenom u tamu ratova i nepravdi migranti i izbjeglice postaju glasnici nade, pa i tamo gdje se čini da je sve izgubljeno. Njihova hrabrost i ustrajnost herojsko su svjedočanstvo vjere koja vidi dalje od onoga što vidimo svojim očima i daje im snagu da

prkose smrti na raznim migracijskim putovima našeg doba. I ovdje možemo vidjeti jasnu paralelu s iskustvom izraelskog naroda koji je lutao pustinjom, a koji se sa svim opasnostima suočavao uzdajući se u Gospodinovu zaštitu: „on će te osloboditi od zamke ptičarske, od kuge pogubne. Svojim će te krilima zaštititi i pod njegova ćeš se krila skloniti: Vjernost je njegova štit i obrana! Nećeš se bojati strašila noćnoga ni strelice što leti danju, ni kuge što se šulja kroz tmine, ni pošasti što hara o podne“ (Ps 91, 3-6).

Migranti i izbjeglice podsjećaju Crkvu na njezinu hodočasničku dimenziju: ona je neprestano na putu prema svojoj konačnoj domovini, poduprta nadom, koja je bogoslovna krepost. Svaki put kad Crkva podlegne napasti „sjedilaštva“ i prestane biti *civitas peregrina* – Božji narod koji putuje prema nebeskoj domovini (usp. Augustin, *De civitate Dei*, knjige XIV-XVI), ona prestaje biti „u svijetu“ i postaje „od svijeta“ (usp. Iv 15, 19). Ta je napast bila već prisutna u prvim kršćanskim zajednicama, i to u tolikoj mjeri da je apostol Pavao morao podsjetiti Crkvu u Filipima da „naša je pak domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista: snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnemu“ (Fil 3, 20-21).

Katolički migranti i izbjeglice, posebno, mogu danas postati misionari nade u zemljama koje ih primaju, pronoseći nove putove vjere tamo gdje poruka Isusa Krista još nije stigla ili pokrećući međureligijske dijaloge ukorijenjene u svakodnevnom životu i potraži za zajedničkim vrijednostima. Zahvaljujući svom duhovnom poletu i svojoj vitalnosti, oni mogu doprinijeti revitalizaciji okoštalih i

tromih crkvenih zajednica gdje se duhovna pustinja prijeteći širi. Stoga njihovu prisutnost treba prepoznati i cijeniti kao pravi Božji blagoslov, kao priliku da se otvorimo Božjoj milosti, koja svojoj Crkvi daje novu energiju i nadu: „Gostoljublja ne zaboravljajte: njime neki, i ne znajući, ugostiše anđele!“ (Heb 13, 2). Prvi element evangelizacije, kako je naglasio sveti Pavao VI., je svjedočenje općenito: „svi kršćani su pozvani i pod raznim vidovima mogu biti pravi navjestitelji Evanđelja. Pomišljamo naročito na odgovornost s obzirom na migrante u zemljama koje ih primaju“ (*Evangeli nuntiandi*, 21). To je istinsko *missio migrantium* – poslanje koje vrše migranti – za koje treba osigurati odgovarajuću pripremu i stalnu podršku, plod učinkovite suradnje u Crkvi.

S druge strane, zajednice koje ih primaju mogu također biti živi svjedoci nade. Nade shvaćene kao obećanje sadašnjosti i budućnosti u kojoj je priznato dostojanstvo svih kao djece Božje. Na taj način migrante i izbjeglice prepoznaje se kao braću i sestre, kao dio obitelji u kojoj mogu izraziti svoje talente i u potpunosti sudjelovati u životu zajednice.

Na ovaj jubilarni dan, kad Crkva moli za sve migrante i izbjeglice, želim povjeriti sve one koji su na putu i one koji se posvećuju njihovom praćenju, majčinskoj zaštiti Djevice Marije, Tješiteljice migranata, da im sačuva živom nadu u srcima i podrži ih u njihovim naporima oko izgrađivanja svijeta koji će sve više nalikovati Božjem kraljevstvu, istinskoj domovini koja nas čeka na kraju našeg putovanja.

Iz Vatikana 25. srpnja 2025., blagdan sv. Jakova, Apostola

Lav XIV.

POZDRAV PAPE LAVA XIV. HRVATSKIM HODOČASNICIMA NA TRGU SV. PETRA

7. listopada 2025.

Hvaljen Isus i Marija!

Dragi hrvatski hodočasnici, s velikom radošću želim vam dobrodošlicu na Trg sv. Petra, kamo ste pristigli povodom nacionalnog hodočašća u Jubilejskoj godini. Vaša brojna i molitvena prisutnost znak je žive vjere vašega naroda, koji je kroz stoljeća ostao čvrst u zajedništvu s Crkvom i vjeran Nasljedniku apostola Petra.

Tješi činjenica da korijeni vaše vjere nisu ostali nepomični u prošlosti, nego i danas donose plodove zahvaljujući svjedočanstvu vaših obitelji, župnih zajednica i udruga. Tradicija primljena od vaših otaca neprocjenjivo je blago koje brižno čuvate i koje ste pozvani neprestano obnavljati, prepoznajući nadahnuća Duha Svetoga. Od srca vam zahvaljujem na vjernosti koju živite u svakodnevici. Dobro mi je poznato da se mnogi od vas nalaze daleko od domovine, zbog posla, studija ili drugih potreba; no gdje god bili, ostanite

vezani uz svoje kršćanske korijene i svjedočite da ste narod koji ljubi Krista i njegovu Crkvu. Takav život, usklađen s evanđeljem, snažnije govori od mnogih riječi.

Potičem vas da uvijek držite pogled upravljen prema Isusu, Dobrom Pastiru, te da mu se s povjerenjem i poslušnošću prepuštate. Ne zaboravite: vjera raste i jača kada se dijeli. Stoga, s radošću prenosite svojoj djeci i novim naraštajima kršćanske vrijednosti koje su oblikovale vašu povijest i kulturu. Tako ćete i dalje biti kvasac mira, dobra i nade u svijetu ranjenom nasiljem i ratovima, koji su i vama iz povijesti poznati. Neka vas Gospodin blagoslovi, a Blažena Djevica Marija, Najvjernija odvjetnica Hrvatske, čuva pod svojim plaštem i prati u svakodnevnom životu. Vama, vašim obiteljima i cijelom hrvatskom narodu od srca udjeljujem Apostolski blagoslov – znak Papine blizine i ljubavi prema svakome od vas.

POZDRAV PAPE LAVA XIV. HRVATSKIM HODOČASNICIMA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

8. listopada 2025.

S velikom radošću pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, osobito one pridošle iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, prigodom nacionalnog hodočašća u Jubilejskoj godini, u pratnji svojih biskupa.

Braćo i sestre, kao hodočasnici nade došli ste u Rim potvrditi svoju vjeru na grobovima Apostola. Ponosni na vašu povijest i učvršćeni u vjernosti Crkvi i Petrovome Nasljedniku, nosite dalje primljeno blago. Ono

se očituje u blizini i uzajamnoj ljubavi, poniznoj i ustrajnoj, bez da se očekuju priznanja zauzvrat. Gospodin Isus, koji preobražava naše živote u malim gestama ljubavi i kuca na vrata našega srca, strpljivo vas poziva da mu u svakome trenutku odgovorite. Budite, dakle, svjedoci Krista Uskrsloga i kvasac nade u društvu u kojemu ste ukorijenjeni. U vašemu hodu obećavam vam moju duhovnu blizinu te udjeljujem vama i vašim obiteljima apostolski blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!

HRVATSKI BISKUPI

PRIOPĆENJE SA 71. PLENARNOG ZASJEDANJA SABORA HBK-a

21. - 23. listopada 2025.

Sabor Hrvatske biskupske konferencije (HBK) održao je svoje 71. plenarno zasjedanje od 21. do 23. listopada 2025. godine u sjedištu HBK-a u Zagrebu, pod predsjedanjem zagrebačkoga nadbiskupa Dražena Kutleše. Uz članove HBK-a, na početku zasjedanja sudjelovali su zagrebački nadbiskup u miru kardinal Josip Bozanić, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua, delegat Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić, srijemski biskup Fabijan Svalina, kotorski biskup Mladen Vukšić, subotički biskup Ferenc Fazekas, splitsko-makarski nadbiskup u miru Marin Barišić te savjetnik Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj mons. Alvaro Izurieta.

Pozdravljajući nazočne, predsjednik HBK-a nadbiskup Kutleša istaknuo je kako su još uvijek svjež i snažni dojmovi s nacionalnoga hodočašća u Rim i Vatikan, održanog od 5. do 12. listopada, povodom Svete jubilarne godine te 1100. obljetnice Hrvatskoga kraljevstva i Splitskih crkvenih sabora. Na poseban je način izrazio zahvalnost papi Lavu XIV., koji je s očinskom toplinom primio i osobno pozdravio hrvatske hodočasnike na Trgu svetoga Petra, ohrabrivši ih da i danas ostanu narod nade, vjere i ljubavi, narod koji se ne zatvara u sebe, nego u zajedništvu Crkve gradi budućnost utemeljenu na Kristu.

Nadbiskup Kutleša ujedno je čestitao kardinalu Josipu Bozaniću pedesetu obljetnicu svećeničkoga ređenja, koju je dan ranije svečano proslavio euharistijskim slavljem u Bo-

goslužnom prostoru bl. Alojzija Stepinca na Kaptolu, u zajedništvu s brojnim biskupima, svećenicima i vjernicima.

Nakon pozdravnih govora nuncija Lingue i gostiju, koji su sažeto prikazali stanje Katoličke crkve u svojim crkvenim okruženjima, biskupi su u radnom dijelu zasjedanja razmatrali stanje i pastoralne mogućnosti promicanja svećeničkih i redovničkih zvanja u svjetlu tendencije smanjenja broja pripravnika i pripravnica. Posebno su istaknuli važnost molitve za zvanja te pastoralnog rada na njihovu promicanju prepoznajući sadašnje izazove i tražeći nove putove i mogućnosti.

Jedna od središnjih tema zasjedanja bila je suvremena komunikacija u digitalnom prostoru i sve izraženija prisutnost umjetne inteligencije, s posebnim naglaskom na teološko-etička pitanja koja iz toga proizlaze. U tomu su kontekstu biskupi razmatrali izazove suvremenoga komunikacijskog okruženja te brojne rizike koji se sve češće javljaju u virtualnom prostoru. Naglašeno je kako Crkva putem svojih dokumenata, a osobito obilježavanjem Dana sredstava društvenih komunikacija, već više od šezdeset godina sustavno prepoznaje i upozorava na izazove u području komunikacije. Na tom tragu predloženo je snažnije promicanje medijske i algoritamske pismenosti kako bi se, u skladu s porukama Dikasterija za komunikacije, vjernike potaknulo na odgovornu i promišljenu uporabu digitalnih tehnologija.

U raspravi o etičko-teološkim aspektima umjetne inteligencije naglašeno je kako crkveni nauk

uvijek ističe tehnološki razvoj kao blagodat koja, ako se stavlja u službu čovjeka i cijeloga čovječanstva, može pridonijeti istinskom društvenom napretku. Međutim, upozoreno je i na opasnosti idolizacije tehnologije te na „vladavinu algoritama“, koja može dovesti do zanemarivanja ljudskoga dostojanstva.

Iz teološke perspektive posebno je istaknuto kako je čovjek jedinstveno biće, stvoreno na sliku Božju i stoga nesvodiv na digitalnu stvarnost. Njegova stvaralačka moć, koja se odražava u razvoju umjetne inteligencije, pozvana je biti izrazom sudioništva u Božjem stvaralaštvu, a ne pokušajem njegova nadomještanja. Suvremeni ideološki pristupi toj tehnologiji, napose oni prožeti transhumaniističkim pogledom, pokazuju težnju udaljiti čovjeka od njegova božanskoga izvora i redefinirati samu bit ljudskosti. Teologija zato ima zadaću budno pratiti te procese i tumačiti ih u svjetlu Objave kako bi se sačuvala cjelovitost čovjeka i njegovo dostojanstvo pred Stvoriteljem.

Biskupi su se također osvrnuli na sve što je učinjeno u sklopu obilježavanja Svete godine 2025. te 1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i Hrvatskoga kraljevstva. Posebno su istaknuli Pastirsko pismo Na kršćanskim temeljima, u zajedništvu Crkve, hodočasnici nade biskupa HBK-a i BK BiH, vjeronaučnu olimpijadu te međunarodni znanstveni skup Početci kraljevstva. Splitski crkveni sabori, Tomislav i njegovo doba o 1100. obljetnici, održan u Splitu od 8. do 10. svibnja 2025. godine. Jubilej je obilježen i posebnim činom posvete hrvatskoga naroda i domovine Presvetom Srcu Isusovu na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, u petak 27. lipnja, te središnjim slavljem u Tomislavgradu 5. srpnja. Vrhunac proslave bilo je Hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim, od 5. do 12. listopada 2025., na kojem je sudjelovalo više od deset tisuća vjernika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srijema i drugih mjesta gdje žive Hrvati.

Osim osvrta na proslavu aktualnih jubileja, biskupi su istaknuli važnost i nadolazećih jubileja: dvomilenijske obljetnice Kristove žrtve 2033. godine te 1400. obljetnice kršćanstva u Hrvata 2041. godine.

Biskupi su sa zasjedanja uputili pismo papi Lavu XIV. u kojem su izrazili zahvalnost „za očinsku blizinu i milost susreta“ prigodom Hrvatskoga nacionalnog hodočašća u Rim. Podsjetivši kako se taj susret dogodio u godini velikih nacionalnih i crkvenih jubileja, biskupi su istaknuli „stoljetnu vjernost hrvatskoga naroda Petrovoj Stolici – vjernost koja je, po istaknutim vladarima i pastirima Crkve, trajno čuvala veze s Apostolskom Stolicom te oblikovala naš kršćanski identitet i nacionalno biće“.

U istome su pismu biskupi uputili i poziv Svetom Ocu da pohodi Hrvatsku naglasivši kako bi njegov dolazak Crkvi i narodu u našoj domovini bio dar nove snage i poticaj za obnovu u svjedočenju Radosne vijesti.

Predsjednici pojedinih komisija, vijeća i odbora HBK-a podnijeli su izvješća o radu od proteklog zasjedanja, a dogovoren je i kalendar događanja za iduću, 2026. godinu. Izvanredna zasjedanja HBK-a održat će se 20. siječnja i 1. lipnja. Katehetsko-pastoralni kolokvij za svećenike bit će održan 3. i 4. ožujka, a plenarno, 72. zasjedanje Sabora HBK-a, predviđeno je od 14. do 16. travnja. Komemoracija žrtava Bleiburške tragedije i hrvatskoga križnog puta održat će se 16. svibnja. Članovi HBK-a susrest će se s članovima Hrvatske redovničke konferencije 2. lipnja. Jesensko redovito 73. zasjedanje HBK-a održat će se od 20. do 22. listopada. Susret hrvatske katoličke mladeži bit će u Požegi 2. i 3. svibnja, a Susret hrvatskih katoličkih obitelji u Osijeku i Aljmašu 19. i 20. rujna.

Tajništvo HBK

PORUKA PREDSEDNIKA VIJEĆA HBK-A ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU KATEHETSKE I ŠKOLSKE 2025./2026. GODINE

„Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi“ (2 Tim 1,6)

Draga djeco i mladi, dragi roditelji, dragi katehete i vjeroučitelji, braćo svećenici, redovnici i redovnice!

Kao Crkva, jedinstveni Božji narod, tijekom ove redovite jubilejske 2025. godine uputili smo se na hodočašće nade. Iz duge i bogate crkvene i nacionalne povijesti učimo da je Bog bio tu – među nama ljudima i na našim prostorima – i prije nego smo doživjeli radost suvremene hrvatske domovine. Naš identitet, povijest i kultura utkani su u stijenu neprolaznoga. No, „ne želimo se povlačiti u povijest, nego iz nje kao iz snažnog korijenja rasti u budućnost“ (kardinal Franjo Kuharić) i sve vas na početku nove katehetske i vjeronaučne godine iznova pozvati riječima sv. Pavla: „Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi“ (2 Tim 1, 6).

Božja milost iznutra pokreće čovjeka. Papa Lav XIV. je ustvrdio: „Bolest koja je jako raširena u našem vremenu je umor od života: stvarnost nam se čini previše složenom, te gobnom, teško nam je nositi se s njom. I tada se gasimo, postajemo uspavani, u iluziji da će se, kad se probudimo, stvari promijeniti“ (*Generalna audijencija*, 25. lipnja 2025.). Potonula želja suvremenog čovjeka za životom, zajedno sa stalnim apokaliptičnim porukama zastrašivanja, s jedne strane, te odavno izgubljeni osjećaj da je upravo današnjem čovjeku darovana moć da snagom vjere premješta brda i rješava životne probleme, da bude oslobođen svakoga straha i da svakodnevno gaji uvijek novu nadu (usp. 1 Iv 5, 4), s druge strane, veliki su izazovi pred kojima se nalazi evangelizacijski pothvat čitave Crkve, a s njom i nastojanja svakog njezinog člana. Svi izvanjski čini (kao što su hodočašća u

naše katedrale i druge oprosne crkve; okupljanja na prigodne biblijsko-teološke, katehetske i molitvene susrete; vjeronaučne olimpijade za učenike osnovnih i srednjih škola posvećene stoljećima vjere našega naroda, nacionalno hodočašće na izvore vjere u grad Rim), kojima ove godine obilježavamo redoviti jubilej 2025. godine, 1700. obljetnicu Prvog ekumenskog koncila u Niceji i važne nacionalne jubileje 1100. obljetnice splitskih crkvenih sabora i Hrvatskoga Kraljevstva, predstavljaju poziv svakome od nas da se iznova otvorimo milosti Gospodnjoj koja – poput žeravice u grudima – trajno djeluje u našim srcima i govori nam kako je lijepo biti Božji; kako je lijepo biti dotaknut njime i pripadati njemu; kako je lijepo biti njegov; kako je lijepo i usrećujuće biti dionik tako duge, snažne i bogate baštine vjere i crkvenosti koja nam kao snažno korijenje omogućuje rast u budućnost. Iskustvo kršćanske vjere svjedoči nam da izvanjske okolnosti nemaju stvarnu moć nad nama i da je u svakome od nas, po sakramentu krsta, milosni Božji dar te nas iznutra potiče i poziva da koristimo taj milosni dar i pokažemo da nam je stalo do njega.

Sve vas pozivam: držimo pred očima i čuvajmo u srcu taj milosni Božji dar (2 Tim 1, 6) našeg najdragocjenijeg blaga! Taj je milosni dar više od svake materijalne vrijednosti, od svakog svjetovnog ugleda i veći od svakog našeg titula. On ispunja naš život žarom i pokretačkom snagom, ali istodobno i mirom, koji je jedini i pravi odmor. Ne dopustimo si da „gazimo po podovima crkava, a da nam srce možda bude negdje drugdje“ (papa Lav XIV., *isto*). Papa Franjo nam je poručio: „Moramo biti kvasac u svijetu. To znači naviještati i nositi spasenje u ovaj naš svijet, koji se

često gubi i koji ima potrebu dobiti odgovore koji ohrabruju, koji daju nadu, koji daju novi polet na putu“ (*Evangelii gaudium*, br. 114). Tko to može drugi učiniti doli mi, Kristovi učenici i baštinici dara njegova spasenja!?

Evangelizacija i dar razlučivanja. Svijet u kojemu živimo ponekad nam se čini kao i pobožnom starozavjetnom buntovniku Jobu, koji je, proklinjući dan kad je rođen, poželio presjeći vez između sebe i svoga Stvoritelja (usp. Job 3, 3). Svjedoci smo da su Krist i Crkva i dalje trn u oku čovječanstva. Duh vremena u kojemu živimo kao da tek trpi vjeru u nišama današnjega svijeta te ju pretvara u privatni poligon vlastitih eksperimenata. Sve što je od Boga stvoreno kao da gubi moć pred svime što je napravljeno ili zapisano ljudskom rukom. *Robo sapiens* korača do neprepoznatljivih granica. Postmoderna rado preko lica društva navlači uobičajenu pristojnost, duh slobode i tolerancije, te sve čini kako bi čovjeka udaljila od Božje objave u Isusu Kristu. No, „u vrijeme u kojemu nevjera može otvoreno govoriti: tada i vjera slobodno dolazi do riječi“ (usp. J. H. Newman, *Summe christlichen Denkens*, Freiburg im Breisgau, 1965., str. 167.).

Još nam odzvanjaju riječi blagopokojnoga pape Franje o daru razlučivanja i potrebi nove sinteze kulture u kojoj živimo, gdje je Crkva pozvana biti jasna u svom navješćanju, pri čemu objava Božja, kojoj je ona jedina čuvarica, nikada ne smije biti svedena na samo jedno od mnogih mišljenja do kojih se drži.

Dragi katehete i vjeroučitelji, dragi svećenici, redovnici i redovnice! Ovo vrijeme zahtijeva od svih nas molitvu za dar razlučivanja u našem evangelizacijskom poslanju. Veliki je poziv za sve nas učiti govoriti o vjeri u Krista Spasitelja tako da se ne bavimo razgraničavanjem od ideja i mišljenja drugih, niti traženjem razlika u našim od tuđih razmišljanja! Iako će naš navješćaj često udarati o prazninu ljudskoga interesa te ćemo ga nerijetko osluškivati poput vlastite jeke, koja će nam se vra-

ćati bez ploda, ne smijemo zaboraviti da je Duh onaj koji je „protagonist“ sveukupnoga navješćaja Crkve i da on „igra svoju igru u kojoj će na kraju izaći kao pobjednik“ (C. M. Martini, *Spuren des Heiligen Geistes*, München – Zürich – Wien, 1998., str. 9.). Zbog toga je važnije govoriti svjedočanstvom vjere negoli argumentima, ili kako je napisao sv. Pavao: „Uzvjerovah, zato besjedim“ (2 Kor 4, 13; usp. Gal 2, 20).

Krist je, objavljujući svijetu svoga Oca, bogato postavio i uresio stol teološke spoznaje i crkvene vjere. Ne dopustimo da samo mrvice padnu onima kojima smo poslani služiti i naviještati! One više nisu dostatne da bi utažile suvremenu glad za Kristom i žeđ za njegovom ljubavlju! Raspirujte milosni Božji dar, koji je Krist Gospodin tako bogato izlio u sve vas, u sve koji su ga upoznali i još više u one koji za njim tragaju!

Draga djeco i mladi, dragi roditelji! „Nitko se ne spašava sam od sebe, kao izolirani pojedinac, niti vlastitim snagama“ (papa Franjo, *Evangelii gaudium*, br. 113). Uključimo se zato svojim životom i djelovanjem u živote naših župnih zajednica. One su poput mora Božje ljubavi, u kojemu su sakramenti kao „posvećeni otoci“, oko kojih pulsira život i srce Crkve. U njima ćete najprije prepoznati i osobni milosni dar Božji koji je u vama i koji čeka da ga raspirite! U župnim zajednicama živimo i slavimo ono u čemu smo poučeni na vjeronauku u školi!

Marija, Majka Crkve i Odvjetnica Naše Vjere, pratila svojim zagovorom sva katehetska i evangelizacijska nastojanja kroz godinu koja je pred nama.

Đakovo, 22. kolovoza 2025., spomendan Blažene Djevice Marije Kraljice

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu
evangelizaciju

PISMO ZAHVALE BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE PAPI LAVU XIV.

Sveti Oče,

mi, hrvatski biskupi, okupljeni u Zagrebu na LXXI. Plenarnome zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, s najdubljim poštovanjem i sinovskom odanošću izražavamo Vam, u ime prezbitera, đakona, redovnika i redovnica te svih vjernika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i hrvatskoga iseljništva, iskrenu zahvalnost za očinsku blizinu i milost susreta koju ste nam podarili na Trgu svetog Petra, prigodom našega nacionalnog hodočašća u Rim u Svetoj, Jubilejskoj godini, od 5. do 12. listopada.

Ova sveta godina, u kojoj se slavljenički spominjemo i 1100. obljetnice Hrvatskoga kraljevstva te Splitskih crkvenih sabora, za nas je poseban trenutak plodonosnoga spomena na stoljetnu vjernost hrvatskoga naroda Petrovoj Stolici, vjernost koja je, po istaknutim vladarima i pastirima Crkve, trajno čuvala veze s Apostolskom Stolicom, oblikujući naš kršćanski identitet i nacionalno biće. Mi smo brojem malen narod, ali narod koji ima Majku Crkvu, koji u Petrovoj Stolici nalazi siguran oslonac i smjerokaz, i koji u Vama, Sveti Oče, prepoznaje pastira i oca.

Vaša očinska prisutnost među hrvatskim hodočasnicima na Trgu svetoga Petra u Vatikanu bila je dubok znak duhovne blizine i ljubavi koja povezuje hrvatski narod s Petrovim nasljednikom. Vaš govor, prožet evanđeoskom blagošću i očinskom mudrošću, dirnuo je srca naših vjernika te postao izvorom utjehe, ohrabrenja i duhovne sigurnosti

u vremenu izvanjskih nesigurnosti. Vaša poruka nade i Vaš poziv da pogled upravimo prema Kristu, Dobromu Pastiru, ostaju nam trajno nadahnuće i svjetionik vjere – vjere koju ste nas pozvali živjeti i prenositi novim naraštajima, čvrsto ukorijenjeni u evanđelju i otvoreni nadahnuću Duha Svetoga.

Sveti Oče, duboko zahvalni za Vašu blizinu i ljubav, u duhu vjernosti koja hrvatski narod već gotovo četrnaest stoljeća povezuje s nasljednicima svetoga Petra, ponizno i ispunjeni nadom, pozivamo Vas da nás i sve vjernike, kao i ljude dobre volje obrađujete svojim pohodom Hrvatskoj. Vaš bi dolazak Crkvi i narodu u našoj domovini zacijelo bio dar nove snage i obnove u svjedočenju Radostne vijesti. Sigurni smo da ste i u susretu s našim vjernicima u Rimu osjetili blizinu naroda koji za Vas moli iščekujući Vas s ljubavlju kao brižnoga pastira i kao oca koji blagoslivlja svoju djecu.

Zahvalni Bogu za dar Vaše papinske službe, s dubokim poštovanjem i sinovskom odanošću povjeravamo Vas i Vašu svetu službu nasljednika svetoga Petra zagovoru Blažene Djevice Marije, najvjernije Odvjetnice hrvatskoga naroda. Njezina majčinska zaštita neka Vas trajno prati u Vašem služenju Crkvi i svijetu.

*U Zagrebu na blagdan svetoga Ivana Pavla II.,
22. listopada 2025.*

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije

PORUKA ZA MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM 2025.

23. studeni 2025.

„Izići iz sjene i buditi nadu“

Drage osobe s invaliditetom i članovi vaših obitelji!

Približavamo se završetku Jubilejske godine u kojoj smo vođeni geslom „Hodočasnici nade“, kao vjernici, zajedno nastojali odlučnije ići putem svetosti prema vječnosti kao konačnom cilju našega ovozemaljskog života. Na tome putu svima nam je potrebna krepost nade – bilo da ju u drugima budimo, bilo da ju drugi u nama bude i podržavaju. Stoga, biti „hodočasnik nade“ nije samo geslo već i kršćansko poslanje u našoj svagdašnjici, bez obzira na naše životne stvarnosti.

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom u srijedu 3. prosinca, želimo naglasiti važnost zajedničkog „hodočašća nade“ i potrebe da zajedno s vama hodimo. Još važnije je to, ako vam se čini da ste u svojim župnim zajednicama u sjeni, ako je vaša prisutnost nevidljiva, ako osjećate da nema dovoljno sluha za vašu potrebu uključivanja u život Crkve ili da vas se ne razumije. Moguće je da se pitate: Kako ćemo biti prihvaćeni? Hoćemo li nekome smetati? Hoće li za nas biti razumijevanja i podrške? Dragi roditelji i članovi obitelji osoba s invaliditetom, možda i vas muče slična pitanja i bojazni.

Iako je u posljednje vrijeme pastoral osoba s invaliditetom u našim biskupijama dobio određeni zamah, još uvijek ima mnogo prostora na tom području pastoralnog djelovanja da postane sustavnije i konkretnije te da bude uobličeno u redoviti život župnih zajednica. Vjerujemo da očekujete prvi korak dobrodošlice od svojih župnika, vjeroučitelja i pastoralnih djelatnika. Zasigurno, i oni su

potrebni vaših poticaja i ohrabrenja, vašega glasa, dodira i pogleda koji svjedoči o nadi koju i sami pronalazite ili tražite u osobi Isusa Krista. Svima su nam potrebna vaša svjedočanstva vjere, jer su pokazatelj kako Bog na čudesne načine djeluje u dubinama vaših duša i da računa s vama u širenju Radosne vijesti. Stoga vas ponovo potičemo da pristupite pastoralnim djelatnicima u svojim župama i ponudite im suradnju u ostvarivanju vaše još veće uključenosti u život župnih zajednica koje možete višestruko obogatiti.

Drage osobe s invaliditetom, koristimo se ovom prigodom da vam najavimo Peti nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati 19. i 20. rujna 2026. godine u Osijeku i Aljmašu. Bit će to vrhunac pastoralnog ciklusa „Obitelji osoba s invaliditetom u krilu Crkve“ započetog 2023. godine, ali i lijepa prigoda za proslavu bogatstva u različitosti i nastavak donošenje budućih pastoralnih planova i programa kao i njihovih ostvarenja. Dok u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji traju pripreme za taj susret, pozivamo vas, kao i vaše župnike, da se u župnoj zajednici okupite i sa župnim vijećima i drugim skupinama uključite u organizaciju odlaska na susret i sudjelovanja na njemu.

Svjesni različitosti invaliditeta i potrebnih prilagodbi – od organizacije putovanja, smještaja i prilagodbe komunikacijskih alata – želimo učiniti naše slavlje u Osijeku i Aljmašu svima pristupačnim kako bi ono postalo velika zahvala Ocu nebeskom za dar vašega života.

Naposljetku, želimo istaknuti kako uskoro ulazimo u milosno vrijeme došašća koje je

također vrijeme nade. U iščekivanju Božića, ovo vrijeme pred nas stavlja mnoge biblijske tekstove u kojima se prisjećamo strpljivosti i neumorne nade židovskog naroda u ispunjenje Božjih obećanja. Znak nade ispunio se naposljetku u rođenju djeteta – Isusa Krista, Mesije – koji je kao slabo, krhko i ranjivo dijete došao na ovaj svijet. On je već svojim rođenjem pokazao kako želi biti bliz onima koji su slabi, krhki i ranjivi. Ta istina vrijedi za svako, pa tako i za ovo naše vrijeme. Nadbiskup Fisichella, u katehezi u sklopu Jubileja osoba s invaliditetom u Rimu ove godine, okupljenima je poručio: „Moramo pronaći svoj poziv u Crkvi upravo u slabostima jer su one sredstvo da ljubimo još više. Dopustite da vaš invaliditet bude snaga ljubavi koja se daje svima, jer nitko bolje od vas ne može dati svjedočanstvo kršćanske ljubavi.“

Drage osobe s invaliditetom, u susretu s vama prepoznajemo i doživljavamo snažno svjedočanstvo ljubavi koje nesebično dijelite s onima koji vas okružuju i čije živote obogaćujete. Time potvrđujete stav pape Lava XIV.

da se kvaliteta života ne mjeri postignućima, nego ljubavlju. Doista, vi niste samo primatelji skrbi članova vaših obitelji i društva, nego ste svjedoci Evanđelja, subjekti evangelizacije te dragocjen dar Crkvi i društvu.

Stoga, uz iskrene čestitke za vaš dan, vas, vaše obitelji i najbliže potičemo da s povjerenjem izađete „iz sjene“ i neumorno budite nadu zajedno sa svim članovima „putujuće“ Crkve koja sa svim vjernicima i hodočasnici-ma hrli u susret Onome koji nas je prvi ljubio – Kristu Gospodinu, našoj jedinjoj nadi!

Na svetkovinu Krista Kralja, 23. studenoga 2025.

✠ Marko Medo,
gospićko-senjski biskup
predsjednik Vijeća HBK-a za laike

✠ Ivo Martinović,
požeški biskup
predsjednik Vijeća HBK-a za život i obitelj

PORUKA PREDSEDNIKA ODBORA HBK-A ZA PASTORAL POMORACA O BLAGDANU SV. NIKOLE 2025.

6. prosinca 2025.

Poštovani pomorci i ribari!

U godini redovnog Jubileja – Jubileja nade koji je koncem prošle godine proglasio papa Franjo i u godini obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva šaljem vam kao i svake godine dosad o blagdanu svetog Nikole, vašeg nebeskog zaštitnika, poruku nade i ohrabrenja, znak naše blizine i duhovne skrbi za vas i za sve one koje nosite u svojim srcima. S vama su na svim vašim putovanjima, uvijek i posvuda, vaši najmiliji, članovi vaše

obitelji, vaši supružnici, vaša djeca, vaši otac i majka, vaša rodbina i prijatelji. Oni misle na vas, mole se za vas, podnose žrtve koje im uzrokuje vaša fizička odsutnost, čekaju vaš povratak i iskreno mu se raduju. I vi ste sigurno s njima i sigurno vam njihova odsutnost najteže pada. Želite biti s obitelji, biti dionicima odrastanja svoje djece, biti pri ruci supruzi ili suprugu, pomoći onemoćalim roditeljima. Ipak, vaša je odsutnost žrtva i u službi je njihova života i zadovoljstva, njihova uzdržavanja i njihove sretnije budućnosti.

Rastanci s njima uvijek su bolni, ali su time i ponovni sastanci slađi i plodonosniji, pridonose lakšim i osmišljenijim budućim rastancima. Vi ste eksperti rastanaka i sastanaka. Svatko bi ih od vas trebao učiti i s njima računati kao s vrlo važnom sastavnicom ljudskog života. Svi su rastanci u službi novih sastanaka, i to onih na višoj i boljoj razini. Sveti Nikola, zajedničar Božje slave, hrabri nas u rastancima s našim najmilijima i jača nam vjeru i nadu u uvijek nove radošću ispunjene sastanke s njima. Zazivajmo ga u svim našim rastancima i zahvaljujmo mu u svim našim sastancima.

Život u fizičkoj odsutnosti vaših najmilijih sigurno je najveće iskušenje vaše profesije, vašeg načina života. Tu se vježba, iskazuje i dokazuje vaša vjernost, vaša požrtvornost, vaša odgovornost, vaša odanost najdubljim ljudskim vrijednostima, vaša odanost urednoj i sretnoj obitelji. Višemjesečna razdvojenost traži čvrstu ljubav i vjernost, povezanost i molitvenu ustrajnost. Koliko god teška, razdvojenost može biti i blagoslov vašeg dozrijevanja, vaše oslonjenosti na nutarnje dubinske veze koje nadilaze prostor i vrijeme, vašeg već sadašnjeg iskustva smrti kao fizičke odvojenosti i vaše ljubavi koju ni smrt ne može dokinuti. Čovjek se uistinu ne ostvaruje samo onim što čini i daje, već po onom što prima, po ljubavi koja je čovjekova najviša mogućnost i najbolja nužnost i sloboda, koja se nikada i nikako ne može iznuditi. Zahvalni smo vam za svjedočanstvo vjere u zajedništvo i bez fizičke prisutnosti, u uskršno zajedništvo koje nadilazi sva ljudska i povijesna ograničenja. Sveti je Nikola nadišao mnoga iskušenja i do kraja ostao vjeran Bogu i svome pozivu. Molimo ga za pomoć u našoj vjernosti i požrtvornosti u našoj vjeri u uskrsnuće i Uskrsloga, koja je konačna luka svih naših zemaljskih putovanja. Neka nas

snaži u ljubavi koja se hrani u svim iskušenjima kroz koja prolazimo.

Božja nazočnost i vodstvo, njegova ljubav svima su nam potrebni, osnažuju nas u čovjekoljublju, uzajamnosti, služenju, u povjerenju prema svima. Božji blagoslov potreban nam je u svim žrtvama koje podnosimo za one koje iskreno ljubimo. Vjera u Božju zaštitu sve nas nosi, ali vama je bliža, vi je bolje možete doživjeti od nas koji hodimo čvrstim i utabanim stazama i manje smo izloženosti nepredvidivim neverama i olujama. Svjedoci ste nam povjerenja u Božju providnost, nade u sretan završetak svake plovidbe i ljubavi prema životu koja umanjuje sve žrtve, kao što voda, barem prividno, umanjuje težinu tijela koje je uronjeno u nju.

Kao svojega nebeskog zaštitnika i zagovornika kod Boga izabrali ste i imate sv. Nikolu, svjesni da vas mnoge stvari nadilaze, da su vam, kao i svima nama, potrebni uzori utjelovljene vjere i nade, da vam je potreban prijatelj koji je postao Božji miljenik čineći dobro. Uzdanje u njegov zagovor i pomoć neka vam olakša svaku plovidbu, a posebno dovršenje životne plovidbe i uplovljavanje u luku vječnosti. Nebeski prijatelj neka jača i sve koji su s vama povezani raznim vezama, neka ih krijepi u nadi u uvijek nove i sretne završetke svih vaših isplovljavanja i uplovljavanja.

Poštovani pomorci i ribari, neka vam je mirno more, neka sve vas i vaše najmilije na moru života prati Božji blagoslov, majčina zaštita Blažene Djevice Marije i moćni zagovor svetog Nikole, vašega nebeskog zaštitnika.

U Hvaru 25. studenoga 2025.

✠ Ranko Vidović
hvarski biskup
predsjednik Odbora HBK-a za pastoral pomoraca

PORUKA PREDSEDNIKA HRVATSKOG CARITASA ZA NEDJELJU CARITASA

14. prosinca 2025.

Posijati sjeme nade

Braćo i sestre,

u pozadini ove nedjelje tiho odzvanja pitanje: „Jesi li ti onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?“ (Mt 11,3)

Pitanje ne postavlja netko neupućen, nego Ivan Krstitelj – prorok, preteča, onaj koji je u Jordanu pokazao na Isusa i rekao: „Evo Jaganjca Božjega“. A sada je u tamnici. U tami, u neizvjesnosti, u ljudskoj slabosti. I iz te tame šalje svoje učenike s pitanjem koje danas stoji i u srcu mnogih: Jesi li ti, Gospodine, stvarno Nada – ili smo se prevarili? Jesi li ti onaj koji ima doći, ili da tražimo drugo uporište?

Isus ne odgovara teorijom. Ne piše raspravu o mesijanstvu. Kaže im: „Idite i javite Ivanu što čujete i vidite“ – slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se naviješta evanđelje (usp. Iz 35; Mt 11,5).

Drugim riječima: Nada nije ideja. Nada su lica, susreti, rane koje zacjeljuju, suze koje se suše, životi koji se okreću prema svjetlu. Sve su to – sjemeni nade.

I danas, na Nedjelju Caritasa, Crkva nas poziva da upravo u tome vidimo svoje poslanje: ne biti stručnjaci za prigovor i kritiku, nego – sijači sjemeni nade.

1. Nada – tiha sestra vjere i ljubavi

Nada je tiha. Ne traži pozornicu, ne viče, ne dokazuje se. Ona se širi kao sjeme – nevidljivo, ali moćno. Sije se u tlo srca, često u suhi boli, gubitka ili siromaštva. Plod ne dolazi odmah, ali kad nikne, daje život. Nada je tiha sestra vjere i ljubavi. Vjera vidi ono što je da-

leko, obećano. Ljubav se daje ovdje i sada, u konkretnoj gesti. Nada je most između to dvoje – povezuje sadašnji trenutak s budućnošću, zemlju s nebom, čovjeka s Bogom. Zato nas je papa Franjo u ovoj Jubilejskoj godini pozvao da budemo *hodočasnici nade*. Dobro je dijagnosticirao bolest našega vremena: iscrpljenu, poljuljanu nadu. Toliko toga znamo, toliko toga možemo – a opet se u društvu, u obitelji, pa i u Crkvi, često širi osjećaj bespomoćnosti, tjeskobe, umora.

Ljudi se s pravom boje rata, neizvjesnosti, osiromašenja, razorenih odnosa. Ispod svih tih strahova često stoji isto pitanje Ivana Krstitelja: Jesi li ti onaj koji ima doći... ili smo prepušteni sami sebi?

2. Središte nade: ne ja za Boga, nego Bog za mene

Upravo tu počinje kršćanska nada: Nadam se jer središte kršćanstva nije ono što ja činim za Boga, nego ono što Bog čini za mene.

Imam nadu jer središte vjere nisu moja djela, nego Božje djelovanje. Spasenje nije u tome da ja savršeno ljubim Boga, nego u tome da On neprestano ljubi mene – i kad sam slab, i kad sam izgubljen, i kad sam u tamnici svojih sumnji poput Ivana.

Kršćanska nada nije produžetak ljudskog napretka, tehnike, politike ili organizacije. Nije pobožna verzija rečenice: „Bit će bolje, samo moramo još malo raditi.“ Kršćanska nada je prijelom, raskid s iluzijom da ćemo mi sve srediti, pa Bogu možda na kraju svečano predati gotov proizvod. Nada kaže upravo suprotno: *Gospodine, ne možemo sami. Učini ti*

ono što je nama nemoguće. Uđi u našu povijest, naše ratove, naše strahove, naše kušnje – i učini nešto svoje, božansko.

Nada je strast za mogućim dobrom, za mogućim osmijehom, za mogućim drugačijim svijetom. Ali je i više od toga: ona je vjera u mogućnost nemogućeg. „Ništa nije nemoguće Bogu“ (Lk 1,37) – govori anđeo Mariji. Od tog trenutka svijet više nije isti. Moguće je da se vječna Riječ utjelovi u djetetu. Moguće je da Bog plače, da je gladan, da treba zagrljaj. Moguće je da progonitelj Pavao postane najveći apostol. Moguće je da Lazar čuje glas u tami groba i izađe van. Moguće je da se u bludnici probudi žena. Moguće je ljubiti neprijatelje, a ne ubijati ih.

Moguće je i ono nezamislivo: da roditelji koji su izgubili dijete, slomljeni u životu, s vremenom opet započnu živjeti, davati i primati ljubav, pomagati drugima. Moguće je biti ranjeni iscjelitelj – liječiti druge kroz vlastite rane.

Nada u budućnost je vjera u mogućnost nemogućeg. To je srce evanđelja, srce došašća, srce Caritasa.

3. „Samo jedan korak“ – Isusov stil

Promatrajući Isusov život, vidimo nešto zadivljujuće. Kad govori mnoštvu, postavlja najviši ideal: „Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski“ (Mt 5,48).

Ali kada stoji pred jednom jedinom osobom, ranjenom, umornom, izgubljenom – Isus postaje nježnost, blizina, razumijevanje. Ženi zatečenoj u preljubu ne govori: „Kako si to mogla?“ Nego: „Ni ja te ne osuđujem; idi i od sada više ne griješi.“ (Iv 8,11). Nikodema ne prekori zbog njegova straha i noćnog dolaska, nego s njim strpljivo razgovara, poštujući njegovu polaganost. Čovjeku usahle ruke ne objašnjava fiziku čuda, nego kaže: „Ispruži ruku!“ – i čovjek pokušava ono što je dvadeset godina bilo nemoguće. To je Isusov stil nade: nikada čovjeka ne zatvara u

kavez ideala, nego mu pokazuje prvi mogući korak. Ne pita: „Zašto nisi odmah savršen?“ Pita: „Možeš li danas učiniti jedan metar dobra više? Jednu stepenicu gore? Jedan korak prema svjetlu?“

To je i smisao Caritasa. Na Nedjelju Caritasa ne slavimo čarobna rješenja, nego prvi korak ljubavi: posjet starijoj osobi, paket hrane obitelji, riječ ohrabrenja onome tko je izgubio posao, slušanje čovjeka kojemu je dosta života. Možda se ništa „veliko“ ne vidi. Ali pred Bogom je to ogroman prostor: to je trenutak kada čovjek „ispruži ruku“, kada Crveno more života još nije razdijeljeno, ali već stavlja nogu u vodu. U tom trenutku, Bog otvara put.

4. Kako se nada „seljak“ – teologija sjemena

Isus ne govori slučajno prisprodober iz svijeta polja, sjetve, kvasca. On nas uči kulturi nade seljaka – čovjeka koji zna čekati. Za profano oko, polje ispucale zemlje izgleda mrtvo. Za zemljoradnika, postoje znakovi: vlaga, povjetarac, miris zemlje – on zna da će klica niknuti.

Tako i Božja riječ. Ona je sjeme koje s krhkim vrhom probija tamnu zemlju. Život dolazi kao pupoljak, kao gorušičino zrno, kao mrvića kvasca. U Djelima apostolskim piše da je riječ Gospodnja rasla kao mladica, jačala kao izdanak (usp. Dj 12,24; 19,20).

Došašće je vrijeme budnog oka: vidjeti mali pupoljak u sebi i u drugima, bdjeti nad prvim znakovima zore, biti svjedok prvog svjetla dana koje se možda čini slabo, ali je – nepobjedivo.

Sjetimo se prisprodober o kukolju i pšenici (usp. Mt 13,24–30). Sluge vide ponajprije korov i žele ga iščupati odmah. Gospodar gleda dalje: „Ne! Mogli biste iščupati i pšenicu.“ Kao da kaže: U tebi zlo nije prvo ni najdublje. Ono je nametnik. Prvo je ono dobro što sam u tebe posijao. Brini se za pšenicu, ne za kukolj. Caritasov pogled treba biti upravo takav: ne tražiti najprije slabosti ljudi, nego ono što je živo, lijepo, obećavajuće; ono malo dobrote,

malo odgovornosti, malo čežnje za Bogom koje još tinja.

Bog ne rastjeruje tamu proklinjanjem tame, nego paljenjem svjetla. Ne osuđuje pustinju, nego u nju sije sjemeni. Ne pritišće tijesto, nego u njega stavlja malo kvasca.

Naš vjernički rad sastoji se upravo u tome: da dovedemo do zrelosti u sebi i u onima koji su nam povjereni svako dobro sjeme koje je Bog ustrajno i s nadom posijao. Središte naše religiozne brige ne smije biti: grijeh, promašaj, tama, kukolj, nego ono što je pozitivno: svjetlo, dobro, vrt života – sutrašnjica života. Evanđelje je neprestana pjesma o sjemenu, o kvascu, o drvetu koje niče. To je „teologija početaka“ – theologija nade. Bog svoje energije ulijeva u svemir u obliku sjemeni. Naš je sveti i ljudski zadatak: učiniti da to sjeme cvjeta.

Gorušičino zrno neće „spasiti svijet“ – niti ćemo mi. Ali to malo zrno postat će veliko drvo, i ptice će se gnijezditi na njegovim granama (usp. Mt 13,32). Kao da nam Isus govori: Ne tražim od tebe da spasiš svijet. Tražim da dopustiš da iz tebe izraste stablo na kojem će netko naći odmor. Ti ćeš živjeti – i davati život.

To je Caritas: skromna sredstva, mala sjemeni, ali beskrajno povjerenje u snagu Božjeg kvasca.

5. Sijači sjemeni nade – danas

Završava Jubilejska godina nade, ali ne završava hodočašće nade. Svi smo mi, krštenjem, i „zasijani“ i „sijači“: zasijani Božjom riječju, zasijani ljubavlju koja nas je već toliko puta podigla, zasijani iskustvom da nas Bog nije napustio – ni u našim tamnicama.

I zato možemo i moramo biti sijači: u obitelji u kojoj se više ne razgovara, u župi gdje su neki ostali po rubu, u društvu preplašenom ratovima i podjelama, u konkretnim projek-

tima i djelima Caritasa – u ovoj „platformi“ Crkve koja daje lice i ruke milosrđu.

Suprotno od nade nije očaj – on nam je često blizak. Suprotno od nade je ravnodušnost: više ništa ne očekivati od budućnosti, od sebe, od Boga, samo „odraditi život“. Religija ne umire od suza, nego od dosade. Crkve se ne prazne zbog rana, nego zbog toga što ljudi više ne očekuju ništa od nas.

A prava nada je strast i krik. To je glas Ivana u tamnici, glas siromaha, glas onoga koji se usuđuje reći: Gospodine, dođi. Trebamo te. Jesi li ti onaj koji ima doći? – Ja se usuđujem nadati da jesi.

Braćo i sestre,
na Nedjelju Caritasa zamolimo Gospodina da nam dade uho za šapat nade, oko za mala sjemeni, srce koje ne odustaje.

Da naučimo gledati sebe i druge Božjim pogledom: ne po kukolju, nego po pšenici.

Da se ne umorimo sijati, čak i kad ne vidimo žetvu. Jer Bog još uvijek djeluje u srcu zemlje, u tihim visinama, u malim stvarima. Ako prislonimo uho na srce života, čut ćemo – kao u noći odzvanja plač, plač djeteta koji se sjedinjuje s pjesmom neba i zemlje; naslutit ćemo kako se u jutru uskrsnuća kotrljanje kamenja koje se odvaljuje Kristova groba. Čut ćemo milijune sjemenki koje guraju granice života i probijaju grude koje su se činile neprobojnim. Neka među njima budu i one od nas posijane, darovane zemlji, ljudima koji željno čekaju.

Sijači sjemeni nade – to je naše ime. To je smisao Caritasa, poslanje vjere i srž adventa.

✠ Bože Radoš
varaždinski biskup
predsjednik Hrvatskog Caritasa

PROPOVIJED ZAGREBAČKOG NADBISKUPA MSGR. DRAŽENA KUTLEŠE POVODOM DANA POBJEDE, DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI, DANA HRVATSKIH BRANITELJA, DANA GOSPE VELIKOG HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA – ZAŠTITNICE VOJNOG ORDINARIJATA U RH

Crkva Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, Knin, 5. kolovoza 2025.

*Draga braćo i sestre,
poštovani hrvatski branitelji,
poštovani predstavnici državnih vlasti,*

dan danas stojimo u ovom povijesnom gradu kao svjedoci jedne borbe koja je bila duga i teška. Grad Knin, uzdignut na stijeni iznad Krke, nije samo zemljopisna točka na karti naše Domovine – on je simbol u kojemu se susreću rana i ozdravljenje, bol i nada, križ i uskrsnuće jednog naroda.

Danas nas ne okuplja samo sjećanje, nego i odgovornost, jer sjećanje koje ne rađa plodom odgovornosti i vjernosti blijedi i gubi se. Danas smo ovdje kako bismo prepoznali svoje korijene i nahranili svoje grane. Ovdje smo da se zapitamo što nas danas pokreće? Zbog čega danas gore naša srca? Što ostaje kada sve drugo nestane? Što nas čini spremnima darovati se do kraja?

Živimo u vremenu u kojemu se i najdublje istine pokušavaju obezvrijediti. U vremenu u kojemu se trguje i životom i smrću, i vjerom i domom, u kojemu više nije jasno ni tko smo ni komu pripadamo. Zato se danas s evanđeoskom jasnoćom i domoljubnom hrabrošću pitamo: „Za što vrijedi umrijeti?“ To nas pitanje ne vodi samo prema žrtvi, ono nas vodi prema istini o životu i odgovoru na pitanje: „Za što vrijedi živjeti?“ Tek kad zastanemo pred granicom vlastitoga postojanja, kad se susretnemo sa smrću, ne kao s porazom nego kao sa svjedočanstvom vjernosti, tada uistinu prepoznavamo što nam je u životu najdragocijenije. U toj se svijesti rađa snaga naroda. U toj se istini učvršćuje karakter čovjeka. U tom se svjetlu razumije i prošlost i sadašnjost i budućnost.

Zato danas s vama želim razmišljati o trima stvarnostima koje su vrijedne naše pažnje, naše molitve i naše vjernosti, štoviše vrijedne su našeg umiranja. Za njih treba živjeti iz dana u dan prinoseći svoje žrtve i molitve. Te tri stvarnosti su: Bog, obitelj i domovina.

To su tri stupa na kojima ne stoji samo naš narod, nego i naše ljudsko dostojanstvo; tri temelja na kojima se gradi ne samo društvo, nego i savjest svakog pojedinca. To su tri zavjeta koja nas povezuju s prošlošću, jačaju u sadašnjosti i otvaraju put budućnosti.

Zato, neka današnji dan ne bude samo komemoracija, neka bude posveta. Neka ovo slavlje ne bude samo sjećanje na pobjedu, nego obnova saveza s Bogom, vjernosti njemu, obitelji i Domovini. Savez je to vrijedan življenja i umiranja.

1. Bog

„Ta što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojemu naudi?“ (Mt 16, 26) pita nas Gospodin Isus Krist. To pitanje posebno snažno odjekuje upravo na ovome mjestu natopljenom krvlju branitelja i ispunjenom vapajima njihove djece, supruga i majki. Da smo zadobili teritorij, a izgubili dušu, izgubili bismo sve. Da smo stekli slobodu, a izgubili istinu, sloboda bi bila laž. Da smo postigli mir, a izgubili Boga, naš mir bi bio grobna tišina, a ne uskrsna radost.

Draga braćo i sestre, Bog nije dodatak našem životu. On nije izbor ni filozofska kategorija, on je temelj i počelo svega. Bez njega sve drugo gubi smisao i propada, a s njime, čak

i u najmračnijim trenucima povijesti, narod ostaje uspravan, sposoban za nadu, za svetost. Gubitak Boga nije samo osobna tragedija, to je i duhovno samoubojstvo jednoga naroda. Društvo i budućnost ne mogu se graditi protivno Bogu. Oni koji se sjećaju svojih korijena i cijene svoju tradiciju mogu mnogo pridonijeti životu svoje domovine. Blagostanje postignuto suprotno Božjim zakonima redovito donosi smrt.

Ne zaboravimo: hrvatski narod u trenucima krize nije napuštao Boga, nego je još čvršće prijanjao uz njega. Kad je svijet bio protiv nas, Bog je bio s nama. Kad su nas pokušali iskorijeniti iz vlastite duhovne baštine, hrvatska majka je šaptom molila Očenaš, hrvatski je djed križao kruh prije blagovanja, a svećenik prinosio misnu žrtvu za svoj narod ne pristajući na šutnju u ime režima. To nas je održalo. Lažni idoli, novac i razne ideologije mogu nas zavesti, ali samo Bog može ispuniti čovjekovo srce. Za svjedočanstvo vjernosti Bogu i kršćanske ljubavi, na koju nas ta vjernost poziva, vrijedi dati svoj život, jer samo on daje smisao i životu i smrti.

Danas, kada ponovno osjećamo prijetnju duhovnoga iskorjenjivanja, kada se srce naroda prazni bivajući izloženo ispraznim riječima, lošim strategijama i površnim zabavama – potrebna nam je duhovna obnova, pokret za čovjeka usklađen s Božjim planom o njemu. Potrebna nam je odlučnost da se Krist ne izbaci iz školskih programa, da se ne sramimo njegova križa u javnosti.

Bez Boga zemlja za koju smo se borili samo je prašina koja može pasti u zaborav. Bez Boga zastava je samo komad tkanine. Bez Boga mi smo samo biološke jedinke. S Bogom postajemo narod svetaca, mučenika i heroja, narod koji ne živi samo za trenutak, nego za vječnost. S Bogom smrt postaje sjeme vječnoga života, a patnja rađa plodom. S Bogom, i mali narod ima neizmjernu vrijednost u Božjoj vječnosti.

Bog jedini može smrt preobraziti u život. Samo ako je on s nama, znamo tko smo. Ako

imamo njega, ne bojmo se ničega. Ako izgubimo njega, ne vrijedi ništa od onoga što smo sačuvali.

Samo ako umiremo s njime i za njega, znamo da ćemo živjeti.

2. Obitelj

Draga braćo i sestre, govoriti o obitelji znači govoriti o samome izvoru života. Obitelj je, kako nas uči Katekizam Katoličke Crkve, „naravna zajednica“ (br. 2207), „kućna Crkva“ (br. 1656), „prva škola kršćanskog života“ (br. 1657). No, ona nije sveta zbog svoje važnosti. Ona je sveta jer u svojoj strukturi odražava najdublju tajnu našega Boga: zajedništvo Presvetoga Trojstva.

Otac, Sin i Duh Sveti – jedinstvo u Trojstvu, Trojstvo u jedinstvu – slika su onoga što bi svaka kršćanska obitelj trebala biti: zajedništvo u ljubavi, slobodi i darivanju. Nije li, stoga, brak, sakramentalno sjedinjenje muškarca i žene, po riječima sv. Pavla, „slika Krista i Crkve“ (usp. Ef 5, 32)? Nije li obitelj prvi prostor u kojemu dijete uči reći: „Volim te“, „Oprosti“ i „Hvala“? Nije li to mjesto gdje se prvi put susreće križ, ali i uskrsnuće? Obitelj nije samo sociološka kategorija. Ona je svetinja za koju se živi i umire. Ne čuva se ona zato što je „tradicija“, nego zato što je izvor života, osobito onih najranjivijih: djece, staraca, bolesnih.

U Domovinskom ratu, u Kninu, u Oluji, u rovovima, u izbjeglištvu – nije bilo teorija, bilo je suza, hrabrosti i zajedništva. Upravo je obitelj bila pokretačka snaga zajedništva i razlog izdržljivosti. Majke su plakale, ali su molile. Očevi su išli na bojišta, ne za ideologiju, nego za svoju obitelj i za svoj dom. Tada se nije pitalo što je „identitet“ ili „rodna uloga“ – znalo se tko nosi križ, tko se žrtvuje, tko moli, tko prašta.

Kada majka nosi i rađa dijete, riskira svoj život. Odgajajući ga, umire sama sebi. To je istinska ljubav: umiranje iz dana u dan za onoga koga voliš. To je svakodnevno mučeništvo koje se

ne vidi na naslovnica, ali čini tkivo naroda. Gdje se uči praštanje, ako ne u obitelji? Gdje se uči moliti, ako ne od majke? Gdje se osjeća poštovanje prema starijima, ako ne za obiteljskim stolom?

Zato, nije čudo da se danas vodi najžešći ideološki rat upravo protiv obitelji. Ako se razori obitelj, gdje naučiti ljubiti i darivati se? Kad se brak proglasi privremenim ugovorom, a djetetov život izborom, onda se brzo zaboravi da je svaki život dar od Boga, a ne proizvod nečije volje.

Branitelji koji su položili svoje živote nisu išli u smrt da bi škole bile mjesta ideoloških eksperimenata, da bi se brak obezvrjeđivao, a majčinstvo ismijavalo. Branitelji su išli u rat za svoju obitelj i za svoju Domovinu. Upravo po umiranju sebi da bi drugi živjeli raste čovjek, raste narod.

3. Domovina

Draga braćo i sestre, u svijetu koji sve češće mjeri vrijednost prema korisnosti i tržišnoj cijeni riječ „domovina“ zvuči poput zastarjele metafore. No, za nas, sinove i kćeri hrvatskoga naroda, domovina nije puka zemljopisna niti politička kategorija, domovina je svetinja i savez. Taj savez nije sklopljen samo perom diplomata, nego molitvom udovica, suzama majki i krvlju branitelja.

Božja riječ nam govori: ako se „ponizi moj narod na koji je prizvano ime moje i pomoli se i potraži lice moje i okani se zlih putova, ja ću ga tada uslišati s neba i oprostiti mu grijeh i izliječiti ću mu zemlju“ (2 Ljet 7, 14). Zemlja se liječi kad se narod pokaje. Domovina se obnavlja poniznim povratkom Bogu. I zato je svaka misa, svaki čin milosrđa, svaka oproštena krivnja, čin izgradnje domovine. Naša je domovina sveta jer se za nju molilo i ginulo, za nju se vapilo ponizna srca. Njezina su brda i doline natopljeni krvlju branitelja i pomazani molitvom svetih duša.

Jedan od najdubljih znakova dekadencije zapadne civilizacije jest to što više ne znamo

za što bismo bili spremni umrijeti. A kad ne znaš za što vrijedi umrijeti, nećeš znati ni za što vrijedi živjeti. I tu je srž problema suvremenog čovjeka: sve zna, a ni za što nije spreman darovati život. Mnogi su stručnjaci, a rijetki svjedoci. Gotovo svi žele prava, a malo tko želi dužnosti. No, narod bez ideala za koje bi bio spreman položiti život polagano umire. To je duh svijeta koji paralizira nadu i ubija povijest. A povijest hrvatskog naroda ne smije biti izbrisana jer je pisana krvlju onih koji su znali za što vrijedi umrijeti: ne za politiku, nego za slobodu; ne za ideologiju, nego za ljudsko i kršćansko dostojanstvo; ne da bismo porazili druge, nego da bismo ostali svoji na svome.

Naši branitelji nisu ginuli da bismo zaboravili tko smo i komu pripadamo. Oni su dali život jer su znali da je domovina mjesto gdje se živi vjera, gdje obitelj ima dom, gdje je sloboda pitanje časti.

Stoga možemo reći: možda nismo uvijek bili savršeni, ali smo znali moliti i praštati. Možda nismo sve uvijek razumjeli, ali znali smo poštovati svoje svetinje. Možda nismo uvijek imali moć, ali znali smo razlikovati dobro od zla i za zlo se kajati.

Domovina je dar, ali i zadatak. Ona nije gotov proizvod, nego poslanje. Čovjek bez domovine je kao duša bez tijela: lebdi, ali se ne može utjeloviti.

Zato neka nas nikada ne bude sram reći „domovina“. Neka nas ne bude strah voljeti je. Neka nas ne obeshrabri kad nas ismijavaju i obezvrjeđuju. Domovina se ne voli zato što je velika i moćna, nego zato što je tvoja. Ne budimo oni koji ne vole svoju Domovinu, koji zaboravljaju njezine svetinje, koji relativiziraju njezinu žrtvu i rasprodaju je za sitne probitke. Ne budimo takvi! Budimo narod koji zna kad treba zastati, boriti se i kleknuti pred Bogom.

Draga braćo i sestre, danas, na ovom svetom mjestu, u sjeni kninske tvrđave i križa naše povijesti, pred likom Gospe Velikoga hrvatskog

krsnog zavjeta postavimo pitanje koje ne smije nikada ušutjeti: za što vrijedi umrijeti? Odgovor će nas suočiti i s onim za što vrijedi živjeti.

U vremenu u kojemu se smrt banalizira, a život obezvrijeđuje; u kojemu se žrtva ismijava, a vjernost proglašava nazadnošću, mi ovdje izričemo odgovor koji nije plod ideologije, nego plod povijesnoga iskustva i vječne istine.

Vrijedi umrijeti za Boga, jer samo on daje smisao i životu i smrti. Vrijedi umrijeti za obitelj, jer ona nije puki sklop odnosa, nego sveta zajednica u kojoj se rađa život i u kojoj se čovjek oblikuje za nebo. Vrijedi umrijeti za domovinu, jer ona nije prostor interesa, nego prostor identiteta, duhovnosti i žrtve. Ako to troje izgubimo, nećemo više znati tko smo. Ako to troje sačuvamo, imat ćemo budućnost koja ima dušu.

Ne budimo narod koji zaboravlja, jer zaborav rađa ravnodušnost, a ravnodušnost vodi u duhovnu i moralnu smrt. Ne budimo kršćani koji šute, jer šutnja pred zlom nije neutralna, ona je izdaja. Ne budimo djeca koja se

srame svojih predaka, jer tko se srami korijena, sasušit će se u granama.

U ovom slavlju pobjede i domovinske zahvalnosti, u ovoj liturgiji žrtve i vjere, neka se naša molitva vine kao ponovni zavjet: Bože, učini da te nikada ne zaboravimo, da tvoje Ime ne nestane s naših usana, iz školskih programa i iz zakona naše Domovine. Daj da obitelji naše budu uvijek vjerne čuvarice života, da odgajaju slobodne i odgovorne građane ove zemlje.

Učinimo danas zavjet moleći da nikada više nitko ne mora umirati da bi nas podsjetio na ono što je sveto, da nikada više ne izdamo ono za što su naši preci disali, molili i umirali. Jer ova zemlja nije samo gruda tla. Ona je krštena krvlju i suzama, natopljena molitvama i progonstvima, izgrađena vjerom i ljubavlju.

I zato, takva zemlja zaslužuje da se za nju živi časno i umire ponosno. Neka tako bude, dokle god zvona zvone, dokle se god križ uzdiže, dokle god srce hrvatsko zna reći: Vjerujem! Amen.

HOMILIJA ZAGREBAČKOG NADBISKUPA MSGR. DRAŽENA KUTLEŠE NA MISI ZADUŠNICI ZA 814 ŽRTAVA EKSHUMIRANIH IZ JAME JAZOVKA

Jazovka, 23. kolovoza 2025.

Glas iz ponora

Draga braćo i sestre u Kristu!

Danas vam progovaram ne iz ljudskog sjećanja, nego iz tišine ove jame. Govorim iz dubine zemlje koja mi je bila grob, ali i s visine neba koje mi je postalo dom. Ja sam duša hrvatskoga vojnika. Moje tijelo ovdje je počiva-

lo više od sedamdeset godina, a za moje ime nikada niste čuli. Nitko ga nije zapisao na spomen-ploču, o njemu se nije učilo u školi. Ali danas, po Božjoj volji, mogu vam ispričati svoju priču. Bio sam hrvatski vojnik. Nisam bio bezgrešan; nosio sam svoje slabosti i kajao se za svoje grijehе, ali bio sam odan

Bogu koji me stvorio, majci koja me odgojila i domovini koju sam volio više od vlastitoga života. Moja je vjernost bila jednostavna: držati se istine i čuvati čast.

Moje su rane još krvarile kad su me izveli iz bolnice. Osjetio sam da nešto nije onako kako su govorili, ali nisam mogao pobjeći. Lagali su da me vode na liječenje, a vodili su me u smrt. Bez suda, bez obrane, bez oprostaja.

U tom času, na putu prema nepoznatom, u srcu su mi odjekivale riječi psalma: „U ruke tvoje, Gospodine, predajem duh svoj“ (Ps 31, 6).

I dok su me vodili prema kraju, znao sam da istina ne umire ni s jednim čovjekom, pa ni sa mnom.

1. Nevidljivi smo bili kad su nas odvodili

Te noći kad su došli po nas, svjetla u hodnicima bila su prigušena, kao da su i zidovi bolnice znali da se događa nešto što ne smije izaći na svjetlo dana. Miris lijekova miješao se s teškim mirisom vlage i straha. Na hodnicima su odjekivali samo kratki, strogi glasovi i tvrdi udarci vojnih čizama po pločicama.

Nije bilo pozdrava, nije bilo objašnjenja. Ruke koje su me nosile bile su hladne, bez riječi i bez pogleda. Ranjenike poput mene, još sa zavojima natopljenima krvlju, iznosili su na plahtama i nosilima kao teret, a ne kao ljude. Nismo bili bolesnici koje treba liječiti, nego „višak“ koji treba ukloniti.

Kamioni su čekali pred bolnicom, motori su bružali u noći, a vožnja u nepoznato bila je obavijena sablasnom tišinom ispunjenom tek tihim šaptom molitve onih koji su još mogli moliti. Nitko nije znao kamo idemo, ali svi smo osjećali da se nećemo vratiti.

Mi nismo bili zarobljenici pred sudom, nismo imali pravo na istinu ni na obranu. Bili smo nevidljivi ljudi čiji je spomen trebalo ukloniti, izbrisati ga iz slike „novoga svijeta“. Imena mnogih od nas nisu upisana u

bolničke dnevnike i nitko se nije usudio pitati kamo nas vode.

Naša „krivnja“ nije bila u oružju koje smo nosili, nego u srcu koje smo imali. Voljeli smo Boga više nego partiju, Hrvatsku više nego „novoga čovjeka“ bez Boga i bez domovine. U njihovim očima to je bila smrtna presuda. I dok su kotači kamiona lomili šumsku tišinu, znao sam da mrak u koji nas vode nije samo mrak noći, nego i mrak zaborava. Ipak, u srcu mi je tinjala nada iz Evanđelja: „Ali ni vlas vam s glave neće propasti“ (Lk 21, 18). Znao sam: ljudi mogu zatrti naše ime, ali Božji pogled ostaje vječno uprt u nas.

2. Nevidljivi smo bili kad su nas ubijali

Dovezli su nas do ruba ponora. Noć je bila gusta poput katrana, a šuma tiha. Bila je to tišina koja boli jer u njoj sve čeka spasenje koje ne dolazi. Zrak je bio hladan i težak, miris zemlje miješao se s mirisom straha. Činilo se da i drveće zadržava dah.

Jedni su stajali na rubu jame, drhtavih koljena i ukočenih ruku, a oni koji nisu mogli hodati poput beživotnih vreća bacani su u ponor. Čuo sam zvuk – tup udarac tijela o stijene – i jauk koji se brzo utapao u mraku. Najstrašnije je bilo čuti vapaj boli, a znati da nema ruke koja bi pomogla.

Nekima su pucali u potiljak, kratko i bez riječi. Druge su žive bacali u bezdan dok su im u grlu ostali nedovršeni zazivi imena Isusova i Marijina. Iz tame se čulo udaranje kostiju o kamen i plač koji se pretvarao u šapat, a onda – tišina.

Ni križa, ni molitve, ni svećenikova odrješenja. Samo kratak prasak naredbe: „Bacaj!“ – i ljudsko biće, stvoreno na sliku Božju, nestajalo je iz svijeta. Nije bilo ni imena ni pogrebne pjesme ni onih koji bi poljubili čelo pokojniku. Samo mrak, zemlja i zaborav.

Tako su nas pokušali izbrisati, kao da nikada nismo postojali. Ubili su tijelo, ali nisu mogli

ubiti dušu niti ugasiti molitvu koja je u nama živjela do zadnjega daha. Riječi psalma same su mi od sebe navirale dok su me vodili prema rubu: „Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom. Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni.“ (Ps 23, 4). U tom času, dok se tlo pod mojim nogama pretvaralo u prazninu ponora, a srce u grudima kucalo posljednjim otkucajima, znao sam: ovo nije kraj. Jer Gospodin je bio ondje. I dok su me ljudi bacali u tamu, On me primao u svoje svjetlo.

3. Nevidljivi smo bili za vrijeme komunističkoga režima

Nakon što je posljednje tijelo palo u jamu, ljudski je svijet za nas stao. Nije bilo sprovođa, nije bilo vijenca ni svijeća. Samo tišina, ona teška, nametnuta tišina koja se nastavila desetljećima.

U danima koji su slijedili naši su domovi ostali prazni. Naše supruge i majke čekale su na vratima, gledale na cestu, prisluškivale svaki zvuk nadajući se da ćemo se vratiti. Neke su godinama kuhale više juhe „za slučaj da se odnekud pojavimo“. Naši očevi nisu govorili puno, ali njihova su ramena klonula sve više, a oči su im bile stalno vlažne. Djeca su rasla bez očeva učeći u školama povijest koja nam je izbrisala spomen.

Mi nismo samo bačeni u jamu, mi smo izbrisani iz priča, iz knjiga, iz molitvi koje su se morale šaptati. Oni koji su pokušali saznati istinu riskirali su slobodu, a ponekad i život. Komunistički režim nije zabranio samo naše ime, nego i samu pomisao na nas. Oni pak koji su nas ubijali, kao i oni koji su im to naredili, kretali su se slobodno, primali odlikovanja, sjedili u državnim uredima. Njihova su se imena izgovarala s počašću, a naša se nije smjelo ni šaptati.

Draga braćo Hrvati, obistinile su se riječi blaženoga Alojzija Stepinca: „Komunizam se od laži rodio, od laži živi, i od laži će umrijeti“. Komunizam je umro, ali posljedice štete koju

je nanio osjećate i vi danas. Komunistički režim dobro je znao da se nasilje može pokriti samo lažima, a da se laž može održati samo nasiljem (usp. Solženjicin). Naša je smrt iznikla iz te laži, a to se nasilje hranilo našom krvlju.

Dok je svijet na našem tlu promatrao parade, radne akcije i crvene zastave, duboko ispod njega ležala su naša tijela. Nižući parole o bratstvu i jedinstvu, gradili su mostove pod kojima su tekle rijeke naše krvi. Mi nismo bili heroji nove države. Bili smo „neprijatelji“, „izdajnici“, „kamen spoticanja“ za njihov plan „novoga čovjeka“ bez Boga.

I Bog, koji vidi u skrovitosti (usp. Mt 6, 6), pamtio je naša grobna mjesta. On je očuvao naše ime u svojoj Knjizi života. Dok su ljudi zavedeni zlom gradili carstvo na našim kostima, On je strpljivo čekao trenutak kada će istina probiti zidove šutnje.

4. Nevidljivi smo bili i u slobodnoj Hrvatskoj

Prolazile su godine. Padale su zastave pod kojima smo ubijani, propadao je režim koji nas je osudio na nevidljivost i šutnju. Došao je novi vjetar, vjetar slobode. Govorilo se o demokraciji, o lustraciji, o istini, o povratku dostojanstva. Mislili smo, sada će se sve razotkriti, sada će naši grobovi progovoriti. I doista, neki su progovorili. Pojavili su se hrabri ljudi – speleolozi, povjesničari, svećenici, istraživači – koji su pronalazili jame, zapisivali svjedočanstva, skupljali kosti.

Godine su prolazile, a nad mnogim jamama nije bilo mjesta ni za križ ni za spomen-ploču. Mnoga su naša imena i dalje ostala nepoznata, jer su arhivi spaljeni ili zatvoreni, a dokumenti namjerno uništeni. Još uvijek ima majki koje nikada nisu saznale gdje su im pali sinovi. Još uvijek ima djece koja nikada nisu vidjela grob svoga oca.

Mi, nevidljivi iz Jazovke, gledali smo kako se povijest ponavlja i s Domovinskim ratom shvaćajući da je i više hrvatskih sinova koji

još čekaju glas pravde i trenutak istine. Duga šutnja, čak i u slobodnoj Hrvatskoj, mnoge je od nas zauvijek učinila nevidljivima i dopustila da naši zločinci ostanu neprocesuirani i štoviše nagrađeni.

Nakon Domovinskoga rata govorilo se o pomirenju – i to je dobro, na tome treba još mnogo raditi. Ali, pomirenje bez istine nije mir, to je samo privid. I zato, braćo i sestre, čak i danas, nakon trideset godina slobode, mnogi od nas čekaju da im se izgovori ime, da im se upali svijeća, da Hrvatska država i narod priznaju ono što je neprijatelj htio zauvijek sakriti: da smo postojali, da smo voljeli, da smo bili živi ljudi s obiteljima, snovima i srcima punim vjere. Stoga budi nadu ovaj dan i trud državnih tijela i dužnosnika koji prepoznaju važnost sustavnog istraživanja naših grobnih mjesta. Hvala svima koji u tome prepoznaju svetu ljudsku, vjerničku i domoljubnu dužnost.

Budući da ste odlučili naše kosti pokopati danas, kada u vašim kalendarima stoji da je to Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima – nacizma, fašizma i komunizma, želimo vam reći jasno i glasno: i fašizam, i nacizam, i komunizam bili su zločinački sustavi, plodovi bezbožnih ideologija koje su prezrele Boga i gazile čovjeka. No, postoji razlika. Fašizam i nacizam osuđeni su pred poviješću, a njihovi su zločinci barem djelomično procesuirani i kažnjeni. Ali komunizam, iako je ubrao najviše ljudskih života, naših života, nikada nije službeno osuđen, a njegovi počinitelji nikada nisu odgovarali. Živo svjedočanstvo toga jest i ovaj ponor, jama u koju je bačeno i usmrćeno 814 nevinih duša: ranjenika, civila i redovnica. A ipak, nitko za to nije odgovarao. Njihova krv, naša krv, i dalje vapi Bogu s ovoga mjesta (usp. Post 4, 10). Ta istina peče i danas, jer je mnogi ne žele čuti. No, ona je poput sjemena, zakopana duboko, ali kad jednom nikne, nitko je više neće moći iščupati.

I zato vas, braćo i sestre, mi iz ove jame molimo: nemojte nas prepustiti šutnji i zaboravu.

Nemojte nas svesti na brojke. Nemojte nas učiniti fusnotom povijesti.

Učinite nas dijelom svoga pamćenja, svojih molitava, svoje vjere. Jer kad se narod odrekne svojih mrtvih, odrekao se i svoje duše.

5. Vidljivi smo Bogu

Zli ljudi učinili su nas nevidljivima, ali nikada nismo bili nevidljivi Bogu. On nas je vidio kad su nas nosili hodnicima u tišini. On je brojio naše korake do ruba ponora. On je čuo svaki krik iz tame. On je primao naše zadnje molitve, tako tihe da su ih čuli samo naši anđeli čuvari. On je znao svaku našu suzu, i svaku suzu naših majki, supruge i djece. Sve smo to prikazivali za spasenje svoje duše, dobro svoje obitelji i slobodu naše Domovine.

Mi smo urezani u Božje dlanove (Iz 49, 16) i nitko nas iz njegovih ruku ne može istrgnuti (usp. Iv 10, 28). Na Posljednjem sudu, kad Krist, koji je sama Istina, otvori Knjigu života, sve će biti razotkriveno. Svaki zločinac vidjet će što je učinio. Svaka žrtva primit će puninu pravde. Tada će se ispuniti riječi iz Otkrivenja: „I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti“ (Otk 21, 4).

Naš život nije nestao, on je „skriven s Kristom u Bogu“ (Kol 3, 3). A vi, živi, imate poslanje: čuvati istinu, biti narod koji pamti svoju povijest, ne dopustiti da se ikada ponovi vrijeme u kojemu su ljudi bacani u jame samo zato što su vjerovali i voljeli.

Oprostite, ali ne zaboravite nas. Jer zaborav je drugo ubojstvo. Gradite mir, ali na temeljima istine. Jer samo istina oslobađa (Iv 8, 32). Budite narod koji se ne boji pogledati u lice svojoj prošlosti jer tako se jača budućnost. Naša domovina neće pronaći potpuni mir dok ne pokopa sve svoje mrtve i dok za svakoga ne zasja svijeća sjećanja.

I znajte – mi, koje su htjeli učiniti nevidljivima – sada stojimo pred licem Božjim, u svjetlu koje nikada ne gasne. Mi, koje su bacili u tamu, sada

hodamo u svjetlu Jaganjčevu. Mi, koje nisu mogli zatomiti lažima, sada pjevamo pjesmu istine. Ne bojte se tame ovoga svijeta jer svjetlo dolazi. Jednog dana svi ćemo se naći na strani gdje nema ni ponora ni smrti ni nepravde, nego samo mir i radost u Bogu. A kad jednom svane dan Božje pravde i uskrsnuća, tada će nas naši najbliži opet prepoznati. Tada ćemo zajedno gledati rane naše domovine kao znakove pobjede. Svaka jama postat će vrelo bistre vode, svaka prolivena suza zasjat će poput bisera u riznici nebeskoga Kraljevstva.

Do toga časa ostaje vam hoditi u vjeri i ustrajnosti. Na vama je čuvati uspomenu i ne dopu-

stiti da zaborav proguta istinu. U svakoj svijeći koju palite na grobovima pokojnika prepoznajte i znak nade da smrt nema posljednju riječ.

Zato, molimo Gospodina da u svome Kraljevstvu podari pokoj svakoj duši čiji je život nasilno prekinut. Neka ih obasja vječno Svjetlo, neka im Krist, koji je Alfa i Omega, bude nagrada i vijenac. A vama, koji ostajete u povijesnom hodu, neka On bude snaga da živite kao narod zahvalna spomena svojih mrtvih, spomena iz kojeg se rađa budućnost živih. I zato: neka im je vječni pokoj, i neka svima Krist, Uskrsli Gospodin, bude jedina nada i jednina sigurnost. Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 26. POKRAJINSKOM HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U LUDBREG

Svetište Predragocjene Krvi Kristove, Ludbreg, 5. rujna 2025.

Kol 1, 15-20; Ps 100, 1b-5; Lk 5, 33-39

Draga braćo i sestre,

1. Evanđelje dana donosi nam sliku, svima nama tako poznatu i dragu, blisku nam upravo u ovom dijelu godine. Doba je to, znamo svi, branja grožđa u našim vinogradima, u našim *goricama*, a zatim i pravljenja vina u našim podrumima i u našim kletima. Zahtijeva to napora, zahtijeva truda i muke. Ali i veseli, i raduje. Dobro grožđe, dobro vino ulijeva radost života; ono „razvedruje srce čovječje“ (Ps 104, 15). Gospodin u Evanđelju govori o novom i starom vinu i o mješinama u koje se ono ulijeva. Znamo to, čini nam se normalnim i posve razumnim: novo se vino ulijeva u nove mješine! Rijetko bi se tko usudio postupati drukčije. Rijetko bi se tko usudio ulaziti u rizik da novo vino ulije u stare mješine, često lošega, krhkoga, istrošenoga stanja. Rizik je u tomu da se takve mješine

poderu, a novo vino u spravljanje kojega je uloženo toliko truda i muke, da ih prodere i prolije se...

Gospodin nama, naravno, i ovdje govori u slikama. Nama shvatljivim i razumljivim. Vinogradarsko i vinarsko postupanje ovdje je slika našega života. Mi smo te mješine. Naš je život posuda u koju se ulijeva vino. Koje vino? Vino Božje ljubavi koja je namijenjena našim životima. Da nas ispuni, da se tu pohrani, da se sačuva. Doista, što je naš ljudski život nego posuda koju je oblikovao Bog stvarajući nas. To je naše biće. To je ono naše najdublje u nama samima, ona najdublja dubina našega bića koju biblijski izričaj naziva *srcem*. U tu se našu dubinu, u tu našu posudu izlijeva vino Božje ljubavi. To izlijevanje vrši Božji Duh, Duh Oca i Sina, upravo onako kako to svima nama koji smo kršćani

poručuje sveti Pavao: „Ljubav je Božja razli-vena u srcima našim po Duhu Svetom koji prebiva u nama!“ (Rim 5, 5). Štoviše, ta je ljubav on sam, Duh Božji. On je ta Božja lju-bav. Božja ljubav koja nam je darovana po Novom i Vječnom Savezu koji je Gospodin uspostavio svojom krvlju na Križu. Za taj novi Savez, za tu novost, za tu jedinstvenu i jedincatu promjenu potrebne su nove mješi-ne. Nova srca. Novi životi. Ako su naše mje-šine – naša srca – stari, ne mijenjaju se, nego su kruti i okorjeli, Bog ih nikada neće moći ispuniti svojim Duhom Svetim. Valja ih da-kle promijeniti. Valja ih svaki dan mijenjati i svaki dan pripravljeni za taj Dar. Poziv ostaje upućen svima, „Dođite, kupite vino i mlijeko bez novca i bez cijene“ (Iz 55, 1). Gospodin je s nama na našem životnom putu. On nije neki daleki Bog. On je „Emanuel – što znači: S nama Bog!“ (Mt 1, 22-23). On je tu, s nama i za nas, da nam pomogne „hoditi u novo-sti života“ (Rim 6, 4), da promijenimo svoje putove i svoju staru odjeću, da pijemo novo vino duhovne mladosti. Sveti Augustin nas s time u vezi opominje: „Naša se mladost obnavlja poput one orlove samo kada razbi-jemo svoje staro ja o stijenu koja je Krist.“¹

2. Draga braćo i sestre, Gospodin je s nama na jedinstven način prisutan u sakramentu svoga Tijela i Krvi. U sakramentu euharistije Isus Krist – Tijelo, Krv, Duša i Božanstvo – prisutan je pod prilikama kruha i vina. U eu-haristijskom pak slavlju – u svakoj svetoj mi-snoj žrtvi – prikazuje nam se jednom zauvijek prinesena Žrtva Križa. *Katekizam Katoličke Crkve* definira euharistiju kao „izvor i vrhu-nac kršćanskog života“. „Ostali sakramenti, kaže se tu dalje, kao i sve crkvene službe i djela apostolata, povezani su s euharistijom i prema njoj su usmjereni. Jer u presvetoj je eu-haristiji sadržano sve duhovno dobro Crkve, naime sam Krist, naša Pasha.“² „Euharistija je spomen Kristova Vazma, sakramentalno uprisutnjuje i prinos njegove jedincate žrtve

u bogoštovlju Crkve koja je njegovo Tijelo.“³ A ona, Crkva, također u jedinstvu s Kristom, ne prikazuje samo euharistijsku žrtvu, nego i samu sebe prikazuje u Njemu, jer kao što je Tijelo, i Zaručnica je nerazdvojivo pridru-žena svojoj Glavi i svojem Zaručniku. Sveti Augustin će o tomu reći: „Crkva slavi ovo otajstvo u sakramentu oltara, dobro znanom vjernicima, gdje se vidi da u onom što ona prikazuje, prikazuje samu sebe.“⁴ Za sv. Gr-gura Velikog slavljenje euharistije poticaj je da oponašamo Gospodinov primjer, prika-zujući naš život Ocu kao što je to učinio Isus; na ovaj nam način dolazi spasenje koje proi-zlazi od Križa Gospodnjega: „Potrebno je da, kada slavimo ovu euharistijsku žrtvu, prika-zujemo sebe Bogu skrušena srca, jer mi koji slavimo otajstva muke Gospodnje, moramo se povoditi za onim što činimo. I hostija će zauzeti naše mjesto pred Bogom onda, ako mi učinimo hostije od sebe samih.“⁵

Eto, draga braćo i sestre, ključa za razumi-jevanje Kristove poruke o *novom vinu* u *no-vim mješinama*: hraneći se Kristovim tijelom i krvlju sakramentalno prisutnom u svakoj misnoj žrtvi na oltaru, pozvani smo i sami postati žrtvom. Učiniti svoj život hostijom. Sjediniti se s Isusom kako bi on živio u nama, da naše srce bude poput Srca Njegova, naše biće poput bića Njegova, naš život poput ži-vota Njegova. Onako kako nas sv. Pavao po-učava kada za sebe veli: „Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist“ (Gal 2, 20). To znači živjeti istinskim kršćanskim životom. Taj je život uvijek euharistijski život. Tako smo tijelom i dušom sjedinjeni s Isusom u euharistiji, postajemo doista *nove mješine* za *novo vino* Božje ljubavi koje se u nas obilato ulijeva svaki put kad pristupamo svetim sa-kramentima, napose sakramentu euharistije, postajemo nova stvorenja, jer: „ako je tko u Kristu, novo je stvorenje“ (2 Kor 5, 17), jače „hodimo u novosti života“ (Rim 6, 3-4).

1 Sv. Augustin, *Enarrationes in Psalmos*, 102.

2 Usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, HBK – Glas Koncila, 1994., br. 1324. (KKC)

3 Isto, br. 1362.

4 Sv. Augustin, *De civ. Dei*, 10, 6.

5 Sv. Grgur Veliki, *Dialog.*, 4, 61, 1.

3. Draga braćo i sestre, mnogi nam svetci u povijesti Crkve svjedoče o golemoj ljubavi prema presvetoj euharistiji. Ona je bila njihovom svakodnevnom hranom, hranom njihova žića i bića. Njihovom glavnom i najvažnijom hranom. Mnogi od njih i naši su suvremenici. Sveti će Otac za dva dana, u nedjelju 7. rujna 2025., svetim proglasiti jednoga takvoga – mladića bl. Carla Acutisa. Rođen je 3. rujna 1991., a umro 11. kolovoza 2006., od leukemije, u dobi od 15 godina. Zbog svoje ljubaznosti i vedre naravi, Carlo je uvijek bio u središtu pozornosti među svojim prijateljima, posebno zato što im je pomagao služiti se računalom i njegovim programima. Mnoga priznanja potvrđuju njegove informatičke vještine i potpunu spremnost da ih podijeli sa svojim kolegama iz razreda i svima u potrebi, uključujući i članove obitelji. Jedno od Carlovih obilježja bilo je provođenje većine praznika u Asizu, u domu svoje obitelji. U umbrijskom gradu, osim što se zabavljao s prijateljima, učio je o svetima Franji i Klari. Od siromaha je naučio poštovati stvorenje i posvetiti se najsiriomašnjima. Primjeri serafskog svetca svetog Franje i svetog Antuna Padovanskoga nadahnuli su ga da prakticira milosrđe prema siromašnima, potrebitima, beskućnicima i imigrantima, kojima je također pomagao novcem ušteđenim od svojega tjednoga džeparca.⁶ Jezgra Carlove duhovnosti bio je njegov svakodnevni susret s Gospodinom u euharistiji. Često je ponavljao: „Euharistija je moj autoput do Raja!“ To je bilo središte cijelog njegova života, provedenog u prijateljstvu s Bogom. To se, nakon prve pričesti, pretvorilo u svakodnevno pohađanje mise, uz dopuštenje njegova duhovnog vođe. Bio je veliki štovatelj fatimskih ukazanja i poruke, oponašajući fatimske pastire, prinoseći je male žrtve za one koji nisu voljeli Gospodina Isusa prisutnog u euharistiji. Kada zbog školskih obveza nije mogao prisustvovati misi, primao je duhovnu pričest. Također je provodio vrijedan apostolski rad među svojim kolegama iz razreda i prijateljima, objašnja-

⁶ Carlo Acutis (1991 - 2006), dostupno na: <https://www.causesanti.va/it/santi-e-beati/carlo-acutis.html> (pristupljeno: 2. 9. 2025.)

vajući im euharistijsko otajstvo kroz priče o najvažnijim euharistijskim čudesima koja su se dogodila tijekom stoljeća. Carlo je stoga, kao apostol euharistije, odlučio upotrijebiti svoj genij računalne znanosti kako bi osmislio i stvorio međunarodnu izložbu o “euharistijskim čudesima”. Ova opsežna fotografska izložba, uz povijesne opise, predstavlja nekoliko najvećih euharistijskih čudesa (otprilike 136) koja su se dogodila tijekom stoljeća u zemljama diljem svijeta i koja je Crkva priznala.⁷ „U prisutnosti Kristovoj u euharistiji Carlo je naučio prepoznati Božju ljubav prema čovječanstvu. U njoj je pronašao najbrži put do blaga božanske milosti i postao vjerni učenik Učitelja. Zaljubljen u Isusa, nikada se nije umorio naviještati svijetu neizrecivu radost prijateljstva s Bogom. Prava prisutnost Isusa Krista u posvećenoj hostiji bila je za Carla stvarnost iz koje je proizašlo svako dobro. Bilo je to i jamstvo da čovjek nikada nije ostavljen sam, čak ni u najtežim trenutcima kušnje. Stoga su se njegovi dani usredotočili na misu, a kad god je mogao, provodio je vrijeme i u euharistijskom klanjanju.

Tijekom svojega kratkoga života neprestano je provodio evanđeoske vrijednosti u djelo, naviještajući Krista ne samo svojim riječima već prije svega svjedočanstvom svojega života.“⁸

Drugi veliki štovatelj euharistije, a kojega će papa Lav također proglasiti svetim zajedno sa spomenutim bl. Carlom Acutisom jest bl. Piergiorgio Frassati. Rođen je 1901., a preminuo u 24. godini života 1925. godine.⁹ Sportaš, strastveno voli planine i sport te je član Talijanskog alpskog kluba i udruge Giovane Montagna. Često organizira izlete s prijateljima koji postaju prilike za apostolat. Ide u kazalište, operu, posjećuje muzeje, voli slikarstvo i glazbu te zna napamet

⁷ Isto.

⁸ Isto.

⁹ Pier Giorgio Frassati (1901 - 1925), dostupno na: <https://www.causesanti.va/it/santi-e-beati/pier-giorgio-frassati.html> (pristupljeno: 2. 9. 2025.)

cijele Danteove odlomke. Uvijek je, međutim, pažljiv prema potrebama drugih, posebno siromašnih i bolesnih, kojima daje svoje vrijeme, energiju, pa čak i sam život. Njegova duboka vjera hrani se svakodnevnom euharistijom, molitvom i čestim pristupanjem sakramentu svete ispovijedi. „Isus me posjećuje svako jutro u pričesti, reći će, a ja mu uzvraćam na skroman način na koji to mogu, posjećujući siromašne.“¹⁰

Draga braćo i sestre, eto divnih primjera naših suvremenika koji nas itekako mogu nadahnuti za angažiran, aktivan i sadržajan kršćanski život, hranjen euharistijom, vođen euharistijom, nadahnut euharistijom. Ona i samo ona može na istinski i jedinstven način održati posudu naših života cjelovitom i neraspadnutom; ona i samo ona na istinski i jedinstven način u toj posudi hrani i održava trajno svježim vino Božje ljubavi koje Gospodin po svome Duhu u nas ulijeva i koje nas osposobljava za konkretna djela ljubavi, djela milosrđa prema svima, a napose onima najpotrebitijima.

Neka nam Gospodin po zagovoru ove dvojice mladih svetaca udijeli milost da ustrajemo na takvom putu.

¹⁰ Isto.

Na tu nakanu danas sa svima vama i za sve vas, u ovom našem divnom Svetištu Predragocene Krvi Kristove želim izmoliti molitvu koju je sastavio sv. Ivan Bosco, upućenu Isusu, kruhu vječnoga života: *Isuse, moj Gospodine, u jednostavnosti srca sa živom vjerom klanjam se tebi stvarno prisutnom u sakramentu presvete euharistije. Ti si, Isuse, kruh koji je s neba sišao, kruh koji nas podržava na putu života, Ti si izvor ljubavi koji se zna darovati sve do žrtve samoga sebe, Ti si залог vječnog života. Gospodine, beskrajna je ljubav koja Te je nagnala da ostaneš s nama u Presvetom Sakramentu kako bi nam se potpuno darovao.*

*Isuse, udijeli mi milost da svaka moja sakramentalna pričest bude čin velike ljubavi i vjere. O, moj Spasitelju, daj da sav izgubljen u tebi naučim umrijeti samome sebi kako bi se potpuno darovao mojoj braći. Gospodine, udijeli mi još milost da sjedinjen s tobom živim novim i božanskim životom, kako bih jednoga dana pristigao u Nebo gdje ću Te gledati, ne više skrivena u sakramentu, nego licem u lice i ljubiti Te za svu vječnost. Amen.*¹¹

¹¹ Sv. Ivan Bosco, *Isusu, kruhu vječnoga života*, dostupno na: <https://hkm.hr/duhovnost/deset-snaznih-molitvi-posvecenih-kristu-u-euharistiji/> (pristupljeno 2. 9. 2025.)

INTERVJU VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA O BL. ALOJZIJU STEPINCU, HODOČAŠĆU VOJSKE I POLICIJE U MARIJU BISTRICU, NACIONALNOM HODOČAŠĆU U RIM

Naš susret događa se na 27. obljetnicu beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca. Smijem li Vas zamoliti uvodnu misao o našem blaženiku kao čovjeku čvrstog karaktera koji nam je i danas potreban kao nadahnuće i oslonac u vjerničkom životu, ali i javnom djelovanju?

Ovdje mi dolaze na pamet riječi đakovačkog svećenika Matije Petlića pitomca Germanicum-Hungaricuma u Rimu koje je zapisao davne 1924. godine, a našao sam ih u Arhivu Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Petlić je (rođen 1899.) godinu dana mlađi od Stepinca (rođ. 1898.), Godinu dana je svećenik i ima 25 godina kada ovo piše. Alojzije Stepinac je došao u Germanicum u jesen 1924. godine i tek je započeo bogoslovni studij s 26 godina, dakle zrelo, odraslo zvanje. Matija Petlić zapisao je o Stepincu misao: „Veoma je zreo i energičan. Stoga se nadam da je on to stablo iz kojeg će izrasti svetac kojega svi očekujemo i kojeg ćemo ponizno nasljedovati, ispunjavajući poslanje koje nam je Gospodin odredio.“ Petlić ovo piše nakon, otprilike, dva mjeseca kako je Stepinac došao u Rim i Petlić je tek upoznao novoga kolegu. Kakvo divno svjedočanstvo kolege o kolegi! Alojzije Viktor Stepinac, „zreo i energičan“ svojim životom dosegnuo je vrhunce herojskih kreposti svetosti sve do palme mučeništva. Njegova zvijezda i danas snažno sjaji. Njegov primjer privlači, nadahnjuje i danas.

Sjećate li se tog puta pripreme njegove beatifikacije, ali i kasnijih odjeka? Osobito su

1 Msgr. Jure Bogdan u emisiji „Aktualno“ Hrvatskoga katoličkog radija razgovarao je s urednicom Tanjom Maleš o 27. obljetnici beatifikacije bl. Alojzija Stepinca, 33. nacionalnom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke te o Hrvatskom nacionalnom hodočašću u Rim. Emisija je bila emitirana 3. listopada 2025.

tu jake proslave Stepinčeva u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu, kao i propovjednici koje ste birali... Naime, u službi rektora Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu bili ste tijekom 19 godina, od 1996., i to u pontifikatu trojice papa. Kakav je bio odaziv i kako su se pripremale te propovijedi? Što biste posebno izdvojili?

U Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu, to ću rado spomenuti, 13. veljače 1960., dok su se u zagrebačkoj prvostolnici odvijali sprovodni obredi kardinala Stepinca, istovremeno je služena svečana misa zadušnica s mnoštvom sudionika djelatnika iz Ureda Svete Stolice, iz Hrvatske rimske zajednice i drugih naroda. Zadušnicu je organizirao msgr. Đuro Kokša, tadašnji rektor Zavoda.

A povodom smrti bl. kardinala, sveti papa Ivan XXIII. predvodio je svečani rekvijem u bazilici sv. Petra u Vatikanu. Rektor Kokša i svećenici studenti iz Zavoda sv. Jeronima bili su svjedoci znakovitih riječi što ih je izrekao Ivan XXIII., „da bi sretno došlo do proslave njegova (Stepinčeva) izabranog duha, jer je ‘doista bio vjerna i pobudna slika Dobrog Pastira’ koji će u milosti i svjetlu Gospodnjem razviti svoju zaštitu... i nad cijelom Svetom Crkvom“.

Rektor Kokša nastavio je u crkvi sv. Jeronima 10. veljače svake godine slaviti misu zadušnicu za kardinala Stepinca. S istom praksom je nastavio msgr. Ratko Perić, rektor Zavoda tijekom trinaest godina od 1980. do 1992., potom i Anton Benven, a kad sam preuzeo službu, kako ste spomenuli, rektora Zavoda sv. Jeronima 1996., nastavio sam s već dugom tradicijom u našem Zavodu za Stepinčevo pozivati nekoga od kardinala Rimske crkve da predslavi svetu misu. Za Stepinčevo 1997. pozvao sam francuskog kardinala Paula Pouparda, pročelnika Papinskoga vijeća

za kulturu, da predsjedava slavlje, a naredne 1998. godine njemačkog kardinala, tada prefekta Kongregacije za nauk vjere, kardinala Josepha Ratzingera, (kasnije papa Benedikt XVI.). Ta misa je bila izrazito posjećena, a crkva pretijesna da bi primila sve koji su došli. Osam mjeseci poslije, na današnji dan u listopadu 1998., papa Ivan Pavao II. proglasio je Stepinca blaženim. Godinu dana poslije Stepinčevo je predvodio kardinal José Sarai-va Martins, Portugalac, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, a 2000. državni tajnik Svete Stolice kardinal Angelo Sodano. Želio sam, koliko je bilo moguće, da Stepinčevo predvode uvijek kardinali iz različitih nacija, ali isto tako i iz glavnih ureda Svete Stolice. U nizu kardinala predslavitelja za Stepinčevo u Rimu izdvojio bih vijetnamskoga kardinala François Xaviera Nguyêna Van Thuâna. Kao nadbiskup koadjutor vijetnamskoga grada Sajgona (Thành-Phô Chi Minh, Hôchi-minh Ville) utamničen je od komunista, bez suđenja i presude, trinaest godina proveo je u zatvoru. Od toga je devet godina bio u izolaciji. Rekao mi je, kada sam ga zamolio da predvodi Stepinčevo u našoj crkvi sv. Jeronima, da se u zatvoru molio kardinalu Stepincu da bude čvrst, da bude postojan i da bude vjeran Bogu, Crkvi i svome narodu kao što je bio i blaženi Alojzije Viktor Stepinac. Spomenimo i to da je pokrenut postupak i za njegovu beatifikaciju. Do danas se izredalo u crkvi sv. Jeronima za Stepinčevo nekoliko desetaka kardinala iz mnogih naroda i jezika gotovo sa svih kontinenata, iz raznih dikasterija i ureda Svete Stolice. Ambon hrvatske crkve sv. Jeronima u Rimu bio je i ostao snažni glasnik istine o kreposnom životu mučenika bl. Alojzija Stepinca.

Vratimo se najavi hodočašća hrvatske vojske i policije koje ima tradiciju dugu više od trideset godina. Ove godine hodočašće je u nedjelju, 5. listopada. Zašto se ono održava?

Kad je 3. listopada 1993. organizirano prvo vojno hodočašće u „Hrvatsko nacionalno svetište u Mariji Bistrici“, čahura jedne grane prigradno je izrađena za stalak – svijeć-

njak, na koji je postavljena zavjetna hodočasnička svijeća. Nadahnuti biblijskim tekstom viđenja Izaije proroka koji poziva narod da uzide na „Goru Gospodnju“, „u Dom Boga Jakovljeva“, „koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove“, izrađen je i postavljen u bistričkom svetištu prigodni svijećnjak. Bio je to znak ponizne vjere i žarke molitve upravljene Isusovoj i našoj Majci da „hodimo u Gospodnjoj svjetlosti“ (Iz 2, 5).

Na čelu prvog vojnog hodočašća bio je zagrebački nadbiskup, kardinal Franjo Kuharić sa svojim pomoćnim biskupom, kasnije prvim vojnim ordinarijem u RH msgr. Jurjem Jezerincem. Na istom stalku – svijećnjaku na kojemu svake godine postavljamo zavjetnu svijeću hodočašća, upisano je: „*Prvo hrvatsko vojno hodočašće 3. listopada 1993. Dom nam čuvaj Božja mati.*“

To se hodočašće odvijalo u jeku velikih ratnih stradanja u Republici Hrvatskoj i junačke obrane vlastitog ognjišta, obitelji i Domovine. U svome govoru Kardinal je rekao da je to „hodočašće čin vjere, pobožnosti i nade, molitve za mir. Danas molimo za ranjene, branitelje, sve prognane, sve zarobljene, nestale, za sve žalosne koji oplakuju mrtve i poginule. (...)“

Vi niste htjeli rat. Hrvatski narod nije želio rat, željeli ste samo svoju slobodu: mir. Ako ne osvajate tuđe, ako ne želite zarobiti druge, nego ste stavljeni u situaciju da branite narod, onda niste odgovorni za rat! (...) Obrana i kad je moralna dužnost, ograničena je dostojanstvom čovjeka. Nikad se ne smije pretvoriti u osvetu i mržnju... Narod koji ne mrzi, koji moli, ne može propasti“ – poručio je tada nadbiskup Kuharić i bitno odredio narav i usmjerio program našeg hodočašća koje traje do danas. I od te ratne 1993. godine u kontinuitetu hodočastimo na prvu nedjelju mjeseca listopada Majci Božjoj sa svojim osobnim, obiteljskim, društvenim... potrebama i nakanama, s pouzdanjem i žarkom molitvom u srcu: „Dom nam čuvaj, Božja mati, i sinova naših cvijet, Tvojom molbom nek se vrati, Božji mir na cijeli svijet.“

Što je pokazala ova tradicija od tri desetljeća?

Prvo kao i trideset i treće nacionalno vojno-redarstveno hodočašće u Mariju Bistricu, programski i pastoralno je sastavnica dušobrižničke skrbi Crkve za katoličke vjernike vojnike, policajce... Hodočašće je uvijek duboko u službi izgradnje osobne vjere, a život po vjeri umnaža i učvršćuje kreposti. „Ljudske kreposti su stalna raspoloženja razuma i volje koja ravnaju našim činima, sređuju naše strasti i upravljaju našim vladanjem po razumu i vjeri.“ (KKC, 1833-1834). Dobro organizirano hodočašće je uvijek povezano s osobnom ispovijedi, primanjem sakramenata. Hodočašće je uvijek jedan impuls u vjeri koji jača odnos s Bogom i snaži međusobnu ljubav. To iskustvo imamo s našim nacionalnim hodočašćem u Mariju Bistricu svake godine, na prvu nedjelju mjeseca listopada.

Koliko je vojnim i redarstvenim snagama potrebna Božja blizina i zagovor Nebeske Majke Marije u njihovim službama?

Život u Božjoj prisutnosti temelj je duhovnoga života svakog kršćanina pa tako i vjernika katolika, vojnih i redarstvenih službi u Republici Hrvatskoj. Problem današnjeg čovjeka, poglavito u zapadnome civilizacijskome krugu, jest život bez Boga, život kao da Boga nema. Praktični ateizam pandemijskih razmjera zahvatio je Zapad pa tako sve više zahvaća i nagrizi i naše hrvatsko društvo.

Katolički vjernici vojnici i policajci, svi kršćani kršteni u Isusovo ime, milosno, sakramentalno, ontološki povezani smo s Isusom. Da bismo mogli živjeti iz vjere potrebno je svakodnevno, svjesno, slobodno i odvažno, truditi se živjeti u Božjoj prisutnosti, u dubokoj povezanosti s njim, u ljudskoj malenosti i poniznosti klanjati se njemu. Svim svojim bićem, svatko u svome zvanju i poslanju! Nalik smo na stablo čvrsto ukorijenjeno u plodno zemljano tlo, koje izrasta iz korijena. Crpi snagu, životne sokove, stremlje prema visinama, vrhuncima, prema životu! Crpimo životne evanđeoske sokove koji nas napajaju

pravom i živom energijom, snagom. S druge strane, takva nas povezanost s Isusom – ukorijenjenost u njega, čuva od logike suprotne Evanđelju, a to je život bez ljubavi i poštovanja drugoga, nadahnut vlastitim probitcima, traženje uspona i časti, moći i ugleda. Često, vrlo često, na račun i štetu drugoga! To je zlo! To je grijeh! To je suprotno Isusovu nauku. To nas dehumanizira! I ne možemo u Božjim očima izvršiti svoje ljudsko poslanje, ostvariti se u punini! Pobožnost prema presvetoj Djevici Mariji uvijek nas vodi u sigurnu luku, k Isusu Spasitelju i Otkupitelju čovjeka.

Kakav je program hodočašća u nedjelju i koliko sudionika očekujete?

Na naše hodočašće dolaze redovito pripadnici Hrvatske vojske, hrvatske policije, hrvatski ratni vojni invalidi, hrvatski branitelji iz Domovinskoga rata, članovi obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici pravosudne policije, vatrogasci, pripadnici Civilne zaštite, Crvenoga križa, povijesnih postrojbi, djelatnici Carinske uprave... S nama na hodočašću su svake godine, pa će tako biti i u nedjelju, djelatnici Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine i pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine zajedno s vrhbosanskim nadbiskupom metropolitom i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata Bosne i Hercegovine, msgr. Tomom Vukšićem. Pridruže nam se također i drugi vjernici i hodočasnici Majci Božjoj Bistričkoj. Teško je predvidjeti, ali nas redovito bude nekoliko tisuća... Predviđeno je da svetomislu i ove godine predvodi vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj.

Spomenimo i to da u vrijeme pandemije koronavirusa nismo odustali od ovoga hodočašća. Poštujući mjere koje su bile na snazi, s još većim žarom srca i vjere, hodočastili smo Majci Božjoj Bistričkoj! Ako li bude lijepo vrijeme, ako dragi Bog dade, onda nas bude još i više. Očekujemo lijepi broj hodočasnika kao i svake godine, doslovno iz cijele naše domovine Hrvatske, ali i iz inozemstva. Spomenimo i to da nam redovito

nakon ovog hodočašća, koje prenosi Hrvatska radiotelevizija, Hrvatski katolički radio i drugi mediji, stižu poruke i izvan Hrvatske o ljepoti i važnosti, značenju ovog hodočašća koje održavamo svake godine.

Dolazak hodočasnika u svetište predviđen je od 7 do 8 sati. Na hrvatskom sjeveru uobičajen je pojam „proštenje, proštenišće”. Nema proštenja bez oproštenja. Sakramentalna sv. ispovijed sastavni je dio našeg hodočašća. Redovito slijedi priprava, dolazak u svetište kada svećenici ispovijedaju naše hodočasnike – vjernike. Sveta ispovijed je od 7:30 do 9:45 sati. Slijedi, također u samome svetištu, molitva pobožnosti Križnoga puta od 8:30 do 9:30 sati. Euharistijsko slavlje je u 10 sati. Na hodočašću svira Orkestar Oružanih snaga Republike Hrvatske. Pjevaju Klapa HRM sv. Juraj i Klapa MUP-a sv. Mihovil. Podrazumijeva se, poslije svete mise slijedi druženje, zajednički objed. To je redoviti program posljednjih godina, koji smo na ovaj način ustanovili upravo u vrijeme pandemije koronavirusa, pa smo program reducirali da ne bude cjelodnevan, nego da traje do podneva. Čini nam se da je tako bolje.

Koliko trenutno svećenika i vjernika ima Vojna biskupija u RH?

Koliko trenutno ima svećenika i vjernika – to je pitanje na koje nije jednostavno odgovoriti. Najlakše mi je reći koliko ima svećenika koji djeluju u Vojno-redarstvenoj biskupiji. Trenutno je na službi 38 svećenika. Neki su s punim radnim vremenom, neki pak djelomično. Kad je u pitanju broj vjernika, to je teško odrediti zbog posebnosti ove naše personalne biskupije. Naše pastoralno-dušobrižničko djelovanje ravna se prema crkvenim i državnim propisima, prema međunarodnim ugovorima, kako kod nas u Hrvatskoj, tako slično i u svim drugim zemljama koje su sklopile ugovor ili konkordat sa Svetom Stolicom o dušobrižništvu katoličkih vjernika pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi. Pod jurisdikciju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj spadaju: Vojnici i pripadnici

redarstvenih službi te druge osobe stalno zaposlene u oružanim snagama i redarstvenim službama Republike Hrvatske;

Članovi njihovih obitelji, tj. bračni drugovi i njihova djeca, pa i ona koja su punoljetna, ako žive s roditeljima u istome domu, kao i njihova rodbina i ostale osobe koje s njima dijele isto prebivalište;

Kadeti vojnih škola i škola redarstvenih službi, kao i oni koji obavljaju službu u vojnim ustanovama ili ustanovama redarstvenih službi;

Svi vjernici, muškarci i žene, pa bili i članovi neke redovničke ustanove, koji stalno obavljaju službu koju im je povjerio Vojni ordinarijat ili im je za nju dao svoju suglasnost.

Ovo je polazišni kriterij za doznati koliko bi vjernika bilo u Vojnoj biskupiji. Koliko Republika Hrvatska ima vojnika, policajaca i onda se može otprilike izračunati koliko bi bilo s obzirom na popis pučanstva i postotku katolika u Hrvatskoj. Jurisdikcija Vojnog ordinarijata je dvojna. To znači da on pastoralno “pokriva” svoje vjernike. Ukoliko ne uspijeva on, vjernici Vojnog ordinarijata su onda pod pastoralnom skrbi mjesnoga ordinarijata gdje žive. I zato je nezahvalno govoriti o točnom – egzaktnom broju vjernika u Vojnoj biskupiji u RH.

S obzirom na Vašu službu pri HBK u ovoj Jubilejskoj godini – predsjednik ste Odbora HBK-a za jubilejske proslave u Hrvatskoj – možete li hodočascima koji se spremaju u Rim uputiti korisne savjete – kako proživjeti ovo hodočašće da zaista budu hodočasnici nade?

Hodočasnik je čovjek vjere u Isusa Krista koji je Bog, jedini Spasitelj i Otkupitelj čovjeka. On je pobijedio grijeh, zlo, mržnju, patnju, smrt. On je donositelj i darivatelj nade svakome čovjeku vjerniku. Vjerovati Njemu i u Njega „u ovoj dolini suza” znači nadati se. A naša vjera se hrani molitvom, pobožnim vježbama, dragovoljnom žrtvom, odricanjem...,

kako je to činio Isus. Vjera, nada i ljubav idu zajedno. Želio bih da svi naši hodočasnici na put kreću s vjerom ili barem otvorena srca slušati što im Bog progovara u ovome pobožnom činu hodočašća. Na svakome hodočašću predviđene su razne pobožnosti, molitva, slavlja svetih misa, sakramentalna sv. ispovijed. Upravo smo za ovo hodočašće priredili hodočasničko-liturgijski vodič s naslovom „Hodočasnici nade“ kao instrument kojim će se svi hodočasnici moći poslužiti da im ovo hodočašće bude što kvalitetnije. Prvi i osnovni savjet hodočasnicima je: probuditi svijest da idemo na hodočašće. S nama su svećenici, duhovni vođe, asistenti hodočašća, vodiči koji će pomoći da hodočašće bude događaj vjere. Na hodočašće polaze i naši biskupi iz Crkve u Hrvata. Koliko mi je poznato, iz Republike Hrvatske gotovo svi „aktivni“ biskupi, zatim iz Bosne i Hercegovine te biskup iz Srijemske Mitrovice. I neki (nad)biskupi u miru iz Crkve u Hrvata sudjeluju na hodočašću. Zajedništvo života s trojstvenim Bogom u zajednici vjernika u Crkvi snaži kršćansku nadu i potiče na djelotvornu ljubav.

Mnogi nas pitaju koje su središnje točke nacionalnog hodočašća od 5. do 12. listopada? Kako proći kroz Sveta vrata?

Organizacijski odbor ovog hodočašća predvidio je da biskupije imaju svoje pročelnike koji su organizatori hodočašća u njihovim mjesnim biskupijama i razumije se da će oni, svaki prema svojim mogućnostima i programu vlastite dijeceze, broju vjernika i smještaju, organizirati i prolaz kroz Sveta vrata. Zbog velikog broja hodočasnika, prolazak kroz Sveta vrata neće biti organiziran zajednički, već se svaka skupina treba samostalno organizirati u skladu sa svojim planom. Tri su središnje točke programa u Rimu na našem hodočašću na kojima svi sudjelujemo. Predviđeno je da sudjeluju svi naši biskupi, svećenici, đakoni i vjernici.

U utorak 7. listopada poslije podne bit će svečana sv. misa na Trgu svetoga Petra u 18:00 sati. Iz sigurnosnih razloga, tijekom Svete

godine, dopušteno je da u bazilici sv. Petra može istovremeno biti do pet tisuća osoba. Mi zasad raspoložemo za naše hodočašće s podacima o osam i pol tisuća prijavljenih hodočasnika. Radi toga slavlje sv. mise predviđeno je na Trgu ispred bazilike sv. Petra. Svi hodočasnici trebaju biti na Trgu sv. Petra do 16:00 sati. Za naše hodočasnike predviđena su tri ulaza na Trg: jedan s Via della Conciliazione (prednji dio Trga), drugi s Via dei Cavalleggeri i treći s Via di Porta Angelica. Pola sata prije mise u 17:30 sati predviđeno je da sveti otac Lav XIV. susretne i pozdravi hrvatske hodočasnike.

Radi propusnosti i ulaza na Trg sv. Petra te aktivnog sudjelovanja u misnome slavlju, svi hodočasnici sa sobom trebaju imati prigodne hodočasničke šalove koji im služe kao propusnica i hodočasničko-liturgijski vodič za bolje praćenje i aktivno sudjelovanje u sv. misi. Svi svećenici ulaze na Trg zajedno s drugim hodočasnicima. Oni koji će koncelebrirati sa sobom obvezno trebaju ponijeti celebret, albu i štolu crvene boje, hodočasnički šal i hodočasničko-liturgijski vodič koji će im osobito biti potreban u slavlju svete mise. Preporučuje se da svećenici budu odjeveni u kleričku odjeću (kolar i košulja ili pripadajući redovnički habit), kako bi ih vatikanski službenici lakše prepoznali i pravovremeno usmjerili prema mjestima za koncelebrante u svetoj misi. Svećenici će se u albe i stole oblačiti tek nakon što Sveti Otac napusti Trg.

Sutradan, u srijedu 8. listopada u 10 sati, predviđena je generalna audijencija na Trgu sv. Petra. Svi sudjelujemo na Generalnoj audijenciji. Očekuje se da Sveti Otac započne obilazak Trga papamobilom u 9:30 sati. Svi prijavljeni vjernici hodočasnici sa svojim svećenicima moraju nositi hodočasničke šalove. Potrebno je na vrijeme proći kontrolu te zauzeti svoja mjesta na Trgu, po mogućnosti do 8:30 sati. Ulazak na Trg svetoga Petra bit će moguć od 7 sati. Valja napomenuti da su opće audijencije vrlo posjećene, pa se očekuju velike gužve prilikom ulaska. Preporuka svima: Uraniti. Doći ranije!

U četvrtak 9. listopada u bazilici sv. Pavla slavimo također svetu misu za sve naše hodočasnike. Budući da su talijanske vlasti zajedno sa Svetom Stolicom iz sigurnosnih razloga ograničili sudjelovanje vjernika na slavljinama u velikim bazilikama, odlučili smo da ćemo svetu misu u bazilici sv. Pavla izvan zidina slaviti u dvije velike skupine. Svi biskupi i sve (nad)biskupije, kao i svećenici vodiči znaju, kada i gdje su određeni slaviti svetu misu vjernici njihovih biskupija odnosno skupina, prije podne ili poslije podne. Jedna misa je u bazilici sv. Pavla u 10 sati, a druga poslije podne u 16 sati. I u tome programu također je predviđen prolazak kroz Sveta vrata. O tome će svećenici i drugi vodiči dati upute hodočasnicima. Svi svećenici koji će koncelebrirati sa sobom trebaju ponijeti celebret, albu i štolu crvene boje, hodočasnički šal i hodočasničko-liturgijski vodič koji će im osobito biti potreban u slavlju svete mise. I svi drugi hodočasnici sa sobom trebaju imati prigodne hodočasničke šalove koji im služe kao propusnica i hodočasničko-liturgijski vodič za bolje praćenje i aktivno sudjelovanje u svetoj misi.

Važno je da agencije i voditelji skupina organiziraju dolazak vjernika u baziliku sv. Pavla tako da svi hodočasnici budu prisutni u bazilici najmanje jedan sat prije početka euharistijskoga slavlja.

Papa Lav XIV. govori o prolasku kroz Sveta vrata kao o simboličkom činu koji označuje našu otajstvenu uronjenost u Krista – zato je i rezerviran za jubilej. Ako smijem pitati taj duhovni detalj.

Upravo tako. „Ja sam Put i Istina i Život” (Iv 14, 6) – to je *Redemptor hominis*, Isus Krist, jedini Spasitelj i Otkupitelj čovjeka. Prolazak kroz Sveta vrata upravo je simbolika toga: Isus je naš Put, Isus je naša Istina, Isus je naš Život.

Važno je naglasiti da je ovo hodočašće Crkve u Hrvata. Istina jest da je glavni organizator HBK, ali Crkva u Hrvata je širi pojam?

Ovdje ću rado spomenuti također i naše visoke nacionalne obljetnice koje obilježavamo raznim slavljinama i drugim kulturnim događanjima tijekom Svete jubilejske 2025. godine. Mi ove godine obilježavamo 1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva i održavanja splitskih crkvenih sabora u vrijeme hrvatskog kralja Tomislava i kneza Humljana Mihajla. Ovi sabori dalekosežni su u svojim odlukama, doslovno sve do danas, sa svojim organizacijskim posljedicama za našu Crkvu i naš narod. Tada se uspostavlja Splitska metropolija na području kojeg politički kontrolira kralj Tomislav i kojim upravlja knez Mihajlo. Praktično, tu se 925. godine uspostavom metropolije u Splitu i sudjelovanjem sufraganskih biskupa određuje onodobni etnički prostor – domovina hrvatskog naroda, Crkve u Hrvata. S jedne strane Tomislav je kralj, na saboru su hrvatski biskupi sufraganskih biskupija s Papinim izaslanicima iz Rima. Ovi sabori „u crkvenome smislu utrli su smjer crkveno-područnoga ustroja naših krajeva, povezavši ga s korijenima prvih kršćanskih početaka na našem ozemlju”.

„Gledano nacionalno-politički, njihove su odluke zaokružile i uokvirile ondašnji hrvatski prostor te ga se, u širem onodobnom okviru i ozračju, moglo u njegovu razvoju ubrojiti u zrele i dovršene političke stvarnosti koje su u obličju kraljevske vlasti i struktura iz vremena Tomislava, vladara s kraljevskim statusom iz hrvatske narodne dinastije (925.-928.), su postojale pokraj drugih, njima sličnih i istodobnih.” Mi i danas, nakon 1100 godina živimo na ovim prostorima koji nisu u jednoj državi. Hrvatska domovina je daleko širi pojam od Republike Hrvatske. Hrvatska domovina jesu krajevi gdje žive naši sunarodnjaci Hrvati. Ovdje su se države mijenjale, padala su, prolazila i uspostavljala se nova carstva i vlasti, osnivale se nove države. Dakako da i drugi narodi koji su tu, koji s nama žive i mi s njima, taj prostor osjećaju i nazivaju svojom domovinom. Tako je i danas.

Mi kao Crkva u Hrvata, partikularna Crkva, osjećamo se duboko ukorijenjeni u svoju domovinu,

ali istovremeno i podjednako kao članovi i pripadnici jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve kojoj predsjedja u ljubavi Petrov nasljednik, papa Lav XIV. Mi smo Crkva u jednom narodu, s katoličkom kulturom i nacionalnim identitetom. I ovo je jedan od razloga zašto smo ove godine povodom ove 1100. obljetnice u sklopu svete godine organizirali ovo naše zahvalno hodočašće u Rim. Organizator je, kako ste spomenuli, Hrvat-

ska biskupska konferencija, ali na hodočašće su pozvani (to smo napisali u Pastirskom pismu prošle godine na prvu nedjelju došašća 2024. godine) svi vjernici iz biskupija Hrvatske biskupske konferencije, Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te i iz biskupija i izvan ovih granica, kao i iz hrvatske dijaspore. Tako će ustvari i biti ovo naše hodočašće iz svih ovih prostora gdje mi jesmo u kontinuitetu gotovo 14 stoljeća.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 33. NACIONALNOM HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U MARIJU BISTRICU

Marija Bistrica, 5. listopada 2025.

Hab 1, 2-3; 2, 2-4; Ps 95, 1-2.6-9; 2 Tim 1, 6-8. 13-14; Lk 17, 5-10

**Najvjernija odvjetnice na braniku stoj,
čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!**

1. Vjera: čin pouzdanja u Boga koji je Otac i koji me ljubi

Draga braćo i sestre, u Evanđelju koje smo navijestili apostoli mole Gospodina: „Umnoži nam vjeru!“ Zanimljivo je primijetiti da oni ne mole Gospodina za neke druge svoje zasigurno važne potrebe, poput zdravlja, uspjeha u djelovanju, materijalne sigurnosti... Nesumnjivo su ih imali, kao što ih ima svaki čovjek, kao što ih svatko od nas ima. Ne, nego oni mole Gospodina da im umnoži vjeru! To nas itekako iznenađuje. Znamo iz prethodnih stranica Evanđelja da se ova molba u njihovim srcima rodila nakon Isusove pouke o tomu kako nije moguće da ne dođu sablazni, skandali i da će onomu koji bude uzrokom skandala biti jao i „bolje da s mlinskim kamenom bude strovaljen u more nego da sablazni jednoga od malenih“; da je potrebno prekorigiti brata ako on pogriješi, a

ako se obrati, oprostiti mu. Štoviše, ako se naš brat sedam puta na dan ogriješi o nas i ako nam se sedam puta obrati izražavajući svoje žaljenje, da je potrebno oprostiti mu svaki put (usp. Lk 17, 1-5). Pred tolikom zahtjevnosti života po Kristovim pravilima na koji su bili pozvani, očito je da se u apostola rodila upravo molba: „Umnoži nam vjeru!“ Doista, tko to može ostvariti u svome životu bez vjere?!

Draga braćo i sestre, ova molba apostola i naša je molba, molba svakog od nas. Pozvani smo od Gospodina u ovaj zemaljski život, ušli smo u Otajstvo njegova, božanskog života po sakramentu krštenja te kao kršćani hodimo ovim svijetom sa svom zahtjevnosti i odgovornosti koje sa sobom donose visoke norme kršćanskoga života. A to je život u vjeri i po vjeri. Takav život nije lagan život. Gospodin na ovu molbu apostola odgovara

govorom o vjeri iz kojega iščitavamo svu dragocjenost ovoga dara, sav njegov intenzitet i velikodušnost. Dvije kratke prisposode u današnjem evanđeoskom tekstu podsjećaju nas upravo na ta dva svojstva vjere: Kako bi istaknuo vrijednost minimalne, ali doista čvrste vjere, Krist naglašava učinke koje ona može proizvesti u našim životima: premještanje čak i najdublje ukorijenjenog stabla, duda, u more! Kako bi pak naglasio vjeru kao Božji dar, Gospodin se koristi primjerom sluga koji svoje služenje Gospodaru stavlja ispred brige za vlastite potrebe. Vjera se dakle očituje u konkretnom življenju.

Često raširena zablude, čak i među nama vjernicima, jest promatrati vjeru kao čisto intelektualni stav, kao jednostavno prihvatanje određenih vjerskih istina. To je pogrešno shvaćanje koje vjeru svodi u teorijski stav, bez ikakva njegova stvarnog utjecaja na naš konkretni život. Na to se nadovezuje i određena vrsta kulture koja nas okružuje i, htjeli mi to ili ne, svrstava nas unutar obzorja samo onoga što su stvari, samo onoga što je izvedivo, vjerovanja samo u ono što se vidi i dotiče vlastitim rukama. Uz to, nije mali broj onih pa među nama, koji se osjećaju dezorijentiranim i, unutar takve horizontalne vizije stvarnosti, spremni su u sve povjerovati, pa i u ono što se, nažalost, često i kosi s čovječtvom.¹ Međutim, i u tomu kontekstu uvijek iznova se javljaju neka temeljna pitanja, koja su mnogo konkretnija no što se to čini na prvi pogled, a to su: Kojeg smisla ima živjeti? Ima li budućnosti za čovjeka, za nas i za nove naraštaje? Kako usmjeriti naše slobodne svakodnevne izbore da naš život ima dobar i sretan ishod? Što nas čeka kada prijeđemo prag smrti?² Iz tih za svakog čovjeka nezaobilaznih pitanja zorno se vidi kako to neko horizontalno shvaćanje čovjeka i svijeta, iako je i ono važno za čovjeka, samo nije dovoljno. Potreban

nam je materijalni kruh, ali nam je uz njega, mnogo više, potrebna ljubav, nada, siguran temelj i čvrsto tlo pod nogama koje nam pomaže živjeti život prožet autentičnim smislom također i u razdobljima krize, u tami, u svakodnevnim teškoćama i problemima.³

Upravo nam to daje vjera: ona nam daje povjerljivo pouzdanje u jednoga "Ti", koji je Bog. A Bog nam daje jednu drukčiju sigurnost. Ona nije tek puki čovjekov pristanak uz pojedine istine o Bogu; Ona je čin kojim slobodno stavljam svoje pouzdanje u Boga koji je Otac i koji me ljubi; to je prijanjanje uz jedan "Ti" koji mi daje nadu i pouzdanje, kojim smo svjesni da nam se sam Bog očitovao u Kristu, da nam je dao vidjeti svoje lice i postao stvarno blizak svakomu od nas. Štoviše, taj nam je Bog objavio da je njegova ljubav prema čovjeku, prema svakom od nas, neizmjerena: na križu, Isus iz Nazareta, Sin Božji koji je postao čovjekom, jasno nam pokazuje dokle seže ta ljubav. Ona seže do darivanja samoga sebe, do potpune žrtve. U tom otajstvu muke, smrti i uskrsnuća Kristova, Bog se spustio sve do našeg čovječstva da ga ponovno vrati sebi, da ga uzdigne u svoje visine. Vjera znači vjerovati upravo u tu Božju ljubav koja se ne umanjuje pred čovjekovim opakosću, pred zlom i smrću, već je kadra preobraziti svaki oblik ropstva, dajući nam mogućnost spasenja.⁴ Imati dakle takvu vjeru, znači susresti Boga; imati takvu vjeru znači pouzdati se u Boga poput djeteta, koje dobro zna da se unatoč svim teškoćama, svim problemima, može osjećati sigurnim u krilu svoje majke.⁵

2. Drama nevjere suvremenoga svijeta

Koliko nam svima, draga braćo i sestre, treba takve vjere? Čvrste vjere! Prokušane vjere! Vjere koja živi i raste u dobrom poznavanju Svetoga pisma; vjere koja se hrani sakramentima Crkve, njezinim naukom i njezinim

1 Benedikt XVI., *Kateheza na općoj audijenciji*, srijeda 24. listopada 2012., dostupno na: https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/hr/audiences/2012/documents/hf_ben-xvi_aud_20121024.html (pristupljeno: 30. 9. 2025.).

2 Isto.

3 Isto.

4 Isto.

5 Isto.

istinama. Vjere koja je plod novog životu u Duhu Svetom i po Duhu Svetom, života u prisutnosti onoga Boga koji nas podupire na našem životnom putu i otvara nas vječnom životu. Vjere koja rađa konkretnim plodovima u konkretnosti života. Koliko nam samo treba takve vjere – vjere koja, makar bila poput zrna gorušičina, ima u sebi potencijal činiti ono što je ljudski gledano nemoguće činiti?! Takvu vjeru od nas Gospodin zahtijeva!

Ona se u ovom našem svijetu nužno suočava s nevjerom, i to s nevjerom golemih razmjera. Nevjerom koja postaje načinom života i načinom mišljenja – života i mišljenja kao da Boga nema. Nevjera je to nadojena relativizmima raznih nadahnuća i motivacija u kojima je čovjek puka materija, a život materijal koji se kroji mjerilom tzv. pravā. Pravā podložnih impulsu trenutka, mode pa čak i hira, ali sa samovoljnom pretenzijom odlučivanja o životu i o smrti, pa i onih najnemoćnijih, začelih i još u majčinu krilu. Naša se vjera suočava s nevjerom kojoj je profit pod svaku cijenu sve, a načela društvene pravednosti i poštenja priča koja ni na što ne obvezuje. To je ujedno nevjera koja nema osjećaja za patnju čovjekovu, za njegovu bol i za siromaštvo, osjećaja za nepravednu i nezasluženu odbačenost u kojoj osoba nema prava niti mogućnost za novi, sretniji početak. Takvoj nevjeri obitelj je najveće zlo, odgoj za čestit ljudski i kršćanski život prisila koje se treba osloboditi, zdravo obrazovanje i škola prostor za nametanje vlastitih ideoloških koncepcija nošenih iskrivljenom slikom onoga što je čovjek. To je nevjera koja se hrani podjelama, projicira sukobe, namješta kompromise, ne trpi suprotna mišljenja, agresivna je i istodobno prijetvorno tolerantna. To je nevjera koja buči u medijskom prostoru namećući svoje predrasude kojima smeta vjera, iritantna im je svaka molitva, i privatna i javna; snebiva se nad dugim redovima onih koji rado, često i u velikom broju pristupaju sakramentima. To je nevjera kojoj su crkve tek materijalna nepokretna kulturna dobra, a ne prostor životnog susreta s Bogom; nevjera kojoj su kateheza i mladih i odraslih utočište

za neprosvijećene i one nesposobne za društveni život i svakodnevnu borbu s izazovima života. Nekada su nam govorili da je religija – vjera opium za narod! Takvoj je nevjeri briga za starije i nemoćne gubljenje vremena, potrošena na one koji ničemu više ne koriste, briga za okoliš iluzija naivaca koji ne znaju zakone ekonomije, a domoljublje romantična saga utemeljena na mitovima...

To je, braćo i sestre, sve nevjera. I sve su ovo njezini gorki plodovi. Ona je, nažalost, sveprisutna. Svakodnevno ju gotovo dotičemo, zapljuskuje nas svojim često i nasilnim valovljem... S njom se može i treba sučeliti naša zrela, odvažna, radosna vjera! Vjera koja nipošto nije nešto izvanjsko, odijeljeno od konkretnog života, već je sama duša našega života. Vjera u Boga koji je ljubav, i koji je postao blizak svakomu čovjeku utjelovivši se i predavši samoga sebe na križu da nas spasi i ponovno nam otvori vrata Neba. Takva, dakle, vjera ovom našem svijetu poručuje, štoviše, zorno i jasno pokazuje da se čovjekova punina sastoji samo u predanju Onomu koji je i sam postao čovjekom, a koji jedini zna što je uistinu čovjek i koje mu je dostojanstvo: Kristu Gospodinu, kako bi nas on učinio sretnima, spašenima. I dok kulturne i svake druge promjene kojih smo svednevice svjedoci pokazuju često tolike oblike nečovještva, koje nam se nameće pod krinkom "kulturnih postignuća", ona, naša kršćanska vjera kaže nam da nema pravog čovjekoljublja osim u mjestima, činima, vremenima i oblicima u kojima je čovjek nošen ljubavlju koja dolazi od Boga.⁶

Vjerovati, dakle, znači prihvatiti upravo tu preobražavajuću poruku u našem životu, znači prihvatiti objavu Boga, koji nam daje spoznati tko On doista jest, kako On djeluje i koji su njegovi planovi za nas.⁷

6 Benedikt XVI., *Kateheza na općoj audijenciji*, srijeda 17. listopada 2012., dostupno na: https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/hr/audiences/2012/documents/hf_ben-xvi_aud_20121017.html (pristupljeno: 30. 9. 2025.).
7 Isto.

Takva je vjera – ona vjera koja daje pravi život! Njezino odbacivanje nužno vodi u propast. Njezino prihvaćanje nužno vodi u život jer je ona sudjelovanje u životu Boga živoga, sukladno riječima starozavjetnoga proroka Habakuka: „Gle: propada onaj čija duša nije pravedna, a pravednik živi od svoje vjere.“ (Hab 2, 4)

3. Crkvena dimenzija naše vjere

Dužnost je i poslanje Crkve prenositi takvu vjeru, naviještati čvrsto i jasno Krista, Krista raspetog, „Božju snagu i Božju mudrost“ (usp. 1 Kor 1, 23-25), Spasitelja i Otkupitelja čovjeka i njegovo Evanđelje. I s ovoga mjesta, u ovom dragom nam našem nacionalnom svetištu, danas, i uvijek, naviještamo i želimo odlučno naviještati tu spasenjsku poruku: Isus Krist je Spasitelj čovjeka! On je „Put i Istina i Život“ (Iv 14, 6). *Samo se u njemu, Kristu, otkriva smisao čovjeka. I jedino taj smisao priječi put životu bez jasnih ideala i čvrstih nada, životu promjenjivih i prolaznih društvenih i obiteljskih veza, relativizmu bez čvrstih uporišta, hirovitostima koje uzrokuju lomove u našim međuljudskim odnosima, životu podložnu eksperimentima kratkoga vijeka, nihilističkomu mentalitetu beznađa koji je zavladao u srcima mnogih naših suvremenika.*⁸

„Mi govorimo“ – govorio je sveti Augustin – „sijemo sjeme, širimo ga posvuda. Ima onih koji preziru, koji će koriti, koji se izruguju. Ako se takvih plašimo, nemamo više što sijati i na dan žetve ostat ćemo bez uroda. Neka stoga dođe sjeme dobrog tla.“⁹

Crkva se, unatoč svemu, nikada neće umoriti naviještati i prenositi takvu vjeru. Takva vjera zahvaća u cijelo čovjekovo biće. Ona zahtijeva počesto i podnošenje patnji, jer čovjeka pretvara u Kristova svjedoka spremna na

potpuno predanje i vjerno služenje Bogu, poput sluge iz evanđeoske prisposode koji sebedarno i nesebično u potpunoj raspoloživosti služi svomu gospodaru. Kojemu daje sve i od kojega sve očekuje! Novost vjere od nas čini nova stvorenja, preobražena Ljubavlju kojoj smo se otvorili.¹⁰ Sveti je Pavao za sebe mogao reći: „Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni“ (Gal 2, 20), opominjući: „Neka Krist po vjeri prebiva u vašim srcima“ (Ef 3, 17). U vjeri se doista vjernikovo „ja“ širi da bi ga nastanio onaj Drugi, da bi on živio u Dru-gome, i tako se njegov život širi u Ljubavi.¹¹

Takva vjera nužno ima crkveni oblik; ispovijeda se iz unutrašnjosti Kristova tijela, kao konkretno zajedništvo vjernika. Ona tako nije privatna stvar, individualistička koncepcija, subjektivno mišljenje, već se rađa iz slušanja i predodređena je da se izgovori i postane navještaj. Doista, kako da ovaj svijet, kako ljudi, naši suvremenici, mogu vjerovati u onoga za koga nisu čuli? I kako mogu čuti bez navjestitelja? (usp. Rim 10, 14).¹² A to smo svi mi! Doista: „vjerovati na kršćanski način znači to predanje s povjerenjem dubokom *smislu* koji drži mene i svijet, onom *smislu* koji ne možemo mi sami sebi dati, već samo primiti kao dar, i koji je temelj na kojem možemo živjeti bez straha. Tu oslobađajuću i umirujuću sigurnost vjere moramo biti kadri naviještati riječju i pokazivati ju svojim kršćanskim životom.“¹³

Kad vjera slabi, prijeti opasnost da oslabe i temelji čovječanstva. Pitanje koje se danas svakomu od nas postavlja jest: Stidimo li se mi možda Boga zvati svojim Bogom? Jesmo li mi ti koji ga možda ne ispovijedamo kao

⁸ Isto.

⁹ *Discorsi sulla disciplina cristiana*, 13,14: PL 40, 677-678, navedeno u: *Kateheza pape Benedikta XVI. na općoj audijenciji*, srijeda 24. listopada 2012., dostupno na: https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/hr/audiences/2012/documents/hf_ben-xvi_aud_20121024.html (pristupljeno: 30. 9. 2025.).

¹⁰ Franjo, *Lumen fidei – Svjetlo vjere*. Enciklika vrhovnog svećenika Franje biskupima, prezbiterima i đakonima, posvećenim osobama i svim vjernicima laicima o vjeri (29. 6. 2013.), Zagreb, Kršćanska sadašnjost, br. 21.

¹¹ Isto.

¹² Isto, br. 22.

¹³ Benedikt XVI., *Kateheza na općoj audijenciji*, srijeda 24. listopada 2012., dostupno na: https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/hr/audiences/2012/documents/hf_ben-xvi_aud_20121024.html (pristupljeno: 30. 9. 2025.).

takvog u svojem privatnom i javnom životu? Naviještamo li riječju i pokazujemo li svojim kršćanskim životom oslobađajuću i umirujuću sigurnost vjere? Jer, vjera osvjetljava sve naše odnose, ona, upravo ona, posjeduje ono stvaralačko svjetlo za svaki novi trenutak u povijesti, jer sve događaje našeg osobnog i zajedničkog života stavlja u odnos s podrijetlom i sudbinom svih stvari u Ocu koji nas ljubi.¹⁴ A On nas ljubi u Srcu svoga Sina. Kad je naše srce sjedinjeno s Kristovim Srcem, onda postajemo sposobni za pravo društveno čudo, a to su zdravi i sretni odnosi te izgradnja kraljevstva ljubavi i pravde na ovom svijetu.¹⁵

Marijanska dimenzija naše vjere
Draga braćo i sestre, u Blaženoj Djevici Mariji, Isusovoj Majci i našoj Majci i Majci Crkve, vjera se pokazala u svoj svojoj plodnosti. Ona

14 Isto, br. 55.

15 Franjo, *Dilexit nos. Enciklika o ljudskoj i božanskoj ljubavi Srca Isusa Krista* (24. 10. 2024.), Zagreb, Kršćanska sadašnjost, br. 28.

je u svom životu dovršila hodočašće vjere slijedeći stope svoga Sina. Marija je, kroz svoju vezu s Isusom, usko povezana s onim u što mi kao vjernici vjerujemo.¹⁶ „Svojim potpunim pristajanjem uz volju Očevu, uz otkupiteljsko djelo njegova Sina, uz svaki poticaj Duha Svetoga, Djevica je Marija za Crkvu uzor vjere i ljubavi“. ¹⁷ Molimo se njoj, Majci Crkve i Majci naše vjere, da nam Gospodin po njezinu moćnom zagovoru *uveća vjeru*; da nam *uveća vjeru* u ovim vremenima goleme nevjere, u vremenima velike suprotstavljenosti vjeri s kojima je naša vjera pozvana hrabro se suočavati. Da Krist Gospodin, jedini Spasitelj čovjeka, uvijek bude svjetlo na našem putu i da svjetlo vjere trajno u nama raste.¹⁸ *Najvjernija odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.*

16 Franjo, *Lumen fidei – Svjetlo vjere*, br. 58, 59.

17 Katekizam Katoličke Crkve, HBK – Glas Koncila, 1994., br. 967.

18 Franjo, *Lumen fidei – Svjetlo vjere*, br. 60.

HOMILIJA ZAGREBAČKOG NADBISKUPA MSGR. DRAŽENA KUTLEŠE NA MISI HRVATSKOG NACIONALNOG HODOČAŠĆA U RIM

Trg sv. Petra, 7. listopada 2025.

Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici!

Dopustite mi da na početku uime svih nas izrazim veliku radost i zahvalnost Svetome Ocu, papi Lavu XIV., koji nas je osobno došao pozdraviti. Njegov dolazak među nas znak je naklonosti, istinski izraz pastirske ljubavi i potvrda očinske blizine koju su nam tijekom stoljeća iskazivali nasljednici svetoga Petra. Hvala papi Lavu na njegovu očinskom zagrljaju i blagoslovu!

Od srca pozdravljam sve vas, dragi hrvatski hodočasnici, koji ste sa svojim pastirima došli u Rim iz svih krajeva Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i iz drugih zemalja u kojima žive Hrvati. Vi ste Božji puk, narod pozvan naviještati silna djela Božje ljubavi i vjernosti (usp. 1 Pt 2, 9).

Okupljeni smo danas ispred bazilike svetoga Petra, izgrađene na grobu prvoga Pape, u srcu katoličanstva. Nema mjesta koje bi

za nas Hrvate katolike bilo znakovitije od ovoga. Ovdje počiva apostol kojemu je Krist povjerio ključeve kraljevstva nebeskoga. Ovdje se očituje vidljivo jedinstvo Crkve. Ovdje smo kao narod koji gotovo četrnaest stoljeća svoju sudbinu i svoju povijest izgrađuje u svjetlu Kristova križa i u zajedništvu s Petrovom Stolicom.

Naša je radost danas dvostruka. Ponajprije, kao hodočasnici nade prolazimo kroz Sveta vrata, taj veliki znak Božjega milosrđa koji nas poziva na obraćenje i obnovu vjere. Osim toga, uz ovaj veliki crkveni Jubilej slavimo i našu nacionalnu obljetnicu, 1100 godina od utemeljenja Hrvatskoga kraljevstva i od proslave Splitskih crkvenih sabora.

Ovi događaji oblikovali su naše crkveno i nacionalno biće te nisu samo uspomena na prošlost, nego su ohrabrenje za budućnost koja je pred nama.

Na ovom hodočašću želimo učvrstiti tri vjernosti koje je sveti papa Ivan Pavao II. istaknuo u homiliji u bazilici sv. Petra, prigodom Hrvatskoga nacionalnog hodočašća o 1100. obljetnici pisma pape Ivana VIII. knezu Branimiru 1979. godine: vjernost Kristu, vjernost Petrovoj Stolici i vjernost Mariji. To je program koji i nama danas daje snagu i usmjerava nas u novom tisućljeću.

1. Vjernost Kristu

Blagoslov koji je s ovoga mjesta, prije skoro dvanaest stoljeća, papa Ivan VIII. udijelio „ljubljenom sinu Branimiru“ i hrvatskome narodu nije bio samo povijesno-politički čin potvrde hrvatske samostalnosti, nego i dar s dubokim duhovnim pečatom. Bila je to potvrda da želimo ostati Kristov narod. Krunjenje Tomislava za kralja prije 1100 godina potvrđuje tu vjernost i daje joj snažniji zamah.

I doista, od Branimira i Tomislava pa sve do današnjih dana, preko naših vladara i kraljeva, biskupa, svećenika, redovnika i redovnica, naroda koji je podizao crkve i oltare,

dolinama, bregovima i hrvatskim morem odjekivao je usklik Krsnoga saveza: „Krist je naš kralj!“

Hrvatski vladari u svojim su poveljama prizivali Kristovo ime. Naše majke odgajale su djecu dajući im znak križa na čelo i utiskujući ga u njihova srca. Naši su se domovi branili s molitvom na usnama. Naše crkve i zavjetna svetišta svjedoče da je Krist bio i ostao središte hrvatske povijesti.

Usred tuđinskih osvajanja, prekrajanja granica i prisilnih raseljavanja, Krist je bio naša jedina sigurnost. Usred pokušaja totalitarnih režima, posebno komunističkoga, da potamne i potpuno ugase vjeru, usred progona biskupa i svećenika, u katakombama hrvatskih srdaca nije prestala gorjeti svjetiljka evanđelja.

No, vjernost Kristu ne znači samo ponositi se vjerom naših predaka. Vjernost Kristu znači od vjere koju smo naslijedili učiniti program vlastitoga života. Svako vrijeme nameće neko svoje breme, izazove koji na kušnju stavljaju našu vjeru, slobodu i čast, naše bogoljublje, domoljublje i čovjekoljublje. I mi smo danas pozvani prepoznati lica i naličja suvremenih oblika gaženja dostojanstva ljudske osobe u njezinoj cjelovitosti, u njezinoj vremenitoj i vječnoj zbilji. Najbolji način otpora svakom gubitku čovječnosti jest živjeti Krista i njegov zakon jer Krist je Božja snaga i Božja mudrost (usp. 1 Kor 1, 24).

Sveti Pavao kaže: „Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist“ (Gal 2, 20). To je i naš put. Ako Krist ostane u središtu našega naroda, tada Hrvatska neće biti samo zemlja slavne prošlosti, nego i svijetle budućnosti. Ako Krist ostane u srcima hrvatskih obitelji, one će biti škole ljubavi i života. Ako Krist ostane u duhu hrvatske mladeži, mladi će biti graditelji mira i nade, a ne bjegunci od života.

Braćo i sestre, ovdje na grobu svetoga Petra, koji je prvi o Isusu posvjedočio: „Ti si Krist – Pomazanik, Sin Boga živoga“ (Mt 16, 16), i mi obnavljamo sveti zavjet govoreći mu: Ti si Krist, Alfa

i Omega naše povijesti. Ti si srce našega identiteta i blistavo sunce naših gora i polja, našega Jadranskog i svih naših životnih mora.

2. Vjernost Petrovoj Stolici

Drugi stup našega identiteta jest vjernost Petrovoj Stolici. Kostí mučenika, pohranjene u kapelici svetoga Venancija pokraj Lateranske bazilike još u 7. stoljeću, drevna su uspomena te vjernosti. Ona je obnovljena za kneza Branimira, učvršćena za kralja Tomislava, potvrđena na Splitskim crkvenim saborima i mučeništvom posvjedočena posebno u osobi blaženoga kardinala Alojzija Stepinca.

Očuvanje zajedništva s Petrovom Stolicom u nekim je povijesnim razdobljima bilo izrazito teško. Za vrijeme agresorskih osvajanja, kada su se probijale granice i kraljevstva nestajala, naš je narod znao gdje mu je duhovno središte s kojega je uvijek moguće iznova ustati iz pepela. U vremenima kada su carevi i kraljevi tražili potpunu podložnost i kada su željeli Crkvu u Hrvata odvojiti od Rima, nismo odvrćali pogleda od Petrove Stolice.

U dvadesetom stoljeću pak, u najmračnijim danima komunizma, blaženi Alojzije Stepinac postao je najčišći dokaz hrvatske vjernosti Rimu. On je bio uvjeren da kao narod najbolje uporište imamo u Petrovoj Stolici. To njegovo uvjerenje nije bilo odraz upravljačke strategije, nego prijanjanja razuma uz istinu vjere utemeljenu na Kristovim riječima svetome Petru: „Ti si Petar – Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati“ (Mt 16, 18).

Stepinčeva šutnja, njegova nepokolebljivost i naposljetku njegovo mučeništvo, postali su pečat hrvatske vjernosti Petrovoj Stolici. Zato s pravom možemo reći: Stepinac je suvremeni mučenik vjernosti, a njegovo biskupsko upravljanje „zagrebački je sabor“ na kojemu je jedinstvo očuvano sve do naših dana.

Danas, kada su izazovi drukčiji, kada globalizacija briše identitete, sekularizam razara

duhovne temelje, a relativizam razvodnjava istinu, znamo da nas vjernost Petrovoj Stolici čuva od rasplinjavanja i gubitka korijena. Bez te vjernosti ostali bismo bez tisućljetnog identiteta. S tom vjernošću ostajemo Kristov narod u Katoličkoj Crkvi s Petrovim nasljednikom na čelu.

Zato u ovoj Jubilejskoj godini želimo obnoviti svoj zavjet vjernosti Petrovim nasljednicima. Tako se nećemo izgubiti u vrtlozima povijesti, nego ćemo očuvati uporište koje nas ujedinjuje međusobno i otvara nas svijetu koji treba Kristove svjedoke i navjestitelje.

Braćo i sestre, u ovome važnom trenutku priznajemo da naša povijest nije bila laka, no ohrabruju nas riječi Ivana Pavla II. koji je rekao da će nam Krist dati da nikada ne izgubimo svoj identitet ako mu ostanemo velikodušno odani. Također nas je pozvao na budnost jer: „Pravi Kristov sljedbenik ne smije se slavedobitima uspavati, nego svakim mu se danom boriti, svakim mu je danom vjernost čuvati, svakim danom za Krista svjedočiti“ (Ivan Pavao II., *Pismo Crkvi u Hrvata*, 15. svibnja 1979.).

Snagu za takvu ustrajnost i budnost nalazimo u našoj trećoj vjernosti, onoj Blaženoj Djevici Mariji koju Crkva danas časti kao Kraljicu svete Krunice.

3. Vjernost Mariji

Od prvih marijanskih crkvice u Ninu i Solinu, preko svetišta u Sinju, Trsatu i Aljmašu, sve do našega najvećeg nacionalnog svetišta u Mariji Bistrici, Majka Božja uvijek je bila naša Majka po milosti i moćna Zagovornica kod Boga. Postala je suputnicom svakoga hrvatskog puta: težačkoga, prognaničkoga, križnoga, iseljeničkoga, obrambenoga.

Kada je Crkva prolazila kroz dolinu suza (usp. Ps 23, 4), Marija je bila znak nade, Zvijezda koja najavljuje zoru. Kada su se nad kršćanskim obiteljima nadvijale oluje progona, ona je pružala utjehu i zaštitu. Kada bi klo-

nuli umorni, pružala im je ruku. Ni bezbožni komunizam nije mogao zaustaviti rijeke naroda koje su se slijevale u njezina svetišta tražeći Božju snagu i mir.

Naši su biskupi tijekom stoljeća narod uvijek iznova povjeravali Mariji te riječju i djelima svjedočili da je ona uzvišena Kraljica Hrvata. Njezina kruna nije samo zlatna, to je kruna satkana od molitava, suza, zavjeta i vjernosti svega naroda. I danas, kada obitelji trpe udare raznih ideologija i prolaze kroz krize, kada mladi traže smisao i trebaju snage kako bi ostali vjerni Bogu, kada Europa traži izgubljeni identitet, Marija je i dalje sigurna vodilja. Ona nas vodi Kristu. Ona nas štiti svojom majčinskom ljubavlju. Ona nas uči kako ostati vjerni kad izostanu sve ljudske utjehe.

Draga braćo i sestre, danas nam na poseban način odzvanjaju riječi iz Oporuke blaženoga kardinala Alojzija Stepinca: „Nećete biti dostojni imena otaca vaših, ako budete dopustili da vas tko otrgne od pećine na kojoj je Krist saziđao svoju Crkvu“ (Krašić, 28. svibnja 1957.).

Ovdje se, nad grobom sv. Petra, uzdiže naše svečano obećanje, naš zavjet da ćemo ostati dostojni imena otaca naših i ostati vjerni Kristu čuvajući zajedništvo s Apostolskom Stolicom i odanost našoj nebeskoj Majci. To je baština solinskih mučenika, to je baština kne-

za Branimira i kralja Tomislava, to je baština saborskih otaca i svih naših mučenika i svetaca, to je baština i svih nebrojenih hrvatskih majki i očeva koji su vjeru prenijeli svojim sinovima i kćerima.

Osnaženi nadom sjetimo se da nas ni budućnost neće poštediti križeva koje ćemo morati podnositi u čuvanju vjernosti Kristovu nauku o dostojanstvu ljudske osobe i svakoga čovjeka, o obitelji utemeljenoj na ženidbenom savezu između muškarca i žene, o pravu roditelja da odgajaju svoju djecu bez ideoloških nametanja.

Svjesni smo da će, u onoj mjeri u kojoj Crkva na čelu s Papom bude čuvala taj nauk, križ biti teži svima koji joj ostanu vjerni, ali će i vječna nagrada biti veća.

Neka nas ovo nacionalno hodočašće u Jubilejskoj godini osnaži i bude залог naše budućnosti.

U svijetu koji je često nesiguran i zbunjen želimo ostati narod koji vjeruje, narod koji moli i ljubi, narod koji zna da se prava sloboda nalazi u Kristu, pravo jedinstvo u vjernosti Petrovoj Stolici i da se naše pravo utočište nalazi u Mariji, našoj Majci i Kraljici.

Neka nas u svemu prati njezin moćni zagovor kod Presvetoga Trojstva! Amen!

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA X. POKRAJINSKOM HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA SV. IVANU KAPISTRANU U ILOK

Ilok, 23. listopada 2025.

Iz 61, 1-3a; 1 Kor 9, 16-19. 22-23; Lk 12,49-53;

Draga braćo i sestre,

1. Isusove riječi koje smo čuli u današnjem svetom Evanđelju mogu nam možda na prvi mah unijeti nemir pa i čuđenje zbog njihove jasne odrješitosti: „Mislite li da sam došao mir dati na zemlji? Nipošto, kažem vam, nego razdjeljenje...” Kako spojiti oštrinu tih riječi s blagim izričajima Isusa mirotvorca, Isusa koji navješta ljubav, Isusa koji sabire i okuplja, i koji nikada ne razdjeljuje...? Znamo da je Evanđelje Kristovo u prvom redu poruka mira i da je sam Isus, kao što piše sveti Pavao “mir naš” (Ef 2,14), umro i uskrsnuo kako bi srušio zid neprijateljstva i započeo Kraljevstvo Božje koje je ljubav, radost i mir.¹ Odgovor na to pitanje glasi: Gospodinove riječi uvijek su spasonosne i istinite. One nikada ne podilaze našim ušima često naviknutima na nejasan, dvosmislen i nezahthjevan govor. A baš nam je to: jasan, nedvosmislen i zahthjevan govor i potreban, i spasonosan, i ljekovit. Takav Gospodinov govor poručuje nam da njegovi učenici, nadahnuti i vođeni Evanđeljem, ne mogu očekivati da će hodeći ovim svijetom proći netaknuto i bez zamjeranja. To bi bila iluzija. To bi bilo nerealno, a i neprihvatljivo. Nije najvažnije, kako nam se često sugerira, ne ulaziti u sukob i raspravu, skloniti se s vjetrometine tako da nas svijet ne proglasi netolerantnima i natražnjacima, biti sa svima u miru i to pod svaku cijenu. To doista nije najvažnije.

1 Benedikt XVI., *Mir Isusov plod je neprekidne borbe protiv zla*, Nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji, 19. 8. 2007., dostupno na: https://www.vatican.va/co_tent/benedict-xvi/hr/angelus/2007/documents/hf_ben-xvi_ang_20070819.html (pristupljeno: 16. 10. 2025.)

To je, kada su evanđeoski principi u pitanju, i nemoguće i neprihvatljivo. Gospodin nam stoga jasno poručuje: „Mislite li da sam došao mir dati na zemlji? Nipošto, kažem vam, nego razdjeljenje.” To je uvijek sudbina istine. Ona se ili velikodušno prihvaća i brani, ili se odbija i pobija. To je onda uvijek i sudbina i svih onih koji su na strani istine. Drukčije niti ne može biti. „Ova Kristova izreka znači da mir što ga je on došao dati nije sinonim za obično odsustvo sukoba. Naprotiv, mir Isusov plod je neprekidne borbe protiv zla. Sukob što ga Isus odlučno podržava nije protiv ljudi ili ljudskih mogućnosti, nego protiv neprijatelja Boga i čovjeka, Sotone. Tko se želi oduprijeti ovome neprijatelju ostajući vjeran Bogu i dobru, neizbježno se mora suočiti s neshvaćanjem i koji put i pravim progonstvima. Stoga, svi koji žele slijediti Isusa i bez kompromisa se založiti za istinu, moraju znati da će naići na protivštine i postati, bez vlastite želje, znak podjele među osobama, pa čak i unutar vlastitih obitelji...”² To, drugim riječima znači, prihvatiti križ iz ljubavi prema Kristu plaćajući vlastitim bićem svaku potrebnu cijenu. Kakvo bi to kršćanstvo uopće bilo bez križa? Kršćanstvo bez križa nije ono kojemu nas Krist podučava.

2. Draga braćo i sestre, danas i ovdje, u ovom evanđeoskom kontekstu, promatramo život velikana naše kršćanske povijesti i duhovnosti: svetoga Ivan Kapistranskog. Bio je propovjednik snažne riječi! Njegovo propovijedanje, posebno tijekom Došašća i Korizme, nadahnjivalo je ljude, dovodilo do

² Isto.

obraćenja i duhovno obnavljalo one koji su ga slušali.³ Pitamo se: Što mi danas i ovdje možemo naučiti iz života i djelovanja ovoga velikog sveca, našeg nebeskog zaštitnika?

Prvo: Sveti Ivan Kapistran bio je čovjek vjerodostojnog kršćanskog života. Njegov život je bio autentično svjedočanstvo za Evanđelje. Nije bio kršćanin koji kaže da vjeruje a živi kao da Boga nema. To nazivamo praktični ateizam. Trudio se u svome životu Isusova učenika, krštenika oživotovoriti, odjelotvoriti evanđelje, uvijek i posvuda! I kao takav je nailazio na otpore, prepreke, poteškoće... No, nije se pokolebao. Ostao je ustrajnim. Poteškoća nije manjkalo ni iznutra, unutar Reda kojemu je pripadao, ni izvana u svijetu kojemu je kao propovjednik navijestao Evanđelje. Doista, nije tražio ljudska prihvaćanja niti povlađivanja, niti je hodeći ovim svijetom želio proći netaknuto i bez zamjeranja. Nije pribjegavao skloniti se s vjetrometine kako ga svijet ne bi proglasio netolerantnim, svjestan da je nemoguće biti sa svima u miru, pod svaku cijenu, pogotovo kad su evanđeoska načela u pitanju. To je za njega bilo neprihvatljivo!

Drugo: Sveti Ivan Kapistranski bio je čovjek spreman na podnošenje žrtve do kraja. Mogli bismo kazati da je njegov život bio trajna, neprestana žrtva. Kakvu li je spremnost na žrtvu značila njegova odluka, da se potpuno posvećen cilju Evanđelja, posveti putovanju Srednjom Europom u želji da ljude potakne za borbu na obranu svoje zemlje, svoga ognjišta, svoga doma? Sve to uz itekao neizvjestan, štoviše za život itekako pogibeljan ishod! I to u prvim redovima, na čelu, kao predvodnik i vođa! Tako je zorno pokazao da živjeti kršćanski dosljedno i vjerodostojno doista, nužno, sa sobom nosi žrtvu! Da, to zahtijeva spremnost na trpljenje! Da, to znači

3 Hrvatska biskupska konferencija – Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, *Na kršćanskim temeljima, u zajedništvu Crkve, hodočasnici nade. Pastirsko pismo biskupa Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u prigodi Jubilejske godine 2025., 1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i početaka Hrvatskoga kraljevstva*, br. 17.

prihvatiti križ iz ljubavi prema Kristu i nositi ga do kraja, pa i pod cijenu polaganja života!

Treće: Sveti Ivan Kapistranski branio je nesebično kršćanske vrijednosti. To su vrijednosti na kojima je utemeljena i izrasla europska civilizacija. Nije motivacija njegova djelovanja bila mržnja prema ikomu, nego ljubav prema svemu onomu što je izniklo iz evanđelja. Zato je on, kao čovjek evanđeoskih vrijednosti, i dobio počasni naslov "Apostol ujedinjene Europe".⁴ Kako bi danas izgledao grad Ilok bez Ivana Kapistrana? Kako bi izgledali drugi krajevi i zemlje, s ove i s druge strane Dunava bez Ivana Kapistrana i njegova djela?! On je dragocjena baština i ponos kršćanske Europe i Istoka i Zapada. Kako je to lijepo i providencijalno, da ga na području gdje se susreću narodi i kulture kršćanske provenijencije imate za svoga nebeskog zaštitnika! On je svetac koji spaja, povezuje, ujedinjuje ljude i narode. On je *pontifex*, svećenik redovnik - graditelj mostova! Sveti Ivan Kapistran je važan i prevažan za kršćanski identitet Iloka i ovih krajeva i zemalja Europe! On je branitelj i obranitelj naravnih ljudskih i kršćanskih vrijednosti! Te je vrijednosti trebalo braniti onda pred ljutim opasnostima! No njih, na drugi način i drugim sredstvima, treba braniti i danas! Danas je svatko od nas poput sv. Ivana Kapistranskog pozvan u svojoj sredini stati uz takve vrijednosti, koje su, uz to što su evanđeoske, uvijek ujedno i duboko humane, ljudske. To, u našoj kršćanskoj odgovornosti za društvo, bez obzira gdje radimo i boravimo, u vojsci, policiji, kulturi, politici, privedi, školi, poduzeću, obitelji..., znači: „javno se založiti za dostojanstvo ljudske osobe i za potvrdu vrijednosti ljudskoga života od začeca do prirodne smrti; zauzimati se za naravni i za sakramentalni brak i muškarca i žene, u skladu s tim, za obitelj; promicati ispravan odgoj; podupirati nastojanja koja štite prava djeteta da ima roditelje i prava roditelja na odgajanje svoje djece; zastupati ljudska prava bez ugrožavanja vjerskih uvjerenja i slobode očitovanja vlastita

4 Usp. Isto, br. 20.

uvjerenja i kulturalnoga, nacionalnoga i vjerničkoga identiteta; promicati kršćansku duhovnost i kulturu te poticati odgovore Božjemu pozivu u duhovna zvanja u Crkvi. Ne smije se, međutim, nikada zaboraviti da je to moguće samo ako se s Božjom pomoći trajno odupiremo svakomu obliku zla, laži, nasilja, nepravde, pohlepe i manipulacije kojom se želi izobličiti i preokrenuti naravni moralni zakon te tako izopačiti društvene odnose sve do stvaranja humusa za ukorjenjivanje i dalje širenje zala našega vremena, kao što su: pobačaj i eutanazija, materijalizam i pozitivizam, nihilističko beznađe, diktatura relativizma, rodna ideologija i druge opasne zablude o Bogu, čovjeku i svijetu koje se suptilno promiču pa čak i nameću. I prošlost i sadašnjost potvrđuju da ideologije koje stvaraju i donose nepravedne zakone kojima se gazi dostojanstvo čovjeka izrabljuju najsiromašniji, a laž postavlja za nit vodilju u budućnost bez Boga, za posljedicu imaju razdor među ljudima, od obiteljskih razmimoilaženja i do međunarodnih ratnih sukoba.”⁵ Ovdje osobito naglašavamo da to također znači da smo kao vjernici pozvani da se pojedinačno i zajednički zauzmemo za promicanje odgoja u duhu kršćanskih vrijednosti i prava roditelja da budu prvi i povlašteni odgajatelji svoje djece.⁶

3. Draga braćo i sestre, braneći te vrijednosti na najbolji način aktualiziramo poruku života sv. Ivana Kapistranskog. Ta se poruka pred nama uzdiže gigantski, jednoznačno, beskompromisno. Ona, jasno i snažno, nadvladava svaku argumentaciju koja bi ju htjela zamračiti ili ukloniti s obzora našeg osobnog i društvenog života. Ona je izričaj one

⁵ Usp. Lav XIV., *Propovijed na kanonizacije sedmero novih svetaca: mučenika Petera To Rota i biskupa Ignazija C. Maloyana, redovnice Marie Troncatti, Vincenze Marie Poloni i Carmen Rendiles Martínez, te laika Bartola Longa i Joséa G. H. Cisnerosa*, Trg sv. Petra, 19. 10. 2025.; dostupno na: <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/it/homilies/2025/documents/20251019-canonizzazioni.html>, (pristupljeno: 21. 10. 2025.)

⁶ Usp. *Isto*, br. 20.

Europe koja je izrasla na kršćanskim korijenima kojoj pripadamo; glas Evanđelja kojeg navještamo; odraz humanosti koju zastupamo. Ona je uvijek jednako aktualna. Ona se tiče svakog čovjeka. To je uvijek tako u životu svetaca. A tako je, jer ih je u njihovim životima nadahnjivala vjera.

Vjera koja održava živom našu predanost pravdi, upravo zato što vjerujemo da Bog spašava svijet iz ljubavi, oslobađajući nas od svakog fatalizma. Takvu nam vjeru posvjedočuju sveci koji nisu heroji ili prvaci nekog ideala, već autentični muškarci i žene.⁷ Njihovi životi su izvanredni zahvaljujući Božjoj ljubavi koja ih je nadahnjivala i podržavala u njihovoj predanosti najranjivijima, u obrani istina vjere, u ljubavi koja ne odustaje pred teškoćama.⁸ Takav je bio i sveti Ivan Kapistranski. On se iz Iloka vinuo u nebo da svima nama, posvjedoči nebeske vrijednosti. A to su one vrijednosti za koje se vrijedi žrtvovati. Žrtvovati do kraja! Tako su, u žrtvi ovoga sveca koja je upravo ovdje, na ovom mjestu, dovršena, Ilok i sv. Ivan Kapistranski postali i ostali jedno. Nerazdvojivo jedno. Dva lica jedne, iste, blistave, dragocjene i bogatim sadržajem ispisane medalje. Neka sjaj te blistave zvijezde nad ovim našim nebom, nad Ilokom, nad Hrvatskom, nad Europom, nad svima nama, nikad ne ugasi, nego neka s Božjom pomoću i dalje svijetli, svakom čovjeku dobre volje, u borbama ovoga života na putu Vječnoga spasenja. Amen.

⁷ Usp. Lav XIV., *Propovijed na kanonizacije sedmero novih svetaca: mučenika Petera To Rota i biskupa Ignazija C. Maloyana, redovnice Marie Troncatti, Vincenze Marie Poloni i Carmen Rendiles Martínez, te laika Bartola Longa i Joséa G. H. Cisnerosa*, Trg sv. Petra, 19. 10. 2025.; dostupno na: <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/it/homilies/2025/documents/20251019-canonizzazioni.html>, (pristupljeno: 21. 10. 2025.)

⁸ Usp. Lav XIV., *I nuovi santi, segni luminosi di speranza e amore agli altri*, dostupno na: <https://www.vaticannews.va/it/papa/news/2025-10/papa-leone-xiv-nuovi-santi-carita-fede-venezuela-armenia.html> (pristupljeno: 21. 10. 2025.)

PROPOVIJED BISKUPA TOMISLAVA ROGIĆA U POVODU OBILJEŽAVANJA DANA SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE

Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata,
Vukovar, 18. studeni 2025.

*Draga braćo i sestre u vjeri Kristovoj!
Poštovani i dragi nadbiskupe Đuro, i svi vi
pozdravljeni od domaćina...*

Božja Riječ uvijek je živa i životna, upućuje i oživljava, hrani nadu i daje životnu snagu. Tako i danas na Dan sjećanja na žrtvu Vukovara – dan Spomen hodočašća u Vukovar.

Ime ovoga grada već 34 godine drugačije se izgovara. Drugačije odjekuje. Traži poštovanje. Izaziva duboko suosjećanje boli i ponosa. Spomen na stradanje grada, njegovih stanovnika, naroda, čovjeka. Sjećanje na nevolju, muku, patnju, ono kad su narod – biblijskom slikom – ujedale ljutice. Ali ne zmi-je kao Izraelce na putu u Obećanu zemlju, nego granate, mine, ispaljeni metci agresora, osvajača, rušitelja, a još više neshvatljiva, neobjašnjiva mržnja koja razara, uništava i gazi ljudsko dostojanstvo u ime nekih svojih ciljeva, sve pretvara u nečovječnost, u pakao – u odsutnost smisla, dobrote i ljubavi. Što onda ostane od života?

Zbog svega toga što pretrpi, Vukovar postade poseban. Postaje više od svoga imena kojim bi se zvao jedan grad. Jednostavno traži da se prema njegovu spomenu i sjećanju odrediš, sjetiš, pomoliš, uspomenu čuvaš i bdiješ da se to nikada više ne dogodi. Nigdje, ni u tvojoj, ni u mojoj duši. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadvije nad svaku podnesenu patnju. Da svako novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje.

Crkva hrvatskih mučenika na Udbini želi čuvati sva sjećanja, svih stratišta i svih žrtava, svih heroja vjere, čovjekoljublja i domoljublja

na jednome mjestu kroz čitavu povijest hrvatskog naroda. Godine 2013. bio sam čuvarom toga svetišta. U pulskoj areni priprema se proglašenje blaženim Miroslava Bulešića, ubijenog svećenika u Drugom svjetskom ratu. Rečenica iz njegova dnevnika pred samo smaknuće, para uši i dušu: Moja osve- ta je oprost! Dan prije proglašenja blaženim u Crkvu hrvatskih mučenika na Udbini dolaze Vukovarci, na putu do Pule. Nose veliki dr- veni reljef blaženog Miroslava, rad g. Laste iz Bogdanovaca, slave svetu misu s reljefom pred oltarom. Jaka simbolika – da novog he- roja vjere, novo lice blaženog mučenika iz našeg naroda donesu u Crkvu hrvatskih mu- čenika upravo Vukovarci. Blaženi Miroslav je smogao snage svaku protivštinu života, svaku kušnju, svaku prijetnju podvrgnuti svjetlu evanđelja i Božje ljubavi koja uvijek pobjeđuje. Snagom Božje ljubavi nadvladati svaku situaciju, izdići se iznad, ne potonuti, ostati čovjek, ostati Božji.

Knjiga Brojeva donosi događaj s putovanja izraelskog naroda prema Obećanoj zemlji. Put je naporan. Putovanje traje. Iskušenja su velika, a narod nestrpljiv. Krenuli su s veli- kom nadom obećane zemlje, slobode. Idu prema Crvenome moru. Tamo ih je Bog spa- sio, more pred njima otvorio da prođu po suhu, neprijatelje zaustavio, pokazao svoju prisutnost. Toga se sada ne sjećaju, samo mr- mrljaju i prigovaraju, čak u pitanje postavljaju zašto su uopće izišli iz Egipta – iz ropstva. Utonuli su u beznađe. Stiže nevolja, kazna. Zmije ljutice, pomor. Tek ih je to otriježnilo i vape za izbavljenjem. Priznaju grijeh „Sa- griješili smo kad smo govorili protiv Boga i protiv tebe Mojsije. Pomoli se Bogu da uklo- ni zmije od nas!“ Mojsije, na Božju naredbu,

pravi zmiju od mjedi, stavlja je na stup. Treba u nju pogledati. Zlo će biti zaustavljeno, samo ako vjeruju da ih Bog može spasiti i da će ih spasiti. Ako budu imali taj pogled vjere, nade i pouzdanja, taj unutarnji stav duše, to opredjeljenje. Ako se Bogu obrate, ozdravit će, neće umrijeti. Ako imaju nade da se put nastavlja, da je obećana zemlja pred njima, da je Bog s njima i da ih neće napustiti.

Doći će vrijeme, Stup će se pretvoriti u križ, a mjedenu zmiju zamijenit će sam Božji Sin. Tada će nastati spasenje i Kraljevstvo Božje. Zbačen će biti tužitelj braće, zbačena laž zavodjenja od početka, svjedoči Knjiga Otkrivenja.

On, Isus Krist, postat će mir naš, jer će svu mržnju, sav grijeh svijeta uzeti na sebe. Pregradu razdvojnica koja dijeli čovjeka od čovjeka, čovjeka od Boga – kaže sveti Pavao – razori u svome tijelu, koje on dade dragovoljno razapeti. Izmiri nas s Bogom po svome križu jer želi sazdati novog čovjeka pošto je sam ušao u svaku ljudsku patnju, bol i samu smrt – dragovoljno, da svima ponudi pristup Ocu nebeskom.

Pred nekoliko godina, sudjelovao sam na sinodi za mlade. Jednu večer bio je poseban program duhovnih pjesama i svjedočenja. Svjedočila je jedna medicinska sestra iz Španjolske. Ovo je bilo njezino svjedočanstvo. Svakodnevno je obilazila teško bolesnog mladog čovjeka, ni trideset godina. Umirao je u teškim bolovima. Pokušala ga je nagovoriti na zajedničku molitvu. On je odbijao. Ljutio se na Boga zašto mu je dao takvu patnju i očito, kratak život. Svi njezini poticaji da se počne moliti, da od Boga traži pomoć, bili su uzalud. Jednom joj je priznao da nije ni kršten. Ona mu je pokušala približiti Isusa koji trpi za nas na križu, za naše spasenje. Njemu je to bilo neprihvatljivo.

Jednom mu je jednostavno prišla i rekla: Zahvalite Bogu što vas je našao dostojnim tolike patnje ako je uspijete prikazati za spas svoje duše, za spas svojih bližnjih i mene i cijeloga svijeta. Ta ga je rečenica dotakla, obratila, po-

sve promijenila. Rodila se vjera – i – patnja je dobila smisao. Nakon par dana tražio je svećenika, krstio se i primio sakrament bolesničkog pomazanja. Poživio je još nekoliko dana, počeo je moliti s tom sestrom i prihvatio svoju bol kao zadaću i križ koji mu je Bog namijenio za spas svijeta. Uskoro je preminuo predajući duh svoj u Božje ruke. – Potresno svjedočanstvo. – Biti zahvalan Bogu za patnju, za poteškoće, jer te našao dostojnim da s Njim nosiš križ. – Čovjeku to vraća dostojanstvo a patnji daje smisao.

Sin Božji na križu traži naš pogled vjere i istine. I 1991. i danas 2025. I naša povijest traži pogled vjere i istine, i raskrinkavanja svake laži. Čudesna je snaga vjere: gleda u Raspetoga i nada se da to nije kraj, vjeruje da to nije kraj. Vjeruje da je pobijeđeni zapravo pobjednik! Od Izraelaca koji putuju do obećane zemlje – preko žrtve Božjeg jedinorođenca kao naše Pashe – prijelaza do otvorenih vrata Neba po Isusovu uskrsnuću. Nada i vjera stalno se isprepliću. – Jednako tako isprepliću se sumnja, nevjerica i opasnost beznađa. Ako nas beznađe obuzme, nevjera zaslijepi, a sumnja sputa u prihvaćanju životnog križa, onda se i cilj izgubi iz vida i nastupa sebičnost i besmisao.

Ali ako je Gospodin pastir moj, pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim jer Ti si sa mnom.

Isus će reći apostolima: „Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: ‘Idem pripremiti vam mjesto’“.

Vjera u Boga, Sina njegova koji svojim pripravlja trajno boravište, koji dolazi uzeti nas k sebi. Sigurno su se i Vukovarci pitali, kao i apostol Toma: Kamo to Isus odlazi, kamo nas zove? Kako doći, kojim putem? Tragajući za tim odgovorima pronaći Put, Istinu i Život u Isusu Kristu. Ustrajavati usprkos poteškoćama, kušnjama, neprijatelju koji razara, usprkos vlastitim ljudskim slabostima, svemu

onom što se nađe na životnom putu prema vječnost. Ali nikada ne odustati da Isus bude naš Put – Istina i Život. Kako napisa sveti Augustin: O blaženog li ondje Aleluja, o bezbrižnog, o sigurnog od protivnika! Ne, ondje nema neprijatelja, svi su ondje prijatelji! I ovdje se i ondje hvali Bog, ali ovdje ga hvale zabrinuti, ondje zbrinuti; ovdje smrtni, ondje vječno živi; ovdje u nadi, ondje u posjedovanju; ovdje na putu, ondje u domovini. – Vječnoj Domovini bez zalaza Sunca jer Svevišnji je vječno svjetlo ljubavi, dobrote i milosrđa. I danas u Vukovaru prije svega molimo: svi stradali, preminuli, sve žrtve rata neka Bog

zamiluje svojim beskrajnim božanskim milosrđem, oproštenjem svakog grijeha. I neka nagradi vječnom radošću svaku podnesenu žrtvu i bol, svako dobro djelo i iskazanu ljubav prema drugom čovjeku. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadvije nad svaku podnesenu patnju. Da svako novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje. Da nad svakom kolijevkom bude nada, a plač novorođenčeta da se pretvori u radost novog života. Da svi budemo istinski hodočasnici nade s pogledom vjere u Isusa Krista. I da nikada više ova zemlja „ne čuje oružja zvuk“. Amen.

Dan sjećanja na žrtve Vukovara i Škabrnje

FOTO: J. Bogdan

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 820-01/25-01/02

URBROJ: 512-07-25-47

Zagreb, 27. studenoga 2025.

VOJNIM KAPELANIMA

- svima -

PREDMET: Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2026.

- dostavlja se

**Izrada Planova dušobrižništva Vojnih kapelanija i dostava na
odobrenje vojnom ordinariju u RH**

- traži se

Poštovani,

u prilogu dostavljamo Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2026. godinu, KLASA: 820-01/25-01/02, URBROJ: 512-07-25-45, od 27. studenoga 2025. godine.

Molimo da temeljem dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2026. godinu pristupite izradi planova Vaših Vojnih kapelanija. Obveza donošenja godišnjeg plana dušobrižništva Vojnih kapelanija propisana je odredbom članka 7. stavka 4. Izmjena i dopuna Sporazuma o broju i sjedištu vojnih kapelanija te provedbi dušobrižničke skrbi pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, od 13. listopada 2017. koja glasi:

„Aktivnosti vojnih kapelana u provedbi pastoralnih djelatnosti provodit će se na temelju Godišnjeg plana svake kapelanije odobrenog od vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj te Godišnjeg plana rada Oružanih snaga, a provedba će se usuglašavati s nadležnim zapovjednicima zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga radi osiguranja prava sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u planiranim aktivnostima.“

Radi ujednačenog pristupa izradi Planova dajemo sljedeće smjernice:

Plan dušobrižništva Vojne kapelanije potrebno je izraditi u formi *Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2026. godinu*, što znači da Plan treba biti iskazan tablično po točkama:

1. Hodočašća
2. Seminari (Duhovne vježbe, obnove)
3. Svete Mise, Sakramenti, Blagoslovi
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Obilježavanje državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina, obljetnica i svečanosti
6. Duhovno-rekreativni programi za djecu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH
7. Ostale aktivnosti
8. Međunarodne aktivnosti Vojnog ordinarijata u RH.

Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Vojne kapelanije u točkama od 1. do 6., polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2026. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Vojna kapelanija sudjelovati, a čiji je nositelj Vojni ordinarijat.

Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini zapovjedništva/postrojbe u okviru koje djeluje Vaša Vojna kapelanija (primjer: lokalna hodočašća, dane grana OS RH, proslave obljetnica ratnih postrojbi i sl.).

Zadaće i aktivnosti potrebno je usuglasiti sa voditeljem MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH i sa načelnikom Policijske uprave u kojoj djeluje Vaša Policijska kapelanija.

U točki 7. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 6. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/došašće/ druge posebne prigode;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim ordinarijem i župnikom, itd.

Aktivnosti iz dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2026. pod točkom 8. Međunarodne aktivnosti Vojnog ordinarijata u RH ne preuzimate i ne navodite u Planu dušobrižništva Vojnih kapelanija, budući u navedenim aktivnostima sudjelujete isključivo po pozivu Vojnog ordinarijata u RH.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana (tablica) bit će Vam dostavljen putem LOTUSA. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno potpisati i u dva primjerka dostaviti Ordinarijatu najkasnije do 15. prosinca 2025. na odobrenje vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4568-642.

Prilog: - kao u tekstu.

IJ/RS

Uz pozdrav,

mons. Ilija Jakovljević
generalni vikar

Dostaviti (e-poštom):

1. naslovu
2. pismohrani, ovdje

KLASA: 820-01/25-01/02
URBROJ: 512-07-25-48
Zagreb, 27. studenoga 2025.

POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za Ministarstvo unutarnjih poslova RH za 2026. godinu
- dostavlja se
Izrada Planova dušobrižništva Policijskih kapelanija i dostava na odobrenje vojnom ordinariju u RH
- traži se

Poštovani,

u prilogu Vam dostavljamo nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za Ministarstvo unutarnjih poslova RH za 2026. godinu (KLASA: 820-01/25-01/02, URBROJ: 512-07-25-46, od 27. studenoga 2025.), izrađen sukladno Planu dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2026. godinu.

Molimo da temeljem dostavljenog Nacrta Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za MUP za 2026. pristupite izradi plana Vaše Policijske kapelanije.

Radi ujednačenog pristupa izradi Plana dajemo sljedeće smjernice. Plan dušobrižništva Policijske kapelanije potrebno je izraditi po točkama:

1. Hodočašća
2. Seminari (duhovne vježbe)
3. Svete Mise, Sakramenti, Blagoslovi
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Obilježavanje državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina, obljetnica i svečanosti
6. Ostale aktivnosti
7. Međunarodne aktivnosti Vojnog ordinarijata u RH.

Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Policijske kapelanije polazište je u aktivnostima koje su definirane Nacrtom Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za MUP za 2026. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Policijska kapelanija sudjelovati, a čiji su izvršitelji Vojni ordinarijat, Policijski dekanati i kapelanije.

Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini Policijske uprave u okviru koje djeluje Vaša Policijska kapelanija (primjer: lokalna hodočašća, proslave obljetnica ratnih jedinica policije i sl.).

Zadaće i aktivnosti potrebno je usuglasiti sa voditeljem MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH i sa načelnikom Policijske uprave u kojoj djeluje Vaša Policijska kapelanija.

U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/došašće/druge posebne prigode;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim ordinarijem i župnikom, itd.

Aktivnosti iz dostavljenog Nacrta Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za MUP za 2026. pod točkom 7. *Međunarodne aktivnosti Vojnog ordinarijata u RH* ne preuzimate i ne navodite u Planu dušobrižništva Policijskih kapelanija, budući u navedenim aktivnostima sudjelujete isključivo po pozivu Vojnog ordinarijata u RH.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana dušobrižništva policijske kapelanije bit će Vam dostavljen putem elektronske pošte. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno potpisati i u dva primjerka dostaviti Ordinarijatu najkasnije do 15. prosinca 2025. na odobrenje vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4670-659, e-pošta: robert.stipetic@morh.hr.

Prilog: - kao u tekstu.

IJ/RS

Uz pozdrav,

mons. Ilija Jakovljević
generalni vikar

Dostaviti (e-poštom):

1. naslovu
2. MUP, Samostalnoj službi za suradnju s VO u RH
3. pismohrani, ovdje.

OTPUŠTENJE KAZNE IZOPĆENJA ZBOG POBAČAJA U 2026. GODINI

Sakrament pokore treba uvijek iznova pronaći svoje bitno mjesto u kršćanskom životu; zato Sveti Otac traži od svećenika da svoj život stave na raspolaganje za službu pomirenja (2 Kor 5,18), tako da nikome tko se iskreno kaje ne bude spriječen pristup Očevoj ljubavi koji očekuje njegov povratak; svima je ponuđena mogućnost da iskuse oslobađajuću snagu oprostjenja.

Da ne bi stajala nikakva zapreka između zahtjeva za pomirenjem i Božjeg oprostjenja, papa Franjo, snagom vlasti Rimskog Prvosvećenika, dopustio je svim ispovjednicima - tako i svećenicima koji na području Vojnog ordinarijata imaju zakonitu jurisdikciju - ovlast da i nakon završetka godine Izvanrednog jubileja milosrđa (20. XI. 2016. godine) na sakramentalnom području, tj. samo u kontekstu slavljenja sakramenta oprostjenja, a ne na izvansakramentalnom području, odrješuju od grijeha pobačaja počinitelje pobačaja koji skrušena srca mole oprostjenje.

Na taj način ispovjednici su od Svetog Oca primili jurisdikciju potrebnu prema crkvenom pravu da pokornicima otpuste kaznu izopćenja unaprijed izrečenu (*latae sententiae*), povezanu prema kan. 1398 ZKP (Zakonika kanonskog prava) s grijehom pobačaja, kao i da odriješe od tog i drugih ispovjedenih grijeha.

Pozivam svećenike da se, u duhu Papinih riječi, priprave za vršenje uzvišene službe pomirenja kako bi uspješno povezivali riječi izvornog prihvaćanja s razmišljanjem koje pomaže razumjeti ozbiljnost počinjenog grijeha i pokazuje put prema istinskom obraćenju i shvaćanju pravog i velikodušnog oprostjenja Oca koji sve obnavlja snagom svoje prisutnosti.

Ispovjednici neka pokornicima predoče svu težinu počinjenog kažnjivog djela pobačaja koji je veoma težak grijeh jer uništava nevini i nezaštićeni život. Istodobno, neka ih potiču na iskreno kajanje i odluku da više ne griješe te im odrede primjerenu pokoru. Svaki svećenik neka bude voditelj, oslonac i utjeha u praćenju pokornika na posebnom putu pomirenja (usp. Apostolsko pismo *Misericordia et misera*, br. 11, 12, 20. XI. 2016. godine).

Što se tiče odrješivanja od ostalih unaprijed izrečenih, a neproglašanih cenzura koje nisu pridržane Apostolskoj Stolici, podsjećam na redovitu ovlast koju po samom pravu na sakramentalnom području ima kanonik pokorničar (usp. kan. 508,§ 1 ZKP), kao i, samo na sakramentalnom području, svaki ispovjednik, ako se za to ispune uvjeti (kan. 1357,§§ 1-2 ZKP).

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

POST I NEMRS TIJEKOM 2026. GODINE

Katoličkim vjernicima preporučuje se post i molitva, posebno petkom, kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima. Stoga je važno da kapelani povremeno na to podsjetite vjernike kapelanija i protumače im kršćansko poimanje molitve i posta.

POST i NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnicu i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje svakog petka u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251 ZKP).

NEMRS obvezuje svakog petka, a može se, osim u korizmi, u cijelosti ili djelomično, zamijeniti drugim oblicima pokore, posebno karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253 ZKP; Službene vijesti HBK, 1/1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje sve koji su navršili četrnaest godina života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete šezdesete godine života (kan. 1252 ZKP).

Ima životnih okolnosti kada iz opravdanih razloga vjernici ne mogu petkom izvan korizmenog vremena obdržavati nemrs. Da bi se izbjegle poteškoće u savjesti, u skladu s kanonskim odredbama, ovime podjeljujem oprost od nemrsa tijekom 2026. godine za slučajeve kad vjernici petkom izvan korizme sudjeluju na danu kapelanije, vjenčanju, sprovodu ili nekom sličnom događaju (kan. 87, § 1 ZKP). Svi koji se budu koristili navedenim oprostom posvjedočit će nekim drugim dobrim djelom svoje poštovanje prema Isusovoj muc i smrti, kojih se spominjemo posebno petkom.

Pozivam braću svećenike da i maloljetnim župljanima tumače pravo poimanje pokore te ih poučavaju da nisu dužni postiti prije punoljetnosti.

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

MOLITVENE NAKANE PAPINE SVJETSKE MOLITVENE MREŽE I NAŠIH BISKUPA ZA 2026. GODINU

SIJEČANJ

Papinska: Za molitvu uz Riječ Božju.

Pomolimo se da nam molitva uz Riječ Božju bude hrana za život i izvor nade u našim zajednicama, pomažući nam izgraditi Crkvu koja će biti bratska i misionarska.

Biskupska: Zagledani u vječnost

Da, nošeni snagom nade, u hodočašću zemljom budemo zagledani u vječnost svjedočeći novost života, koju nam je Krist objavio.

VELJAČA

Papinska: Za bolesnu djecu.

Pomolimo se da djeca oboljela od neizlječivih bolesti, kao i njihove obitelji, dobiju potrebnu medicinsku njegu i podršku, nikada ne gubeći snagu i nadu.

Biskupska: Nepovredivost ljudskog života.

Da u svakome danu umijemo prepoznati razlog za zahvalnost Bogu te se zalažemo za nepovredivost ljudskoga života od začeća do prirodne smrti.

OŽUJAK

Papinska: Za razoružanje i mir.

Molimo se da se narodi okrenu učinkovitom razoružanju, posebice nuklearnom, te da svjetski lideri izaberu put dijaloga i diplomacije, a ne nasilja.

Biskupska: Zauzeti za potrebite.

Da, po zagovoru sv. Josipa, budemo zauzeti u brizi za potrebite te marno skrbimo za sve koji su bez doma i koji su prognani iz svoje domovine.

TRAVANJ

Papinska: Za svećenike u krizi.

Pomolimo se za svećenike koji prolaze kroz trenutke kušnje u svom pozivu, da nađu podršku koju im je potrebna i da ih zajednice podrže s razumijevanjem i molitvom.

Biskupska: Važnost Kristove žrtve.

Da svi koji trpe otkriju dragocjenost Kristove otkupiteljske žrtve te, rasvijetljeni svjetlom uskrsnuća, pronađu put nade i radosnoga življenja.

SVIBANJ

Papinska: Da svi imaju hranu.

Pomolimo se da svi, od velikih proizvođača do malih potrošača, uznastoje izbjegavati bacanje hrane, te osiguraju da svatko ima pristup kvalitetnoj hrani.

Biskupska: Znanost i ljudsko dostojanstvo.

Da napredak i razvoj znanosti i tehnike ne potamne ljudsko dostojanstvo i ne zarobe slobodu, nego da budu usmjereni prema dobrobiti i razvoju cjelovite ljudske osobe.

LIPANJ

Papinska: Za vrijednosti u sportu.

Pomolimo se da sport bude instrument mira, susreta i dijaloga među kulturama i narodima, te da promiče vrijednosti kao što su poštovanje, solidarnost i osobni razvoj.

Biskupska: Krist-vrelo milosrđa i služenje.

Da svi kršćani u Kristu pronađu vrelo milosrđa i ljubavi te s njega crpe snagu za radosno služenje bližnjima.

SRPANJ**Papinska: Za poštovanje ljudskog života.**

Molimo za poštovanje i zaštitu ljudskog života u svim njegovim fazama, prepoznajući ga kao Božji dar.

Biskupska: Vjernost i pripadnost Crkvi.

Da vjernici uzmognu živjeti i hrabro svjedočiti svoju pripadnost Crkvi te spremnošću na suradnju budu zauzeti članovi svojih župnih zajednica.

KOLOVOZ**Papinska: Za evangelizaciju gradova.**

Pomolimo se da u velikim gradovima, često obilježenim anonimnošću i usamljenošću, pronađemo nove načine naviještanja Evanđelja, otkrivajući kreativne načine izgradnje zajednica.

Biskupska: Vrijednost žrtve.

Da svi građani naše zemlje priznaju vrijednost žrtve onih koji su se nesebično žrtvovali za našu slobodu te svi budemo odgovorni za obnovu pravednosti i zajedništva u cijelome društvu.

RUJAN**Papinska: Za brigu o vodi.**

Pomolimo se za pravedno i održivo gospodarenje vodom, vitalnim resursom, kako bi joj svi mogli imati jednak pristup.

Biskupska: Briga za odgoj i obrazovanje.

Da u brizi za odgoj i obrazovanje djece i mladih nikada ne izostane skrb za njihov duhovni rast.

LISTOPAD**Papinska: Za brigu o mentalnom zdravlju.**

Pomolimo se da se u cijeloj Crkvi uspostavi služba za brigu o mentalnom zdravlju, koja će pomagati u prevladavanju stigme i diskriminacije osoba s duševnim bolestima.

Biskupska: Marija, primjer vjernicima.

Da vjernici, njegujući pobožnost prema Presvetoj djevici Mariji, budu privučeni primjerom njezine vjernosti i poučljivosti pred Božjom riječju.

STUDENI**Papinska: Za pravilno korištenje bogatstva.**

Pomolimo se za ispravno korištenje bogatstva, da ne podlegnemo iskušenju sebičnosti, i da se ono uvijek stavlja u službu općeg dobra i solidarnosti prema onima koji oskudijevaju.

Biskupska: Kršćanska odgovornost.

Da u zahvalnome spomenu na pokojne i na sve od čije dobrote živimo, spoznamo kršćansku odgovornost za svjedočanstvo vjere onima koji su nam povjereni.

PROSINAC**Papinska: Za obitelji s jednim roditeljem.**

Pomolimo se za obitelji koje doživljavaju odsutnost majke ili oca, da pronađu oslonac i podršku u Crkvi, te pomoć i snagu u vjeri, dok prolaze kroz teška vremena.

Biskupska: Dani došašća - milosno vrijeme.

Da dani došašća budu milosno vrijeme molitvenoga zajedništva u obitelji te prevladamo svaki otpor srca pred Božjom riječju i otvorimo vrata Kristu koji dolazi.

DEKRETI I IMENOVANJA

SRPANJ – PROSINAC 2025.

Ekonomsko vijeće Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj

Na temelju kan. 492 Zakonika kanonskog prava i Statuta Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj biskup vojni ordinarij u RH Jure Bogdan dekretom (klasa: 811-01/25-01/01, urbroj: 512-07-25-37, od 23. srpnja 2025.) uspostavio je Ekonomsko vijeće Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, s danom 23. srpnja 2025., na pet godina.

Članovi Ekonomskog vijeća su: vlč. Ilija Jakovljević, generalni vikar, Ana Jakić, pravna savjetnica, Ivan Galić, voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH (MUP RH) i bjn Ivica Krišto, voditelj Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH (MORH).

DEKRETI I IMENOVANJA

vlč. Damir Stojić, SDB, razriješen je službe kapelana Vojne kapelanije „Sveti Mihael Arkandeo“ na HVU „dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu s danom 14. listopada 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-58, od 30. rujna 2025.);

vlč. o. Vladimir Simunović imenovan je kapelanom Vojne kapelanije „Sveti Mihael Arkandeo“ na HVU „dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu s danom 15. listopada 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-59, od 30. rujna 2025.);

gosp. Marko Rudec imenovan je na službu savjetnika za grafičku i digitalnu komunikaciju u Uredu Kurije Vojnog ordinarijata u RH s danom 3. studenoga 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01; URBROJ: 512-07-25-60, od 30. rujna 2025.);

gosp. Krešimiru Rimcu podijeljen je kanonski mandat za vjeroučitelja u Policijskoj školi „Josip Jović“ u Zagrebu u školskoj godini

2025./2026. (KLASA: 811-01/25-01/01; URBROJ: 512-07-25-63, od 7. listopada 2025.);

vlč. Josip Kešinović imenovan je vojnim kapelanom za 44. hrvatski kontingent (HRV-CON) u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, s danom 20. studenoga 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-89, od 14. studenoga 2025.);

vlč. Vladislav Mandura imenovan je privremenim upraviteljem vojne kapelanije „Sveti Leopold Bogdan Mandić“ u Osijeku, za vrijeme trajanja NATO operacije potpore miru KFOR na Kosovu na koju je poslan vojni kapelan don Josip Kešinović s danom 20. studenoga 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-90, od 14. studenoga 2025.);

vlč. Josip Kešinović razriješen je službe ravnatelja Caritasa Vojnog ordinarijata u RH s danom 17. studenoga 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-91, od 14. studenoga 2025.);

vlč. Ilija Jakovljević imenovan je vršiteljem dužnosti ravnatelja Caritasa Vojnog ordinarijata u RH s danom 18. studenoga 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-92, od 14. studenoga 2025.);

vlč. Ilija Jakovljević razriješen je službe upravitelja Policijske kapelanije „Blaženi Miroslav Bulešić“ u Policijskoj upravi istarskoj s danom 7. prosinca 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-93, od 28. studenoga 2025.);

vlč. Damir Štifanić imenovan je kapelanom Policijske kapelanije „Blaženi Miroslav Bulešić“ za Policijsku upravu istarsku s danom 8. prosinca 2025. godine (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-94, od 28. studenoga 2025.).

Prezbiterско vijeće Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj

vlč. Kristijan Krajnović imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-65, od 3. studenoga 2025.);

vlč. fra Ilija Mikulić, OFM imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-66, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Vladislav Mandura imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-67, od 3. studenoga 2025.);

vlč. fra Ivica Pavlović, OFM imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-68, od 3. studenoga 2025.);

vlč. fr. Kristijan D. Gerbic, OP imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-69, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Damir Vrabec imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-70, od 3. studenoga 2025.);

vlč. fra Stipan Klarić, OFM imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-71, od 3. studenoga 2025.);

vlč. o. Ivan Grinišin imenovan je na temelju kan. 497, 1° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-72, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Ilija Jakovljević imenovan je na temelju kan. 497, 2° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-73, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Frano Musić imenovan je na temelju kan. 497, 2° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-74, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Slavko Rajić imenovan je na temelju kan. 497, 2° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-75, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Branimir Projić imenovan je na temelju kan. 497, 3° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-76, od 3. studenoga 2025.);

vlč. o. Danijel Čolo, OCD imenovan je na temelju kan. 497, 3° Zakonika kanonskog prava

članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-77, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Josip Šimatović imenovan je na temelju kan. 497, 3° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-78, od 3. studenoga 2025.);

vlč. Marko Trogrlić imenovan je na temelju kan. 497, 3° Zakonika kanonskog prava članom Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 4. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-79, od 3. studenoga 2025.).

Zbor savjetnika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj

vlč. Ilija Jakovljević imenovan je na temelju odredbi Zakonika kanonskog prava (kan. 495. - 502.) članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 13. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-83, od 13. studenoga 2025.);

vlč. Frano Musić imenovan je na temelju odredbi Zakonika kanonskog prava (kan. 495. - 502.) članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 13. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-84, od 13. studenoga 2025.);

vlč. Slavko Rajič imenovan je na temelju odredbi Zakonika kanonskog prava (kan. 495. - 502.) članom Zbora savjetnika Vojnog ordi-

narijata u RH s danom 13. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-85, od 13. studenoga 2025.);

vlč. Vladislav Mandura imenovan je na temelju odredbi Zakonika kanonskog prava (kan. 495. - 502.) članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 13. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-86, od 13. studenoga 2025.);

vlč. Marko Trogrlić imenovan je na temelju odredbi Zakonika kanonskog prava (kan. 495. - 502.) članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 13. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-87, od 13. studenoga 2025.);

vlč. Damir Vrabec imenovan je na temelju odredbi Zakonika kanonskog prava (kan. 495. - 502.) članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 13. studenoga 2025. godine, na mandat od pet godina (KLASA: 811-01/25-01/01, URBROJ: 512-07-25-88, od 13. studenoga 2025.).

Izmjena naslovnika Vojne kapelanije „Sveti Valentin“

Vojna kapelanija „Sveti Valentin“ u Zagrebu, ustrojena u okviru Počasno-zaštitne bojne, dekretom vojnog ordinarijata u RH Jure Bogdana od 24. studenoga 2025. godine mijenja naziv koji od sada glasi: ***Vojna kapelanija „Sveti Sebastijan“ - Zagreb.*** Zaštitnik kapelanije je sveti Sebastijan, a suzaštitnik sveti Valentin. Liturgijski naslov pripadajuće kapele je „Sveti Sebastijan“, a dan Vojne kapelanije slavit će se na dan svetog Sebastijana, mučenika, 20. siječnja (KLASA: 811-01/25-01/02, URBROJ: 512-07-25-1, od 24. studenoga 2025.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

XI. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA GOSPI SINJSKOJ U SINJ

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, 25. srpnja 2025.

FOTO: MUP RH

U petak 25. srpnja 2025., na blagdan sv. Jakova apostola, i ove su godine katolički vjernici pripadnici Hrvatske vojske, policije, hrvatski branitelji i vatrogasci hodočastili u Gospino svetište u Sinju gdje iz godine u godinu, još tamo od 1715. i pobjede malobrojne postrojbe hrvatskih vojnika nad Turcima, dolaze mnogi vjernici kako bi pred slikom Gospe od Milosti zahvalili Bogu i Isusovoj Majci Mariji za sva primljena dobročinstva te molili za milost i pomoć u svome životu. Ovogodišnje, jedanesto pokrajinsko hodočašće održano je u Jubilejskoj svetoj godini 2025. i s njim je bio povezan i jubilejski oprost kojeg su mogli dobiti hodočasnici u Sinj.

Na hodočašću su sudjelovali vojnici iz svih grana Oružanih snaga, od Dubrovnika do Zadra, policijski službenici iz policijskih uprava splitsko-dalmatinske, dubrovačko-neretvanske, zadarske i šibensko-kninske, hrvatski branitelji, pripadnici pravosudne policije, hrvatski vatrogasci, pripadnici Civilne zaštite, Hrvatskog crvenog križa; pripadnici povijesnih postrojbi: članovi Viteškog alkarskog društva Sinj, Društvo Poljičana sveti Jure – Priko (Omiš), Hajdučka družina Mijata Tomića. Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je brigadir Ivan Kotromanović, dok je zapovjednik hodočašća za MUP bio Ivica Franić.

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, ulazna procesija, 25. srpnja 2025. FOTO: MUP RH

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, 25. srpnja 2025.

FOTO: P. Malbaša

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, paljenje zavjetne svijeće, 25. srpnja 2025.

FOTO: P. Malbaša

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, sv. misa u bazilici Gospe Sinjske, 25. srpnja 2025.

FOTO: P. Malbaša

Na hodočašću su sudjelovali i potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, zapovjednici i časnici Hrvatske vojske, načelnici i zapovjednici policije, gradonačelnik Sinja Miro Bulj, gradonačelnik Trilja Ivan Bugarin, drugi hodočasnici i vjernici. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Ovogodišnje hodočašće započelo je okupljanjem hodočasnika ispred franjevačkog samostana u Sinju. Već u 8.30 ujutro pa sve do kraja svete Mise bilo je moguće pristupiti sakramentu pomirenja u ispovjednom prostoru svetišta. Svečana ulazna procesija krenula je u 10.15 sati iz samostanskog dvorišta do bazilike Gospe Sinjske. Nakon biskupove uvodne molitve i početka procesije svim hodočasnicima Vojni ordinarijat je podijelio gospinu kronicu. Procesiju je glazbeno pratio Orkestar Hrvatske ratne mornarice.

U 10.30 sati koncelebriranu svetu Misu predslavio je vojni ordinarij u RH Jure Bogdan, u zajedništvu s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u RH Ilijom Jakovljevićem, gvardijanom i upraviteljem sinjskog Svetišta fra Marinkom Vukmanom OFM, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi Franom Musićem, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH Slavkom Rajičem, vojnim i policijskim kapelanima i drugim svećenicima. Zapovjednici hodočašća na početku svete mise prinijeli su na oltar i upalili zavjetnu svijeću hodočašća. Gvardijan samostana u Sinju fra Marinko Vukman pozdravio je sve okupljene i zaželio im dobrodošlicu:

„U ovoj svetoj jubilarnoj hrvatskoj godini – 1100. godini Hrvatskoga kraljevstva i Split-skih sabora, kao hodočasnici nade“ - istaknuo je fra Marinko - „želimo radosno i skrušeno sudjelovati na euharistijskom slavlju Pokrajinskoga hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja. U godini kada se navršava tristo i deset godina od slavne pobjede u Sinju, kada se Alka i Velika Gospa susreću u istome srcu naroda, franjevački samostan otvara vrata

svim tražiteljima, hodočasnicima, dušama koje dolaze zahvaliti, moliti, preporučiti se i obnoviti. Želimo i danas u bazilici Čudotvorne Gospe Sinjske moliti za prestanak ratova, za mir među narodima, za mir i zajedništvo u našoj hrvatskoj domovini svjesni da slogu i zajedništvo možemo graditi i čuvati samo s Božjim blagoslovom i Gospinim zagovorom. Prisjećamo se danas i svih onih koji su dali svoje živote za obranu drage domovine i invalida Domovinskog rata. Njihova žrtva i ljubav obvezuju nas da nikada svoje poslanje i svoju domovinu Hrvatsku ne iznevjerimo. Dao dobri Bog da nam ovo hodočašće bude blagoslovljeno i plodonosno. Neka nas na ovome putu prati zagovor najvjernije odvjetnice – Kraljice Hrvata.“

Vojni ordinarij biskup Bogdan u svojoj je propovijedi među ostalim istaknuo: „Crkva danas slavi blagdan sv. Jakova apostola, zaštitnika hodočasnika. Sveti Jakov apostol i brat mu Ivan, sinovi Zebedejevi, istaknuti su Isusovi učenici. Sv. Jakova spominje se u posebnim trenucima Isusova života: preobraženje, Getsemanij. Bio je odan Isusu ali i vrlo ambiciozan zajedno sa svojim bratom i majkom. Evanđelje ovog blagdana donosi nam zanimljivu zgodu koja nas, s jedne strane iznenađuje, s druge pak i ne: čudi nas pomalo odvažnost ove majke koja Isusu pristupa skupa sa svojim sinovima Jakovom i Ivanom, pada ničice pred Isusom i moli ga da njih dvojicu, njezine sinove dobro osigura, da im u njegovu Kraljevstvu dodijeli dobre, ugledne i časne položaje. Očito da i ona zajedno s njima ali i drugim učenicima, Isusa vidi kao političkog mesiju, moćnika, kralja. S druge pak strane i ne čudi nas: majka kao i svaka majka, za svoju djecu želi ono najbolje. Njoj nije problem pasti ničice pred Isusa i hrabro ga moliti za svoju djecu, za osiguranje njihove budućnosti, za njihovu dobru egzistenciju: ‘Reci da ova moja dva sina u tvome kraljevstvu sjednu uza te, jedan tebi zdesna, drugi slijeva.’ (Mt 20, 21) Koje god osjećaje budila u nama ova zgodu, toj hrabroj i zabrinutoj majci sinova Zebedejevih dugujemo zahvalnost jer je njezin upit bio povodom

Isusu da svojim učenicima, nama danas i ljudima svih vremena dade jasan i nedvosmi-slen odgovor o tomu što zapravo znači njega nasljedovati, poći za njim, biti Isusov učenik, biti kršćanin. Isus, nakon što je čuo, majčinu želju sa sinovima, vrlo jasno kaže: 'Ne znate što ištete.' A zatim odgovara protupitanjem i poukom: 'Možete li piti čašu koju ću ja piti?' Kažu mu: 'Možemo!' A on im reče: 'Čašu ćete moju doduše piti, ali sjesti meni zdesna ili slijeva – to nisam ja vlastan dati, to je onih kojima je priprazio moj Otac.' (Mt 20, 22-23). Draga braćo i sestre, promatrati život s Isusom kao prigodu za vlastiti probitak, za dobro egzistencijalno osiguranje, štoviše za izvrstan položaj koji donosi ugled, vlast i moć, doista predstavlja nepoznavanje Isusa! To je plod velikog nepoznavanja i Isusa i onoga što on uči i što on od nas koji smo njegovi učenici, kršćani, traži. A On zahtjeva da pijemo njegovu čašu, kalež, tj. da dijelimo njegovu sudbinu."

„Draga braćo i sestre“ – nastavio je nadalje biskup Bogdan - „mi smo kršćani, kršteni u njegovo ime, milosno, sakramentalno, ontološki povezani s njim! Da bismo mogli tako živjeti potrebno je, svakodnevno, svijesno, slobodno i odvažno, živjeti u Božjoj prisutnosti, u dubokoj povezanosti s njime. Svim svojim bićem, svatko u svome zvanju i poslanju! Tako smo onda poput stabla čvrsto ukorijenjena u plodno zemljano tlo, koje iz korijena izrasta, crpi snagu, životne sokove, stremlje prema suncu, prema gore, prema životu! Crpimo životne evanđeoske sokove koji nas napajaju pravom i živom energijom, snagom. S druge strane, takva nas povezanost s Isusom - ukorijenjenost u njega, čuva od logike suprotne Evanđelju, a to je život bez ljubavi i poštovanja drugoga, nadahnut vlastitim probitcima, traženja uspona i časti, moći i ugleda. Često, vrlo često, na račun i štetu drugoga! To je zlo! To je grijeh! To je suprotno Isusovu nauku. To nas dehumanizira! I ne možemo u Božjim očima izvršiti svoje ljudsko poslanje, ostvariti se u punini! Od te zaraze, od te 'duhovne bedrenice', čuva nas i brani naša iskrena povezanost s Isusom u

poniznoj vjeri. Tu nam pomaže redovna molitva, razmatranje Božje riječi, sakramentalni život, sveta ispovijed, osobna samopriježna žrtva, darivanje. Kad je korijen stabla zdrav, čvrst, duboko u zemlju ukorijenjen bez obzira na tlo u kojemu jest, sve su predispozicije da i stablo bude zdravo. Kad se u korijen uvuče crv, onda cijelo stablo - i deblo i grane, ogranci i grančice, polagano obolijevaju, sahnju i umiru. Onda ih oluje ovoga svijeta lako bacaju ovamo i onamo, lome, krše, iskorjenjuju..."

Biskup je zaključio svoju propovijed riječima kako je ovo hodočašće prigoda preispitati se ima li u našim životima nešto nezdravo, trulo, pokvareno što treba ozdraviti Božja milost: „Draga braćo i sestre. Ovo naše hodočašće prigoda je da se preispitamo ima li štogod u mom životu štogod od crva koji se uvukao u temelje moje ljudskosti, moga ljudskoga identiteta, koji polagano sustavno crpi, sustavno nagriza korijen, i oduzima zdrave životne sokove moje dobrote, kršćanskog altruizma... Taj crv polako ali sigurno nagriza stablo našeg života rastačući nas u svim našim odnosima: i onomu prema Bogu i onomu prema nama samima, i onomu prema našim bližnjim u našim obiteljskim odnosima, u našim profesionalnim i kolegijalnim odnosima, u našim prijateljskim odnosima. Ako toga ima, onda uočimo to i sanirajmo već danas u ovoj prigodi, u sakramentu svete ispovijedi, u pobožnoj molitvi i odluci da ćemo se, s Božjom pomoću i njegovom milošću truditi i boriti, biti u svim našim odnosima bolji: biti više Božji, a onda zasigurno i humaniji!“ Na kraju svete mise biskup Bogdan predvodio je pred Gospinim oltarom, posvetnu molitvu Gospi Sinjskoj: „(...) Presveta Djevice! Majko našeg Spasitelja! Bila si Majka naše Crkve i našeg naroda u stoljećima kada smo se kao narod i kao Crkva rađali; bila si nam utočište u krvavim vremenima kada smo izdisali pod udarcima; bila si stijeg naših pobjeda i stalni poticaj naših obnova! U brojnim Tvojim prošteništim diljem domovine svojoj si djeci ulijevala pouzdanje i hrabrost, Ti koja si i sama stajala pod križem svojega Sina.

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, sv. misa u bazilici Gospe Sinjske, 25. srpnja 2025.

FOTO: P. Malbaša

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, sv. misa u bazilici Gospe Sinjske, 25. srpnja 2025.

FOTO: MUP HR

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, sv. misa u bazilici Gospe Sinjske, 25. srpnja 2025.

FOTO: P. Malbaša

XI. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj, sv. misa u bazilici Gospe Sinjske, 25. srpnja 2025.

FOTO: MUP HR

Tvoja su svetišta i danas izvorišta nade i središta duhovne obnove.

Majko naše prošlosti, budi majkom naše sadašnjosti i naše budućnosti! Preporučujemo Tvome zagovoru i zaštiti: sve hrvatske vojnike, policajce, vatrogasce, branitelje radnike, svećenike, redovnike, redovnice, biskupe... sve naše obitelji, sve stanovnike naše Domovine. Ti znadeš najbolje sve naše potrebe i sve naše nevolje! (...) Presveta Djevice! Čudotvorna Gospe Sinjska! Gospe od milosti! Umnoži nam vjeru, učvrsti nadu, ojačaj našu ljubav da prolazimo zemljom čineći dobro, da ustrajemo u pradjedovskoj vjernosti Petrovu nasljedniku, u zajedništvu Katoličke Crkve! U čvrstoj i nepokolebljivoj vjernosti, Djevice Vjerna i Majko Divna! Primi u svoje Srce naše vjerničko, ljudsko i narodno postojanje. Vodi nas u svjetlosti Tvoga Sina u vječnu Ljubav Presvetog Trojstva, gdje će biti otrte sve suze, 'te smrti više neće biti, ni tuge,

ni jauka, ni boli, više neće biti' (Otk 21, 4). Najvjernija odvjetnice Hrvatske, velika zagovornice sinova ljudskih, to te molimo! Amen! Amen! Amen!"

Uslijedila je zatim draga pjesma molitva „Čuj nas, Majko“ - „Primi primi mila Majko..."

Poslije svete mise hodočasnici su imali prigodu za zajedničko druženje u samostanskom dvorištu i vrijeme za osobnu pobožnost u Gospinu svetištu. Jedinstven ambijent Gospina svetišta, sabranost, molitva i pjesma... Vrijeme za zajedničku osobnu pobožnost, raznolikost i ljepota znakovlja na odorama i zastava. Još više, radost na licima i ove godine su učinile ovo hodočašće privlačnim i dragim, doista jedinstvenim. Iz godine u godinu, već jedanaesti put za redom, ovo je hodočašće odisalo uzvišenim ozračjem, pod dragim pogledom i moćnom zaštitom Majke od Milosti.

„NEKA ŽRTVA BRANITELJA BUDE SJEME SLOBODE NAŠE DOMOVINE“

U Dalju je 1. kolovoza 2025. godine, u molitvenom i dostojanstvenom ozračju, obilježena 34. godišnjica stradanja 39 hrvatskih branitelja – policijskih službenika, pripadnika Zbora narodne garde i Civilne zaštite – koji su 1991. u neravnopravnoj borbi položili svoje živote braneći Domovinu.

Obilježavanju su uz obitelji poginulih branitelja nazočili potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, županica Osječko-baranjske županije Nataša Tramišak, časnici Hrvatske vojske, suborci te pripadnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata.

Program je započeo paljenjem svijeća pred spomenikom žrtvama u Aljmašu i spušta-

njem vijenaca u Dunav u spomen na prognane stanovnike Aljmaša, Dalja i Erduta koji su 1. kolovoza 1991. šlepom prevezeni u Osijek. Komemoracija se nastavila molitvom i paljenjem svijeća kod spomen-obilježja pripadnicima 3. gardijske brigade te ispred Postaje granične policije Dalj, mjesta na kojem su prije 34 godine ugašeni životi 39 hrvatskih branitelja.

Središnji dio programa bila je sveta misa zadušnica za sve poginule branitelje. Euharistijsko slavlje predvodio je generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH Ilija Jakovljević, koji je u propovijedi uputio snažnu duhovnu poruku o smislu žrtve, oprosta i nade.

„Mi možemo reći da je nevina krv naših policajaca i branitelja, sjeme slobode našeg

naroda i naše Domovine. Sjećanje na njihovu žrtvu potiče nas da znamo cijeniti slobodu i ljubiti svoju Domovinu. Oni su bili spremni na žrtvu, oni su podnijeli žrtvu, kako bi mogli živjeti u slobodi. Naša sloboda je nikla iz njihove žrtve i zato je važno čuvati svetu uspomenu na njih kako bi imali sretnu budućnost.“

Tumačeći Božju riječ, mons. Jakovljević naglasio je da ovakva mjesta sjećanja uvijek pozivaju na unutarnju borbu između dobra i zla. „Ovakve komemoracije, kao što je Dalj, Vukovar, Knin, iznova nas podsjećaju da nikad ne smijemo pristati na zlo već da uvijek moramo promicati pomirbu, ljubav i zajedništvo. To je trajni boj u nama: između zla i dobra, između mržnje i oprosta, između podjela i zajedništva. I danas, ovdje na ovom mjestu, gdje je zlo pokazalo svu svoju okrutnost, mi želimo moliti za trajni mir i prosvjetljenje onih koji su živjeli i žive u tami svoje ideologije. Kao što se prije 30 godina dogodila Oluja koja je otpuhala zlo, mržnju i vratila suverenitet i slobodu, tako je potrebna *Oluja Duha Svetoga* koja nas trajno pročišćava. Naš vojni biskup Jure Bogdan u svojoj poslanici za 5. kolovoza piše: ‘To je preobrazba koju svim srcem želimo i za koju molimo. Preobrazba koju jedino može izazvati *Oluja Duha Svetoga* u našoj Domovini, u našim domovima, u našim obiteljima, u našim životima i srcima...’” Mons. Jakovljević podsjetio je da vjernik ne može biti čovjek osvete, nego čovjek Evanđelja: „Blaženi Miroslav Bulešić će pisati: ‘Mržnja uzrokuje krvarenje, a ljubav zacjeljuje rane.’ A onda će za sebe reći: ‘Moja osveta je oprost.’ Želim i žarko molim da osveta mog hrvatskog naroda bude oprost kako ne bi bili uvučeni u zlo i kako bi naša djela bila na veću slavu Božju i dobrobit naše Domovine i svih njezinih stanovnika. Samo onaj tko sije radost i ljubav, tko gradi zajedništvo i suživot ima budućnost. Nijedno zlo, nijedna ideologija, nema budućnosti. Mi nastojmo biti ljudi svjetla, ljudi vjere, graditelji suživota i imat ćemo budućnost. Oni koji žive tamu postaju žrtve vlastitog ropstva i ideologije. O tome nam govori današnje evanđelje i povijest čovječanstva.“

Spomenik žrtvama u Dalju

FOTO: MUP RH

Na kraju propovijedi, generalni vikar uputio je snažnu poruku i molitvu za sve poginule, umrle nestale branitelje, za ozdravljenje rana u društvu te za nadu koja vodi prema budućnosti: „Ne bojmo se nikada oprostiti, pružiti ruku, dati novu šansu, ali nikad pod cijenu da zaboravimo žrtvu naših branitelja! Neka žrtva naših branitelja bude sjeme slobode naše Domovine i zalog budućnosti našeg naroda. Amen.“

DAN POBJEDE U KNINU

Dan pobjede u Kninu, 5. kolovoza 2025.

FOTO: MORH/F. Klen

U utorak, 5. kolovoza 2025., u Kninu je svečano proslavljen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 30. obljetnica vojno-redarstvene operacije „Oluja“ kojom su oslobođeni okupirani teritoriji sjeverne Dalmacije, Like, Banovine i Korduna, sveukupno 10.5 tisuća km² teritorija Hrvatske. Vojna biskupija u RH toga dana je proslavila i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta.

S tim trostrukim povodom, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan je krajem srpnja uputio poslanicu pod naslovom „Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa“ (2 Kor 6, 2) u kojoj je, tri desetljeća nakon Domovinskog rata, poručio o događajima tog kolovoza 1995.: „Hrvatska sloboda tada je jasno

progovorila, ona se vinula s ove naše zemlje, porobljene i ponižene, u neslućene visine, poput hrvatske trobojnice na Kninskoj tvrđavi, nošena vjetrom tolikih žrtava, tolikih boli i suza, tolikih bezbrojnih molitava... Taj je krik snažno odjeknuo kao što odjekuje pucanj groma u oluji, ali ovaj put u ovoj našoj Oluji, tomu našem dragocjenom kairoso koji nam je prije 30 godina donio slobodu i mir, i od nas porobljenih učinio slobodne, od nas pogaženih uspravne, od nas ušutkanih ljude jasna, glasna i ponosna govora...”

Biskup Bogdan pozvao je u prigodi 30. obljetnice „Oluje“ na oluju Duha Svetoga koja je jedina kadra preobraziti naša srca da i dalje kao narod hodimo u vjeri prihvaćajući iz dana u dan Kristovo evanđelje: „Ta Duhovska Oluja jedina može ukloniti ono najvažnije

i najteže, a to su naše okovanosti grijehom, i osloboditi nas za radostan i blagoslovljen život u slobodi djece Božje. Ta Duhovska Oluja jedina osvjetljava istinskim i pravim svjetlom naše korake ovim svijetom i ovom poviješću: ona jedina omogućava da na pravi način zahvatimo u duboko bogatstvo slavne nam nacionalne i vjerničke prošlosti. Duhovska Oluja spaja neograničeno i bezvremenski: i Tomislavovu snagu, i Zvonimirovu dobrotu, i Jelenino milosrđe, i neustrašivost naših Zrinskih i Frankopana od jučer, sa žrtvom i mukom tolikih naših branitelja u Domovinskom ratu kojih se danas sa zahvalnošću i poštovanjem sjećamo, kao i sa samosviješću kreativne hrvatske mladeži koja Domovinu vidi ponosnu i slobodnu u našoj budućnosti. Takvu otvorenost Duhu Božjem želimo od srca svima nama ove jubilarne 2025. godine u povodu proslave Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta – zaštitnice Vojnog ordinarijata, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja te 30. obljetnice vojno-redarstvene operacije 'Oluja'."

Takvo duhovno raspoloženje osjetilo se i danas u Kninu gdje su se mogli vidjeti i stari i mladi, i sjećanje na slavne nacionalne događaje i otvorenost budućnosti, i branitelji i mladi pripadnici Hrvatske vojske i policije, i molitva, i vjera mnogih koji su iz svih krajeva Lijepe naše došli u kraljevski grad Knin proslaviti ovaj veliki dan. Prema već predviđenom programu proslave „Oluje“, program je tradicionalno započeo u ranim jutarnjim satima budnicom ulicama grada Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH. U 8:45 sati su ispred spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ na Trgu dr. Ante Starčevića obitelji poginulih, umrlih i nestalih branitelja, hrvatski ratni vojni invalidi, ratni zapovjednici i predstavnici udruga iz Domovinskog rata, visoka državna i druga izaslanstva položili vijence i upalili svijeće. Među visokim uzvanicima u programu su sudjelovali predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Zoran Milanović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej

Plenković, zastupnici u Hrvatskom saboru, potpredsjednici Vlade i ministri u Vladi, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general pukovnik Tihomir Kundid sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, gradonačelnik Zagreba Tomislav Tomašević, gradonačelnik Knina Marijo Čačić, zamjenik ministra odbrane BiH Slaven Galić, predstavnici županijske i lokalne vlasti, i drugi.

Molitvu za poginule u operaciji „Oluja“, za sve hrvatske branitelje i za sve stradale tijekom Domovinskog rata ispred spomenika „Oluja 95“ predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Zajedno s biskupom bio je generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. Ilija Jakovljević.

„Da bismo našoj braći i sestrama koji nam bijahu bliski i dragi, a koji nas u obrani Domovine napustiše iskazali poštovanje i počastili njihov život i djelo, ujedinjeni u vjeri da oni žive u vječnosti, stojimo u hrvatskom kraljevskom gradu Kninu, na Trgu Ante Starčevića, kod spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ i molimo za njihove duše. Upravljamo svoje oči na križ Isusa Krista, raspetog i Uskrslog, i vjerom koja traga govorimo: ovo nije svršetak. Naš Bog je Bog živih.“, molio je biskup Bogdan.

Središnja svečanost nastavljena je na stadionu NK Dinara i na Kninskoj tvrđavi.

Zvon crkvenih zvona simbolično je označio trenutak ulaska pripadnika Hrvatske vojske u Knin tijekom operacije „Oluja“, dok je u 9:44 sati na kninskoj tvrđavi podignuta je hrvatska zastava, uz pjevanje hrvatske himne. Pročitana je povjesnica VRO Oluja te imena 243 poginula i 2 nestala u toj akciji. Imena su čitali Pere Eranović i Krešimir Šimić, sinovi poginulih hrvatskih branitelja.

U sklopu programa na stadionu NK Dinara uslijedila su obraćanja. U ime hrvatskih branitelja govorio je dragovoljac Domovinskog rata i predsjednik Udruge veterana 4. gardijske

brigade Borislav Lapenda, zatim je slijedio govor izaslanika Predsjednika RH umirovljenog generala pukovnika Marijana Marekovića, govor predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića i govor predsjednika Sabora RH Gordana Jandrokovića. Svečanost na stadionu završila su prikazom sposobnosti pripadnika Hrvatske vojske i policije te atraktivnim letačkim programom lovačkih aviona Rafalea.

U 12 sati slavljena je sveta misa u crkvi Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta. Euharistijsko slavlje za domovinu predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije i zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša, dok su koncelebrirali šibenski biskup Tomislav Rogić, vojni biskup Jure Bogdan, umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas, gospićko-senjski biskup Marko Medo, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Siniša Balajić OFM, generalni tajnik HBK Krunoslav Novak, vojni i policijski kapelani, i drugi svećenici.

U uvodnome govoru na početku sv. mise biskup Rogić je, pozdravivši sve okupljene, rekao: „Dragi svi, braćo i sestre u vjeri Kristovoj, uskrsloga Isusa slavimo, Bogu zahvaljujemo na primljenim dobročinstvima, Mariju za zagovor molimo, za pomoć u teškoćama, za opstojnost i svaki dar života u Lijepoj našoj Domovini. Za sve žrtve i stradale prije, tijekom i poslije Domovinskoga rata, prosimo milosrđe Božje da ih primi u vječnu radost neba. Molimo i za sve žive koji trpe u duši i tijelu od posljedica rata.“

Nadbiskup Kutleša u propovijedi je rekao: „Draga braćo i sestre, poštovani hrvatski branitelji, poštovani predstavnici državnih vlasti, danas stojimo u ovom povijesnom gradu kao svjedoci jedne borbe koja je bila duga i teška. Grad Knin, uzdignut na stijeni iznad Krke, nije samo zemljopisna točka na karti naše Domovine - on je simbol u kojemu se susreću rana i ozdravljenje, bol i nada, križ i uskrsnuće jednoga naroda. Danas nas ne okuplja samo sjećanje, nego i odgovornost, jer sjećanje koje ne rađa plodom odgovor-

nosti i vjernosti blijedi i gubi se. Danas smo ovdje kako bismo prepoznali svoje korijene i nahranili svoje grane. Ovdje smo da se zapitamo što nas danas pokreće? Zbog čega danas gore naša srca? Što ostaje kada sve drugo nestane? Što nas čini spremnima darovati se do kraja?

Živimo u vremenu u kojemu se i najdublje istine pokušavaju obezvrijediti. U vremenu u kojemu se trguje i životom i smrću, i vjerom i domom, u kojemu više nije jasno ni tko smo ni komu pripadamo. Zato se danas s evanđeoskom jasnoćom i domoljubnom hrabrošću pitamo: 'Za što vrijedi umrijeti?' To nas pitanje ne vodi samo prema žrtvi, ono nas vodi prema istini o životu i odgovoru na pitanje: 'Za što vrijedi živjeti?' Tek kad zastanemo pred granicom vlastitoga postojanja, kad se susretnemo sa smrću, ne kao s porazom nego kao sa svjedočanstvom vjernosti, tada uistinu prepoznamo što nam je u životu najdragocjenije. U toj se svijesti rađa snaga naroda. U toj se istini učvršćuje karakter čovjeka. U tom se svjetlu razumije i prošlost i sadašnjost i budućnost. Zato danas s vama želim razmišljati o trima stvarnostima koje su vrijedne naše pažnje, naše molitve i naše vjernosti, štoviše vrijedne su našeg umiranja. Za njih treba živjeti iz dana u dan prinoseći svoje žrtve i molitve. Te tri stvarnosti su: Bog, obitelj i domovina. To su tri stupa na kojima ne stoji samo naš narod, nego i naše ljudsko dostojanstvo; tri temelja na kojima se gradi ne samo društvo, nego i savjest svakog pojedinca. To su tri zavjeta koja nas povezuju s prošlošću, jačaju u sadašnjosti i otvaraju put budućnosti“, naglasio je zagrebački nadbiskup.

Govoreći o prvome od ta tri stupa msgr. Kutleša je rekao: „Bog nije dodatak našem životu. On nije izbor ni filozofska kategorija, on je temelj i počelo svega. Bez njega sve drugo gubi smisao i propada, a s njime, čak i u najmračnijim trenucima povijesti, narod ostaje uspravan, sposoban za nadu, za svetost. Gubitak Boga nije samo osobna tragedija, to je i duhovno samoubojstvo jednoga naroda.

Dan pobjede u Kninu, Kninska tvrđava, 5. kolovoza 2025.

FOTO: MORH/F. Klen

Dan pobjede u Kninu, Kninska tvrđava, 5. kolovoza 2025.

FOTO: MORH/ F. Klen

Društvo i budućnost ne mogu se graditi protivno Bogu. Oni koji se sjećaju svojih korijena i cijene svoju tradiciju mogu mnogo pridonijeti životu svoje domovine. Blagostanje postignuto suprotno Božjim zakonima redovito donosi smrt. Ne zaboravimo: hrvatski narod u trenucima krize nije napuštao Boga, nego je još čvršće prijanjao uz njega. Kad je svijet bio protiv nas, Bog je bio s nama. Kad su nas pokušali iskorijeniti iz vlastite duhovne baštine, hrvatska majka je šaptom molila Očenaš, hrvatski je djed križao kruh prije blagovanja, a svećenik prinosisio misnu žrtvu za svoj narod ne pristajući na šutnju u ime režima. To nas je održalo. Lažni idoli, novac i razne ideologije mogu nas zavesti, ali samo Bog može ispuniti čovjekovo srce. Za svjedočanstvo vjernosti Bogu i kršćanske ljubavi, na koju nas ta vjernost poziva, vrijedi dati svoj život, jer samo on daje smisao i životu i smrti. (...) Bez Boga zemlja za koju smo se borili samo je prašina koja može pasti u zaborav. Bez Boga zastava je samo komad tkanine. Bez Boga mi smo samo biološke jedinice. S Bogom postajemo narod svetaca, mučenika i heroja, narod koji ne živi samo za trenutak, nego za vječnost. S Bogom smrt postaje sjeme vječnoga života, a patnja rađa plodom. S Bogom, i mali narod ima neizmjerenu vrijednost u Božjoj vječnosti. Bog jedini može smrt preobraziti u život. Samo ako je on s nama, znamo tko smo. Ako imamo njega, ne bojmo se ničega. Ako izgubimo njega, ne vrijedi ništa od onoga što smo sačuvali. Samo ako umiremo s njime i za njega, znamo da ćemo živjeti.“

Nadbiskup Kutleša govorio je potom o obitelji kao o drugom stupu našeg naroda: „Obitelj nije samo sociološka kategorija. Ona je svetinja za koju se živi i umire. Ne čuva se ona zato što je ‘tradicija’, nego zato što je izvor života, osobito onih najranjivijih: djece, staraca, bolesnih. U Domovinskom ratu, u Kninu, u Oluji, u rovovima, u izbjeglištvu - nije bilo teorija, bilo je suza, hrabrosti i zajedništva. Upravo je obitelj bila pokretačka snaga zajedništva i razlog izdržljivosti. Majke su plakale, ali su molile. Očevi su išli na bojišta, ne za ideologiju, nego za svoju obitelj i za

svoj dom. Tada se nije pitalo što je ‘identitet’ ili ‘rodna uloga’ - znalo se tko nosi križ, tko se žrtvuje, tko moli, tko traži. Kada majka nosi i rađa dijete, riskira svoj život. Odgajajući ga, umire sama sebi. To je istinska ljubav: umiranje iz dana u dan za onoga koga voliš. To je svakodnevno mučeništvo koje se ne vidi na naslovnica, ali čini tkivo naroda. Gdje se uči praštanje, ako ne u obitelji? Gdje se uči moliti, ako ne od majke? Gdje se osjeća poštovanje prema starijima, ako ne za obiteljskim stolom? Zato, nije čudo da se danas vodi najžešći ideološki rat upravo protiv obitelji. Ako se razori obitelj, gdje naučiti ljubiti i darivati se? Kad se brak proglasi privremenim ugovorom, a djetetov život izborom, onda se brzo zaboravi da je svaki život dar od Boga, a ne proizvod nečije volje.“

Na kraju, zagrebački nadbiskup govorio je o trećem stupu naroda, a to je domovina: „Jedan od najdubljih znakova dekadencije zapadne civilizacije jest to što više ne znamo za što bismo bili spremni umrijeti. A kad ne znaš za što vrijedi umrijeti, nećeš znati ni za što vrijedi živjeti. I tu je srž problema suvremenog čovjeka: sve zna, a ni za što nije spreman darovati život. Mnogi su stručnjaci, a rijetki svjedoci. Gotovo svi žele prava, a malo tko želi dužnosti. No, narod bez ideala za koje bi bio spreman položiti život polagano umire. To je duh svijeta koji paralizira nadu i ubija povijest. A povijest hrvatskog naroda ne smije biti izbrisana jer je pisana krvlju onih koji su znali za što vrijedi umrijeti: ne za politiku, nego za slobodu; ne za ideologiju, nego za ljudsko i kršćansko dostojanstvo; ne da bismo porazili druge, nego da bismo ostali svoji na svome. Naši branitelji nisu ginuli da bismo zaboravili tko smo i komu pripadamo. Oni su dali život jer su znali da je domovina mjesto gdje se živi vjera, gdje obitelj ima dom, gdje je sloboda pitanje časti. Stoga možemo reći: možda nismo uvijek bili savršeni, ali smo znali moliti i praštati. Možda nismo sve uvijek razumjeli, ali znali smo poštovati svoje svetinje. Možda nismo uvijek imali moć, ali znali smo razlikovati dobro od zla i za zlo se kajati.

Dan pobjede u Kninu, sv. misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, 5. kolovoza 2025.

FOTO: Pixsell/D. Jaramaz

Dan pobjede u Kninu, sv. misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, 5. kolovoza 2025.

FOTO: MORH/F. Klen

Dan pobjede u Kninu, sv. misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, 5. kolovoza 2025.

FOTO: Pixsell/ D. Jaramaz

Domovina je dar, ali i zadatak. Ona nije gotov proizvod, nego poslanje. Čovjek bez domovine je kao duša bez tijela: lebdi, ali se ne može utjeloviti. Zato neka nas nikada ne bude sram reći 'domovina'. Neka nas ne bude strah voljeti je. Neka nas ne obeshrabri kad nas ismijavaju i obezvrjeđuju. Domovina se ne voli zato što je velika i moćna, nego zato što je tvoja. Ne budimo oni koji ne vole svoju Domovinu, koji zaboravljaju njezine svetinje, koji relativiziraju njezinu žrtvu i rasprodaju je za sitne probitke. Ne budimo takvi!"

„Draga braćo i sestre, danas, na ovom svetom mjestu, u sjeni kninske tvrđave i križa naše povijesti, pred likom Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta postavimo pitanje koje ne smije nikada ušutjeti: za što vrijedi umrijeti? Odgovor će nas suočiti i s onim za što vrijedi živjeti. (...) Vrijedi umrijeti za Boga, jer samo on daje smisao i životu i smrti. Vrijedi umrijeti za obitelj, jer ona nije puki sklop odnosa, nego sveta zajednica u kojoj

se rađa život i u kojoj se čovjek oblikuje za nebo. Vrijedi umrijeti za domovinu, jer ona nije prostor interesa, nego prostor identiteta, duhovnosti i žrtve. Ako to troje izgubimo, nećemo više znati tko smo. Ako to troje sačuvamo, imat ćemo budućnost koja ima dušu. (...) Jer ova zemlja nije samo gruda tla. Ona je krštena krvlju i suzama, natopljena molitvama i progonstvima, izgrađena vjerom i ljubavlju. I zato, takva zemlja zaslužuje da se za nju živi časno i umire ponosno. Neka tako bude, dokle god zvona zvone, dokle se god križ uzdiže, dokle god srce hrvatsko zna reći: Vjerujem! Amen“, rekao je u zaključku propovijedi msgr. Kutleša.

Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“. Orgulje je svirao Dubravko Čepulić Polgar.

Nakon završnog blagoslova otpjevana je hrvatska himna.

NADBISKUP KUTLEŠA PREDSLAVIO MISU NA JAZOVKI ZA 814 ŽRTAVA KOMUNISTIČKOG REŽIMA

Zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša predvodio je u subotu, 23. kolovoza, na Europski dan sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima, dostojanstven pokop 814 žrtava komunističkog režima ekshumiranih iz jame Jazovka. Tijekom sprovedne mise, nadbiskup je poručio da mučeništvo nije poruka mržnje, već „poziv na obraćenje“ i ozdravljenje društva od podjela. Sprovednu misu predvodio je zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša, a koncelebrirali su vojni ordinarij Jure Bogdan, križevački vladika Milan Stipić, gospićko-senjski biskup Marko Medo, umirovljeni vojni biskup Juraj Jezerinac i umirovljeni grkokatolički biskup Križevačke eparhije Nikola Kekić te brojni svećenici. Liturgijsko pjevanje predvodila je Klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Na komemoraciji su među brojnim vjernicima sudjelovali i Tomo Medved, potpredsjednik Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja, Ivan Penava, potpredsjednik Hrvatskog sabora i predsjednik Povjerenstva za utvrđivanje sudbine žrtava zločina počinjenih neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, te Mladen Kuka, speleolog koji je otkrio jamu Jazovku.

U uvodnom govoru, nadbiskup Kutleša pozdravio je sve prisutne i zahvalio državnim tijelima na radu u otkrivanju i dostojanstvenom pokopu žrtava. Citirao je riječi sluge Božjega kardinala Franje Kuharića iz 1993. godine: „Ovo mjesto nije poruka mržnje, ne stojimo nad provalijom bez nade jer, iako se ovdje dogodio strašan poraz svake čovječnosti, civilizacije i duhovnih vrijednosti, neka njihova smrt bude ugrađena u slobodu i mir Hrvatske.“ Naglasio je da mučeništvo nije mržnja, već „poziv na obraćenje“ i ozdravljenje društva od posljedica podjela.

Nadbiskup je u homiliji govorio u obliku svjedočanstva žrtava, dopuštajući da njihov glas, nasilno ušutkan u ponoru, progovori

kroz njegovu riječ: „Danas vam progovaram ne iz ljudskog sjećanja, nego iz tišine ove jame. Govorim iz dubine zemlje koja mi je bila grob, ali i s visine neba koje mi je postalo dom.“ Poručio je da pomirenje bez istine nije moguće te da se mir može graditi samo na čvrstim temeljima istine, jer „samo istina oslobađa“. Upozorio je i kako komunizam, za razliku od nacizma i fašizma, nikada nije službeno osuđen, a njegovi počinitelji nikada nisu odgovarali. „Duga šutnja, čak i u slobodnoj Hrvatskoj, mnoge je od nas zauvijek učinila nevidljivima i dopustila da naši zločinci ostanu neprocesuirani i štoviše nagrađeni,“ rekao je nadbiskup, dodavši da žrtve, iako izbrisane iz povijesti, nikada nisu bile nevidljive Bogu, koji pamti svaku suzu i svaku nepravdu. Govoreći u ime nevinih odvedenih iz bolnica, redovnica i civila, nadbiskup Kutleša je naglasio kako su njihova tijela bila zatrpana u tišini jame, ali da se njihova duša nije mogla ubiti niti se mogla ugasi molitva koja je živjela do zadnjega daha. Današnji pokop, rekao je, znak je da Hrvatska vraća dostojanstvo onima koji su desetljećima bili prešućivani i zaboravljeni.

Potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved u svom je govoru tijekom sprovednog obreda istaknuo kako je „zločin u Jazovki postao simbol bezumlja komunističkog režima“. Podsjetio je da je Ministarstvo hrvatskih branitelja od 2020. provelo sustavnu ekshumaciju te da je antropološka analiza potvrdila stravične razmjere zločina. Među 814 žrtava pronađeno je i 13 žena, troje djece u dobi od 12 do 14 godina te najmanje 99 osoba mlađih od 20 godina. „Današnja je komemoracija stoga i poziv na beskompromisnu osudu tih strašnih zločina komunističkog režima,“ zaključio je Medved.

Naposljetku su posmrtni ostatci 814 žrtava položeni u zajedničku grobnicu, dok na tragediju podsjeća i na molitvu poziva spomenik akademskog kipara Kuzme Kovačića.

Jazovka, 23. kolovoza 2025.

FOTO: Zagrebačka nadbiskupija

Jazovka, stratište 814 žrtava komunističkog režima.

FOTO: Ministarstvo hrvatskih branitelja

Jazovka, stratište 814 žrtava komunističkog režima.

FOTO: Laudato

26. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U LUDBREG

26. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja u Svetištu Predragocene Krvi Kristove, ulazna procesija, Ludbreg, 5. rujna 2025.

FOTO: Varaždinska biskupija

U sklopu programa proslave ludbreške Sve-te nedelje koji se održava u Ludbregu od 30. kolovoza do 6. rujna, u petak 5. rujna 2025. održano je 26. pokrajinsko hodočašće vjerni-ka, vojske, policije i branitelja u Svetište Pre-dragocene Krvi Kristove u Ludbreg.

Ludbreško proštenije, jedino euharistijsko svetište u Hrvatskoj, izgrađeno je po zavjetu Hrvatskog Sabora učinjenog davne 1739. go-dine u vrijeme dok je u Moslavini harala epi-demija kuge. U svetište se hodočasti tijekom čitave godine, a velika proštenja u čast Svete Krvi Isusove održavaju se uoči prve nedjelje mjeseca rujna, kada se okupi najveći broj ho-dočasnika. U to vrijeme se već tradicionalno održava hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Ludbreg.

Ovogodišnje hodočašće, posebno zbog Jubi-lejske svete godine 2025. i jubilejskog opro-sta kojeg su mogli dobiti hodočasnici u Lud-breg, okupilo je djelatnike policijskih uprava sa sjevera Hrvatske: PU varaždinske, PU međimurske, PU krapinsko-zagorske, PU bjelovarsko-bilogorske, PU koprivničko-kri-ževačke, pripadnike 2. mehanizirane bojne „Pume“ Gardijske oklopno-mehanizirane brigade i druge pripadnike vojarne u Varaž-dinu, pripadnike Topničko-raketne pukov-nije iz Bjelovara, hrvatske branitelje, obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, pri-padnike Pravosudne policije, Civilne zaštite, Hrvatskog Crvenog križa i hrvatskih povije-snih postrojbi, članove Međunarodnog poli-cijskog udruženja (IPA) iz Mađarske, Austri-je i Slovenije.

26. pokrajinsko hodočašće vojske, policije i branitelja
u Svetišu Predragocjene Krvi Kristove, Ludbreg, 5. rujna 2025.

FOTO: Varaždinska biskupija

Na svetoj misi su također sudjelovali i drugi vjernici Varaždinske biskupije.

Hodočašće je započelo svečanom procesijom od župne crkve do zavjetne kapele. Prije početka procesije, biskup je kod župne crkve blagoslovio krunice koje su pripadnici vojske i policije podijelili okupljenim vjernicima. Nakon dolaska kod zavjetne kapele Predragocjene Krvi Kristove, zamjenik zapovjednika vojarne 7. gardijske brigade „Puma“ bojnik Goran Šarlija i načelnik PU varaždinske Predrag Benčić zapalili su zavjetnu svijeću 26. pokrajinskog hodočašća. Hodočasnici su za vrijeme trajanja hodočašća imali prigodu za svetu ispovijed.

Poslije pobožnosti križnoga puta, središnje euharistijsko slavlje predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u konceleciji s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata Ilijom Jakovljevićem, biskupskim vikarima za pastoral vlč. Franom Musićem i don Slavkom Rajičem, župnikom Župe Presvetog Trojstva u Ludbregu vlč. Kristijanom Stojkom, vojnim i policijskim kapelanom iz Varaždina vlč. Ivicom Horvatom, drugim vojnim i policijskim kapelanim i svećenicima. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Osvrnuvši se na misna čitanja od dana, biskup Jure Bogdan u propovijedi je rekao: „Draga braćo i sestre, Evanđelje današnjega dana donosi nam sliku, svima nama tako poznatu i dragu, blisku nam upravo u ovom dijelu godine. Doba je to, znamo svi, branja grožđa u našim vinogradima, u našim goricama, a zatim i pravljenja vina u našim podrumima i u našim kletima. Zahtijeva to napora, zahtijeva truda i muke. Ali i veseli, i raduje. Dobro grožđe, dobro vino ulijeva radost života; ono ‘razvedruje srce čovječje’ (Ps 104, 15). Gospodin u Evanđelju govori o novom i starom vinu i o mješinama u koje se ono ulijeva. Znamo to, čini nam se normalnim i posve razumnim: novo se vino ulijeva u nove mješine! Rijetko bi se tko usudio postupati drukčije. Rijetko bi se tko usudio ula-

ziti u rizik da novo vino ulije u stare mješine, često lošega, krhkoga, istrošenoga stanja. Rizik je u tomu da se takve mješine poderu, a novo vino u spravljanje kojega je uloženo toliko truda i muke, da ih prodere i prolije se...”

Biskup je potom pojasnio kako ova Isusova slika ima dublje značenje jer „vinogradarsko i vinarsko postupanje ovdje je slika našega života. Mi smo te mješine. Naš je život posuda u koju se ulijeva vino. Koje vino? Vino Božje ljubavi koja je namijenjena našim životima. Da nas ispuni, da se tu pohrani, da se sačuva. Doista, što je naš ljudski život nego posuda koju je oblikovao Bog stvarajući nas. To je naše biće. To je ono naše najdublje u nama samima, ona najdublja dubina našega bića koju biblijski izričaj naziva srcem.”

„U tu se našu dubinu, u tu našu posudu izlijeva vino Božje ljubavi. To izlivanje vrši Božji Duh, Duh Oca i Sina, upravo onako kako to svima nama koji smo kršćani poručuje sveti Pavao: ‘Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji prebiva u nama!’ (Rim 5, 5). Štoviše, ta je ljubav on sam, Duh Božji. On je ta Božja ljubav. Božja ljubav koja nam je darovana po Novom i Vječnom Savezu koji je Gospodin uspostavio svojom krvlju na Križu. Za taj novi Savez, za tu novost, za tu jedinstvenu i jedincatu promjenu potrebne su nove mješine. Nova srca. Novi životi. Ako su naše mješine – naša srca – stari, ne mijenjaju se, nego su kruti i okorjeli, Bog ih nikada neće moći ispuniti svojim Duhom Svetim. Valja ih dakle promijeniti. Valja ih svaki dan mijenjati i svaki dan pripravlјati za taj Dar.”

„Eto, draga braćo i sestre, ključa za razumijevanje Kristove poruke o novom vinu u novim mješinama: hraneći se Kristovim tijelom i krvlju sakramentalno prisutnom u svakoj misnoj žrtvi na oltaru, pozvani smo i sami postati žrtvom. Učiniti svoj život hostijom. Sjediniti se s Isusom kako bi on živio u nama, da naše srce bude poput Srca Njegova, naše biće poput bića Njegova, naš život poput života Njegova. Onako kako nas sv. Pavao poučava kada za

sebe veli: 'Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist' (Gal 2, 20). To znači živjeti istinskim kršćanskim životom. Taj je život uvijek euharistijski život. Tako smo Tijelom i dušom sjedinjeni s Isusom u euharistiji, postajemo doista nove mješine za novo vino Božje ljubavi koje se u nas obilato ulijeva svaki put kad pristupamo svetim sakramentima, napose sakramentu euharistije, postajemo nova stvorenja, jer: 'ako je tko u Kristu, novo je stvorenje' (2 Kor 5, 17), jače 'hodimo u novosti života' (Rim 6, 3-4)."

Biskup je na kraju propovijedi istaknuo primjer dva velika štovatelja Presvete Euharistije - bl. Carla Acutisa i bl. Piergiorgija Frassattija. „Bl. Carla Acutis rođen je 3. rujna 1991., a umro 11. kolovoza 2006., od leukemije, u dobi od 15 godina. Zbog svoje ljubaznosti i vedre naravi, Carlo je uvijek bio u središtu pozornosti među svojim prijateljima, posebno zato što im je pomagao služiti se računalom i njegovim programima... Jezgra Carlove duhovnosti bio je njegov svakodnevni susret s Gospodinom u euharistiji. Često je ponavljao: 'Euharistija je moj autoput do Raja!' To je bilo središte cijelog njegova života, provedenog u prijateljstvu s Bogom. To se, nakon prve pričesti, pretvorilo u svakodnevno pohađanje mise, uz dopuštenje njegova duhovnog vođe. Bio je veliki štovatelj fatimskih ukazanja i poruke, oponašajući fatimske pastire, prinoseo je male žrtve za one koji nisu voljeli Gospodina Isusa prisutnog u euharistiji. Kada zbog školskih obveza nije mogao prisustvovati misi, primao je duhovnu pričest. Također je provodio vrijedan apostolski

rad među svojim kolegama iz razreda i prijateljima, objašnjavajući im euharistijsko otajstvo kroz priče o najvažnijim euharistijskim čudesima koja su se dogodila tijekom stoljeća. Carlo je stoga, kao apostol euharistije, odlučio upotrijebiti svoj genij računalne znanosti kako bi osmislio i stvorio međunarodnu izložbu o 'euharistijskim čudesima'. (...)

Piergiorgio Frassati rođen je 1901., a preminuo u 24. godini života 1925. godine. Sportaš, strastveno voli planine i sport te je član Talijanskog alpskog kluba i udruge Giovane Montagna. Često organizira izlete s prijateljima koji postaju prilike za apostolat. Ide u kazalište, operu, posjećuje muzeje, voli slikarstvo i glazbu te zna napamet cijele Danteove odlomke. Uvijek je, međutim, pažljiv prema potrebama drugih, posebno siromašnih i bolesnih, kojima daje svoje vrijeme, energiju, pa čak i sam život. Njegova duboka vjera hrani se svakodnevnom euharistijom, molitvom i čestim pristupanjem sakramentu svete ispovijedi. 'Isus me posjećuje svako jutro u pričesti, reći će, a ja mu uzvraćam na skroman način na koji to mogu, posjećujući siromašne.'"

„Draga braćo i sestre, eto divnih primjera naših suvremenika koji nas itekako mogu nadahnuti za angažiran, aktivan i sadržajan kršćanski život, hranjen euharistijom, vođen euharistijom, nadahnut euharistijom“ zaključio je biskup Jure Bogdan.

Na kraju svete mise, župnik vlč. Kristijan Stojko pozdravio je sve sudionike hodočašća i pozvao na zajedničko druženje.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE SV. MARKA KRIŽEVČANINA

Misa u crkvi sv. Nikole biskupa u Koprivnici 8. rujna 2025.

FOTO: MUP RH

U ponedjeljak 8. rujna u Koprivnici je proslavljen je Dan policijske kapelanije sv. Marka Križevčanina. Svetu misu u crkvi sv. Nikole biskupa predslavio je generalni vikar Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj Ilija Jakovljević. U koncelebraciji su sudjelovali biskupski vikar za pastoral MUP-a i redarstvenih službi RH Frano Musić, policijski kapelan u PU krapinsko-zagorskoj Ivan Grinišin i policijski kapelan u PU koprivničko-križevačkoj Ozren Bizek.

Misnom slavlju prisustvovali su saborski zastupnik i gradonačelnik Grada Koprivnice Mišel Jakšić, župan Županije koprivničko-križevačke Tomislav Golubić, zamjenik župana Mario Rajn, zamjenik gradonačelnika Grada Križevaca Ivica Švagelj, voditelj Sa-

mostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) Ivan Galić sa suradnicima, načelnik Policijske uprave koprivničko-križevačke Marijan Kirin sa suradnicima, načelnik Policijske uprave virovitičko-podravске Marcel Štok sa suradnicima, predstavnici braniteljskih udruga, obitelji poginulih i preminulih policajaca te drugi vjernici.

Na početku homilije generalni vikar Jakovljević podsjetio je sve prisutne na svrhu našega okupljanja o slavlju mučenika Marka Križevčanina: „Dok molimo njegov zagovor za nas i naše obitelji još više smo pozvani nasljedovati njegovo ispovijedanje vjere i življenje kršćanskih vrijednosti u ovom našem vremenu.“ Govoreći o snazi vjere mučenika Marka uputio je na njegove riječi: „Svojoj sam vjeri,

pravoj vjeri, toliko odan, da sam u svakom trenutku spreman za nju dati i svoj život.”

Mons. Jakovljević je naglasio da kod mučeništva Marka Križevčanina nije bilo preziranja progonitelja, već je ono bilo iskaz življene Isusove poruke: „Ljubite neprijatelje svoje i molite za one koji vas progone“ (Mt 5, 44), slično kao i mučeništvo našeg suvremenog hrvatskog mučenika bl. Miroslava Bulešića koji je u svom Duhovnom testamentu zapisao: „Moja osveta je oprost!“.

Na koji način se očituje da smo vjerni Isusovi učenici propovjednik je rekao: „Nema istinskog vjernika bez nedjeljne euharistije, koja nas okuplja, hrani i snaži ne samo za vjernički, već i ljudski život. Nema istinskog vjernika ako nije spreman oprostiti; ako nije spreman i onda kada trpi nepravdu i poniženje ostati dosljedan svojoj savjesti i vjeran Bogu. Ne moramo jedni drugima govoriti kakvi smo vjernici, to se vidi po našim djelima, po stanju u našim obiteljima i društvu, po našem govoru. Sv. Marko je podnio crveno mučeništvo, davši svoj život za Krista i vjernost Katoličkoj Crkvi. Mi smo pozvani da svakod-

nevno kao vjernici živimo bijelo mučeništvo. Da na uvredu znamo odgovoriti oprostom, na mržnju ljubavlju, na nepravdu pravdom i da uvijek vršimo volju Božju. Nije to lako u našem profesionalnom i obiteljskom životu. Ali istinsku sreću će postići onaj tko ljubi, prašta i čini djela milosrđa.“

Govoreći o savjesti za koju su mučenici dali svoj život, generalni vikar je posebno apostrofirao one koji imaju određenu ulogu u društvenom životu: „Nama je oduprijeti se svakom obliku grijeha i zla, bilo kao kršćanima bila kao profesionalcima služeći Domo-
vini. Mi ne možemo biti kao drugi jer bi izgubili i kršćanski i profesionalni identitet. U našem životu ne smije biti mjesta korupciji, osveti, zlu, a svakodnevno se s tim susrećemo i borimo.“ Svoju homiliju generalni vikar je zaključio podsjetivši sve prisutne na Isusove riječi o uzimanju križa, citirajući pritom papu Lava XIV.: „Bez Križa, sve postaje samo privid - ako ne i nešto gore“, ali i sv. Pavla: „Sve mogu u Onome koji me jača“ (Fil 4, 13).

Na misi je pjevao zbor mladih Župe bl. Alojzija Stepinca iz Koprivnice.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETIH HRVATSKIH MUČENIKA“ NA UDBINI

U srijedu 17. rujna, u crkvi hrvatskih mučenika na Udbini svečano je proslavljen Dan policijske kapelanije „Sveti hrvatski mučenici“ koja djeluje u Policijskoj upravi ličkosenjskoj.

Euharistijsko slavlje predvodio je policijski kapelan Josip Šimatović, a u koncelebraciji su sudjelovali župni vikar na Udbini Andrija Kekić i župni vikar u Korenici Karlo Špoljarić.

U propovijedi je vlč. Šimatović podsjetio na povijesni i vjernički značaj hrvatskih mučenika koji su svojim životom i žrtvom posvjedočili vjernost Bogu i ljubav prema domovini.

Naglasio je kako njihov primjer i danas daje snagu, posebno onima koji u policijskoj službi hrabro i odgovorno brane mir, slobodu i sigurnost svih građana.

Nakon misnog slavlja, sudionici su položili vijence i zapalili svijeće za sve poginule i preminule djelatnike Policijske uprave ličkosenjske, moleći za njihov pokoj i vječni mir. Na ovaj način izrazili su zahvalnost i trajno sjećanje na one koji su svoje živote ugradili u sigurnost i dobrobit domovine.

Svečanost je zaključena druženjem u prostorijama Pastoralnog centra na Udbini.

DAN HRVATSKE RATNE MORNARICE U SPLITU

Dan Hrvatske ratne mornarice, polaganje vijenca u Kaštelanskom zaljevu, Split, 19. rujna 2025. FOTO: MORH/ T.Brandt

U petak, 19. rujna, u Splitu je svečano obilježen Dan Hrvatske ratne mornarice i 34. obljetnica njenog utemeljenja. Svečano obilježavanje započelo je u jutarnjim satima polaganjem vijenca u more Kaštelanskog zaljeva. Lovorov vijenac u spomen na sve poginule hrvatske mornare položio je zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Damir Dojkić zajedno sa suradnicima. Molitvu za poginule predvodili su generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. Ilija Jakovljević i vojni kapelan Hrvatske ratne mornarice don Branimir Projić.

Obilježavanje je nastavljeno sv. misom u crkvi sv. Ante na splitskom Poljudu. Misno slavlje predvodio je generalni vikar Ilija Jakovljević u zajedništvu s don Branimirom

Projićem. Sv. misi je također prisustvovao gvardijan samostana sv. Ante fra Frano Delić. Prenijevši na početku propovijedi pozdrave vojnog ordinarijata msgr. Jure Bogdana, mons. Jakovljević je rekao: „Godišnje slavlje Dana Hrvatske ratne mornarice sve nas poziva da svoj pogled usmjerimo na budućnost moleći za mir u svijetu, ali da se uvijek sjećamo sa zahvalnošću svoje prošlosti i svih onih koji su služili Domovini, a molitvom da pratimo one koji su prešli prag vječnosti. Posebno mislimo na žrtvu hrvatskih branitelja koji su u odlučnom povijesnom trenutku stavili sebe na raspolaganje Domovini: čuvajući nacionalne i kršćanske vrijednosti. Naš identitet proizlazi iz kršćanskih vrijednosti i svako odustajanje od tih vrijednosti vodi nas u nihilizam.

*Dan Hrvatske ratne mornarice, svečano postrojavanje
u vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“, Split, 19. rujna 2025.*

FOTO: MORH/ T. Brandt

Od vremena sv. Pavla, od samih početaka Crkve, rimska civilizacija koja je vidljiva na svakom mjestu na ovom području, dobila je kršćanski identitet koji se stoljećima očuvao i oblikovao dušu ovog naroda. Mi stoljećima nismo imali svoju državu, ali smo imali kršćanski, katolički identitet na kojem će se graditi suvremena Republika Hrvatska. Naša današnja generacija ne treba tražiti nove identitet, već na istom onom identitetu na kojem su Branimir i Tomislav, te u Domovinskom ratu naši branitelji, izgrađivati našu Domovinu.“

Generalni vikar je u nastavku govorio o važnosti molitve u životu svakog kršćanina pojasnivši kako nas molitva otvara Bogu i drugome. „Bez molitvene dimenzije, ljudsko se ‘ja’ zatvara u samo sebe, a savjest, koja bi morala biti jeka Božjeg glasa, u opasnosti je da postane zrcalo vlastitog ‘ja’... Molitva je, stoga, jamstvo otvorenosti drugima: tko se oslobađa za Boga i njegove zahtjeve, istovremeno se otvara drugome, bratu i sestri koji kucaju na vrata njegova srca i traže da ih sluša, traže pozornost, oprostjenje, ponekad i ispravljanje, ali uvijek u bratskoj ljubavi“, rekao je mons. Jakovljević.

„Mi možemo za sebe govoriti da smo veliki vjernici, ali kakvi smo uistinu to pokazuju naša djela: jesam li sa svima u miru, znam li oprostiti... Jesam li to što jesam: hrvatski

mornar, vojnik, policajac, iz ljubavi prema Domovinu. Nosim li odoru sa strahopoštovanjem, s ljubavlju i postojanošću? To se vidi po našem životu, ponašanju. U nama, meni kao svećeniku, a vjerujem i svakom čovjeku, stalno se vodi boj između dobra i zla. Lako se naljutiti na nekoga, lako je nekoga povrijediti, svašta drugom i o drugom reći. Međutim, naše poslanje nije poslanje tame, porobljavanja, već da budemo svjetlo uskrslog Isusa Krista koje obasjava sve stvoreno.“

Snagu za činiti dobro, pak, dobivamo kroz molitvu. „Molitva je proces pročišćenja naših misli i želja pred Bogom... Nije potrebno izgovarati mnoštvo riječi, već boraviti u prisutnosti Božjoj, tako da u duhu i srcu pristajemo uz izričaje Očenaša koji obuhvaća sve probleme u našem životu, ili poći pred presveti oltarski sakrament ili čitati Bibliju. U molitvi treba dopustiti da Bog nama govori“, naglasio je generalni vikar.

Potom se u vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ održalo svečano postrojavanje pripadnika Hrvatske ratne mornarice i središnja svečanost na kojoj su dodijeljena odlikovanja, promaknuća i pohvale. Na svečanosti su govore održali načelnik Glavnog stožera OS RH general pukovnik Tihomir Kundid i zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Damir Dojkić. Na obilježavanju je sudjelovao Orkestar HRM.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE SV. MIHAELA ARKANĐELA U SPLITU

U Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj 25. rujna 2025. godine proslavljen je Dan policijske i blagdan svetog Mihaela – Dan policijske kapelanije sv. Mihaela arkanđela koja djeluje pri Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj u Splitu. Svečanost je započela polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na groblju Lovrinac. Djelatnici PU splitsko-dalmatinske položili su vijence i zapalili svijeće kod glavnoga križa, na Braniteljskom groblju i na grobovima svojih kolega. Molitvu održavanja predvodili su policijski kapelani don Marko Trogrlić i don Hrvoje Relja.

Komemoracija je nastavljena u predvorju zgrade PU splitsko-dalmatinske gdje je splitsko-makarski nadbiskup u miru msgr. Marin Barišić predvodio molitvu održavanja za sve poginule policajce iz PU splitsko-dalmatinske. Počast poginulim i nestalim policajcima odao je načelnik PU splitsko-dalmatinske Marko Srdarević sa suradnicima.

U 10 sati, u crkvi Svete Obitelji na splitskom Sukojišanu splitsko-makarski nadbiskup u miru msgr. Marin Barišić predvodio je sv. misu u zajedništvu s vojnim kapelanom don Branimirom Projićem i policijskim kapelanima don Darkom Poljakom, don Hrvojem Reljom i don Markom Trogrlićem. Msgr. Barišić je u svojoj propovijedi prisutnim djelatnicima policije istaknuo važnost anđela u životu ljudi. Njihova služba je klanjanje Bogu i služenje ljudima, jer svaki je čovjek dragocjen u Božjim očima. Svaki čovjek je poput Nataaela iz Evanđelja kojemu je Krist rekao da ga je poznavo prije no što ga je fizički vidio. Tako Bog poznaje i nas u cjelini našega bitka, još prije no što smo rođeni. To Božje poznavanje nas obvezuje na čestiti život, na red i ispravan odnos ponajprije s Bogom, a onda i s našim bližnjima te s nama samima. „Snage reda imaju i tu dimenziju ‘anđeoske’ službe ljudima, čuvajući red, mir, opće i pojedinač-

no dobro. Nije stoga slučajno da se policijske službenike naziva i ‘plavim anđelima’“, istaknuo je nadbiskup Marin Barišić.

Na koncu svetog Misnog slavlja svima nazočnima se obratio don Marko Trogrlić prenijevši poruku s čestitkama i pozdravima Vojnog biskupa mons. Jure Bogdana.

Poslije sv. mise održana je svečana akademija u Tehnološkom parku u Splitu. Na akademiji su održani prigodni govori te uručene zahvalnice i priznanja za dobar, kvalitetan i profesionalan rad. „Ono što je najvažnije u svakoj instituciji to je čovjek i njegov osobni doprinos i odnos prema zadaćama. Rad svakog policijskog službenika, profesionalnost i hrabrost koju pokazuju čini sliku ove uprave. Najbolji primjer za to je hrabrost i spremnost naših kolegica koje su prije samo šest mjeseci u centru Splita, tijekom oružane pljačke, riskirajući svoj život, zaštitile građane. To je naš posao, naš poziv i to u raznim oblicima radimo svakoga dana, trudimo se pružiti adekvatan odgovor na probleme građana u svakoj situaciji. Pomoć i potpora smo u problemima s kojima se susreću, želimo im biti oslonac sigurnosti u svakodnevnicu koju dijelimo. Želimo biti uslužni i pristupačni građanima, transparentni prema javnosti. Sigurno smo jedan od društveno najodgovornijih sustava i to želimo ostati.“ u svom obraćanju je naveo načelnik Marko Srdarević prenijevši svima i pozdrave i čestitku Vojnog biskupa mons. Jure Bogdana.

Na svečanosti su sudjelovali načelnik PU splitsko-dalmatinske Marko Srdarević, zamjenik načelnika Siniša Mihanović, načelnici Sektora i policijskih postaja, voditelji službi, župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban, gradonačelnik Grada Splita Tomislav Šuta, članovi obitelji poginulih i preminulih policijskih službenika, predstavnici udruga i sindikata.

*Dan policijske kapelanije „sv. Mihael arkandeo“,
molitva na groblju Lovrinac, Split, 25. rujna 2025.*

FOTO: MUP RH/ PU splitsko-dalmatinska

*Dan policijske kapelanije „sv. Mihael arkandeo“,
sv. misa u crkvi Svete Obitelji, Sukoišan - Split, 25. rujna 2025.*

FOTO: MUP RH/ PU splitsko-dalmatinska

33. HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U MARIJU BISTRICU

33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika vojske, policije i branitelja u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište u Mariji Bistrici, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

Već 33. godinu zaredom, na prvu listopadsku nedjelju, uoči blagdana Kraljice svete krunice, katolički vjernici - hrvatski vojnici, policajci i branitelji hodočastili su Majci Božjoj Bistričkoj zahvalni na njezinoj pomoći i blizini u Domovinskom ratu i u svakodnevnom životu, iskazujući joj ljubav i vjernost, prinoseći joj molitve za mir.

U nedjelju 5. listopada 2025. održano je tako tradicionalno 33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika Hrvatske vojske, policije i branitelja u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište u Mariji Bistrici. Na hodočašću su sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske i policije, hrvatski branitelji i njihove obitelji, hrvatski vatrogasci, pripadnici Ravnateljstva Civilne zaštite i Hrvatskog Crvenog križa, ratni vojni invalidi Domovinskog rata, članovi

obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici Oružanih snaga Federacije Bosne i Hercegovine, pripadnici povijesnih postrojbi, pripadnici Ministarstva pravosuđa i pravosudne policije, Carinske uprave.

Posebno valja spomenuti kako su i ove godine, devetnaesti put za redom, u hodočašću sudjelovali vojnici koji su pješice hodočastili iz Petrinjske vojarne do Marije Bistrice. Još je nekoliko skupina hodočasnika-pješaka sudjelovalo u ove godine: kadeti Hrvatskog vojnog učilišta; časnici, dočasnici i vojnici bojne Puma iz Varaždina; djelatnici PU varaždinske i pripadnici ATJ Lučko.

Zapovjednik 33. vojnog hodočašća bio je zamjenik zapovjednika Zapovjedno operativnog središta brigadir Tomislav Kasumović, a

zamjenik zapovjednika bio je glavni policijski savjetnik Marko Brtan.

Od visokih uzvanika hodočašću su nazočili izaslanik Predsjednika Vlade RH, potpredsjednik Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, izaslanik Predsjednika RH Iвица Olujić, izaslanik Predsjednika Hrvatskog sabora saborski zastupnik Zoran Gregurović, izaslanik ministra obrane RH državni tajnik Tomislav Galić, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, direktor Glavnog stožera OS RH general bojnik Denis Tretinjak, zamjenik ministra obrane BiH Slaven Galić, ravnatelji i načelnici uprava i sektora u Ministarstvu obrane i Glavnom stožeru OS RH, zapovjednici grana i postrojbi Hrvatske vojske, načelnici policijskih uprava, aktivni i umirovljeni generali, generali OS BiH, visoki časnici, načelnik općine Marija Bistrica, i drugi visoki uzvanici. Okupljanje hodočasnika započelo je oko 7

sati, a vojni i policijski kapelani bili su tijekom cijeloga jutra na raspolaganju hodočascima za sakrament svete ispovijedi.

U 10.00 sati započelo je svečano misno slavlje koje je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. U zajedništvu s njime bili su nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH mons. Ilija Jakovljević, generalni vikar Vojnog ordinarijata u BiH mons. Željko Čuturić, rektor bistričkog svećišta vlč. Tomica Šestak, provincijal Hrvatske salezijanske provincije don Milan Ivančević SDB, generalni vikar Križevačke eparhije o. Vladimir Simunović, biskupski vikari za pastoral, vojni i policijski dekan i kapelani, svećenici drugih biskupija.

Sveto misno slavlje je zbog jake kiše započelo kraćom ulaznom procesijom na čelu koje je bio Križ – Ranjeni Isus iz Novog Farkašića, zatim

33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika vojske, policije i branitelja u Hrvatsko nacionalno svetište u Mariji Bistrici, paljenje zavjetne svijeće, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika vojske, policije i branitelja
u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište u Mariji Bistrici, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika vojske, policije i branitelja
u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište u Mariji Bistrici, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

Pralik Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnoga Zavjeta, stjegovi Republike Hrvatske, Svete Stolice i Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj te godišnja zavjetna svijeća hrvatskih vojnika, policajaca i hrvatskih branitelja koju su na početku misnog slavlja zapalili zapovjednik hodočašća brigadir Tomislav Kasumović i zamjenik zapovjednika Marko Brtan. Na početku svete mise, biskup Bogdan pozdravio je sve okupljene: „Naše trideset i treće nacionalno hodočašće odvija se u Jubilejskoj svetoj godini za Katoličku Crkvu. Godini milosti Gospodnje u kojoj možemo dobiti jubilejski oprost za sebe osobno i za naše pokojne, i danas u ovom našem marijanskome svetištu, ako li ispunjamo uvjete koje je Crkva jasno odredila. Ova godina jest i Godina u kojoj obilježavamo 1100. godišnjicu Hrvatskoga kraljevstva i splitskih crkvenih Sabora održanih u splitskoj prvostolnici 925. i 928. godine, u vrijeme hrvatskoga kralja Tomislava i kneza Zahumlja Mihajla. Sve nas to vodi našim kršćanskim korijenima, duhovnim temeljima našeg katoličkog, državnog, kulturnog i nacionalnog identiteta. Rekli bismo na kršćanske temelje Europske kulture, cijelog našeg kontinenta. U tome kontekstu danas započinje Hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim, katoličkih vjernika iz svih hrvatskih biskupija i dijaspore koje traje do iduće nedjelje. Draga braćo i sestre! Pristupamo oltaru Gospodnjem, svijesni svih nemira u nama, među nama i oko nas, opasnosti od širenja ratnih sukoba i ugroze mira među ljudima i narodima. Svoje molitve, nakane i sve naše potrebe i zahvale prinosimo na oltar Gospodinu. Nedjelja je. Dan Gospodnji. Skrušimo se pred Gospodinom. Čista srca pristupimo euharistijskome slavlju. Pokajmo se za svoje grijehe.“

Na temelju navještenog Evanđelja ove nedjelje msgr. Bogdan govorio je o vjeri ne samo kao o intelektualnom stavu, nego kao o životnom povjerenju u Boga koji nas ljubi i koji nam je objavio svoju ljubav u Isusu Kristu: „Draga braćo i sestre, u Evanđelju koje smo navijestili apostoli mole Gospodina: ‘Umnoži nam vjeru!’ Zanimljivo je primijetiti da

oni ne mole Gospodina za neke druge svoje zasigurno važne potrebe, poput zdravlja, uspjeha u djelovanju, materijalne sigurnosti... Nesumnjivo su ih imali, kao što ih ima svaki čovjek, kao što ih svatko od nas ima. Ne, nego oni mole Gospodina da im umnoži vjeru! (...) Draga braćo i sestre, ova molba apostola i naša je molba, molba svakog od nas. Pozvani smo od Gospodina u ovaj zemaljski život, ušli smo u Otajstvo njegova, božanskog života po sakramentu krštenja te kao kršćani hodimo ovim svijetom sa svom zahtjevnosću i odgovornošću koje sa sobom donose visoke norme kršćanskoga života. A to je život u vjeri i po vjeri.“

Objasnivši što uistinu znači vjerovati, biskup je rekao: „Vjera znači vjerovati upravo u tu Božju ljubav koja se ne umanjuje pred čovjekovom opakošću, pred zlom i smrću, već je kadra preobraziti svaki oblik ropstva, dajući nam mogućnost spasenja. Imati dakle takvu vjeru, znači susresti Boga; imati takvu vjeru znači pouzdati se u Boga poput djeteta, koje dobro zna da se unatoč svim teškoćama, svim problemima, može osjećati sigurnim u krilu svoje majke.“

Vojni Ordinarij istaknuo je kako suvremeni svijet prolazi pak kroz dramu nevjere koja „postaje načinom života i načinom mišljenja – života i mišljenja kao da Boga nema.“

„Nevjera je to nadojena relativizmima raznih nadahnuća i motivacija u kojima je čovjek puka materija, a život materijal koji se kroji mjerilom tzv. pravā. Pravā podložnih impulsu trenutka, mode pa čak i hira, ali sa samovoljnom pretenzijom odlučivanja o životu i o smrti, pa i onih najnemoćnijih, začelih i još u majčinu krilu. Naša se vjera suočava s nevjerom kojoj je profit pod svaku cijenu sve, a načela društvene pravednosti i poštenja priča koja ni na što ne obvezuje. To je ujedno nevjera koja nema osjećaja za patnju čovjekovu, za njegovu bol i za siromaštvo, osjećaja za nepravednu i nezasluženu odbačenost u kojoj osoba nema prava niti mogućnost za novi, sretniji početak. Takvoj nevjeri obitelj je

33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika vojske, policije i branitelja
u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište u Mariji Bistrici, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

33. nacionalno hodočašće katoličkih vjernika vojske, policije i branitelja u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište u Mariji Bistrici, 5. listopada 2025.

FOTO: MORH/ T. Brandt

najveće zlo, odgoj za čestit ljudski i kršćanski život prisila koje se treba osloboditi, zdravo obrazovanje i škola prostor za nametanje vlastitih ideoloških koncepcija nošenih iskrivljenom slikom onoga što je čovjek. To je nevjera koja se hrani podjelama, projicira sukobe, namješta kompromise, ne trpi suprotna mišljenja, agresivna je i istodobno prijetvorno tolerantna. To je nevjera koja buči u medijskom prostoru, namećući svoje predrasude kojima smeta vjera, iritantna im je svaka molitva, i privatna i javna; snebiva se nad dugim redovima onih koji rado, često i u velikom broju pristupaju sakramentima. To je nevjera kojoj su crkve tek materijalna nepokretna kulturna dobra, a ne prostor životnog susreta s Bogom; nevjera kojoj su kateheza i mladih i odraslih utočište za neprosvijećene i one nesposobne za društveni život i svakodnevnu borbu s izazovima života. Nekada su nam govorili da je religija – vjera opium za narod! Takvoj

je nevjeri briga za starije i nemoćne gubljenje vremena, potrošena na one koji ničemu više ne koriste, briga za okoliš iluzija naivaca koji ne znaju zakone ekonomije, a domoljublje romantična saga utemeljena na mitovima... To je, braćo i sestre, sve nevjera. I sve su ovo njezini gorki plodovi.“

Biskup je zaključio da je, unatoč tome što se u današnjem svijetu nevjera snažno suprotstavlja vjeri, Crkva dužna nastaviti prenositi kršćansku vjeru, tj. „naviještati čvrsto i jasno Krista, Krista raspetog ‘Božju snagu i Božju mudrost’ (usp. 1 Kor, 23-25), Spasitelja i Otкупitelja čovjeka i njegovo Evanđelje.“ U tom smislu, biskup je na završetku propovijedi govorio o dvije bitne dimenzije vjere: naprije crkvenoj (eklezijalnoj), a zatim i marijanskoj: „Vjera nužno ima crkveni oblik; ispovijeda se iz unutrašnjosti Kristova tijela, kao konkretno zajedništvo vjernika. Ona tako nije privatna

stvar, individualistička koncepcija, subjektivno mišljenje, već se rađa iz slušanja i predodređena je da se izgovori i postane navještaj.“

„Draga braćo i sestre, u Blaženoj Djevici Mariji, Isusovoj Majci i našoj Majci i Majci Crkve, vjera se pokazala u svoj svojoj plodnosti. Ona je u svom životu dovršila hodočašće vjere slijedeći stope svoga Sina. Marija je, kroz svoju vezu s Isusom, usko povezana s onim u što mi kao vjernici vjerujemo. ‘Svojim potpunim pristajanjem uz volju Očevu, uz otkupiteljsko djelo njegova Sina, uz svaki poticaj Duha Svetoga, Djevica je Marija za Crkvu uzor vjere i ljubavi.’ Molimo se njoj, Majci Crkve

i Majci naše vjere, da nam Gospodin po njezinu moćnom zagovoru uveća vjeru; da nam uveća vjeru u ovim vremenima goleme nevjere, u vremenima velike suprotstavljenosti vjeri s kojima je naša vjera pozvana hrabro se suočavati. Da Krist Gospodin, jedini Spasitelj čovjeka, uvijek bude svjetlo na našem putu i da svjetlo vjere trajno u nama raste. Najvjernija odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.“

Liturgijsko pjevanje predvodile su klape Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“ i policijska klapa „Sv. Mihovil“. Orgulje je svirao Dubravko Čepulić Polgar.

DAN VOJNE KAPELANIJE KRALJICE SVETE KRUNICE U VINKOVcima

Sv. misu u kapelici Kraljice Svete Krunice, vojarna „Slavonski sokolovi“, 7. listopada 2025.

FOTO: MORH

Vojna kapelanija Kraljice Svete Krunice i sv. Ivana Kapistrana proslavila je u utorak, 7. listopada ove godine blagdan Kraljice Svete

Krunice. Sv. misu u vojarni „Slavonski sokolovi“ predvodio je biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajič u

zajedništvu s domaćinom policijskim kapelanom don Ivanom Begovićem te vojnim kapelanom vlč. Željkom Volarićem.

Na sv. misi sudjelovali su djelatnici Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade predvođeni zapovjednikom brigadirom Željkom Marinovom, predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH, Ministarstva unutarnjih poslova, civilnih i lokalnih vlasti te braniteljskih udruga.

Don Rajič je na početku misnog slavlja srdačno zahvalio na pozivu i pozdravio sve okupljene prenijevši pozdrave i čestitke vojnog biskupa msgr. Jure Bogdana.

U propovijedi je biskupski vikar govorio o molitvi „Zdravo, Marijo“. Istaknuo je kako je prvi dio te molitve sastavljen od dva evanđeoska teksta, dva pozdrava Mariji koja se pojavljuju u Lukinom evanđelju – prvi koji s neba upućuje anđeo Gabrijel Mariji: „Zdravo, Marijo, milosti puna Gospodin s tobom“ (usp. Lk 1, 28), i drugi koji upućuje Mariji na rođakinju Elizabeta, pozdrav koji takoreći dolazi sa zemlje: „Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje“. (Lk 1, 42) Ova molitva, kao i molitva krunice mnogim je svecima bila najdraža molitva, pa i nedavno proglašenom mladom svecu Carlu Acutisu koji je rekao kako na putu svetosti

vjernik treba svakodnevno ići na sv. misu, pričestiti se, svakodnevno moliti krunicu i pročitati barem jedan odlomak iz Svetoga pisma.

Don Rajič je u nastavku naglasio kako je snaga i moć krunice obilježila dugu povijest kršćanske Europe, a tako i hrvatskoga naroda. Spomenuo je kako su se vjernici i u najtežim trenucima povijesti utjecali Marji sa smjernim molitvama kako bi ih spasila od zla.

Primjer toga su sam blagdan Svete Krunice koji je nastao nakon povijesne pobjede Svete lige u bitci kod Lepanta 7. listopada 1571. godine, ali i hrvatskih vojnika koji su u Domovinskom ratu s krunicom uza sebe branili domovinu.

Biskupski vikar je na kraju propovijedi rekao: „Želim vas ovim primjerima potaknuti da i vaš duhovni život bude prožet moćnom molitvom sv. krunice i neka vas na to neprestano potiče vaša nebeska zaštitnica Kraljica Svete Krunice“.

Na kraju misnog slavlja, kapelan domaćin don Ivan Begović zahvalio se svim prisutnima, svima koji su sudjelovali u pripremi i proslavi blagdana Kraljice Svete Krunice.

Liturgijsko pjevanje predvodio je pjevački zbor Župe Preslavnog Imena Marijina iz Retkovaca.

HRVATSKO NACIONALNO HODOČAŠĆE U RIM, SUSRET S PAPOM LAVOM XIV., SV. MISA NA TRGU SVETOGA PETRA I OPĆA AUDIJENCIJA

Hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim, susret s papom Lavom XIV., Trg sv. Petra - Rim, 7. listopada 2025.

FOTO: Vatican Media

U sklopu proslave Jubilejske godine 2025. otvorene od Svetog Oca Franje na Badnjak 2024., Hrvatska biskupska konferencija zajedno s Biskupskom konferencijom Bosne i Hercegovine organizirala je Hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim, središte Crkve i sjedište Petrova Nasljednika Pape. Na hodočašće koje je trajalo od 5. do 12. listopada 2025. uputilo se oko devet tisuća hodočasnika iz svih biskupija Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i iz drugih krajeva svijeta.

Glavne zajedničke točke programa hrvatskih hodočasnika Rimu bile su sv. misa na Trgu sv. Petra u utorak 7. listopada 2025. i Papina opća audijencija u srijedu 8. listopada 2025.. Sv. misu misu na Trgu sv. Petra predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferen-

cije zagrebački nadbiskup msgr. Dražen Kučleša u zajedništvu s drugim nadbiskupima i biskupima iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, i drugih zemalja.

Prije početka sv. mise, hrvatske je hodočasnike pozdravio papa Lav XIV., izrazivši zahvalnost na njihovoj vjernosti Crkvi i Petrovim nasljednicima. „Vaša brojna i molitvena prisutnost znak je žive vjere vašega naroda, koji je kroz stoljeća ostao čvrst u zajedništvu s Crkvom i vjeran Nasljedniku apostola Petra“, poručio je Papa. Zahvalio je hrvatskim vjernicima na ustrajnosti u vjeri te posebno ohrabrio one koji žive izvan domovine. „Gdje god bili, ostanite vezani uz svoje kršćanske korijene i svjedočite da ste narod koji ljubi Krista i njegovu Crkvu. Takav život,

usklađen s evanđeljem, snažnije govori od mnogih riječi“, rekao je Sveti Otac.

Papa je potaknuo hrvatske obitelji da vjeru prenose novim naraštajima, istaknuvši da „vjera raste i jača kada se dijeli“, te pozvao hodočasnike da i dalje budu „kvasac mira, dobra i nade u svijetu ranjenom nasiljem i ratovima“. Na kraju je udijelio Apostolski blagoslov te hrvatski narod povjerio zaštiti Blažene Djevice Marije, Najvjernije odvjetnice Hrvatske.

Homiliju na Trgu sv. Petra održao je nadbiskup Kutleša izrazivši na početku zahvalnost papi Lavu XIV. na blizini koju je pokazao hrvatskim hodočasniciima okupljenima pred bazilikom svetoga Petra. Podsjetio je da se Hrvati na tom mjestu susreću s vlastitim korijenima, jer je upravo ondje, na grobu apostola Petra, oblikovana njihova duhovna i povijesna povezanost s Katoličkom crkvom. Jubilejska godina i obljetnica 1100 godina Hrvatskoga kraljevstva predstavljaju, rekao je, ne samo podsjećanje na povijest nego i poziv na obnovu vjere i identiteta. U tom duhu ponudio je tri stožera hrvatske duhovnosti: vjernost Kristu, vjernost Petrovoj Stolici i vjernost Mariji.

Govoreći o vjernosti Kristu, istaknuo je kako se kroz stoljeća hrvatski narod prepoznavao po privrženosti Evanđelju. Od srednjovjekovnih vladara do običnih obitelji, vjera je oblikovala moralni i kulturni identitet nacije. No, naglasio je da se vjernost ne svodi na čuvanje tradicije, nego na aktivno življenje evanđeoskih vrijednosti u izazovima suvremenog svijeta.: „No, vjernost Kristu ne znači samo ponositi se vjerom naših predaka. Vjernost Kristu znači od vjere koju smo naslijedili učiniti program vlastitoga života. Svako vrijeme nameće neko svoje breme, izazove koji na kušnju stavljaju našu vjeru, slobodu i čast, naše bogoljublje, domoljublje i čovjekoljublje. I mi smo danas pozvani prepoznati lica i naličja suvremenih oblika gaženja dostojanstva ljudske osobe u njezinoj cjelovitosti, u njezinoj vremenitoj i vječnoj zbilji. Najbolji način otpora svakom gubitku čovječnosti jest živje-

ti Krista i njegov zakon jer Krist je Božja snaga i Božja mudrost (usp. 1 Kor 1, 24).“

Nadbiskup je istaknuo kako, ako li Krist ostane u središtu života hrvatskoga naroda, on imati duhovnu i društvenu budućnost: „Sveti Pavao kaže: ‘Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist’ (Gal 2, 20). To je i naš put. Ako Krist ostane u središtu našega naroda, tada Hrvatska neće biti samo zemlja slavne prošlosti, nego i svijetle budućnosti. Ako Krist ostane u srcima hrvatskih obitelji, one će biti škole ljubavi i života. Ako Krist ostane u duhu hrvatske mladeži, mladi će biti graditelji mira i nade, a ne bjegunci od života.“

Nadbiskup Kutleša definirao je kao drugi stup identiteta trajnu povezanost s Petrovim nasljednicima. Podsjetio je na povijesne trenutke u kojima su Hrvati obnavljali i potvrđivali zajedništvo s Rimom, pa sve do vremena blaženoga Alojzija Stepinca, čiji je život označio vrhunac te odanosti. Stepinac je primjer kako se dosljednost vjeri i jedinstvu Crkve može živjeti i u najtežim razdobljima. U suvremenom kontekstu ta vjernost daje uporište u vremenu relativizma i gubitka identiteta te čuva narod od raspršenosti i duhovne slabosti. Msgr. Kutleša treću je vjernost povezao s Marijom, koju Hrvati štiju od najranijih vremena. Marijanska svetišta i pobožnost, istaknuo je, ne predstavljaju samo dio kulturne baštine, nego znak žive vjere koja je narod pratila u progonima, ratovima, migracijama i društvenim krizama: „Od prvih marijanskih crkvice u Ninu i Solinu, preko svetišta u Sinju, Trsatu i Aljmašu, sve do našega najvećeg nacionalnog svetišta u Mariji Bistrici, Majka Božja uvijek je bila naša Majka po milosti i moćna Zagovornica kod Boga. Postala je suputnicom svakoga hrvatskog puta: težačkoga, prognaničkoga, križnoga, iseljeničkoga, obrambenoga.“ Nadbiskup je zaključio propovijed s pozivom da se obnovi unutarnja odlučnost za življenje vjernosti Kristu, Crkvi i Mariji, bez obzira na terete koje takva vjernost može donijeti u javnom i društvenom prostoru. Podsjetio je na Stepinčevu opomenu da se ne smije dopustiti udaljavanje od temelja vjere i zajedništva s Crkvom. „Osnaženi

nadom sjetimo se da nas ni budućnost neće poštediti križeva koje ćemo morati podnositi u čuvanju vjernosti Kristovu nauku o dostojanstvu ljudske osobe i svakoga čovjeka, o obitelji utemeljenoj na ženidbenom savezu između muškarca i žene, o pravu roditelja da odgajaju svoju djecu bez ideoloških nametanja. Svjesni smo da će, u onoj mjeri u kojoj Crkva na čelu s Papom bude čuvala taj nauk, križ biti teži svima koji joj ostanu vjerni, ali će i vječna nagrada biti veća. Neka nas ovo nacionalno hodočašće u Jubilejskoj godini osnaži i bude zalog naše budućnosti. U svijetu koji je često nesiguran i zbunjen želimo ostati narod koji vjeruje, narod koji moli i ljubi, narod koji zna da se prava sloboda nalazi u Kristu, pravo jedinstvo u vjernosti Petrovoj Stolici i da se naše pravo utočište nalazi u Mariji, našoj Majci i Kraljici. Neka nas u svemu prati njezin moćni Zagovor kod Presvetoga Trojstva! Amen“, zaključio je nadbiskup Kutleša. Hrvatski su hodočasnici dan poslije, u srijedu 8. listopada zajedno sudjelovali na općoj audijenciji na Trgu sv. Petra.

Na kraju audijencije papa Lav XIV. ponovno je uputio pozdrav hrvatskim hodočasnici: „S velikom radošću pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, osobito one pridošle iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, prigodom nacionalnog hodočašća u Jubilejskoj godini, u pratnji svojih biskupa.

Braćo i sestre, kao hodočasnici nade došli ste u Rim potvrditi svoju vjeru na grobovima apostolā. Ponosni na vašu povijest i učvršćeni u vjernosti Crkvi i Petrovom nasljedniku, nosite dalje primljeno blago. Ono se očituje u blizini i uzajamnoj ljubavi, poniznoj i ustrajnoj, bez da se očekuju priznanja zauzvrat. Gospodin Isus, koji preobražava naše živote u malim gestama ljubavi i kuca na vrata našega srca, strpljivo vas poziva da mu u svakome trenutku odgovorite. Budite, dakle, svjedoci Krista Uskrsloga i kvasac nade u društvu u kojemu ste ukorijenjeni. U vašemu hodu obećavam vam moju duhovnu blizinu te udjeljujem vama i vašim obiteljima apostolski blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!“

Hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim, susret s papom Lavom XIV., Trg sv. Petra - Rim, 7. listopada 2025.

FOTO: Vatican Media

Opća audijencija pape Lava XIV., Trg sv. Petra - Rim, 8. listopada 2025.

FOTO: Vatican media

MISA NA POČETKU AKADEMSKE GODINE NA HRVATSKOM VOJNOM UČILIŠTU I SVEUČILIŠTU OBRANE I SIGURNOSTI

Sv. misa u bazilici sv. Antuna Padovanskog, Zagreb, 13. listopada 2025.

FOTO: MORH/ S. Španić

U ponedjeljak, 13. listopada, u bazilici sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan slavio je sv. misu zaziva Duha Svetoga za početak akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ i Sveučilištu obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“.

U zajedništvu s biskupom bio je kapelan na HVU don Damir Stojić SDB, gvardijan samostana sv. Duha fra Ivan Karlić OFM-Conv. i duhovni asistent u Svetištu Vepric msgr. Pavao Banić. Na misnom slavlju sudjelovali su zapovjednik HVU general-bojnik Slaven Zdilar, prorektor Sveučilišta obrane i sigurnosti prof. Gordan Akrap, sveučilišni nastavnici, profesori, djelatnici i

studenti Sveučilišta, polaznici Vojnih škola, Hrvatskog vojnog učilišta.

Vojni ordinarij u propovijedi se osvrnuo na Evanđelje od dana (Lk 11, 29-32) u kojem Isus prekora mnoštvo riječima: „Naraštaj ovaj naraštaj je opak. Znak traži...”

„Pitamo se: u čemu je zapravo problem? Ono što im Gospodin zamjera, nije traženje znaka. Čovjek ima tu sklonost, ima potrebu za ‘znakovima’, za dokazima, za potvrdama... Stari je zavjet pun znakova koji pokazuju Božju brigu za njegov narod. Znakovi su po sebi dobri. Nije u tomu problem. Problem zbog kojeg Isus prekora svoje suvremenike nazivajući ih ‘opakim naraštajem’ jest tvrdoća

njihova srca. Kori ih zbog srca koje vidi, a ne želi prihvatiti viđeno; zbog srca koje čuje, a nije voljno to slušati i poslušati. I poslije viđenja i poslije slušanja njihovo srce ostaje isto: nepromijenjeno. Jednako tvrdo, jednako okorijelo. Ostaje zaslijepljeno i zagušeno vlastitim predrasudama, vlastitim preferencijama, vlastitim odabirima... Unatoč očitosti i jasnoći znaka. Znakovi su za njih prolazna pojavnost koja uopće ne dotiče njihov život. Zato im Isus kaže da je jedini znak koji će im biti dan znak Jonin“, rekao je biskup Bogdan.

„Jona je, znamo to, bio poslan propovijedati obraćenje stanovnicima Ninive, najvažnijeg grada Asirskog carstva. Grad Niniva je aktualan i u našim danima. Jona je počeo ulaziti u grad i proglašavati ako se ne obrate ‘još četrdeset dana i Niniva će biti razorena’ (Jon 3, 4). A stanovnici Ninive slušali su i poslušali proroka Jonu: ‘Ninivljani povjerovali Bogu; oglašiš post i obukoše se u kostrijet, svi od najvećega do najmanjega.’ (Jon 3, 5) (...) Joninim silaskom u utrobu ribe i njegovim čudesnim spasenjem, Gospodin je pripremio Jonu da svojoj braći objavi riječ Istine. Došao im je govoreći im iskustvom koje je moglo dosegnuti, dotaknuti njihova srca. Zbog toga je bio *znak*.“ Posadašnjujući navještenu Riječ, biskup je rekao: „Niniva – to je naš život danas, a Isus – Isus je naš Jona. (...) Isus je, kao što je Jona bio za one u Ninivi njihov brat, sunarodnjak, sugrađanin, brat svakoga od nas; s nama je podijelio sudbinu smrti, bolnog doživljavanja smrti, koju je čovjek navukao na sebe grijehom. Tri dana je počivao u grobu čovječanstva, a zatim uskrsnuo da nas oslobodi iz grobova naših često zatvorenih, tvrdih, ravnodušnih srdaca, iz opakosti okorje-

losti našega srca, da nas spasi! Darovao nam je vrijeme da ga spoznamo i upoznamo, da ga prihvatimo kao *Znak Boga živoga* i da onda započnemo mijenjati naše živote na bolji, na ljepši, na plemenitiji život. Darovao nam je ovo vrijeme da dopustimo da nas dotakne Njegova ljubav i da nas iz smrti povede u život, u pravi život, u najljepši mogući život. A to je život s Bogom!“

Vojni ordinarij istaknuo je kako je Isus onaj *pravi Jona* koji je rekao mornarima „Uzmite me i bacite u more pa će vam se more smiriti“ (Jon 1, 12) jer je Isus „bačen u more smrti koju je pobijedio svojim uskrsnućem... To se obistinilo u otajstvu njegove muke, smrti i uskrsnuća.“ Naš odgovor na Isusovo Evanđelje mora pak biti kao i odgovor stanovnika Ninive – obraćenje: „Ako mu dopustimo da nam se obrati, obratit će nas i naš će život onda zablistati u onom najizvrsnijem, najljepšem i najsmislenijem svjetlu koje čovjek može imati na svom životnom putu.“

Msgr. Bogdan na kraju je propovijedi polaznicima i djelatnicima vojnih studija i škola zaželio obilje dara svjetla Duha Svetoga: „Računajte u svome životu i radu, u svome studiju – i učenju i na ispitima – na to svjetlo. Računajte na snažnu silu svjetla Duha Svetoga koji, kad pronađe voljno, otvoreno, spremno srce, srce koje ga prihvaća i prepoznaje Božje znakove u svom životu, čini da ono rađa obilatim i dobrim plodovima. A ti su plodovi darovi Duha Svetoga koji nas vodi najboljim putevima a to su Božji putovi. Nek vas sve i ove akademske godine taj Duh, Božji Duh, vodi upravo tim putevima, i neka vas sve obilato obdari svojim darovima.“

VELIKA IZLOŽBA U KLOVIĆEVIM DVORIMA POVODOM 1100. OBLJETNICE HRVATSKOG KRALJEVSTVA

U Galeriji Klovićevi dvori otvorena je izložba „U početku bijaše kraljevstvo“, središnje kulturno događanje jubilarne 2025. godine, kojom se obilježava 1100 godina od prvog spomena hrvatskoga kraljevskog naslova u pismima kralju Tomislavu, splitskom nadbiskupu Ivanu te knezu Mihajlu pape Ivana X. iz 925. godine. Riječ je o vrlo opsežnom projektu posvećenom ranosrednjovjekovnoj hrvatskoj državnosti od velike obljetničke izložbe 1925. godine. Izložba je realizirana pod visokim pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske i u koordinaciji Ministarstva kulture i medija.

Organizator izložbe je Galerija Klovićevi dvori, a suorganizatori su Hrvatski državni arhiv, Hrvatski povijesni muzej, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika te Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Više od stotinu stručnjaka radilo je na pripremi predmeta, konzervatorskim zahvatima, tehničkoj izvedbi, dokumentiranju i izradi kataloga.

Svečanost otvorenja održana je 16. listopada uz nastup Ansambla LADO, a izložbu je otvorio predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković. U obraćanju je istaknuo kontinuitet hrvatske državnosti, kulture i jezika te naglasio važnost sustavnog pristupanja nacionalnoj povijesti. Otvorenju su nazočili ministrica kulture i medija dr. sc. Nina Obuljen Koržinek, zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj biskup Jure Bogdan te brojni predstavnici kulturnih i znanstvenih institucija.

Autorski tim koji predvodi prof. dr. sc. Dino Milinović, u suradnji s doc. dr. sc. Tomislavom Galovićem, doc. dr. sc. Trpimirom Vedrišem i kustosicom Ivom Sudec Andreis, koncipirao je izložbu kao pregled najvažnijih elemenata hrvatske srednjovjekovne političke i kulturne povijesti. Izložba se temelji na

ideji „arhiva pamćenja“, odnosno sustavnog predstavljanja materijalnih i pisanih izvora koji dokumentiraju razvoj hrvatske državnosti od 9. stoljeća do početka 20. stoljeća. Poseban naglasak stavljen je na pravni i simbolički kontinuitet kraljevstva, vidljiv kroz razvoj narodne zajednice, crkvenih struktura, jezika, običajnog prava i političkih institucija u različitim povijesnim razdobljima. Konceptcija također pokazuje kako su se hrvatske zemlje kroz stoljeća razvijale u interakciji s velikim europskim državnim i crkvenim središtima poput Rima, Bizanta, Franačke, Ugarske i Habsburške Monarhije.

Izložba okuplja više od četristo predmeta iz muzeja, arhiva, knjižnica, crkvenih riznica i privatnih zbirki iz Hrvatske i inozemstva. Među središnjim artefaktima nalaze se tri kamena uporišta hrvatskoga ranog srednjeg vijeka: Višeslavova krstionica, natpis sa sarkofaga kraljice Jelene i Bašćanska ploča. Svaki od ta tri predmeta predstavlja važnu točku hrvatske povijesne legitimacije i identiteta, ali i izniman doprinos europskoj povijesti pisma, umjetnosti i vladarske simbolike.

Višeslavova krstionica: kamen temeljac hrvatske kršćanske tradicije

Višeslavova krstionica, jedan od najpoznatijih spomenika hrvatske rane kršćanske baštine, istaknuto je mjesto dobila i u ovoj izložbi. Njezina važnost leži u dvostrukoj simbolici: kao liturgijski predmet ona svjedoči o procesu kristijanizacije Hrvata u 8. i 9. stoljeću, a kao epigrafski spomenik nosi jedan od najstarijih sačuvanih natpisa koji izrijekom spominje hrvatsku kneževsku vlast. Natpis, u kojem se navodi ime kneza Višeslava, snažan je dokaz formiranja hrvatske političke zajednice, ali i rane uključenosti Hrvatske u kulturni i crkveni prostor zapadnog kršćanstva. U izložbenom postavu krstionica je

Višeslavova krstionica

FOTO: F. Beusan

predstavljena kao objekt duhovnog početka zajednice, kao posuda iz koje se metaforički uzdiže čitava kasnija struktura hrvatske srednjovjekovne države.

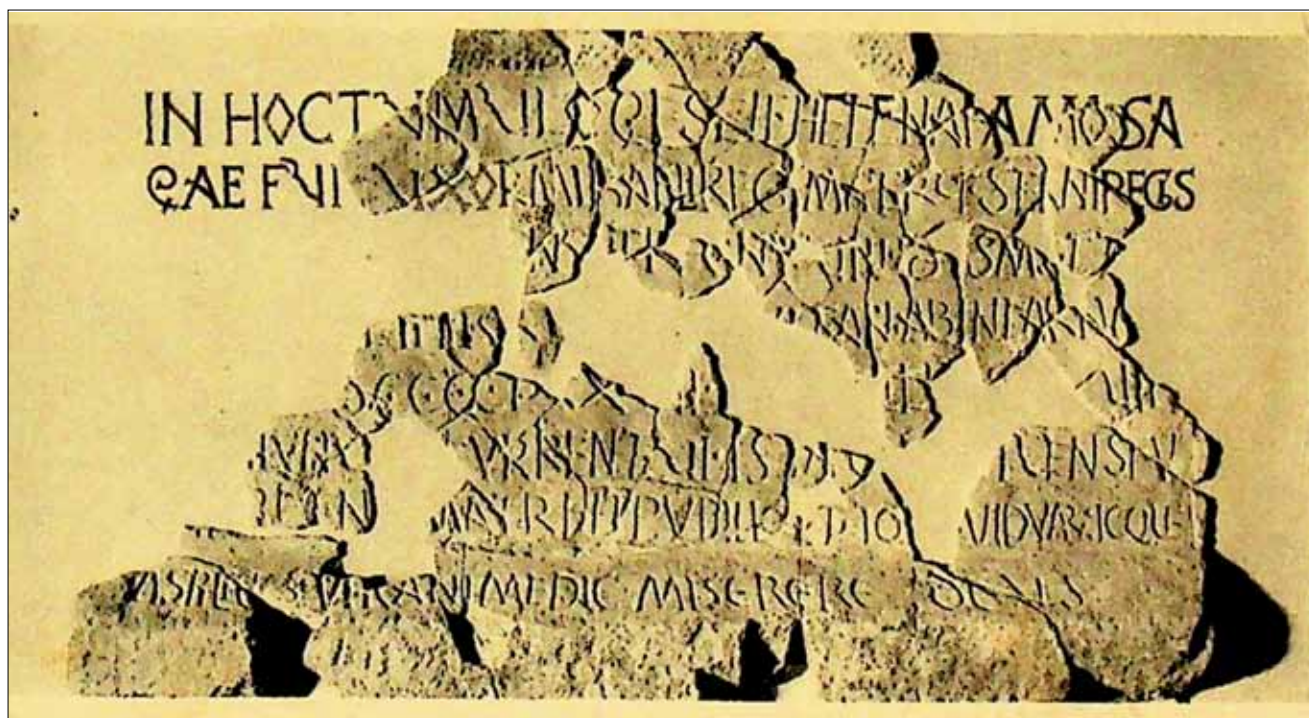
Sarkofag kraljice Jelene: svjedočanstvo vladarske mudrosti

Natpis sa sarkofaga kraljice Jelene, pronađen u Gospinom otoku u Solinu, iz 976. godine jedan je od najdragocjenijih epigrafskih spomenika hrvatskoga srednjeg vijeka. U tom jedinstvenom tekstu Jelena je opisana kao „majka kraljevstva“ i „zaštitnica udovica“, čime se ističe njezina posrednička i stabilizacijska uloga u razdoblju prijelaza vlasti. Ovaj artefakt nije samo izraz vladarskog dostojanstva, već otkriva i visoku razinu pismenosti, kulturnog izraza i društvene organizacije u hrvatskoj državi 10. stoljeća. U sklopu izložbe sarkofag je postavljen kao reprezentativni element vladarskoga identiteta i kontinuiteta, naglašavajući da je hrvatska politička

tradicija oblikovana ne samo ratovima i granicama, nego i složenim ulogama žena u vladarskoj kući, njihovim posredništvom i doprinosom stabilnosti zajednice.

Bašćanska ploča: osnovni dokument hrvatskog jezika i pravne kulture

Bašćanska ploča, iz crkve Svete Lucije iz mjesta Baška na otoku Krku, zauzima poziciju vrhunskog spomenika hrvatske pismenosti, identiteta i državnosti. Nastala oko 1100. godine, uklesana glagoljicom na otoku Krku, ona predstavlja najstariji cjeloviti sačuvani tekst na hrvatskom jeziku i jedan od rijetkih pisanih dokumenata koji izravno svjedoče o unutarnjoj organizaciji hrvatskoga ranosrednjovjekovnog društva. Ploča donosi zapis o darovanju zemlje benediktinskom samostanu sv. Lucije, čime se otkriva razvijeni pravni sustav u kojem se jasno razlikuju ovlasti, vladarska prava i zajednička odgovornost. Njezina politička vrijednost dodatno je naglašena

Nadgrobni natpis sarkofaga kraljice Jelene

FOTO: *ekultura.hr*

na spomenom kralja Zvonimira. Na izložbi Bašćanska ploča nije prikazana samo kao spomenik jezika, nego kao jedna od najranijih potvrda hrvatske pravne svijesti, društvenog ugovora i glagoljske pismenosti, kulture posve jedinstvene u europskom okviru.

Reljefna ploča s prikazom hrvatskih vladara

Reljefna ploča s prikazom vladara iz 11. stoljeća, danas ugrađena u krstionicu splitske katedrale, jedan je od najvažnijih i najzagonetnijih spomenika hrvatske ranosrednjovjekovne umjetnosti. Riječ je o iznimno rijetkom primjeru figuralne i regalne ikonografije koji u hrvatskom, ali i u širem europskom kontekstu zauzima posebno mjesto. Prikaz okruženog vladara s atributima vlasti, uz prateće figure i bogati pleterni ornament, od samih je početaka znanstvenog interesa poticao rasprave o identitetu prikazanoga lika, značenju cjeline i povijesnom kontekstu u kojem je reljef nastao.

U središtu tih rasprava nalazila su se dva temeljna pitanja: radi li se o prikazu Krista ili o prikazu stvarnog vladara te kakvu poruku

prenosi cjelokupni, danas djelomično oštećeni prizor. Novija istraživanja, utemeljena na detaljnoj ikonografskoj i ikonološkoj analizi, odbacuju isključivo formalna i pojednostavljena tumačenja te naglašavaju nužnost promatranja reljefa u jedinstvu oblika i sadržaja, funkcije i značenja. Kao dio ograde svetišta, reljef se ne može razumjeti izvan sakralnog konteksta, ali istodobno njegovi motivi jasno odražavaju ideološke i političke okolnosti hrvatsko-dalmatinskog kraljevstva u razdoblju zrelog srednjeg vijeka.

Upravo takav cjelovit pristup omogućuje povezivanje reljefa s osobom hrvatskoga kralja Petra Krešimira IV., nositelja nacionalne krune i ključne figure hrvatske državnosti 11. stoljeća. Njegova se vladavina veže uz Solin, gdje je podignuta crkva sv. Petra i Mojsija, iz koje reljef prema argumentiranim pretpostavkama i potječe, a u Split je dospio sekundarnom ugradnjom u 13. stoljeću.

Time se ovaj spomenik ne promatra samo kao iznimno umjetničko djelo, nego i kao vrijedan povijesni dokument koji svjedoči o odnosu svjetovne i sakralne vlasti, o simbolici kraljevske moći te o kulturnom i duhovnom

horizontu hrvatskoga prostora u 11. stoljeću.

Zabat oltarne ograde s prikazom Bogorodice Orans iz crkve svete Marije

Prikaz Bogorođice na zabatu oltarne pregrade iz Crkvine u Biskupiji bio je obojen. Plitkim urezima na plošnoj kamenoj površini naznačene su linije plašta (maforiona) koji je puni oblik dobio tek nakon bojenja. Ranije stilske analize pokazale su da je uz ovaj zabat bio još jedan, sa sličnim, naknadno radiranim prikazom. Istoj skupini pripadao je jedan vrh zabata. Sudeći po oštroj kuti pod kojim se spuštao prema oltarnoj gredi, on je bio najveći. Na njemu se najvjerojatnije nalazio lik Krista smješten iznad središnjih vrata.

Uz ove predmete predstavljani su i brojni artefakti iz Riznice zagrebačke katedrale, uključujući Ladislavov plašt, Bjelokosni plenarij i nekoliko relikvijara. U postavu se nalaze i primjeri kamene plastike Jurja Dalmatinca, Ivana Duknovića, Nikole Firentinca i Franje Vranjanina-Laurane, zatim dokumenti vezani uz posljedice Krbavske bitke te građa koja se odnosi na Hrvatski narodni preporod.

Posebno poglavlje posvećeno je kralju Tomislavu, u kojem se prikazuju povijesni izvori, ikonografski prikazi i umjetničke interpretacije njegova lika. Izložen je i materijal nastao u povodu tisućite obljetnice 1925. godine. U tom se dijelu nalaze i originalni strip „Tomislav“ An-

Bašćanska ploča

FOTO: F. Beusan

Na trećem zabatu najvjerojatnije je bio prikazan Ivan Krstitelj ili neki drugi svetac. Zabati oltarne pregrade iz druge polovice 11. stoljeća u Crkvinu na Biskupiji imali su tri plošno prikazana lika čija je raščlanjena kompozicija prikazivala *Deisis*. Bogorodica iz biskupije nema šire paralele u našoj srednjovjekovnoj umjetnosti. Iznjedrena je kroz spoj klesarstva i slikarstva, možda šireg projekta obnove crkve svete Marije u drugoj polovici 11. stoljeća, kada je ugrađena nova oltarna pregrada, a interijer je oslikan freskama.

drije Maurovića te rani filmski zapisi, važni za povijest hrvatske kinematografije.

Zagrebačka nadbiskupija dala je značajan doprinos izložbi posudbom niza predmeta iz svoje Riznice, čime je omogućeno cjelovitije predstavljanje duhovnih i kulturnih okolnosti srednjovjekovne hrvatske države. Povjerenik za kulturna dobra Nadbiskupije, dr. sc. Vlado Mikšić, istaknuo je da se razvoj hrvatske političke i društvene strukture ne može

Reljefna ploča s prikazom hrvatskog vladara iz 11. st.,

FOTO: F. Beusan

razumjeti bez uloge Crkve i njezine baštine.

Uz izložbu je izdan i monumentalni katalog. Katalog izložbe, opsežan s više od sedamsto stranica, predstavlja zasebno znanstveno djelo koje nadilazi funkciju obične prateće publikacije i postaje značajna referenca za proučavanje hrvatske ranosrednjovjekovne državnosti. Struktura kataloga oblikovana je

kao interdisciplinarni kompendij u kojem se susreću povijest, arheologija, filologija, povijest umjetnosti, teologija i konzervatorske znanosti. U njemu se ne donosi samo detaljan opis izloženih predmeta, nego se kroz niz uvodnih studija, kritičkih osvrti i tematskih cjelina izgrađuje koherentna slika razvoja hrvatske političke i kulturne zajednice od 9. stoljeća do početka 20. stoljeća. Svaki artefakt popraćen je iscrpnom bibliografijom, tehničkom dokumentacijom, fotografijama visoke rezolucije i konzervatorskim bilješkama, što katalog čini nezaobilaznim alatom za istraživače, studente i muzejske stručnjake. Posebnu vrijednost čini uključivanje novih znanstvenih interpretacija Višeslavove krstionice, natpisa sa sarkofaga kraljice Jelene i Bašćanske ploče, uz analize koje potpisuju vodeći hrvatski i međunarodni stručnjaci. Katalog pritom funkcionira kao „prošireni muzej”: on omogućuje čitatelju da uđe u dubinu materijala, razumije složene prijeopore historiografije, slijedi razvoj pojedinih predmeta kroz vrijeme te sagleda njihov simbolički, pravni i kulturni značaj u kontinuitetu hrvatske državnosti. Kao takav, katalog izložbe „U početku bijaše kraljevstvo” predstavlja monumentalno izdanje posvećeno hrvatskom ranom srednjem vijeku u posljednjih stotinu godina.

Izložba „U početku bijaše kraljevstvo” ostaje otvorena u Klovićevim dvorima do 15. veljače 2026., nakon čega će u prilagođenom obliku biti predstavljena u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. IVANA KAPISTRANA U ILOKU

Proslava blagdana sv. Ivana Kapistrana, molitva kod kapelice sv. Ivana Nepomuka, Ilok, 23. listopada 2025.

FOTO: MORH/HKoV

U četvrtak, 23. listopada u Iloku je proslavljen sv. Ivan Kapistran, nebeski zaštitnik grada Iloka, Iločke župe i franjevačkog samostana u Iloku.

Na slavlju su i ove godine sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske, policije i hrvatski branitelji. To je bilo njihovo deseto pokrajinsko hodočašće sv. Ivanu Kapistranu, talijanskom franjevcu iz mjesta Capestrano u pokrajini Abruzzo, zaštitniku vojnih dušobrižnika. Sv. Ivan Kapistran preminuo je 23. listopada 1456. godine u Iloku, stoga se ondje na osobit način časti.

Ove godine poseban razlog za proslavu u Iloku je i 500. obljetnica Statuta grada Iloka. Povodom dana Grada održavaju se stoga razne manifestacije i programi, a kao duhovna

priprava za Kapistranovo održana je molitvene trodnevnica koju su predvodili vojni kapelani don Josip Kešinović, don Vladislav Mandura i don Ivan Begović.

Na pokrajinskom hodočašću i proslavi u Iloku sudjelovali su vjernici pripadnici Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“, Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade, Zapovjedništva za potporu, djelatnici iz pet slavonskih policijskih uprava, osječko-baranjske, vukovarsko-srijemske, brodsko-posavske, požeško-slavonske i virovitičko-podravske, članovi udruga hrvatskih branitelja, hrvatski vatrogasci, pripadnici pravosudne policije, civilne zaštite, Hrvatskog Crvenog križa, Carinske uprave i članovi povijesne postrojbe „Hrvatski sokol – Osijek“.

Zapovjednik desetog pokrajinskog hodočašća bio je zapovjednik Gardijsko oklopno-mehanimizirane brigade brigadir Željko Marinov, a zamjenik zapovjednika hodočašća bio je zamjenik načelnika PU vukovarsko-srijemske Dragoslav Živković.

Proslava sv. Ivana Kapistrana započela je u četvrtak u jutarnjim satima na gradskom groblju u Iloku gdje su vijence položili i svi jeće zapalili izaslanstva Hrvatskog sabora, Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja, Hrvatske vojske i policije, Vukovarsko-srijemske županije i Grada Iloka, vatrogasaca, civilne zaštite. Molitvu za poginule i preminule hrvatske branitelje predvodio je vojni kapelan vlč. Josip Kešinović.

Središnji događaj toga dana bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan uz koncelebraciju generalnog vikara

Vojnog ordinarijata mons. Iliju Jakovljevića, župnika Župe sv. Ivana Kapistrana fra Grgura Blaževića OFM, biskupskih vikara za pastoral vlč. Franu Musića i don Slavka Rajića, vojnih i policijskih kapelana Osječkog vojnog dekanata i Osječkog policijskog dekanata, svećenika franjevac te ostalih svećenika.

Sv. misa započela je svečanom ulaznom procesijom od kapelice sv. Ivana Nepomuka na ulazu u stari dio grada Iloka do crkve sv. Ivana Kapistrana. Kod kapelice sv. Ivana Nepomuka biskup Jure Bogdan predvodio je blagoslovnu molitvu i blagoslovio krunice koju su podijeljene okupljenim vjernicima.

Uslijedila je svečana procesija. Pripadnici Počasno-zaštitne bojne nosili su procesijski križ, a za njim stjegove Republike Hrvatske, Svete Stolice i Vojnog ordinarijata. Potom su nošene zavjetna svijeća, zastave djelatnih postrojbi Oružanih snaga, Ministarstva unutarnjih

Proslava blagdana sv. Ivana Kapistrana, ulazna procesija, Ilok, 23. listopada 2025.

FOTO: MORH/HKoV

poslova, Hrvatske vatrogasne zajednice i Hrvatskog Crvenog Križa. Slijedili su članovi KUD „Julije Benešić“ i „Matica Slovačka“ u narodnim nošnjama, pripadnici povijesne postrojbe „Hrvatski sokol“ iz Osijeka, pripadnici Hrvatske vojske i policije, branitelji i vatrogasci, drugi sudionici hodočašća, župljani i drugi vjernici, svećenici. Na početku sv. mise zavjetnu svijeću upalili su zapovjednik i zamjenik zapovjednika hodočašća.

Od visokih uzvanika na sv. misi su sudjelovali izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i župan Vukovarsko-srijemske županije Ivan Bosančić, izaslanik potpredsjednika Vlade RH i ministra hrvatskih branitelja Stipo Rimac, izaslanik potpredsjednika Vlade RH i ministra obrane brigadni general Željko Ljubas, gradonačelnica Grada Iloka Renata Banožić sa suradnicima, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu brigadir Dražen Batrnek, izaslanik ministrice kulture i medija Marko Mikolašević, pomoćnik glavnog vatrogasnog zapovjednika Mario Palum, zapovjednici i časnici Hrvatske vojske, predstavnici policijskih uprava, i drugi.

Na temelju navještenog Evanđelja (Lk 12, 49-53) vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u propovijedi je istaknuo kako smo kao kršćani pozvani živjeti po evanđeoskim principima čak i kada to izaziva negativan odgovor društva u kojem živimo: „Draga braćo i sestre, Isusove riječi koje smo čuli u današnjem svetom Evanđelju mogu nam možda na prvi mah unijeti nemir pa i čuđenje zbog njihove jasne odrješitosti: ‘Mislite li da sam došao mir dati na zemlji? Nipošto, kažem vam, nego razdjeljenje...’ Kako spojiti oštrinu tih riječi s blagim izričajima Isusa mirotvorca, Isusa koji naviješta ljubav, Isusa koji sabire i okuplja, i koji nikada ne razdjeljuje...? Znamo da je Evanđelje Kristovo u prvom redu poruka mira i da je sam Isus, kao što piše sveti Pavao ‘mir naš’ (Ef 2,14), umro i uskrsnuo kako bi srušio zid neprijateljstva i započeo Kraljevstvo Božje koje je ljubav, radost i mir. Odgovor na to pitanje glasi: Gospodinove riječi uvijek su spasonosne i istinite. One nikada ne podilaze

našim ušima često naviknutima na nejasan, dvosmislen i nezahtjevan govor. A baš nam je to: jasan, nedvosmislen i zahtjevan govor i potreban, i spasonosan, i ljekovit. Takav Gospodinov govor poručuje nam da njegovi učenici, nadahnuti i vođeni Evanđeljem, ne mogu očekivati da će hodeći ovim svijetom proći netaknuto i bez zamjeranja. To bi bila iluzija. To bi bilo nerealno, a i neprihvatljivo. Nije najvažnije, kako nam se često sugerira, ne ulaziti u sukob i raspravu, skloniti se s vjetrometine tako da nas svijet ne proglasi netolerantnima i natražnjacima, biti sa svima u miru i to pod svaku cijenu. To doista nije najvažnije. To je, kada su evanđeoski principi u pitanju, i nemoguće i neprihvatljivo... To je onda uvijek i sudbina i svih onih koji su na strani istine. Drukčije niti ne može biti.“

Biskup Bogdan okupljenim je vjernicima istaknuo životni primjer sv. Ivana Kapistrana čije su snažne propovijedi dovodile mnoge ljude do obraćenja: „Pitamo se: Što mi danas i ovdje možemo naučiti iz života i djelovanja ovoga velikog sveca, našeg nebeskog zaštitnika?

Prvo: Sveti Ivan Kapistran bio je čovjek vjeronostojnog kršćanskog života. Njegov život je bio autentično svjedočanstvo za Evanđelje. Nije bio kršćanin koji kaže da vjeruje a živi kao da Boga nema. To nazivamo praktični ateizam. Trudio se u svome životu Isusova učenika, krštenika oživotovoriti, odjelotvoriti evanđelje, uvijek i posvuda! I kao takav je nailazio na otpore, prepreke, poteškoće... No, nije se pokolebao. Ostao je ustrajnim. Poteškoća nije manjkalo ni iznutra, unutar Reda kojemu je pripadao, ni izvana u svijetu kojemu je kao propovjednik naviještao Evanđelje. Doista, nije tražio ljudska prihvaćanja niti povlađivanja, niti je hodeći ovim svijetom želio proći netaknuto i bez zamjeranja. Nije pribjegavao skloniti se s vjetrometine kako ga svijet ne bi proglasio netolerantnim, svjestan da je nemoguće biti sa svima u miru, pod svaku cijenu, pogotovo kad su evanđeoska načela u pitanju. To je za njega bilo neprihvatljivo!

Proslava blagdana sv. Ivana Kapistrana, ulazna procesija, Ilok, 23. listopada 2025.

FOTO: MORH/HKoV

Proslava blagdana sv. Ivana Kapistrana, sv. misa u crkvi sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 23. listopada 2025.

FOTO: MORH/HKoV

Drugo: Sveti Ivan Kapistranski bio je čovjek spreman na podnošenje žrtve do kraja. Mogli bismo kazati da je njegov život bio trajna, neprestana žrtva. Kakvu li je spremnost na žrtvu značila njegova odluka da se potpuno posvećen cilju Evanđelja, posveti putovanju Srednjom Europom u želji da ljude potakne za borbu na obranu svoje zemlje, svoga ognjišta, svoga doma? Sve to uz itekako nezvjestan, štoviše za život itekako pogibeljan ishod! I to u prvim redovima, na čelu, kao predvodnik i vođa! Tako je zorno pokazao da živjeti kršćanski dosljedno i vjerodostojno doista, nužno, sa sobom nosi žrtvu! Da, to zahtijeva spremnost na trpljenje! Da, to znači prihvatiti križ iz ljubavi prema Kristu i nositi ga do kraja, pa i pod cijenu polaganja života!“

„Treće: Sveti Ivan Kapistranski branio je ne-sebično kršćanske vrijednosti. To su vrijednosti na kojima je utemeljena i izrasla europska civilizacija. Nije motivacija njegova djelovanja bila mržnja prema ikomu, nego ljubav prema svemu onomu što je izniklo iz evanđelja. Zato je on, kao čovjek evanđeoskih vrijednosti, i dobio počasni naslov „Apostol ujedinjene Europe“. Kako bi danas izgledao grad Ilok bez Ivana Kapistrana? Kako bi izgledali drugi krajevi i zemlje, s ove i s druge strane Dunava bez Ivana Kapistrana i njegova djela?! On je dragocjena baština i ponos kršćanske Europe i Istoka i Zapada. Kako je to lijepo i providencijalno, da ga na području gdje se susreću narodi i kulture kršćanske provenijencije imate za svoga nebeskog zaštitnika! On je svetac koji spaja, povezuje, ujedinjuje ljude i narode. On je pontifex, svećenik redovnik - graditelj mostova! Sveti Ivan Kapistran je važan i prevažan za kršćanski identitet Iloka i ovih krajeva i zemalja Europe! On je branitelj i obranitelj naravnih ljudskih i kršćanskih vrijednosti! Te je vrijednosti trebalo braniti onda pred ljutim opasnostima! No njih, na drugi način i drugim sredstvima, treba braniti i danas! Danas je svatko od nas poput sv. Ivana Kapistranskog pozvan u svojoj sredini stati uz takve vrijednosti, koje su, uz to što su evanđeoske, uvijek ujedno i duboko humane, ljudske.

To, u našoj kršćanskoj odgovornosti za društvo, bez obzira gdje radimo i boravimo, u vojsci, policiji, kulturi, politici, privredi, školi, poduzeću, obitelji..., znači: 'javno se založiti za dostojanstvo ljudske osobe i za potvrdu vrijednosti ljudskoga života od začeca do prirodne smrti; zauzimati se za naravni i za sakramentalni brak i muškarca i žene, u skladu s tim, za obitelj; promicati ispravan odgoj; podupirati nastojanja koja štite prava djeteta da ima roditelje i prava roditelja na odgajanje svoje djece; zastupati ljudska prava bez ugrožavanja vjerskih uvjerenja i slobode očitovanja vlastita uvjerenja i kulturalnoga, nacionalnoga i vjerničkoga identiteta; promicati kršćansku duhovnost i kulturu te poticati odgovore Božjemu pozivu u duhovna zvanja u Crkvi.'“

Msgr. Bogdan u zaključku propovijedi rekao je kako je životna poruka sv. Ivana Kapistrana uvijek aktualna te kako je, braneći kršćanske vrijednosti u društvu, na najbolji način možemo uvijek iznova aktualizirati: „Ta se poruka pred nama uzdiže gigantski, jednoznačno, beskompromisno. Ona, jasno i snažno, nadvladava svaku argumentaciju koja bi ju htjela zamračiti ili ukloniti s obzorja našeg osobnog i društvenog života. Ona je izričaj one Europe koja je izrasla na kršćanskim korijenima kojoj pripadamo; glas Evanđelja kojeg naviještamo; odraz humanosti koju zastupamo. Ona je uvijek jednako aktualna. Ona se tiče svakog čovjeka. To je uvijek tako u životu svetaca. A tako je, jer ih je u njihovim životima nadahnjivala vjera. (...) Njihovi životi su izvanredni zahvaljujući Božjoj ljubavi koja ih je nadahnjivala i podržavala u njihovoj predanosti najranjivijima, u obrani istina vjere, u ljubavi koja ne odustaje pred teškoćama. Takav je bio i sveti Ivan Kapistranski. On se iz Iloka vinuo u nebo da svima nama, posvjedoči nebeske vrijednosti. A to su one vrijednosti za koje se vrijedi žrtvovati. Žrtvovati do kraja! Tako su, u žrtvi ovoga sveca koja je upravo ovdje, na ovom mjestu, dovršena, Ilok i sv. Ivan Kapistranski postali i ostali jedno. Nerazdvojivo jedno. Dva lica jedne, iste, blistave, dragocjene i bogatim

sadržajem ispisane medalje. Neka sjaj te blistave zvijezde nad ovim našim nebom, nad Ilokom, nad Hrvatskom, nad Europom, nad svima nama, nikad ne ugasi, nego neka s Božjom pomoću i dalje svijetli, svakom čovjeku dobre volje, u borbama ovoga života na putu Vječnoga spasenja. Amen.“

Na kraju sv. mise župnik Župe sv. Ivana Kapistrana u Iloku fra Grgur Blažević zahvalio

je ocu biskupu i subraći svećenicima, svima uključenima u organizaciju hodočašća i proslavu sv. Ivana Kapistrana.

Hodočašće i proslavu zaštitnika župe i Grada Iloka svojim pjevanjem uveličala je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“. Na kraju hodočašća je održan prigodni domjenak za sve sudionike hodočašća, domaće župljane i sudionike misnog slavlja.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI IVAN PAVAO II.“

Sv. misa u kapelici sv. Ivana Pavla II., MORH - Zagreb, 24. listopada 2025.

FOTO: MORH/J. Kopl

U petak, 24. listopada, svečano je proslavljen blagdan sv. Ivana Pavla II., nebeskog zaštitnika vojne kapelanije koja djeluje u Ministarstvu obrane i Glavnom stožeru Oružanih snaga, u Zagrebu.

Svečano misno slavlje u Ministarstvu obrane RH u kapelici sv. Ivana Pavla II. predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, u zajedništvu s vojnim kapelanima don Slavkom Rajićem, o. Zdravkom Barićem SMM,

o. Vladimirom Simunovićem i o. Danijelom Čolom OCD. Na sv. misi sudjelovali su državni tajnici Ministarstva obrane, ravnatelji uprava, načelnici ustrojbenih cjelina u Glavnom stožeru, generali, časnici, kao i drugi djelatnici Ministarstva i pripadnici Oružanih snaga.

Prisjetivši se susreta s papom Lavom XIV. povodom hrvatskog nacionalnog hodočašća u Rim održanog početkom listopada, biskup Bogdan u propovijedi je rekao: „U utorak navečer, 7. listopada ove godine, na Trgu sv. Petra u Vatikanu povodom nacionalnog Jubilejskog hodočašća u Rim, prije početka sv. mise za hrvatske hodočasnike papa Lav XIV. obišao je i pozdravio okupljene vjernike u papamobilu, a potom im se obratio govorom u kojemu je istaknuo i sljedeće: ‘Potičem vas da uvijek držite svoj pogled uprt u Isusa, Dobrog Pastira, koji vas vodi i prati, i da dopustite da vas On vodi s povjerenjem i poučljivošću. Ne zaboravite da vjera raste i jača kada se dijeli. Zato vas pozivam da s radošću prenosite svojoj djeci i novim naraštajima kršćanske vrijednosti koje su oblikovale vašu dugu povijest i vašu kulturu. Tako ćete i dalje biti kvasac mira, dobrote i nade u svijetu rastrganom nasiljem i ratom, koje ste i vi iskusili u svojoj povijesti.’ (...) Te poruke želimo razmotriti u svjetlu poruka Pape čiji blagdan danas slavimo i koji nam je svima ne samo u sjećanju, nego i u srcima. U srcima svih nas, osobno, i svih nas kao naroda: sv. pape Ivana Pavla II.’“

Rekavši kako se papa Ivan Pavao II. također više puta obraćao hrvatskome narodu, msgr. Bogdan istaknuo je njegov povijesni govor na hrvatskome jeziku: „Bilo je to za proslave Branimirova jubileja, u bazilici sv. Petra, 30. travnja 1979. godine. Papa je, tada rekao i ovo: ‘Gledajući u duhu bogatu i višestoljetnu prošlost vašega naroda, čini nam se da možemo naglasiti osobito ove tri njezine izvanredne vrednote: Prvo, vjernost Isusu Kristu i Evanđelju, koju su vaši pradjedovi znali iskupiti pravim mučeničkim žarom i duhom, u vjekovnoj borbi za krst časni i slobodu zlatnu.

Drugo, ljubav i odanost Hrvata prema Rimskoj Crkvi, prema Petrovoj Stolici. Ova Crkva uistinu je Majka vaša u kojoj su se i preci vaši iz najbistrijeg vrela pojili slatkim napitkom nauka. Treće, ljubav, odanost i pobožnost Hrvata prema Mariji, Majci Božjoj, Majci Crkve, a koju vi tako rado nazivate Kraljica Hrvata i sinovski štujete u brojnim svetištima.’“

„Draga braćo i sestre, poruka pape Lava XIV. iz listopada ove 2025. i poruka svetoga pape Ivana Pavla II. iz travnja 1979. u svojoj su biti i istovjetne, odišu istim Duhom i izazivaju u nama ista nadahnuća. Doista držati svoj pogled uprt u Isusa, Dobrog Pastira znači biti životno vjeran Isusu Kristu i njegovu Evanđelju. To za svakoga od nas znači, ostati u brazdi koju su davno zaorali naši pradjedovi pa i pod cijenu mučeništva i u višestoljetnoj borbi za svoj kršćanki i narodni identitet i slobodu. Nadalje, prenositi našoj djeci i novim naraštajima kršćanske vrijednosti koje su oblikovale našu dugu povijest i našu kulturu znači, trajno svjedočiti našu ljubav i odanost prema Rimskoj Crkvi, prema Petrovoj Stolici. Naša povijest, naša kultura, naš identitet, sve ono što mi jesmo, dubinski je prožeto kršćanskim vrijednostima i neodvojivom je vezom spojeno s Rimskom Crkvom i Petrovom Stolicom. Što bi od nas bilo bez tih veza, što bi od nas bilo bez te povezanosti? I bili nas uopće bilo? Rim je za nas bio i ostao sigurnim utočištem, a Rimska crkva naša Majka i Učiteljica. To je potrebno čvrsto usaditi i usađivati mladim naraštajima. Bez toga čvrstog uporišta izloženi su i oni a i svi mi snažnim udarima na vjetrometini ovoga svijeta i povijesti koji nas nikada nisu štedjeli. To bi svakako značilo izložiti se riziku egzistencijalnog opstanka. Jer, odvajanje od vrela vodi ka usahnuću; odvajanje pak od najbistrijeg vrela vodi ka zamućenim vodama od kojih nema ni snage ni okrijepe. Konačno, biti kvascem mira, dobrote i nade u svijetu rastrganom nasiljem i ratom, koje smo, nažalost, i mi iskusili u svojoj povijest nije moguće bez sinovske naše odanosti i pobožnost prema Mariji, Majci Božjoj, Majci Crkve, a koju mi rado nazivamo ‘Kraljicom Hrvata’.

Prisjetit ćemo se ovdje samo jednog važnog detalja, u tolikim drugim i brojnim detaljima iz naše burne i teške povijesti: hrvatski vojnik s kunicom oko vrata. U Domovinskom ratu, u borbi za mir, u žrtvi za Hrvatsku pod zaštitom Kraljice Hrvata!“

„Draga braćo i sestre, neka ti pilastri, neka ti temelji ostanu i dalje našim istinskim, životnim uporištima! Ako se na njih oslonimo, nećemo propasti. Ako ih prigrlimo, nećemo se izgubiti. Ako se uz njih privežemo, nećemo potonuti na nemirnom moru i u brojnim olu-

jama svjetske povijesti. Toga 30. travnja 1979. veliki i sveti papa Ivan Pavao II. nas je pozvao da ostanemo vjerni Bogu i svetom Petru, da gajimo dobri obiteljski duh, da poštujemo život, odgajamo brojniju djecu i sačuvamo dobri običaj obiteljske molitve. Onda kao i danas taj je poziv jednako aktualan... Neka nam u njegovu ispunjenju sveti Ivan Pavao II. bude moćnim zagovornikom i neka nam izmoli milost da, kako nas to Gospodin i u današnjem Evanđelju poučava, ispravno, u svjetlu kršćanske vjere tumačimo znakove izazovnog vremena u kojemu živimo. Amen.“

ZADUŠNICA ZA HRVATSKE BRANITELJE I SVE POKOJNE IZ VOJNE BISKUPIJE U CRKVI SVETE MATI SLOBODE

Povodom slavlja svetkovine Svih Svetih i Dušnoga dana, u petak 31. listopada, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu u crkvi Svete Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, za sve poginule, preminule i nestale hrvatske branitelje, sve civilne žrtve Domovinskog rata, za sve vjerne mrtve iz Vojne biskupije. U zajedništvu s vojnim ordinarijem bili su generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. Ilija Jakovljević, župnik Župe Duha Svetoga don Pejo Orkić SDB, biskupski vikari za pastoral MORH-a i MUP-a i drugi vojni i policijski kapelani.

U misnom slavlju sudjelovali su potpredsjednik Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, državni tajnik MORH-a Branko Hrg, državni tajnik MUP-a Tomislav Bilandžić, načelnik Operativne uprave GS OS RH brigadni general Ivan Raos, zapovjednik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva brigadir Krešimir Ražov, pomoćnik glavnog ravnatelja policije Miljenko Radnić, ostali predstavnici i pripadnici policije, časnici i pripadnici Hrvatske vojske, policijski polaznici i kadeti HV, hrvatski branitelji, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih i nestalih branitelja, župljani Župe

Duha Svetoga i drugi vjernici. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

U svome uvodnome obraćanju vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan pozdravio je sve okupljene rekavši: „Svake godine o Dušnome danu okupljamo se u crkvu Svete Mati Slobode i molimo za poginule, preminule i nestale hrvatske branitelje, za sve civilne žrtve rata i poraća, za sve pokojne iz naše Vojno-redarstvene biskupije. (...) Spomen svih vjernih mrtvih snažno nas podsjeća da je smrt trajna i neizbježna činjenica za svako ljudsko biće. Njezino polagano očitovanje kroz bolest i starost, njezina brutalna prisutnost u raznim nezgodama i katastrofama, njezino očitovanje u svemu što je negiranje života, jedan je od najdubljih problema ljudske zajednice, najveća nepoznanica ljudskog života i čovjekova postojanja. I to je stvarnost koju živimo svaki dan i na svakome mjestu. A život bez vremenskih okvira duboka je težnja koju nosimo u svome biću.“

U propovijedi je biskup Bogdan protumačio misna čitanja (Mudr 3,1-9; Otk 21, 1-5a.6b-7; Mt 5,1-12a) koja govore o zagrobnom životu

Misa zadušnica u crkvi Svete Mati Slobode, Zagreb, 31. listopada 2025.

FOTO: MORH/J. Šeri

Polaganje vijenca kod spomen-obilježja „Pieta Croatica“, Zagreb, 31. listopada 2025.

FOTO: MORH/J. Šeri

i o nadi uskrsnuća: „Knjiga Mudrosti izražava vjeru Židova neposredno prije Kristova dolaska. Izabrani narod je bio podvrgnut progonima i, nažalost, među njima je bilo onih koji su se odrekli vjere i koji su sudjelovali u progonu svojih sunarodnjaka. Knjiga Mudrosti odražava tu situaciju i proglašava: ‘Duše su pravednika u ruci Božjoj’. (Mudr 3,1) Riječ je o pravednicima koji su bili progonjeni i ubijeni od strane onih koji ih nisu podnosili. Tekst konstatira: ‘U očima bezbožnika čini se da oni umiru; i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća; i to što nas napuštaju kao propast, ali oni su u miru’ (Mudr 3,2-3) Naime, umrijeti u progonu, u ponižavajućim okolnostima, čini se kao nesreća, ima izgled konačnog poraza, propasti... Biblijski autor Duhom Božjim vođen nadahnut obznanjuje: ‘Ali oni su u miru. Ako su, u očima ljudskim, bili kažnjeni, nada im je puna besmrtnosti.’ U ovome čitanju nalazimo Božje obećanje uskrsnuća... Tako nas prvo čitanje poziva na duboku vjeru. Smrt sama po sebi je mračan događaj, ali smrt Isusa je ovaj događaj pretvorila u put prema punom svjetlu. Stoga, kada mislimo na naše drage pokojne, ne smijemo biti neutješni, u tuzi bez nade... Sasvim je naravno da smo obuzeti žalošću i tugom zbog rastanka od njih. To je ljudski. Opasno je i nije nikako dobro ako li čovjek izgubi ljudske osjećaje... Ipak biblijska Objava nas poučava, a iza nje stoji božanski autoritet, da mi u ovome svijetu i životu trebamo živjeti u vjeri i nadi da su naši preminuli smrću učinili korak prema vječnoj sreći, prema zajedništvu života s Bogom.“

„U drugom čitanju, Otkrivenje nam otvara divna obzorja. Riječ je o potpunom preokretu situacije: umjesto stanja punog žalosti, borbe, suza, smrti i tugovanja, ovdje imamo sveti grad, novi Jeruzalem, koji silazi s neba, pripremljen kao nevjesta ukrašena za svog muža. Ovaj novi Jeruzalem označava zajedništvo svih vjernika s Gospodinom. Govori se o ‘Šatoru Božjem s ljudima’ (Otk 21,3): ‘On će prebivati s njima: oni će biti narod njegov, a on će biti Bog s njima’ (Otk 21,3). Bog donosi savršenu sreću: ‘Otrt će im svaku suzu s

očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu’ (Otk 21,4) No, da bismo to postigli, moramo se boriti na zemlji i biti pobjednici. Bog obećava: ‘To će biti baština pobjednikova’ (Otk 21,7).“

„U Evanđelju, Blaženstva idu u istom smjeru, jer obećavaju vjernicima da će biti utješeni, da će posjedovati zemlju, da će se nasititi, da će naći milosrđe i da će Boga gledati. Isus proglašava ovu poruku velike nade na početku svog služenja. Time otvara perspektivu blaženstva: Bog, koji je toliko dobar, stvorio nas je za sreću. U isto vrijeme, Isus nam pokazuje koji je put do te sreće: put ljubavi, a ne egoizma.

Dakle, ako želimo u potpunosti uživati vječnu radost nakon smrti, moramo živjeti zemaljski život prema načelima koja nam ovdje pokazuje Isus. Prvo načelo je nutarnja sloboda - nenavezanost na materijalno bogatstvo: ne smijemo vezati svoje srce za njih. Drugo, treba prihvatiti životne kušnje sa živom nadom u Boga. Kušnje su za nas neizbježne; one su također nužne za naš duhovni napredak. Moramo ih prihvatiti, proživjeti ih u nadi. Isus kaže: ‘Blago ožalošćenima, oni će se utješiti’. I apostol Petar nas poziva da budemo ispunjeni radošću kada sudjelujemo u Kristovim patnjama, jer to je najsigurniji put prema savršenoj utjehi (usp. 1 Pt 1,3-9).“

Među zadnjim blaženstvima Isus govori blago čistima srcem, biskup Bogdan u tom je smislu protumačio: „Nisu fizičke oči te koje mogu vidjeti Boga, nego oči srca. Da bismo ‘vidjeli’ Boga, potrebno je da srce bude čisto, to jest, da nije zamagljeno egoizmom, potragom za zadovoljstvima nedostojnim kršćanskog poziva. Potrebno je da srce bude stvarno usmjereno prema velikodušnosti, nesebičnosti i iskrenoj ljubavi. Tako postaje sposobno vidjeti Boga.“

Biskup Bogdan istaknuo je kako moramo sav svoj vjernički život usmjeriti prema programu blaženstava ako želimo prispjeti u vječno blaženstvo. Na kraju propovijedi, biskup je

na temelju hrvatskog vojničkog pozdrava „Domovini vjerni“, potaknuo okupljene da kao kršćanski vjernici također usvojimo stav i načelo: „Nebeskoj domovini vjerni!“ Nakon mise zajedničko izaslanstvo Ministarstva

obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva unutarnjih poslova položilo je vijenac i zapalilo svijeće kod spomen-obilježja „Pieta Croatica“. Biskup Bogdan je predvodio molitvu za pokojne.

NOVI VOJNI KAPELAN PREUZEO SLUŽBU NA HVU-u „DR. FRANJO TUĐMAN“

U kapelici svetog Mihaela Arkandela na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, 4. studenoga 2025., služena je misa povodom uvođenja u službu novog vojnog kapelana oca Vladimira Simunovića. Novi kapelan Hrvatskog vojnog učilišta je svećenik grkokatoličke Križevačke eparhije.

Misu je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, a prisustvovali su zamjenik zapovjednika Hrvatskog vojnog učilišta brigadir Damir Stručić, čelnici ustrojstvenih jedinica Hrvatskog vojnog učilišta i postrojbi u vojarni „Petar Zrinski“, djelatnici, polaznici škola i kadeti Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ te djelatnici Sveučilišta obrane i sigurnosti.

Vladimir Simunović rođen je 28. studenoga 1983. godine. Rođen je u grkokatoličkoj obitelji, a otac mu je svećenik. Do 1991. godine s obitelji je živio u Petrovcima pokraj Vukovara, a kasnije su se preselili u Križevce. Otac

Vladimir završio je srednju školu u Križevcima 2002. godine. Iste godine stupio je u sjemenište u Rimu i boravio u Papinskom ukrajinskom zavodu sv. Jozafata. Studij filozofije završio je na Papinskom sveučilištu Urbani-ana, a studij teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana. Istočno kanonsko pravo studirao je na Papinskom istočnom institutu te je 2011. godine stekao stupanj magistra znanosti. Za đakona i svećenika zaređen je 2011. godine. U Kanadu je otišao 2012. Ondje je služio u Ukrajinskoj grkokatoličkoj eparhiji Saskatoon. Od 2012. do 2015. godine bio je u župi Svih Svetih u North Battlefordu. U svibnju 2015. godine biskup Bayda imenovao ga je upraviteljem župe sv. Basilija Velikog u Regini u Saskatchewanu. Nakon povratka u Hrvatsku prvo je obnašao službu kancelara, a zatim i generalnog vikara eparhije te je 15. listopada 2025. u Vojnom ordinarijatu Republike Hrvatske imenovan vojnim kapelanom kapelanije Svetog Mihaela Arkandela u Zagrebu.

Misa povodom uvođenja u službu novog vojnog kapelana oca Vladimira Simunovića, na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, 4. studenoga 2025.

FOTO: MORH/ HVU

RAŠČLAMBA 33. NACIONALNOG VOJNO-REDARSTVENOG HODOČAŠĆA U MARIJU BISTRICU

U srijedu 5. studenog 2025. u sjedištu Vojnog ordinarijata u Zagrebu održana je raščlamba 33. nacionalnog vojno-redarstvenog hodočašća u Mariju Bistricu. Na sastanku su sudjelovali vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan, generalni vikar Vojnog ordinarijata i glavni koordinator provedbe hodočašća mons. Ilija Jakovljević, biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajić, zapovjednik 33. hodočašća i zamjenik Zapovjedno-operativnog središta Glavnog stožera OS RH brigadir Tomislav Kasumović, zamjenik zapovjednika hodočašća za MUP pomoćnik zapovjednika Zapovjedništva za intervencije Marko Brtan, načelnik Općine Marija Bistrica Josip Milički, predstavnici Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva hrvatskih branitelja, Hrvatske vatrogasne zajednice, Ravnateljstva civilne zaštite, Hrvatske radiotelevizije, Laudato televizije i drugi.

U uvodnom obraćanju msgr. Jure Bogdan zahvalio je svima koji su sudjelovali u pripremi i provedbi ovogodišnjeg hodočašća, istaknuvši kako je praksa zajedničkog osvrta na hodočašće važan i vrijedan dio tradicije Vojnog ordinarijata. „Lijepo je da i nakon hodočašća zajedno promišljamo o onome što smo učinili, kako smo doživjeli zajedništvo i gdje se možemo dodatno unaprijediti. Naša hodočašća prvenstveno su duhovni događaji

— dio su pastoralnog i dušobrižničkog djelovanja naših zajednica.“

Biskup Bogdan je podsjetio kako svako hodočašće ima cilj jačanja vjere i svjedočanstva pripadnosti Crkvi, narodu i Domovini, te zahvalio svima na odgovornosti, zajedništvu i svjedočenju u vjeri, unatoč zahtjevnim vremenskim uvjetima koji su ove godine obilježili hodočašće.

Brigadir Tomislav Kasumović, zapovjednik hodočašća, izrazio je zahvalnost svim pripadnicima Hrvatske vojske, policije i braniteljskih udruga, i suradnicima iz civilnih institucija, na visokoj razini profesionalnosti i predanosti: „Velika mi je čast što sam imao priliku predvoditi ovo hodočašće. I ove smo godine pokazali dostojanstvo, red i zajedništvo hrvatskih vojnika, policajaca i branitelja pred likom Majke Božje Bistričke.“

Zamjenik zapovjednika hodočašća za MUP Marko Brtan, istaknuo je suradnju svih sa-stavnica iz MUP-a, Policijske akademije i postrojbi specijalne policije koji su i ove godine, po tradiciji, hodočastili pješice iz Zagreba do Marije Bistrice.

Sastankom je moderirao mons. Ilija Jakovljević dok je izvješće o provedbi hodočašća izložio zapovjednik hodočašća brigadir Tomislav Kasumović.

MISA ZA PREMINULE ČLANOVE HRVATSKOG GENERALSKOG ZBORA

U četvrtak, 6. studenoga 2025., u prigodi obilježavanja Dana Hrvatskog generalskog zbora vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan slavio je sv. misu zadušnicu za preminule članove Hrvatskog generalskog zbora. Na sv. misi u kapelici Vojnog ordinarijata u RH sudjelovali su mnogi članovi zbora, kao i obitelji umrlih članova.

Biskup Bogdan na početku je propovijedi pozdravio sve okupljene spomenuvši se pritom onih koji su u Domovinskom ratu stajali na čelu Hrvatske vojske, boreći se za slobodu i neovisnost naše domovine.

„Poštovani generali, poštovane obitelji preminulih hrvatskih generala, hrvatskih branitelja, draga braćo i sestre, povodom Dana Hrvatskog generalskog zbora, okupili smo se u kapelici Vojnoga ordinarijata na molitvu za pokojnog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franju Tuđmana, ratnog ministra Gojka Šuška, stožernog generala Janka Bobetka, za preminule članove Hrvatskog generalskoga zbora, te za sve poginule i preminule hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskoga rata. U svojim molitvama i misnoj nakani spominjemo se i Vukovarskih branitelja čija su tijela ovih dana eshumirana i mi ih s dostojanstvom i poštovanjem pokapamo: Jean-Michel Nicolier, Josip Batarel, Zorislav Gašpar i Dragutin Štic. Obilježavajući Dan Hrvatskog generalskog zbora, kojeg Vam čestitam, spominjemo se svih onih koji su u teškim trenucima hrvatske povijesti hrabro ustali i ustrajali na braniku domovine i slobode.“

Istaknuvši kako Isusove riječi – „Nema veće ljubavi od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15, 13) najdublje odražavaju misiju hrvatskih generala i branitelja, msgr. Bogdan je rekao: „U Domovinskom ratu, njihova - Vaša hrabrost, odlučnost i vjerodostojnost nisu se iskazivali samo na bojištima, već i u svakodnevnim odlukama, često životno važnim, koje ste donosili kako bi obranili svoj dom i rod, svoju zemlju. Duboko poštovanje i zahvalnost izričemo i svim obiteljima, suprugama, roditeljima, djeci i rodbini koji su čvrsto stajali uz naše branitelje i osloboditelje. U svojim molitvama spominjemo se i svih žrtava, svih stradalnika u godinama Domovinskoga rata.“

Na kraju propovijedi biskup Bogdan podsjetio je kako su žrtva i ljubav hrvatskih generala u vrijeme Domovinskoga rata ušli u nasljeđe koje treba s poštovanjem čuvati.

„Njihova žrtva potiče nas da čuvamo slobodu, da poštujemo domovinu koju su oni s tolikim trudom i ljubavlju branili, da cijesimo mir, koji je plod njihovih borbi, križeva, znoja i patnji. Danas, kao i svake godine, sjećamo se njihovih imena, njihovih života, i zahvaljujemo Bogu za sve što su učinili za nas. Molimo također da im dobri Bog oprosti sve slabosti i grijeha. Neka im On udijeli vječni mir.“

Nakon sv. mise održan je prigodni domjenak u prostorijama Vojnog ordinarijata.

BLAGOSLOV KAPELICE SVETIH FILIPA I JAKOVA U POLICIJSKOJ UPRAVI ZADARSKOJ

Blagoslov kapelice Sv. Filipa i Jakova, PU zadarska, 12. studenog 2025.

FOTO: PU zadarska

U srijedu, 12. studenog 2025., vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan blagoslovio je novouređenu kapelicu sv. Filipa i Jakova u Policijskoj upravi zadarskoj, u Centru Dragana Žunića. Uz biskupa su na misi koncelebrirali generalni vikar mons. Ilija Jakovljević, biskupski vikar za pastoral u Ministarstvu unutarnjih poslova vlč. Frano Musić, policijski kapelan domaćin o. Ivo Topalović SVD, i policijski kapelan i dekan don Darko Poljak. Na misi su bili nazočni načelnik Policijske uprave zadarske Anton Dražina sa suradnicima, bivši načelnici uprave, policijski službenici, djelatnici uprave i drugi.

Na početku obreda, biskup je u „znak one sveste kupelji što nas u Kristu oprao“ škropio narod i stijene kapele blagoslovljenom vodom.

U propovijedi je msgr. Bogdan govorio o apostolima Filipu i Jakovu naglasivši njihovu različitost u poslanju i zajedništvo u vjeri: „Filip i Jakov, iako različiti po životnom putu, ujedinjuje ih ljubav prema Isusu Kristu. Oni nas uče da, unatoč našim različitostima, zajedno koračamo putem vjere, na putu s Kristom k Bogu Ocu.“

Govoreći o apostolskoj predaji, biskup je istaknuo da su apostoli bili pozvani svjedočiti Krista u svijetu te da Crkva i danas živi od njihova svjedočanstva: „Isus je izabrao dvanaesticu apostola da budu s njime i da ih kao svjedoke svoga života, muke, smrti i uskrsnuća pošalje po svem svijetu propovijedati Evanđelje Božje ljubavi i milosrđa. Kako bi se nastavio ovaj navještaj sve do Kristovoga

Blagoslov kapelice Sv. Filipa i Jakova, PU zadarska, 12. studenog 2025.

FOTO: PU zadarska

Blagoslov kapelice Sv. Filipa i Jakova, PU zadarska, 12. studenog 2025.

FOTO: PU zadarska

ponovnog slavnog dolaska, apostoli su postavili svoje nasljednike i suradnike, biskupe i svećenike. Oni ne naviještaju neke svoje privatne ideje, nego vjerno prenose ono što su od apostola primili.”

Propovjednik je ukazao i na to da put vjere nije lišen nesigurnosti ni sumnji, ali upravo u njima čovjek spoznaje Isusa kao Put, Istinu i Život. „Bog nas prihvaća u našim slabostima, pridiže nas iz grijeha i daje nam snagu za novi početak“, rekao je biskup Bogdan, potaknuvši okupljene da u Isusu uvijek prepoznaju lice milosrdnog Oca.

U zaključku propovijedi biskup je poručio policijskim službenicima da u svom svakodnevnom radu budu svjedoci pravednosti i poštenja, prožeti kršćanskim duhom i oslobođeni na vjeru: „Vršeci policijsku službu savjesno i odgovorno, pravedno i pošteno, kao kršćani svjedočite da Evanđelje oplemenjuje uređenje ljudskoga društva i pridonosi općemu dobru. Neka vas u vašoj službi prati zagovor svetoga Filipa i Jakova, a Blažena Djevica Marija, neka vas i domovinu Hrvatsku preporuči svome Sinu Isusu komu čast i slava u sve vijeke vjekova. Amen.“

Poslije propovijedi i molitve vjernika, održan je blagoslov oltara. Biskup je molio: „Pogledaj, Gospodine, ovaj oltar koji smo pripravili za slavljenje tvojih otajstava: bio nam žrtvenik na kojem ćemo u otajstvu prinositi Kristovu žrtvu; bio nam stol na kojem ćemo lo-

miti kruh života i piti čašu jedinstva; bio nam vrelo iz kojeg će izvirati vode za život vječni; dok pristupamo Kristu, živom kamenu, daj da u njemu rastemo u sveti hram te na oltaru srca prinosimo žrtvu svetoga življenja, tebi dragu i prijatnu na hvalu slave svoje.“

Na kraju obreda policijski kapelan o. Ivo Topalović i načelnik Policijske uprave zadarske Anton Dražina održali su zahvalne govore. Načelnik je u svom obraćanju zahvalio svima koji su pridonijeli projektu, istaknuvši kako je riječ o ostvarenju jednog važnog cilja – stvaranju mjesta zajedništva, molitve i duhovne snage. Naglasio je da policijska služba nadilazi granice profesije te da je ona poziv koji traži hrabrost, odgovornost i vjeru. Podsjetio je kako su hrvatski policajci u Domovinskom ratu, vođeni vjerom i ljubavlju prema domovini, pokazali iznimnu hrabrost i profesionalnost. Vjera, poručio je, daje smisao svakodnevnim izazovima te pomaže očuvati ljudskost u teškim i neizvjesnim okolnostima. U govoru je podsjetio da državni službenici ne postaju to po rođenju, nego po radu, uvjerenju i spremnosti na žrtvu. Mnogi hrvatski policajci, kazao je, možda nisu bili tradicionalno religiozni, ali su duboko vjerovali u pravednost i moralnost svoga poziva. Vjera i molitva, dodao je, daju čovjeku nutarnju snagu da ostane čovjekom u svim okolnostima.

Na kraju je zahvalio svima koji su svojim dolaskom i doprinosom uveličali svečanost, završivši riječima: „Bog vas živio!“

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE 2025.

U Vukovaru je 18. studenoga 2025., u povodu 34. obljetnice stradanja grada, obilježen Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata te Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Tisuće hodočasnika, branitelja, članova obitelji poginulih i nestalih te građana iz cijele Hrvatske sudjelovalo je u dostojanstvenom programu pijeteta i molitve u Gradu Heroju.

Program Dana sjećanja započeo je u jutarnjim satima kod Nacionalne memorijalne bolnice „Dr. Juraj Njavro“, nakon čega je uslijedila Kolona sjećanja koju su predvodili vukovarski branitelji i obitelji poginulih, nestalih, ubijenih, nasilno odvedenih i umrlih branitelja, predvođeni braniteljicama iz Vukovara. Po dolasku Kolone sjećanja na Memorijalno groblje, kod središnjeg spomen-obilježja položeni su vijenci i zapaljene svijeće. Pijetet su iskazala izaslanstva Hrvatskog sabora, Vlade RH, Ureda Predsjednika RH, Vukovarsko-srijemske županije, Grada Vukovara te braniteljske udruge. Molitvu odrješenja predvodio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić.

Svetu misu na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata predvodio je šibenski biskup Tomislav Rogić. U koncelebraciji s njime bili su: đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, splitsko-makarski nadbiskup Zdenko Križić, sisački biskup Vlado Košić, bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak, krčki biskup Ivica Petanjak, vojni biskup u RH Jure Bogdan, varaždinski biskup Bože Radoš, hvarski biskup Ranko Vidović, dubrovački biskup Roko Glasnović, požeški biskup Ivo Martinović, gospićko-senjski biskup Marko Medo, požeški biskup u miru Antun Škvorčević, srijemski biskup Fabijan Svalina, banjolučki biskup Željko Majić, pomoćni biskupi zagrebački Ivan Šaško i Mijo Gorski, pomoćni biskup đakovačko-osječki Ivan Čurić, redovnički provincijali i više od pedeset svećenika.

Msgr. Hranić je na početku euharistije pozdravio sve hrvatske branitelje, civilne stra-

dalnike, članove udruga proisteklih iz Domovinskog rata te članove obitelji svih stradalih i nestalih čija se mrtva tijela još uvijek traže. Riječi pozdrava uputio je i koncelebrantima te svima okupljenima na misi na čelu s najvišim predstavnicima hrvatske državne vlasti. „Sve nas je okupila žrtva poginulih branitelja i civila grada Vukovara, Škabrnje i čitave domovine. Njihovu žrtvu želimo združiti s Kristovom žrtvom na križu, da ona bude spasonosna za sve poginule i pokojne, plodonosna za sve nas i pomirna za sve zaraćene i sukobljene narode kako bismo svi prionuli izgradnji sveopćeg bratstva i mira u svijetu“, rekao je nadbiskup.

Dodao je da „u ovoj jubilejskoj godini 2025. od Kristova rođenja, Godini nade zahvaljujemo za pronalazak i identifikaciju i nedavno ekshumiranih posmrtnih ostataka hrvatskih branitelja te obnavljamo i snažimo nadu da će se pronaći tijela i svih preostalih poginulih i stradalih osoba koje još uvijek vodimo kao nestale.“

U propovijedi je biskup Rogić istaknuo da je Božja Riječ uvijek živa i životna, upućuje i oživljava, hrani nadu i daje životnu snagu i tako je i na Dan sjećanja na žrtvu Vukovara – dan Spomen hodočašća u Vukovar.

„Ime ovoga grada već 34 godine drugačije se izgovara. Drugačije odjekuje. Traži poštovanje. Izaziva duboko suosjećanje boli i ponosa. Spomen na stradanje grada, njegovih stanovnika, naroda, čovjeka. Sjećanje na nevolju, muku, patnju, ono kad su narod – biblijskom slikom – ujedale ljutice. Ali ne zmi-je kao Izraelce na putu u Obećanu zemlju, nego granate, mine, ispaljeni metci agresora, osvajača, rušitelja, a još više neshvatljiva, neobjašnjiva mržnja koja razara, uništava i gazi ljudsko dostojanstvo u ime nekih svojih ciljeva, sve pretvara u nečovječnost, u pakao – odsutnost smisla, dobrote i ljubavi. Što onda ostane od života“, tumačio je šibenski biskup.

Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, 18. studenog 2025.

FOTO: MORH/J. Šeri

Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, 18. studenog 2025.

FOTO: privatni arhiv

Istaknuo je da je Vukovar postao poseban zbog svega što je pretrpio, da je postao više od svoga imena kojim bi se zvao jedan grad. Poručio je da taj grad „traži da se prema njegovu spomenu i sjećanju odrediš, sjetiš, pomoliš, uspomenu čuvaš i bdiješ da se to nikada više ne dogodi. Nigdje, ni u tvojoj, ni u mojoj duši. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadvije nad svaku podnesenu patnju. Da svako novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje.“

Tumačeći događaj iz Knjige brojeva biskup Rogić je rekao: „Mojsije, na Božju naredbu, pravi zmiju od mjedi, stavlja je na stup. Treba u nju pogledati. Zlo će biti zaustavljeno, samo ako vjeruju da ih Bog može spasiti i da će ih spasiti. Ako budu imali taj pogled vjere, nade i pouzdanja, taj unutarnji stav duše, to opredjeljenje. Ako se Bogu obrate, ozdravit će, neće umrijeti. Ako imaju nade da se put nastavlja, da je obećana zemlja pred njima, da je Bog s njima i da ih neće napustiti.“

Nastavio je da će „doći vrijeme, Stup će se pretvoriti u križ, a mjedenu zmiju zamijenit će sam Božji Sin. Tada će nastati spasenje i Kraljevstvo Božje. (...) On, Isus Krist, postat će mir naš, jer će svu mržnju, sav grijeh svijeta uzeti na sebe. Pregradu razdvojnici koja dijeli čovjeka od čovjeka, čovjeka od Boga – kaže sveti Pavao – razori u svome tijelu, koje on daje dragovoljno razapeti. Izmiri nas s Bogom po svome križu jer želi sazdati novog čovjeka pošto je sam ušao u svaku ljudsku patnju, bol i samu smrt – dragovoljno, da svima ponudi pristup Ocu Nebeskom.“

Biskup Rogić ispričao je svjedočanstvo jedne medicinske sestre iz Španjolske koja je njegovala teško bolesnog mladog čovjeka koji se, unatoč otporu, prije smrti obratio.

Protumačio je da „biti zahvalan Bogu za patnju, za poteškoće, jer te našao dostojnim da s Njim nosiš križ – to čovjeku vraća dostojanstvo a patnju daje smisao.“

„Čudesna je snaga vjere: gleda u Raspetoga i nada se da to nije kraj, vjeruje da to nije kraj. Vjeruje da je ‘pobijeđeni’ zapravo ‘pobjednik!’ Od Izraelaca koji putuju do obećane zemlje – preko žrtve Božjeg jedinorođenca kao naše Pashe – prijelaza do otvorenih vrata Neba po Isusovu uskrsnuću. Nada i vjera stalno se isprepliću. Jednako tako isprepliću se sumnja, nevjerica i opasnost beznađa. Ako nas beznađe obuzme, nevjera zaslijepi, a sumnja sputa u prihvaćanju životnog križa, onda se i cilj izgubi iz vida i nastupa sebičnost i besmisao. Ali ako je Gospodin pastir moj, pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim jer Ti si sa mnom“, pojasnio je mons. Rogić.

Istaknuo je da „danas u Vukovaru prije svega molimo: sve stradale, preminule, sve žrtve rata neka Bog zamiluje svojim beskrajnim božanskim milosrđem, oproštenjem svakog grijeha. I neka nagradi vječnom radošću svaku podnesenu žrtvu i bol, svako dobro djelo i iskazanu ljubav prema drugom čovjeku. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadvije nad svaku podnesenu patnju. Da svako novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje. Da nad svakom kolijevkom bude nada, a plač novorođenčeta da se pretvori u radost novog života. Da svi budemo istinski hodočasnici nade s pogledom vjere u Isusa Krista. I da nikada više ova zemlja ‘ne čuje oružja zvuk’.“

Liturgijsko pjevanje animirao je Akademski zbor Pro musica iz Mostara. Najviša državna izaslanstva potom su odala počast žrtvama i kod spomen-obilježja na Ovčari, mjestu masovne grobnice iz 1991. godine.

Počast žrtvama Vukovara i Škabrnje odali su i hrvatski vojnici izvan domovine, u mirovnim misijama i operacijama diljem svijeta. Vojni kapelani Ivan Blaževac i fra Mato Vincetić OFM predvodili su molitve za poginule branitelje i civile zajedno s pripadnicima hrvatskih kontingenata u NATO mirovnim misijama na Kosovu i u Mađarskoj.

Vič. Ivan Blaževac s pripadnicima 7. HRVCON NATO prednjih kopnenih snaga Multinacionalne borbene grupe u Mađarskoj, 18. studenog 2025.

FOTO: OS RH

Vič. Mato Vincetić s pripadnicima 43. HRVCON NATO u NATO-ovoj operaciji potpore miru KFOR u Republici Kosovo, 18. studenog 2025.

FOTO: OS RH

POSJET XXVIII. NARAŠTAJA RATNE ŠKOLE „BAN JOSIP JELAČIĆ“ VOJNOM ORDINARIJATU

U srijedu, 3. prosinca, vojni ordinarij Jure Bogdan primio je u zgradi Vojnog ordinarijata polaznike XXVIII. naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“. Polaznike Ratne škole, među kojima su i pripadnici oružanih snaga drugih država, predvodio je načelnik Ratne škole brigadir Nenad Samardžić.

Tradicionalni posjet Vojnom ordinarijatu dio je Plana i programa izobrazbe na Hrvatskom

vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, u sklopu kojega djeluje Ratna škola. Cilj posjeta je upoznavanje s djelovanjem Vojnog ordinarijata, ustrojem biskupije i vojnih kapelanija te pastoralnim programima i radom.

S biskupom su bili generalni vikar Vojnog ordinarijata Ilija Jakovljević i voditelj MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu bojnik Ivica Krišto.

PROSLAVA SV. NIKOLE BISKUPA U HRM-U U SPLITU

Proslava sv. Nikole biskupa u HRM-u u Splitu, ulazna procesija, 5. prosinca 2025.

FOTO: HRM

Proslava sv. Nikole biskupa u HRM-u u Splitu, ulazna procesija, 5. prosinca 2025.

FOTO: HRM

U petak, 5. prosinca 2025., pripadnici Hrvatske ratne mornarice u Splitu proslavili su blagdan svog nebeskog zaštitnika sv. Nikole biskupa, zaštitnika pomoraca.

U jutarnjim satima, pripadnici Hrvatske ratne mornarice prisjetili su se pripadnika Hrvatske ratne mornarice poginulih u Domovinskom ratu za koje su položili vijence i zapalili svijeće u spomen-sobi Zapovjedništva Hrvatske ratne mornarice.

Prije sv. mise održana je zajednička molitva kod kipa sv. Nikole na sidrištu u luci Lora, nakon koje su se pripadnici HRM uputili u procesiju prema crkvi sv. Ante na Poljudu gdje je slavljena sv. misa.

Misno slavlje predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj Jure Bogdan u koncelecijaciji s dekanom i vojnim kapelanom HRM-a don Branimirom Projićem i policijskim kapelanom Policijske uprave splitsko-dalmatinske don Hrvojem Reljom.

Uz pripadnike Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskog vojnog učilišta i drugih postrojbi Oružanih snaga RH i Ministarstva unutarnjih poslova, na sv. misi su nazočili predstavnici udruga branitelja iz Domovinskog rata i brojni visoki uzvanici.

Vojni ordinarij u propovijedi je istaknuo važnost molitve u životu vjernika, osobito mornara i njihovih obitelji. Polazeći od evanđeoskog izvještaja o Isusu i dvojici slijepaca, naglasio je da je njihov kratki vapaj: „Smiluj nam se, Sine Davidov!“ primjer istinske molitve srca – jednostavne, ali pune povjerenja. Podsjetio je da čovjek ne može uvijek moliti dugo, ali može i treba moliti često, kratkim „strelovitim“ molitvama zahvaljivanja i prošnje koje održavaju dušu u Božjoj prisutnosti.

Govoreći o sv. Nikoli kao svecu Istoka i Zapada, msgr. Bogdan naglasio je da je ovaj omiljeni svetac ponikao iz pobožne obitelji u kojoj je od roditelja upio molitveni i duhovni život. U tom je kontekstu vjernike potaknuo da i danas

*Proslava sv. Nikole biskupa u HRM-u u Splitu,
sv. misa u crkvi sv. Ante na Poljudu, 5. prosinca 2025.*

FOTO: HRM

budu „pobožni roditelji“ – ne nužno kroz duge pobožnosti, nego kroz svakodnevne, kratke obiteljske molitve, zahvalnost i povjerenje u Boga. Posebno je ohrabrio obiteljske molitve u domovima pripadnika Hrvatske ratne mornarice, istaknuvši da se „vjera hrani molitvom, a

molitva vjerom“ te povjerio sve mornare i njihove obitelji zagovoru sv. Nikole.

Svečanost su svojim nastupom uveličali Orkestar Hrvatske ratne mornarice i klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“.

DAN VOJNE KAPELANIJE U NAŠICAMA

U utorak 9. prosinca, u Našicama je proslavljen sv. Andrija apostol, zaštitnik vojne kapelanije 1. oklopno-mehanizirane bojne Gardijske oklopno-mehanizirane brigade. Sv. misu u vojarni „132. brigade HV“ predvodio je generalni vikar Vojnog ordinarijata Ilija Jakovljević u zajedništvu s vojnim kapelanim Matom Mihaljevićem, Vladislavom Mandurom i Željkom Volarićem, te gvardijanom franjevačkog samostana u Našicama fra Tomislavom Faletarom OFM.

Na proslavi Dana vojne kapelanije prisustvovali su: zapovjednik Gardijske oklopno-mehanizirane brigade brigadir Željko Marinov sa stožerom brigade, djelatnici vojarne „132. brigade HV“ predvođeni zapovjednikom pukovnikom Josipom Granatom i predstavnici civilnih i lokalnih vlasti.

Mons. Jakovljević se na početku sv. mise zahvalio na pozivu i, prenijevši čestitke vojnog biskupa msgr. Jure Bogdana, čestitao okupljenima Dan kapelanije i blagdan sv. Andrije apostola.

U propovijedi, generalni vikar je citirao sv. Pavla koji piše u Poslanici Rimljanima: „Ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen.“ Temelj našeg znanja o Bogu leži u proučavanju i logičkom zaključivanju, no to nije dovoljno da bismo doista upoznali Isusa. Sv. Pavao, iako vrsni poznavalac Svetog pisma, nije odmah prepoznao Isusa kao Mesiju, jer mu je nedostajala vjera koja dolazi iz srca. Bez vjere, naše znanje o Bogu ostaje prazno, jer vjera nije samo intelektualno razumijevanje, već stil života. „Treba nam vjera koja se rađa u osobnom susretu s Bogom“, naglasio je mons. Jakovljević.

Nadalje, istaknuo je kako sv. Andrija također nije bio učeni teolog, već obični ribar, a ipak je prvi od Dvanaestorice koji je krenuo za Isusom. Sv. Andrija prvo je bio učenik Ivana

Krstitelja, vjerujući da je on Mesija, no kad je Ivan pokazao Isusa kao „Jaganjca Božjeg“, Andrija ga je odlučio slijediti. Isusove riječi i sakramenti omogućuju nam da upoznamo njega na osobnoj razini, jer prava vjera ne dolazi samo iz čitanja teoloških knjiga, već iz osobnog susreta s Bogom.

Rekavši kako apostol Andrija, nakon što je pronašao Isusa, odmah otišao svome bratu Petru navijestiti mu Radosnu vijest, mons. Jakovljević je poručio kako je „poziv svakog vjernika da širi Kristovu poruku i dovodi druge k njemu. To je poziv i za nas, da osobnom vjerom budemo most između Isusa i drugih.“

To pak uključuje biti uzor drugima, kao što je sv. Andrija bio uzor svojim suvremenicima. Vjernici ne smiju biti samo slušatelji i čitatelji o Bogu, već moraju živjeti prema Božjoj volji, podnoseći žrtve, opraštajući i svjedočeći ljubav i milosrđe. Naš poziv nije vladati nad drugima, već služiti u ljubavi i milosrđu.

Na kraju, generalni vikar je pozvao prisutne da u ovome vremenu došašća na osobit način pripreme svoja srca za Krista, jer došašće nije samo vrijeme prisjećanja na povijest, već poziv na osobni susret s Bogom. Vjernici su pozvani da u svom srcu izgrade prostor za Božji dolazak, tražeći njegovu ljubav i milosrđe, ali i da u srcima drugih ljudi sijaju riječ ljubavi, opraštanja i nade.

„Primijenimo u ovom vremenu došašća na sebe riječi sluge Božjega Josipa Stadlera: ‘Imaj prema Bogu srce djetinje, prema bližnjemu srce materinje, prema sebi srce sudačko’“, zaključio je propovjednik.

Na kraju sv. mise, vojni kapelan domaćin don Mate Mihaljević zahvalio je generalnom vikaru na dolasku i na njegovim poticajnim riječima te svim suradnicima na potpori u pripremi i proslavi Dana vojne kapelanije.

SVETA MISA POVODOM 26. OBLJETNICE SMRTI PRVOG HRVATSKOG PREDSJEDNIKA DR. FRANJE TUĐMANA

Sv. misa u crkvi Svete Mati Slobode, Zagreb, 10. prosinca 2025.

FOTO: IKA

Na 26. obljetnicu smrti prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, misu u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode u Zagrebu u četvrtak 10. prosinca predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj Jure Bogdan.

U uvodu u misno slavlje biskup Bogdan rekao je da „s vjerom u uskrsnuće i život vječni, želimo zahvaliti Bogu za njegov život, za služenje narodu i Domovini, te za vrijeme u kojemu je, u teškim povijesnim okolnostima, bio pozvan preuzeti odgovornost za slobodu i samostalnost Hrvatske.”

U homiliji je podsjetio na pročitani odlomak iz Poslanice Filipljanima, u kojoj Apostol kršćane poziva da „podnose jedni druge u lju-

bavi i trude se sačuvati jedinstvo Duha savezom mira.”

„Nema sretna života ni pojedinca, ni zajednice bez jedinstva i mira, bez međusobnog razumijevanja u poštovanju i ljubavi. To, svakako, vrijedi za svaki narod i za svaku njegovu zajednicu – pa tako i za naš hrvatski narod i za našu hrvatsku državnu zajednicu. O tim vrijednostima danas i ovdje razmišljamo i za njih se zauzimamo. Što nam danas u ovim turbulentnim vremenima više treba od međusobnog poštovanja u ljubavi, od jedinstva i mira?”, istaknuo je vojni ordinarij, dodavši da su to one vrijednosti koje jamče dostojanstven život svakome od nas pojedinačno i svima nama zajedno.

„Svakom čovjeku – građaninu naše Domovine i našoj Domovini samoj – jedinstvo i mir danas su potrebni poput nasušnog, svagdanjeg kruha. U svijetu u kojemu živimo, nažalost, sve vrvi od rascjepkanošću, nemirima i podjelama, ugrozom dostojanstva i pojedinaca i zajednica. Barem je nas, i kao narod i kao pojedince, naš vrlo teški put u nacionalnu i političku samostalnost poučio koliko nam je bilo dragocjeno jedinstvo!“, protumačio je biskup.

Spominjući predsjednika Tuđmana, biskup Bogdan je istaknuo: „Dvadeset i šesta obljetnica smrti prvog predsjednika samostalne i neovisne Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana prigoda je da se sjetimo upravo njegovih napora i zauzimanja za jedinstvo hrvatskog naroda i za mir u našoj Domovini. I jedno i drugo su mu na osobit način bili na srcu. Jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske, jedinstvo u samoj našoj Domovini te nacionalna pomirba, smatrao je da su uvjeti opstanka Hrvatske i Hrvata.“

Spominjući Tuđmanovo trajno nastojanje oko duhovne i moralne obnove hrvatskog čovjeka i naroda, biskup Bogdan je zaključio: „Ako na Božje zapovijedi budemo pazili u našem osobnom i javnom životu, Gospodin će nas obilato blagosloviti. Neka nam Gospodin udijeli to svjetlo života, neka nam udijeli istinsko jedinstvo i neka to jedinstvo učvrsti snažnom svezom mira u međusobnom razumijevanju, poštovanju i ljubavi. Neka nam pomogne svima u izgradnji mira, spuštanju međusobnih tenzija te jačanju međusobne sloge i jedinstva. Dijalog, međusobni razgovor i smirivanje tenzija, a ne podjele, svađe ili otrov mržnje, jedini su put naprijed. Sve drugo vodi u propast.

U misnom slavlju sudjelovali su članovi obitelji Tuđman, predstavnici Hrvatske vojske i policije, branitelji i brojni župljani jarunske župe.

STATISTIKA CRKVE U SVIJETU

Dok u mnogim europskim župama zvona sve rjeđe prate nova zvanja, u afričkim i azijskim zajednicama crkve su sve punije. Najnoviji statistički podatci Papinskih misijskih djela „Fides“, objavljeni uoči 99. Svjetskog dana misija pod geslom „Misionari nade među narodima“, pokazuju da Katolička Crkva i dalje raste – i to na gotovo svim kontinentima.

Globalni rast katoličanstva

Prema najnovijem izdanju Papinskog godišnjaka *Annuario Pontificio*, do 30. lipnja 2023. godine, ukupan broj stanovnika na svijetu bio je 7,9 milijardi ljudi, dok je broj katolika dosegao 1,405 milijardi – gotovo 16 milijuna više nego prethodne godine. Rast je zabilježen na svih pet kontinenata, a najizraženiji u Africi (+8,3 milijuna) i Americi (+5,6 milijuna). Europa, koja je prethodnih godina bilježila pad, sada pokazuje blagi porast od 740

tisuća vjernika. Udio katolika u sveukupnom stanovništvu ostao je stabilan i iznosi 17,8 %. „Crkva živi od nade, a svaki misionar znak je da se ta nada ne gasi ni u najmarginalnijim dijelovima svijeta,“ poručio je papa Franjo u svojoj poruci za Svjetski dan misija.

Zvanja i službe

Ukupan broj biskupa u svijetu porastao je na 5 430, dok svećenika ima 406 996 – što je ipak 734 manje nego godinu ranije. Najveći pad bilježi Europa (-2 486), ali broj svećenika u Africi (+1 451) i Aziji (+1 145) nastavljaju snažno rasti. Zanimljivo, broj đakona u svijetu dosegao je 51 433, što je povećanje od više od tisuću u samo jednoj godini – uglavnom u Americi i Oceaniji. Broj redovnica, međutim, i dalje opada, osobito u Europi (-7 338), dok je u Africi zabilježen rast od 1 804 sestre.

Prikaz po kontinentima

Kategorija	Afrika	Amerika	Azija	Europa	Oceanija	Svijet
Katolici	+8309000	+5 668000	+954 000	+740 000	+210 000	+15881 00
Svećenici	+1 451	-800	+1 145	-2 486	-44	-734
Biskupi	—	—	—	—	—	+77
Đakoni	-3	+1 257	-1	-27	+57	+1 234
Redovnice	+1 804	-4 066	+46	-7 338	-251	-9 805
Bogoslovi	+383	-362	-1 331	-661	-15	-1 986

Tablica prikazuje promjene u broju katolika, promjene u broju svećeničkih zvanja i promjene u brojevima redovničkih zajednica po kontinentima tijekom 2023. godine. Vidljiv je snažan rast u Africi i Aziji, dok Europa i dalje bilježi pad broja pripadnika na gotovo svim područjima.

Obrazovanje i djelovanje: Crkva kao mreža nade

Katolička Crkva nadalje vodi mnoge odgojne i obrazovne ustanove u svijetu. Vodi više od 74 tisuće vrtića sa 7,6 milijuna djece, 102 tisuće osnovnih škola s 36 milijuna učenika i 52 tisuće srednjih škola s više od 20 milijuna učenika. Na sveučilištima pod katoličkim okriljem studira gotovo 4,5 milijuna studenata. Na području zdravstva i socijalne skrbi Crkva vodi više od 100 tisuća ustanova: bolnica, domova za starije, centara za osobe s invaliditetom, jaslica i savjetovališta. To je, u mnogim

zemljama, jedina infrastruktura koja redovito pruža pomoć i obrazovanje siromašnima. Crkva koja se mijenja, ali ne posustaje Statistike pokazuju da se lice Crkve mijenja – težište se sve više pomiče prema jugu, gdje zajednice rastu, sve je veći broj duhovnih zvanja, a vjera se prenosi s radošću. Europa, iako u padu po broju zvanja, i dalje ostaje važan kulturni i duhovni temelj katoličanstva.

Unatoč brojkama koje se mijenjaju, misijsko poslanje Crkve ostaje isto: donositi nadu. A čini se da je svijet danas, možda više nego ikad, spreman tu nadu čuti.

MONS. MARKO KOVAČ I MONS. VLADO RAZUM IMENOVANI ZAGREBAČKIM POMOĆNIM BISKUPIMA

Papa Lav XIV. imenovao je pomoćnim biskupima Zagrebačke nadbiskupije Marka Kovača, biskupskog vikara i kancelara Nadbiskupskog duhovnog stola, i Vladu Razuma, rektora Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, priopćila je u ponedjeljak 17. studenoga u podne Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj.

Mons. Marko Kovač rođen je 10. siječnja 1981. u Zagrebu. Kršten je 15. ožujka 1981. u župnoj crkvi sv. Josipa na zagrebačkoj Trešnjevci, gdje je 7. listopada 1995. primio i sakrament svete potvrde. Odrastao je na Trešnjevci, pohađao je osnovnu školu od 1987. do 1995. godine, a potom nastavio školovanje u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu kao vanjski učenik (1995.–1999.), gdje je 1999. položio maturu. Iste godine stupio je u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište te započeo studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon dvije godine studija, 2001. poslan je u Rim, gdje je nastavio studij na Papinskom sveučilištu Gregoriana, boraveći u kolegiju Germanicum et Hungaricum. Dana 24. lipnja 2004. stekao je bakalaureat te se potom vratio u Hrvatsku. Za đakona je zaređen 18. lipnja 2005., a za svećenika 17. lipnja 2006. godine.

Mons. Kovač je od 2005. do 2006. bio đakon u Župi sv. Nikole Tavelića u Zagrebu – Kustošija te suradnik u Tajništvu za pripremu Sinode Zagrebačke nadbiskupije. Službu župnog vikara obnašao je od 2006. do 2010. u Župi Blažene Djevice Marije Žalosne, Zagreb – Špansko; od 2010. do 2011. u Župi Uzašašća Gospodnjega, Zagreb – Slobostina te od 2011. do 2012. u Župi sv. Petra u Zagrebu. Na postdiplomskom studiju kanonskog prava na Fakultetu sv. Pija X. u Veneciji boravio je od 2012. do 2015. godine. Moderator Nadbiskupskog duhovnog stola bio je od

2015. do 2017., a od 2015. do 2022. djelovao je kao pastoralni suradnik u Župi sv. Jeronima u Zagrebu. Biskupski vikar za pastoral je od 2017. Godine 2020. bio je na službi privremenog upravitelja Župe sv. Barbare u Zagrebu. Kancelar Nadbiskupskog duhovnog stola je od 2021. godine. Od 2022. do 2023. bio je privremeni upravitelj Župe Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije u Zagrebu – Malešnica-Oranice; a od 2023. je pastoralni suradnik u Župi Sv. Obitelji u Zagrebu.

Mons. Vlado Razum rođen je 19. studenoga 1960. u Župi Svetog Martina pod Okićem u Zagrebačkoj nadbiskupiji. Nakon završene osnovne škole, Razum je pohađao srednju školu u Novom Zagrebu, a potom i Geodetski fakultet, na kojem je diplomirao 1985. godine. Tijekom tog razdoblja sazrela je njegova odluka da krene svećeničkim putem te se upisuje u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu i započinje studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, na kojem je diplomirao 1992. godine. Za đakona je zaređen 11. listopada 1992., a za svećenika 27. lipnja 1993.

Mons. Razum je đakonsku službu obavljao od 1992. do 1993. u Župi sv. Petra u Zagrebu. Župni vikar u toj župi bio je od 1993. do 1997. Upravitelj nove Župe sv. Nikole biskupa u Stenjevcu bio je od 1997. do 1998. Vicerektor i odgojitelj u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu bio je od 1998. do 2007., a kao odgovoran za pastoral duhovnih zvanja i ravnatelj Papinskih misijskih djela za Zagrebačku nadbiskupiju djelovao je od 1998. do 2002. godine. Od 2007. do 2013. bio je župnik u Župi Navještenja Blažene Djevice Marije u Velikoj Gorici. Službu duhovnika u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu obnašao je od 2013. do 2021. Rektor kapele Corpus Domini u Zagrebu i vanjski duhovnik spomenutog Nadbiskupskog

bogoslovnog sjemeništa bio je od 2021. do 2024. Od 2024. je rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu.

Biskupsko ređenje obiju pomoćnih zagrebačkih biskupa predviđeno je za 31. siječnja 2026. u Zagrebu.

MONS. MIRO RELOTA NOVI VOJNI ORDINARIJ U BIH

Apostolska nuncijatura u Bosni i Hercegovini priopćila je u petak 21. studenoga 2025. da je papa Lav XIV. imenovao franjevca iz provincije Bosne Srebrene Mira Relotu OFM vojnim ordinarijem u Bosni i Hercegovini.

Mons. Miro Relota OFM rođen je 1. srpnja 1965. u Gustom Grabu, u Župi sv. Antuna Padovanskog u Busovači, u Bosni i Hercegovini. Nakon završetka osnovne škole i dvije godine srednje škole u rodnom gradu, nastavio je školovanje i maturirao u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Filozofsko-teološki studij pohađao je na Franjevačkoj teologiji u Nedžarićima u Sarajevu, dok je posljednju godinu studija završio u Bariju (Italija) u Bogosloviji Santa Fara.

Svečane zavjete položio je 22. rujna 1990. u Franjevačkoj provinciji Sv. Mihaela Arkanđela u Apuliji (Puglia) u Italiji. Đakonat je primio 1. listopada 1990., a za svećenika je zaređen 19. ožujka 1991.

Od 1991. do 2015. bio je na službi u Italiji gdje je obnašao brojne dužnosti: odgojitelj klerika, župnik u Luceri i Foggi, gvardijan i provincijski

definitor, tajnik za formaciju i studij. Također, obnašao je dužnost prorektora za Svetu zemlju i izaslanika za apulijske iseljenike u Torontu i New Yorku. Tijekom tog razdoblja, vodio je i kauzu kanonizacije bl. Jakova Zadrana, hrvatskog franjevca iz 15. stoljeća.

U Franjevačku provinciju Bosnu Srebreanu vratio se 2015. gdje je nastavio svoju pastoralnu službu prvo kao župni vikar, a zatim kao župnik i gvardijan u samostanu i Župi Duha Svetoga u Fojnici, istodobno obavljajući službu ispovjednika u bogosloviji u Nedžarićima.

Također je vršio službu generalnog vizitatora Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije i misionara milosrđa dekretom Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije.

Imenovanje ga je zateklo na službi duhovnika bogoslova i definitora provincije.

Biskupsko ređenje novoimenovanog biskupa predviđeno je za 14. veljače 2026. u katedrali Srca Isusova u Sarajevu.

ADRESAR

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)
faks: +385 1 4670 662
www.vojni-ordinarijat.hr
vojni.ordinarijat@morh.hr

Msgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Msgr. Juraj JEZERINAC,
vojni ordinarij u miru
Zagreb, Kaptol 7

Mons. Ilija JAKOVLJEVIĆ
generalni vikar
spec. 68 632
generalni.vikar@morh.hr

Vlč. Frano MUSIĆ
biskupski vikar za pastoral MUP-a i
redarstvenih službi RH
fmusic2@mup.hr

Don Slavko RAJIĆ
biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH
specijal 68 636
slavko.rajic@morh.hr

Robert STIPETIĆ
kancelar Vojnog ordinarijata
spec. 68 642
robert.stipetic@morh.hr

s. M. Nikoleta KOŠČAK, SMI
tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata
spec. 68 638
nikoleta.koscak@morh.hr

Josip STARŽIK
osobni tajnik vojnog ordinarija
spec. 68 631
josip.starzik@morh.hr

Vladimir KRPAN

osobni tajnik generalnog vikara
spec. 68 635
vladimir.krpan@morh.hr

bjn Andrija OLUJIĆ
ekonom Vojnog ordinarijata
spec. 68 639
andrija.olujic@morh.hr

Marina BUZUK
blagajnica
spec. 68 630
marina.buzuk@morh.hr

Paula KOVAČEVIĆ
savjetnica za međunarodnu suradnju
spec. 68 633
paula.kovacevic@morh.hr

Ana JAKIĆ
pravna savjetnica
spec. 68 634
ana.stanic@morh.hr

Lidija ŠANTEK
savjetnica za grafičku i digitalnu
komunikaciju
spec. 68 643
santek127@gmail.com

Marko RUDEC
savjetnik za grafičku i digitalnu
komunikaciju
spec. 68 645
marko.rudec@morh.hr

SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU
VOJNOM ORDINARIJATU (MORH)

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

bjn IVICA KRIŠTO

voditelj Samostalnog odjela
specijal 68 640
ivica.kristo@morh.hr

Marija VUKOVOJAC

viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morh.hr

Branka ŠANDRO

viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morh.hr

SAMOSTALNA SLUŽBA
ZA SURADNJU S
VOJNIM ORDINARIJATOM (MUP)

Policijska akademija

„Prvi hrvatski redarstvenik“

Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26 496)

Ivan GALIĆ

voditelj Samostalne službe
tel: +385 1 2426 319 (spec. 26 319)
mob: 099/ 4891 808
igalic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za

međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26 527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82 649)
mtopic@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu

tel: +385 1 2426 528 (spec. 26 528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82 958)
bsarkanj@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT

administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
svrkljan@mup.hr

VOJNE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Ivan Pavao II.“ 22. listopada	MORH i GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Anđeli čuvari“ 2. listopada	Zapovjedništvo HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 12. rujna	3. mehanizirana bojna „Pauci“ GMBR vojarna „4. GBR Knin“, Knin Inženjerijska bojna GMBR, Sinj
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	Zapovjedništvo HRZ 91. krilo, Zagreb
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	HRM, Pomorska baza, Split Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	Flota HRM, Obalna straža, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	Obavještajna pukovnija Velika Buna
„Sv. Ilija prorok“ 20. srpnja	1. mehanizirana bojna „Tigrovi“ GMBR i 2. mehanizirana bojna „Gromovi“ GMBR, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada 23. listopada	Gardijska oklopno-mehanizirana brigada Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada Knin Topničko-raketna bojna GMBR i PZO, Benkovac
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	motorizirana bojna „Vukovi“ GMBR Gospić
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	Zapovjedništvo ZOD „Fran Krsto Frankopan“, Osijek Središte za obuku pješništva i oklopništva ZOD, Gašinci
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Sebastijan“ 20. siječnja	Počasno-zaštitna bojna Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	Slavko RAJIĆ mob: 098/1632-359 slavko.rajic@morh.hr	stožerni narednik Vjekoslav KRIŠTIĆ mob: 092/ 2859-130 vjekoslav.kristic@morh.hr
tel: 075/241-321 faks: 075/241-082 tel: 075/241-463	Ivan BLAŽEVAC mob: 098/9084-983 iblazevac@yahoo.com	stožerni narednik Daniel RADINOVIĆ tel: 075/241-322, mob: 098/1863-426 satnik Dražen ČULIG mob: 091/8811-862 drazen.culig@gmail.com
tel/faks: 075/245-513	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	stožerni narednik Stipe GAŠPAR mob: 098/ 1743-943 stipe.gaspar@morh.hr
tel: 075/241-869	Željko SAVIĆ zeljko.savic1982@gmail.com	
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Danijel ČOLO, OCD mob: 098/672-613 d.karmel@gmail.com	razvodnik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/9467-773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323	Branimir PROJIĆ mob: 098/510-737 branimirprojic12@gmail.com	
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	Branimir PROJIĆ privremeni upravitelj vojne kapelanije	narednik Darijo RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-550 faks: 01/2025-879	Antonio MIKULIĆ	narednik Josip PETANJEK 098/ 616-056
tel: 075/221-281 faks: 075/221-278	Branko ČAGELJ branko.cagelj@morh.hr	natporučnik Ilica MARIJANČEVIĆ tel: 075/ 221-415
tel/ faks: 075/243-606	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 091/6509-424	razvodnik Oliver SABADOŠ tel: 075/ 243-492
tel: 075/245-380	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Mladen ŠEBEK mob: 091/5269-516 tel: 075/245-381
tel/faks: 075/242-274	Josip ŠIMATOVIĆ josip.gacka@gmail.com	natporučnik Branimir MATEŠIĆ mob: 091/ 9209-588 branimir.matesic@morh.hr
tel: 075/243-200 (117) faks: 075/243-148	Josip KEŠINOVIĆ mob: 099/3000-797 jkesinovic@icloud.com	satnik Darko BOBAN mob: 091/3747-800 darko.boban@morh.hr
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846		
tel: 01/4566-344 faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM mob: 091/5762-764 zdravko.baric64@gmail.com	satnica vs Zvonimira KISIĆ tel: 01/ 4566-177 zvonimira.kisic@morh.hr

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“ vojarna „Petar Zrinski“, Zagreb
„Sv. Gabrijel arkandeo“ 29. rujna	93. krilo i SzO HRZ Zemunik
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
"Sv. Juraj mučenik" 23. travnja	2. motorizirana bojna "Pume" GOMBR Varaždin Topničko-raketna pukovnija, Bjelovar
„Sv. Obitelj“ Nedjelja u osmini Božića „Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	ZzP, Zagreb Pukovnija Vojne policije
„Marija Pomoćnica“ 24. svibnja	Tenkovska bojna "Kune" GOMBR Đakovo
„Sv. Andrija apostol“ 30. studenoga	1. oklopno mehanizirana bojna "Sokolovi" GOMBR Našice

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	o. Vladimir SIMUNOVIĆ	natporučnik Ivan ŠAREC mob: 099/8763-543
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533 ivotopalovic7@gmail.com	
tel/faks: 075/242-529	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	bojnik Marijan ŠARIĆ mob: 098/ 918-4023
	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732 mob: 098/763-822	
tel: 01/6631-318 tel: 01/6631-397	Kristijan KRAJNOVIĆ mob: 095/ 5235-923 kristijan.krajnovic@gmail.com	satnik Damir SEDLAR mob: 091/9430-134 dsedlar65@gmail.com
tel: 075/243-869 faks: 075/243-817	Vladislav MANDURA mob: 091/5863-400 vlado.mandura@gmail.com	
tel: 031/ 619-144	Mate MIHALJEVIĆ matemihaljevic90@gmail.com	

POLICIJSKE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkandeo“, Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska Trg hrvatske bratske zajednice 9, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Trinajstićeva 2, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Sjedište Ulica grada Vukovara 33, Zagreb Ravnateljstvo policije, Ilica 335, Zagreb
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej, apostol“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sv. Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sv. Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sv. Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Pallotti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563-295	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864-733 (spec. 82 938) igrinisin@mup.hr	Vinko PODRUG mob: 099/1682-480 (spec. 86 883) vpodrug@mup.hr
tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	Marko TROGRLIĆ mob: 098/ 1811-688 Hrvoje RELJA mob: 098/ 1715-305	
tel: 01/2426-490 faks: 2426 496	Franjo MUSIC mob: 099/2584-982 (spec. 86 011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866 lnorac@mup.hr
tel: 051/439-945 faks: 051/439-948	fr. Kristijan D. GERBIC, OP mob: 099/ 4224-734 (spec. 81 479) kgerbic@mup.hr	Mihovil DUBROVIĆ mob: 099/ 1669-855 (spec. 84 766) mdubrovic@mup.hr
tel: 01/6122-712 tel: 01/3788-567 faks: 01/3788-653	Željko RAKOŠEC mob: 099/7065-885 (spec. 85 682) zrakosec@mup.hr	Vinko BAKULA tel (RP): 01/3788-853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805 (spec. 82 805) vbakula@mup.hr
	Damir ŠTIFANIĆ mob: 095/ 9084-847	
tel/faks: 042/749-400	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732 (spec. 86 088) mob: 098/763-822 ihorvat9@mup.hr	
	Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86 868) dvrabec@mup.hr	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267	o. Stjepan HARJAC DI mob: 099/2113-891 (spec. 84 048) sharjac@mup.hr	Marko HODAK mob: 099/ 3580-068 (spec. 81 244) mhodak9@mup.hr
tel: 022/347 264 (spec. 47264) fax: 022/347-284	Darko POLJAK mob: 099/2680-733 (spec. 86 089) mob: 091/ 4446-432 dpoljak6@mup.hr	
tel: 023/358 209	o. Ivo TOPALLOVIĆ SVD mob: 098/423-533 ivotopalovic7@gmail.com	
tel: 048/656-421 (spec. 78 421)	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	Jadranko BENJAK mob: 099/ 4974-546 (spec. 82 163) jbenjak@mup.hr
	Josip ŠIMATOVIĆ josip.gacka@gmail.com	
tel.: 047/664-143	Andrija MARKAČ mob: 098/213-393 amarkac@mup.hr	
tel: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Kvirin Sisački” 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak
“Sv. Euzebije i Polion” 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
099/2680-735 (spec. 86091)	Ivo BORIĆ iboric3@mup.hr	
099/4579-403 (spec. 82 115)	Ivan BEGOVIĆ mob: 098/9422-291 ibegovic3@mup.hr	Robert DŽIGUMOVIĆ mob: 099/ 2740-091 (spec 86 471) rdzigumovic@mup.hr
099/3739-319 (spec. 82 061)	fra Ivica PAVLOVIĆ, OFM mob: 099/ 7875-385 ipavlovic5@mup.hr	
099/1606-218	fra Stipan KLARIĆ, OFM mob: 099/ 5160-179 sklaric@mup.hr	
tel: 049/225-235 faks: 049/225-200	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864-733 (spec. 82 938) igrinisin@mup.hr	
tel: 040/373-680	Vjekoslav VIDAČEK mob: 099/3739-312 (spec. 82 054) mob: 098/246-092 vvidacek@mup.hr	
tel: 048/656-421 (spec. 78 421)	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

Božićna poruka vojnog ordinarija u RH msgr. Jure Bogdana za Božić 2025.	295
SVETA STOLICA.....	299
Poruka pape Lava XIV. za 5. Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba.....	299
Poruka pape Lava XIV. za 111. Svjetski dan selilaca i izbjeglica	301
Pozdrav pape Lava XIV. hrvatskim hodočasnicima na Trgu sv. Petra.....	303
Pozdrav pape Lava XIV. hrvatskim hodočasnicima na općoj audijenciji.....	303
HRVATSKI BISKUPI	304
Priopćenje sa 71. plenarnog zasjedanja sabora HBK-a	304
Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku katehetske i školske 2025./ 2026. godine.....	306
Pismo zahvale biskupa Hrvatske biskupske konferencije papi Lavu XIV.	308
Poruka za Međunarodni dan osoba s invaliditetom 2025.	309
Poruka predsjednika odbora HBK-a za pastoral pomoraca o blagdanu sv. Nikole 2025.	310
Poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa za Nedjelju Caritasa.....	312
Propovijed zagrebačkog nadbiskupa msgr. Dražena Kutleše povodom Dana pobjede, domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja, Dana Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta - zaštitnice Vojnog ordinarijata u RH.....	315
Homilija zagrebačkog nadbiskupa msgr. Dražena Kutleše na misi zadušnici za 814 žrtava ekshumiranih iz Jame Jazovka.....	318
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 26. pokrajinskom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Ludbreg	322
Intervju vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana o bl. Alojziju Stepincu, hodočašću Hrvatske vojske i policije u Mariju Bistricu, nacionalnom hodočašću u Rim	326
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 33. nacionalnom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	332
Homilija zagrebačkog nadbiskupa msgr. Dražena Kutleše na misi Hrvatskog nacionalnog hodočašća u Rim	336
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na X. pokrajinskom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja sv. Ivanu Kapistranu u Ilok	340
Propovijed biskupa Tomislava Rogića u povodu obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje.....	343
IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA.....	346
Otpuštanje kazne izopćenja zbog pobačaja u 2026. godini	350
Post i nemrs u 2026. godini.....	351
Molitvene nakane papine svjetske molitvene mreže i naših biskupa za 2026. godinu.....	352
DEKRETI I IMENOVANJA.....	354
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI.....	357
XI. Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj u Sinj	357
Neka žrtva branitelja bude sjeme slobode naše domovine	364

Dan pobjede u Kninu	366
Nadbiskup Kutleša predslavio misu na Jazovki za 814 žrtava komunističkog režima.....	374
26. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Ludbreg	377
Dan policijske kapelanije sv. Marka Križevčanina.....	381
Dan policijske kapelanije „Svetih hrvatskih mučenika“ na Udbini.....	382
Dan Hrvatske ratne mornarice u Splitu.....	383
Dan policijske kapelanije sv. Mihaela arkandela u Splitu	386
33. Hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	388
Dan vojne kapelanije Kraljice Svete Krunice u Vinkovcima	395
Hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim, susret s papom Lavom XIV., sv. Misa na Trgu svetoga Petra i opća audijencija	397
Misa na početku akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu i Sveučilištu obrane i sigurnosti	403
Velika izložba u Klovničevim dvorima povodom 1100. obljetnice Hrvatskoga kraljevstva.....	405
Proslavljen blagdan sv. Ivana Kapistrana u Iloku.....	411
Dan vojne kapelanije „Sveti Ivan Pavao II.“	417
Zadušnica za hrvatske branitelje i sve pokojne iz Vojne biskupije u crkvi svete Mati Slobode.....	419
Novi vojni kapelan preuzeo službu na HVU-u „dr. Franjo Tuđman“	422
Raščlamba 33. nacionalnog vojno-redarstvenog hodočašća u Mariju Bistricu	424
Misa za preminule članove Hrvatskog generalskog zbora	425
Blagoslov kapelice svetih Filipa i Jakova u Policijskoj upravi zadarskoj	426
Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje 2025.	430
Posjet XXVIII. naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“ Vojnom ordinarijatu.....	434
Proslava sv. Nikole biskupa u HRM-u u Splitu	434
Dan vojne kapelanije u Našicama.....	437
Sveta misa povodom 26. obljetnice smrti prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana	438
Statistika Crkve u svijetu	440
Mons. Marko Kovač i mons. Vlado Razum imenovani zagrebačkim pomoćnim biskupima	442
Mons. Miro Relota novi vojni ordinarij u BiH	443
 ADRESAR.....	 444
 Vojne kapelanije.....	 446
Policijske kapelanije	450
 SADRŽAJ	 454

33. vojno - redarstveno hodočašće u Mariju Bistricu, 5. listopada 2025.

